

MIC. # 4934A (RAB. 2343)

YOREH HETA'IM, MA'ASIYOT,
GORALOT VE-'OD.

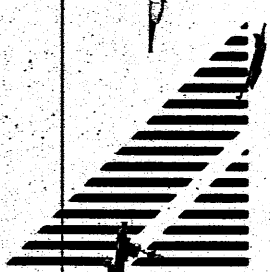
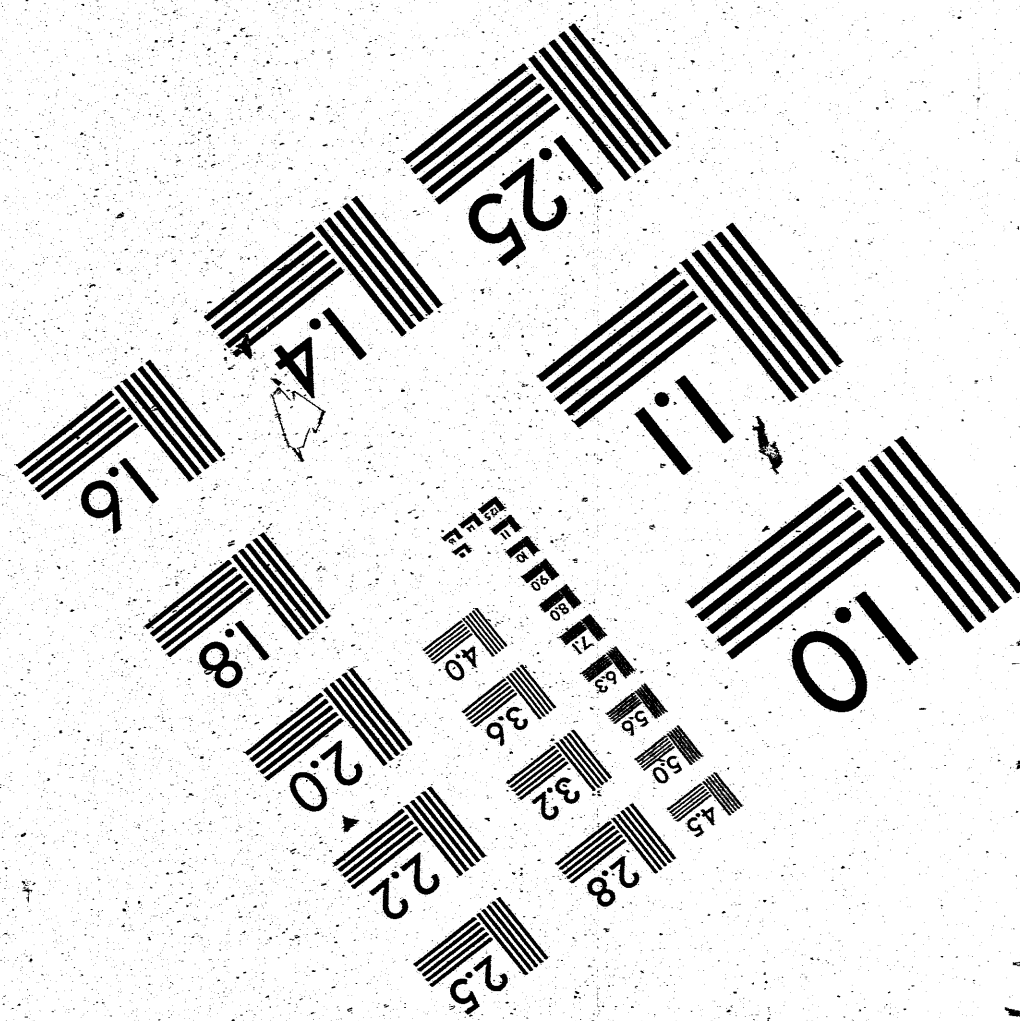
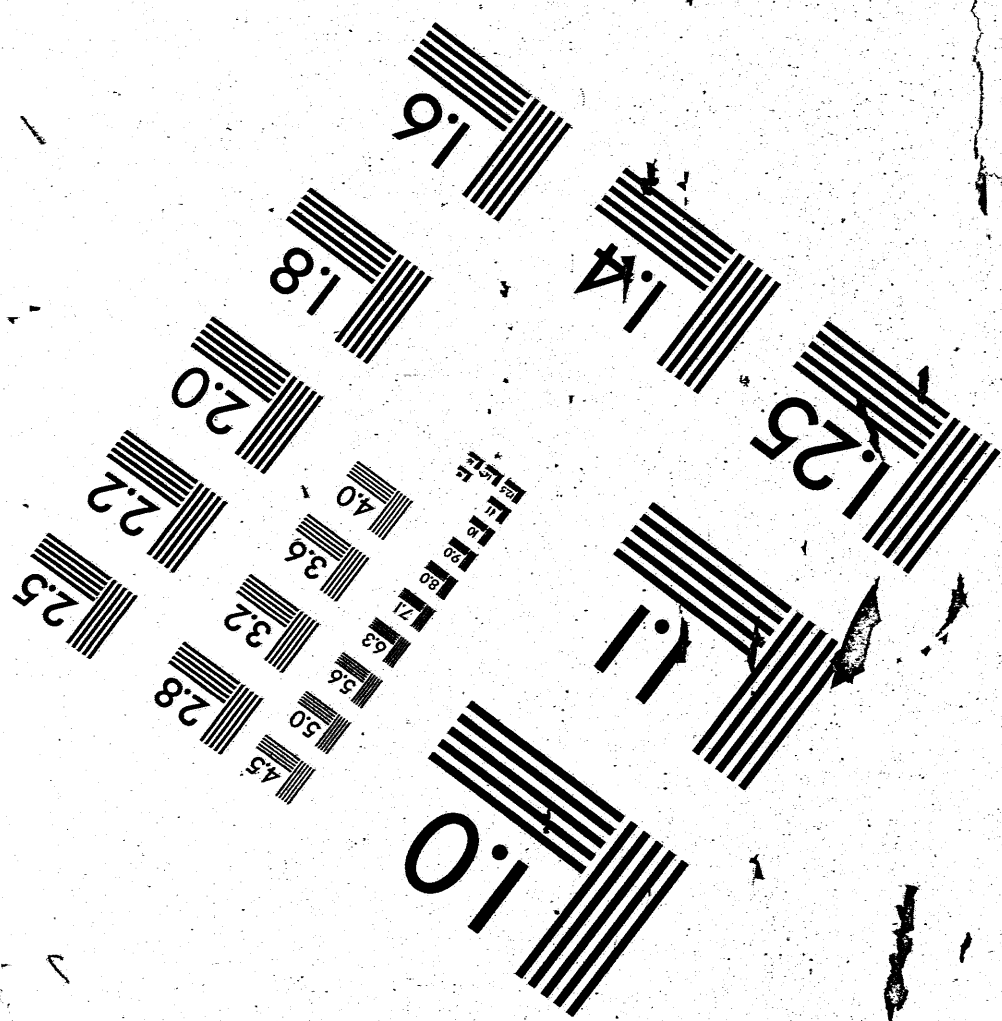
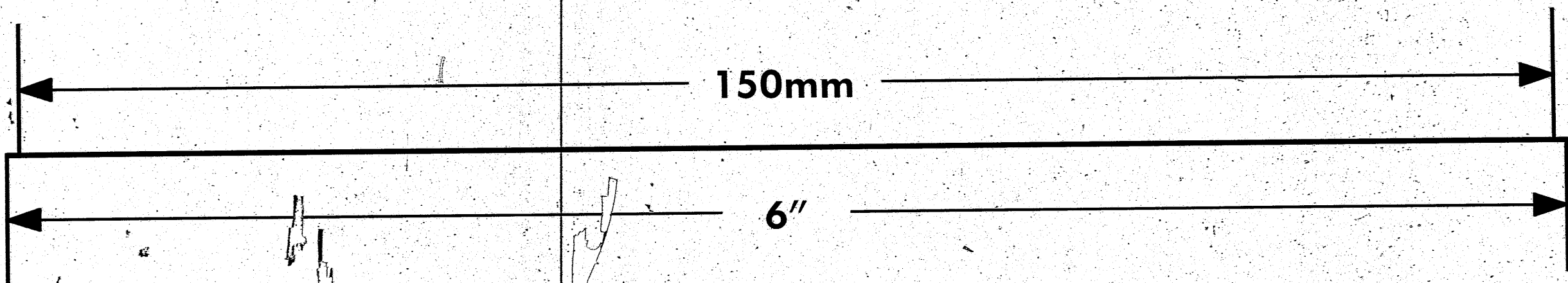
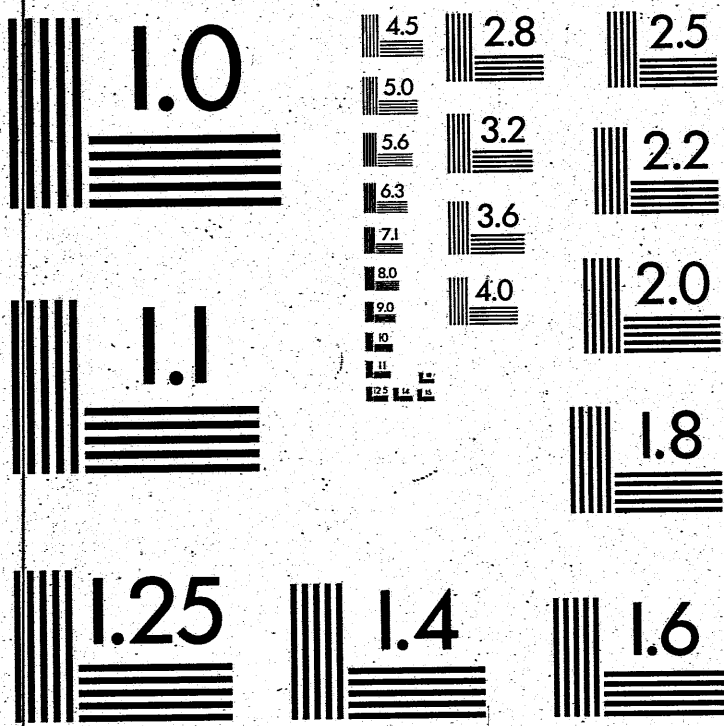
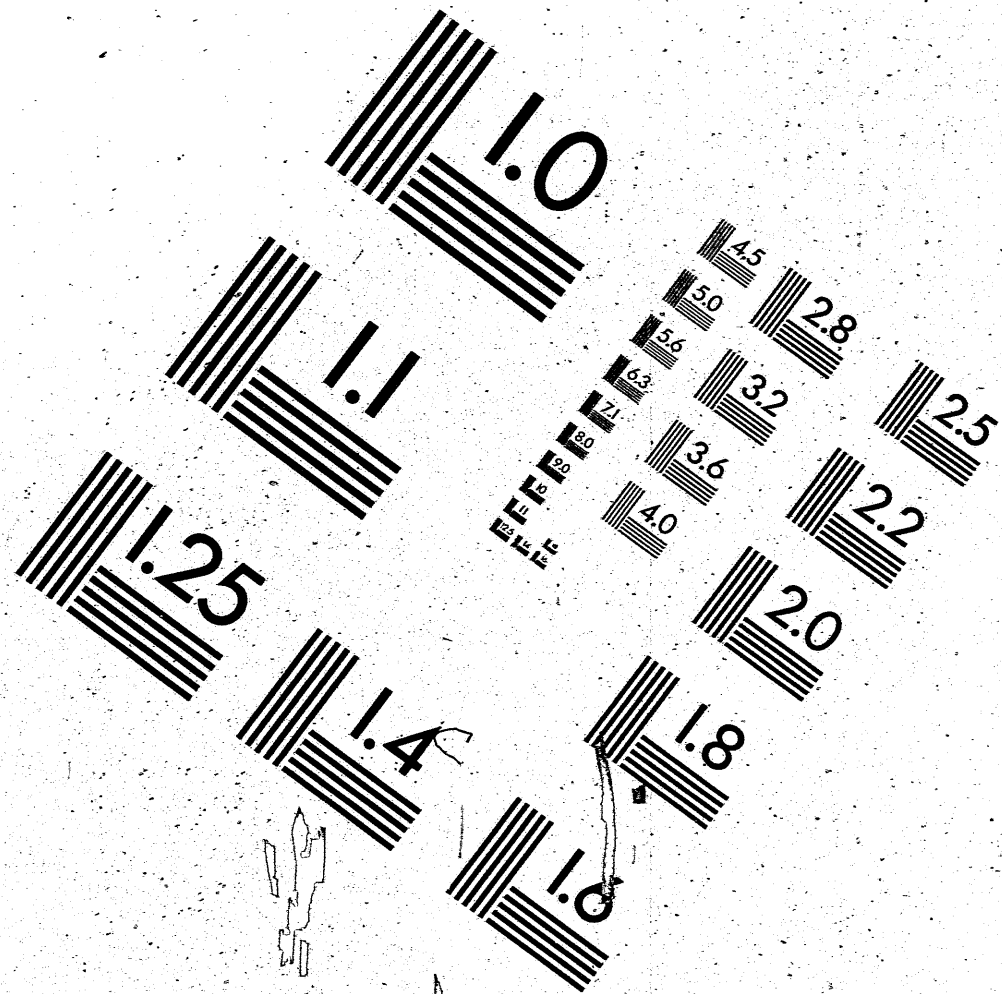
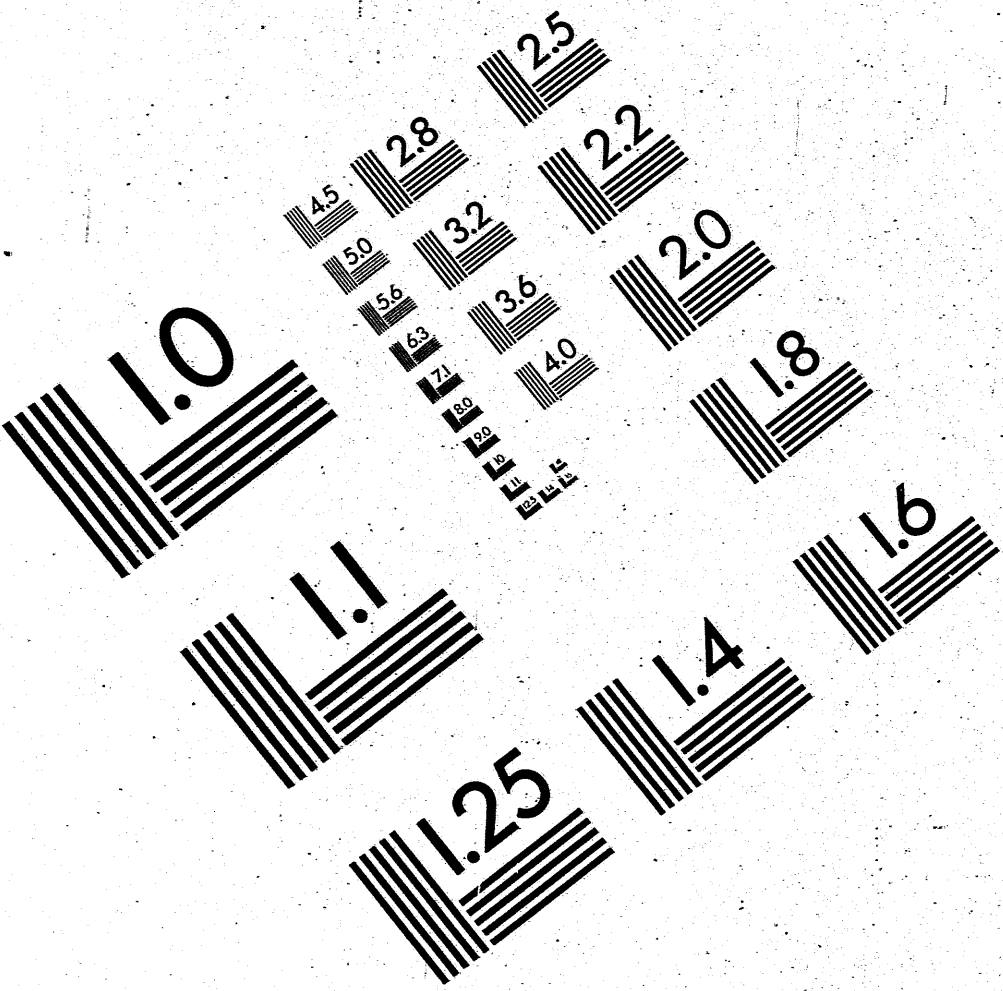
יורה חטאים, מעשיות, גורלות, ועוד.

YEMEN: [17--]
YEMENITE SCRIPT

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תש"ע

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET QA-3

APPLIED IMAGE
1653 E. MAIN STREET
ROCHESTER, NY 14609
TEL (716) 412-0300
FAX (716) 288-5989

המעלה הי' דאב נחמה צדקה חן נחמיה דמובחים חוה
 אומתא נחמה גירד רעה כמנו שמצובאנש נגיד חנה
 שלח צדעודר לבס לעסוק האובד עד אדוכיחם דנביא
 ודויעם הגירד אנגיד עליהם גם לו אעפ שבו נחמיה
 האובדם לפי שנהחרטו ושבועונם אצ' וירח חלדים אומתאים
 כי שבו מדרבם הרעה וינחם ית' על הרעה ועל זה אקבל להא
 ולא העניה גורמין לא האובד ומעט גורמין המעלה הי'
 נחמה חרפ' נחמחו נחמחו שבו צדקה רבנה עליו ושב
 אעפ שגד אצ'ו נועיל בין אדם לחבירו כמנו אמר הר'
 מדוע בחתם אי עשה כחשר צר לבס הקב' ברוב ח'
 כמנו שג' בצר לך נמצאוך כל הדברים ושבך עד ית' שהיך ועל
 זה אמרו השב' ומעט כהרים לפי הפרענות המעלה הי'
 הי' בימי נקנותו כשאצ'ו יכול לילך בדרך שמינה הור'
 שג' דביג' נחמה הורח' אס' נחמ' על מה שעשה בצדקה
 ושב בהשוכה שלימה בכל לבו האובדו ונקובלה ועל זה אמר
 השב' אנוש עד דכח רל' עד געז אדם נדכח ונחלש ואעפ' כן הוא
 אומר שוב לב אדם ועל געז זה אהל בסוף פק' דקדושין אפילו
 ראש גמור כל ימיו ועשה האובד בחחרונה אצ' גזכירין לורשט'
 שג' ורשעה דרשע לא יכשל ביד ביום אובדו מרשעו המעלה הי'
 הי' הפחודה שבכלם ומי שלא נחמ' כל ימיו ועמד בפשעו ועמדו
 ובלחוף כי קרוב עהו למות מהחרט ביום מותו על זה אמרו שוב
 יוס' לפי מיתהך נגס איהו' ברבא אמר על זה והקרב' לשחת נפשו
 וחיהו למתיהם ישהר' אלהו' וירציהו רל' ינחול עונותיו אבל דעו
 ברשעו אפילו ביום המיתה ונפטר בלא האובד זהו אפיקורוס גמור
 שאצ'ו נחמ' ביום דיין ומשחיה גופו ונפשו לדבעם זה יד' גדון
 בגידם לדורי דורות ועל זה צעק דנביא יחנקא וחמר אובדו
 ודרבבם הרעים ולמה המותו ביה ישראל רל' בלא האובד והא
 לך לאן המחבר הצי' במסכה נדרים פרק ח' בין המודר' דברים
 קדמו לעולם ולו הן הורה האובד גן עדן ויהי' גם וכסא הכבוד
 וביה המקדש ואמושל משיח וכן איהא בבר' ובהרג' הורה קדמו
 לעולם נחמ' כסא הכבוד גע' מיעצו' וה' גם משמלו' ונחמה
 ל' המערה שרל' אהם שמיימי' לילך בדרך ית' ולקיים הורה
 לשל' להם נעמן גן עדן ולא יראו כלל וכלל גידם ולחוף
 שמשמלו' בורה נחמ' ואצ' כונתם לשל' החל' דם יחמו' פג'

גידים

4308

גידים
 הורה
 נחמה
 חנה
 חנה

יורה דעה

גידים ועדונים בו עד שיקבלו ענשם קודם שיגבו לגע והגשובה
 חמשה עשר בין גע לגידים וכמעט כל צדקה פרק אין עומדין אמר
 צדי מקום שבעלי השובה עומדין צדיקים גמורים אין עומדין
 שבעים שלום לו חוק ולקדוש אמר יע ברשע לרחוק אדרת בקרב
 ואמר גן בפ' בהרא דיומא שאלו תלמידו מה רמיהאן חרש ואמר
 לעורן עזריה ברומי שמעך ל מחוספי כפרה שהיה ריש מעשה אלוה
 חלוקין והפאבד עם כל אחת ואחת עבר אדם על מצוה עשה
 ונשכח שובה אינו גמשם עד שמוחלין לו ש' שב' ביום טובים
 חמשה עשר עבר אדם על מצוה לח העשה ועשה השובה
 חמשה עשר ויום הכפורים מכפר ש' כ' ביום הגד ויכפר עליו כס
 עבר אדם על כריהוב נמיהוב ב' השובה ויום הכפורים הולין
 חסורין עמרין ש' ופקדיה בשבט פשעם ובג' געים עונם אבל
 מו' שיש בידו חלול השם אין בוקר ביד השובה לו ולא יום הכפור
 לכפר ולא ביסורין לערק אלא בולין ודמיהה מערקת ש'
 עגלה באונ' יין צבחה חס וכופר העון הגד לכם עד המוכן
 דיב' דמי בעל השובה כגון שבח דבר עבירה ל' ופירא הימנה
 מחו' רב צחוקו מקום שעשה העבירה ובחוקו ר' אהרן בגבורה
 ובחוקה חסד: ועהה גפרש עניני השובה בדרך קצרה שלשה
 עניני השובה עבירה הם ודרביעיה השובה עם כל אחת ואחת
 לכך דמ' בהורה ג' פעמים השובה בפ' ג' צדיים ודרביעיה בפ' אחרון
 וכב' חס' בספר יחזקאל חס ישמעו חס יחדלו ג' פעמים וא' השומע
 ישמע ויחדל יחדל ובכהובים כה' ג' ש' עירה הורה ש' דביני
 נצרה הורה ונאמר לה ש' כלל לב ודרביעיה פלג מים ירדו
 ש' על לח שמרו הורה וכן חנו חומרים ג' והוא רחום בכל יום
 אחד בעקר לח הכלל החמין מעני ואחד קודם אשרי ואחד קודם
 הקדושה דובא לציון ודרביעיה י' ועהה חפרש ה' עניני
 השובה ולו דין השובה כפ' השובה הגד' השובה המאקל
 השובה דכהוב נהש' שיה השובה מצויה ו' השובה
 עניני השובה דבחה ג' שחמח בחשה או בגניבה או בל' ב' ב' ב'
 אחר ובחיה ל' חנה חשה או חנה ענין ודיה יכול לחמח
 כב' ראונה נמוע עצמו ואינו חמח על ג' חמ' נכור חנה
 בורחין בימי בחורה ונפ' דיו' חמ' חנה אשרי חיש ירח חנה
 וכי אשרי חיש ולה חשה לח דיב' קאמר אשרי עי' שעשה השונה

בשור

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
 www.hebrewbooks.org
 ע"י חיים תש"ע

בענין חיי ריבול חמץ אשרי מי שנושא ונהגבר על יתרו כשקח
 חמץ ועיקר האזהרה שיהיה על גבולותיו שג' חיי או חמץ כי יש
 מכל המאכלים חמץ למעט מעט בלתי חמץ ומה שיש
 מה שמאכלים אשר עשו נכח והוא חמץ על כל המעשים
 וישע לכו ויהי ומוציא וענין ירוחם חמץ על כל המעשים
 הייבובל ושרץ צידו כדאזכר במעשה מילין וכו' ובפק
 דגבחים אמר רב עולא רידן היכי דמי או דלא עביד רשע
 גועבדי ואי עביד האובד לח גג משם חמץ וכו' וכו'
 הוא על פני צדק ליהודיה בבבא וכו' וכו' וכו'
 ענין כפרה בסוף יג הבא על ד' חמץ וכו' וכו'
 הפגיה בהוליה חמץ וכו' וכו' וכו' וכו'
 שכל חמץ ושיב ל לבו שחין לך וכו' וכו' וכו'
 וחס בן לכל הפחיה בעל גדיה שחן וכו' וכו' וכו'
 לח ושא חמץ חמץ במדינה גמולת וישת חמץ או חמץ חמץ
 על נשים הרבה ולא ידע על חמץ מהן בח וכן היו שקבלה גמע
 וחמשים הרבה ולא ידע מעמי נהעברה נמצא החב נשא חמץ
 בהו והח נוסח חמץ ועל זה נמלחה החרץ גמיה האובה
 הכאה חס באהר חמץ לידו והיא מרוצה לו בבאה ולבו בוער עליה
 בחשק לבו ובהחזה מהגבריה והיה וכול לבח עליה ומהוך מודש
 לבבו מהחפק ושאר רוחו ומונע האוהו גוהיה האובה שלימה
 האובה הגדר לח יחיה אחוק נשים או בהוליה שנה או אנהיה
 יורה ולא ימהכל בפגיהם ואצל בין אדיה ולח במקום הגורפה
 רל במקום גלוי שדרך לפגיהם בשרץ וחפילו בחמהו לח ומהכל
 בעור שלא טבלה ולא ירחץ ולא יחכל מעוכל חס וקלדר
 שמיא ליה האוה לכל הפחיה שנה חמץ חמץ ולח יחה בדמיה
 ועומה ולא שנס בעלי חיים כשגנקין זה לזה כלי להרחק מ
 העבירה האובה העשקל כפי הגזא שנהיה בה בחביקה
 ודביקה ונשיקה והערה וכו' וכו' וכו' וכו'
 הלב ובהענוה לכל הפחיה נע יום ולא יסכל בשאר ולא ישהי וכן
 כללה שלפני העניהו ולא כלילה יחמה העניהו ויחמער בשכניה
 יונם וליה כפי הגזרה שנהיה נמצא כפרה וכו' וכו'

האובה

ב

בשוכה דכבוד חס דיה כרה בביחיהו כגון שפא על דנדה בעווי
 שלח טבלה על כן ושכב בקושי ארץ חו על דלפ וילבש שחורים
 וילקד בהצנעה ולא יהעני פחות מל' יום חו מ' יום ויגודה בכל
 יום ג' כב וברעע ול ירגל עצמו לילך בשחוק גשים ולפוס צעתי
 חגרא נטוב לו י' א' חטא בעניי דמחורסה שדיח במקילת
 חו באשה ח' שדיח בחנק חו בכל אחר דערויה בביחיה חו
 בדערה בין כדרכה בין שלא כדרכה הרי זה נדה שטעט מיס
 וגובים בחשק ח' וחסרה על בעלה בביחיהו מחחר שחרטה
 לו על זה נחתה יענה לח יוכל להקז חס לח על ידי השבה
 גדולה השוכה דבחה חס בחכה לידו נחה דחשה חו חחרה
 כ' ודח ב' ועצור רוחו ומונע האוהו מלבא עליה ח' ח' שדיח
 לו פנתי לחטוא כבדאשונה נענע לו דיח שיקרי השוכה כדאמרינן
 בפ' דחגלה דששה עבירה ומהחרט מוחלין לו השוכה דגדר
 יגדר ש' עמו מלרחה בגשים ובהכשיטיהן בין דן עליהן בין ח' ח' ח'
 עליהן ולא יראה שחוק גשים ובהולות ולא ישמע שיר בגנה
 דמצענו קול באשה ערוה דכה ודיה מקול גוהם וג' ולא ישמע
 שום דבר חשק בהמה ולא יקרוץ בעינו ולא ירמוג בתצטוהו
 לשום אשה חפילו לחשהו בעוד שלא טבלה ולא יהיחד עם
 שום ערוה ולא יבא על אשה בחצרות חו בגוה ולא ידוש
 באשהו בפנים וגו' ועבחוץ ולא יהיה עסקו עם הגשים כלל
 השוכה המשקל וסקול צערו כנגד זה שגדה בה ויצטער כל
 ימיו ונאנה הנשימה לח יחבל בשר ולא ישהה יוז לבד משבתה
 ניעים טובים ובפורים ולא יחבל מעתה חס חות מן הלחם ולא יוחז
 כי חס בערב יט' מעט ולא יראה שום שחוק קרק ילך אצל
 הגשוחין לשמוע בדכה ולא יעדן עצמו בשום דבר עונה וילקי
 בכל יום ויאכב על הארץ חו על דלפ אחד בלבד כי אם בשבה
 ויום טוב יאכב על דהבן וכר אחד ברתאו ויסיר רוח דפה מיה
 ש'ן שחמד בה החמה ולהיוה קשה נגעה וח' צער יחיד וילבש
 שק על בשרו ולא ידבר בעניי המה וחיטוקים ונישוקים ומשמושים
 ומכל מיני האנה השוכה דכהוב וחשוב דבא על אשה ח' ח' ח'
 ניסכול דין קשה כמיהה יאב בקרו ובשלב שעה אחת בכל יום

בימיה

בימות הקרח או ג' בימות הגשמים במים קרים עד צואר ונחמומו
 החמה יאב לפי הזבובים ולפי הדבורים בגוף ערום או לפי
 הנמלים או ימבול יסורין אחרים שקשים לו כמיתה ואין להשתמש
 בחמה כי אם באשה הנהדרה ויש לו להודות בכל יום בבני
 ובאנחה ובכל מיני סגוף וצער מאחר מאחר אמרה על בעלה
 אבל אם אמרה ולא אמרה לו כערוה אחרות וילקד ויהנהג
 מ' יום רצופים וישב על הרצף ולא ירחץ ולא יתענה בשחוק
 וטיוטס ובכל מיני הנאה: ה' בזעל נכריה דבא על הגויה ובעל
 בהל גבר חייב להענות וללקוח מלדיה קאול בד כחא לתנומח
 ולא יאכל ולא ישתה ויין ולא ירחץ לכל הפחות מ' יום ישוב השירה
 מחרוזת אפוד שפחה כנענה ובן דבא על שמה כנענה
 יהנהג מ' יום ולא ירחץ כל אופן הימים נכח יהנהג אחר כך שני
 וחמישי ואם זה הרובע בדעה נכמו כן הרובע בדימה או חיה
 יהנהג ולא ירחץ מ' יום ולא יסתכל בבהמה חיה וטות בשנקקין
 זה עסגה ויתר'ק מן הבהמה: ו' המזבשק נשים ומחבקן ומנפץ
 ומנשקן וממשמשן בלא שכיבה יהנהג שני וחמישי וישע ולא יעשה
 עוד ויתרחק מפהחביהם ז' הוצאה זרע לבטלה דמוציא זרע
 לבטלה יהנהג מ' יום כנגד יצירה דולד וישב במים קרים כמנהג
 החורף כדי עליה ביצה וגמינה כל אופן מ' יום ולא יאכל בשר
 ולא ישתה ויין ולא יאכל חס לבד שבה ויום מ' ולא ירחץ
 בשרו במים חמים אך ראשו פעמים או שלושה פעמים בכל אופן
 מ' יום זה הבא על אשה נדה יהנהג מ' יום רצופים ולא יאכל
 בשר ולא ישתה ויין ולא יאכל מאכל חס ולא ירחץ בשרו באופן
 הימים וילקד ויהודה בכל יום בכל אופן מ' יום נשיקה אשה
 נדה דמנשק אשה מחמת חבקה קודם טבילה או דבה על
 בשרה יהנהג מ' יום ויהודה כמה פעמים ומותר לו לשכב בחדר בעוד
 שבת טבילה שבת ידבר עמה דברי הפלות ולא יאכל ולא ישתה
 עמה עד שהבא במים אבל לאחר שטבילה יעשה בה כל דבר
 חשק האהו אך יקדש עצמו בשעה השמיש ולא יראה בה דבר
 ויגע וישמש בה בחביקה ובדיקה ונשיקה ובכל מיני
 תדבחה כדי שלא יהיה באחרה גולה: ז' הבועל ערוה

דבא

דבא על דערנדע מחייבי כריהוה יש לו לישב בקרח כשישור עליה
 ביצה וגמיעה לח פחוק משלשים יום ולח יהר על מ' יום ויהודה בכל
 יום וישב על הארץ ויסיר ממנו כל מעי הנאות וי' המוכה חביו
 בין איש בין אשה בין קטן וצמח ילך בגולה שלוש שנים וילקח בכל
 עיר ועיר ויאמר רוצח הוא ולא יאכל בשר ולא ישתה יין ולא ילח
 שער ראשו ונקבו ולא יכבס בגדין ולא ירחץ גופו ומסהמא כל זה
 בחודש גמירי גם כן שלש שנים אך יחוק ראשו פעם אחת ויקאור ידו אשר רצח
 בה בשלשה ברזל בצוארו וילך יחפ ויבכה ויהענה בכל יום גלוהו
 וזתחב יהענה בלד לבד מאהבן ג' שנים ולא ועי' פניו בלפי הדיוה
 אפ' אם יחרפוהו ישהוק ובכל אהבן ג' שנים לח ילך במיול לרחוק
 מיני שחוק והענוה וכשיגלה בכל עיר ישכיב עצמו לפני פהח
 כיה דבנסה ויעברו עליו אך לח ודרקוהו ויכבד אשהו ומתד נה' וב
 לכל אדם הגון ויהודה כל ימי חייו יזב הרוצח אדרג אה הנפא
 כהב בא' ראובן אדרג אה הנפא אעפ' שחיב מיהה משלם דמיון
 לירש'ו כבא לצחה ידי שמים חי נמי חי הפפי יורש'ו מניה לצמפנין
 מנייהו עכל יג החובל בחבירו או ציערו בין במעון בין בדברים ג
 חץ לו הקנה אם לח יפייסו וימחול לו כדחיהא בפרק החובל אפילו
 אם יהן לו כל מעון שבעולם אינו נמחל עד שיבקש ממנו מחילה
 יד המוקצין לחבירו אפילו בדברים צריך לפייסו וכן דרש ר' לעזר
 עזריה מכל חמא היכס לפני ית המהרו עבירוה שבין אדם למקום
 יום הכפורים מכפר ואבינו לחבירו חין יום הכפורי מכפר עד שדעה
 אה חבירו טו' המגביה ידו על חבירו נקרא רשע ש' ויאמר לרשע
 אמרו בטר' למיהוה כל הסותר לוטו של חבירו ר'ל מכה לחי איה
 מכה בזיון כלו סותר לוטו של קודש ש' מלקא אדם ילע קודש והטעם
 לפי ש' כי בעלם אה עשה אה האדם דהינו זרע קודש אנקראו צמח
 מרעיהו אדם ואעפ' שאין דנין דיע קנסוה וחבלוה בבבל ובחוצה
 לארץ אם רוצה לשוב בהשובה טוב לו שיקן לו מעון ויבקש
 ממנו מחילה ויהכפר לו ו' השוכבת על בנה בשינה ודמיה ו
 אורו במה ההא כפרהה דאיב מעורי ההענה אנה המינה ולח
 האכל בערב בשר ולא השהה יין לבד שבה וי' חפוכה ופוריס
 כי אהבן דימים לח ההענה כלל לח האכל בשר והשהה יין אכל

הענה

המנהג משפך דימים של שבהו וימים טובים והשב בהענה
 ימים אחרים החהיהן עד שהשלים בהענוה סמך ימים ואחכשה
 שני וחמישי כפי כחה כמה פעמי וכימי עיבורה ומניקה לא
 ההענה כלל והיא גזורה כל ימיה שלא השכב ובנה אצל
 גור אמר לי מורי שיש להחמיר עליה שהן חשובה כמגידין ולתכאנן
 עכל דרר מחיר ב"ב ג"ל י"ז הכוכב אה אשהו ח"ו ראוב לכלחוס
 להבוא אה אשהו וראוי לקונמו וליסרו אם הוא רגיל בכך
 אמנם אם הבה אורה פעם אחת שדיסובה לו דבר גנתי ח"ו לח"ו
 בפעם אחת מהשובה דרר ג"ל מנחס י"ז אונאה אשהו וכך
 יגדר מחונתה אשהו שמהוך שדמענה מענייה אונתה וכו'
 לפני הש"ה ופ"ה העובד עבודה זרה וכופר בעיקר הרי עבר על
 כל הגזירה כלה וצריך להסיר עדין מעליו וכל מלבשו וקר
 ויהאכל ויכבה ויצטער כמה שנים בכל יום ויום וישפיל רוחו ויהודה
 ג"פ בכל יום ולא יאכל בשר ולא ישהה יין ולא ירחץ כלל כי אם
 פ"ח בחודש וחופ ראשו ולא ילך בשחוק ולא במיול ולא לנשותין
 כי אם לשבע ברכוה ויהרחק מע"ג ומיעובדיה שלא לישב אצלם וכך
 יהרחק ממהח ביהם ולא יהנה מהם ומיד כשישוב צריך לטבול
 במיקוה ובכל ענין שחטא לבוראו ישוב ויצטרך כנגד חטאו כי
 עבר על כל הגזירה על כן יטבול צער גדול ויסורים קשים עד
 שימרק עונו וישוב א הש"ה בכל לבבו וירחמיהו ואם יחרפ חונו
 אדם אישי ביהו אה ושחוק ויהנוך כל מחשבותיו לטובה כ"ה הנשבע
 לשוא השבועה היא חמורה ככופר בעיקר כי לא ינקיהו הש"ה כי
 כל עבירה שבהורה חינו נוגע בעיקר כי אם שבועה שוא ולא ישא
 לפשעו כי על השבועה נודע כל העולם בלו כמנהג הורה
 וכה"ל למה יקצוף האיסוף כי השבועה מכלה אה הכל והוא חרס
 הוא השבועה ולכך נסמך לו כי חרס הוא ואם מעל בחרס ח"ו
 בשבועה וא לו ללקוה ויהודה כל ימיו ויהענה מ"ג יום רצופים
 בין מופלגין וילקה בהכנה בכל יום ויגדר שלא ישבע מפילו
 בחמה ולא בנשמה חבוהו ולא בהורה אך ידור בח"י ראשון
 אבל ישבע לקיים המצוה ש"כ נשבעה וחקיימה וא"כ די לורר

עצמו

יורה דעה

עצמו במצוה ולא יוציא ש"ש לבטלה ויהא גידור בצרכה
 וחס הוציא ברכה לבטלה ויגדעו איבריו בהגבתה השם יה
 כהב בשיבולי הלקט כיר אבריהם ורבי יעקב אחיו באו לעיר בליל
 שבה כשהקדל יצאו מבית הכנסת ולא נהנו להם הקהל שלום
 ולא הניחו שחריה לכנס לבית הכנסת כדי שלא יקחו מהם גזרים
 קל וחומר כי משתמא היו כע הורה ובאחד בשבת גזרו עליהם צום
 שבעה ימים ודיינו ליום רצופים חוץ משבתה וי"ג ור"ח כדי להשלים
 ימי המעשה בצומתה ובמלקיות כי המחלל שבת חייב כרת ור"ל
 אמרו מה לחמשים שנה מה בדברה ונהנו להם לצום וללקות
 ליום כנגד שנה של כרת ועוד גזרו עליהם להם ממנונס
 לפדיון נפשם לקופת של צדקה ואחר כך גזרו עליהם ב"ב חדשי
 שנה בכל חודש ב"ב שיהיו ימים כנגד לו כריהוה שבהוה
 ע"כ כ"ב המדבר בבית הכנסת וחביריו משוררין ומשבחין גידור
 חב עליו הוי על כל שביע הרעים בוי ישראל דרבי ולא נמנה
 גמרה עמדם ומותם לשבח לקונו והוצא מסיג גבול הבורח יה"ש
 ואני להם למקדש מעט אן בהי כנסיה ותיז גורגן בידן קלוג רחש
 כדאיהא פס פהרא דמטליד לדיס נצב בעדה ל' והמדבר בה כאלו
 דוסך ערפו למול השכינה ונאמר מדוע באהי ואין איש קו"ש ע"כ והבי
 למה יקצופ הלהים על קולך וכה' מי בקש גמרה מידכם רמוס חצרו
 אך דשהחוד לו ושב לפענו במורא ובכפיפה רחש ובענוה ודהחנן
 לפענו בשברון לב והשורר לפענו בשמחה ובא לפענו ברנה אזידיה
 קרוב אליך והחשוב המיד כאלו השכינה לפענך ש"ש שיהי ית' לנגדיהמיד
 יהן המיד יראהו על פניך והדרשדו בכל לבבך וימצא לך והענה
 מ' יום רצופים או מופלגין כנגד הורה שנהנה ל' יום שגלגל אהיה
 בדברו בבית הכנסת דברים בטלים ולא חשש לספר הורה העומד
 בבית הכנסת והרי נאמר עליה והיה שם כך לעד וילקה בכל יום
 בהצנעה ולא יעשה עור' כ"ג המלשיץ את חבירו דרומשניאו
 בעיני המושל ומעליל עליו ונוטל ממנו וממיה את חבירו ומשהו
 ובעו וחס היה גונב או גונל ממנו הרי לכל הפחות נהנה מזה דכה'
 לא יבזזו לגנב כי יגנב אבל המלשיץ זה חינו נהנה וזה חסר ורחניץ
 לחבדו בידים כמו שמצינו בפ' הגזל רב כדנא שמטיה לקושיה וממין
 המיניס והמסורה מורידין ולא מעלין ואמרין בני ממון מסור מותר

כ"ג

כ"ב

כ"א

לכבוד

לחברו בידים לכך צריך המלשין לפרוע כל מה שהפסיד לו בגרמנו
 וישנה על אנשים ר"ל יעשה שורה של ג' בני אדם ויקחם עמו לבגש ממנו
 מחילה וילקה ויהענה יוהר משה שנים ויהודה כל ימיו כי נחשב לזן
 כאלו הרג אהו ובני ביהו עמו ולימד למושל דרך על בני אדם בני ברית
 וכמה עבירות עשה על כן יהיו חטאין נכחו המעיד וישבר רוחו וישוב
 בכל כחו כי מה יהרון לבטל הלשון לכבוה נרו ולדווקא באפלה ואישון
 להרבוה לו יגון כנחל פישון ואם איז לן לפרוע ירבה עליו ריעים ויבקש
 ממנו מחילה טרם יגוה ויפרע לו אז ליושין מה שהפסידו ויהודה
 וישוב בכל לבבו כל ימיו: כ"ד הנולך רכיל הרביל כיוצא איז לו ז' כד
 רפואתו כמו הנחש כי הוא עוסק המעיד לעשות ועריבה בין דבריו ומנה
 סודות דבריוה לכן יעזב מעשיו הרעים עזיבה עולמים ויהודי כל ימיו
 וישוב בהשנאה שלימה ויהיו כל עסקיו לעשות ביעוה כל ימיו ולעשות
 שלום בין איש לחבירו ובין איש לאשה ולעסוק בעסק מחייתו כד' כד
 המוציא שם רע מפורש בלא הדברים רבה וגרמין בהוספה זפתה
 לנפרעין מן האדם בעלז ובטל ע"ז וגלוי ערוה וא"ל ולשון הרע
 בגוף כלם יש לומר דכל זה מייירי באדם עומדין במרדן אבל שב
 איז לך דבר שעומד בפני השוכה ותל"ל יש עבירה קלה בעיניך ז'
 כגון מוציא שם רע וקשה מנחמורה ר"ל כמו נחופ צח ולמד ממנה
 שהוציאנו לש"ה על העצים ועל האבנים באמרים ודברים בצורה
 ולא נולד כל צדושת הארץ נוחה להיות באדם ולא רשעים שג' ולא
 הקיף הארץ אהבם ראה איך נקמה מיהיה עליהם משונה וגם
 כן גרמו לכל הדוד הדוח להעכב מ' שנה במדבר ומהומדבר
 כל שיהיה למעלה מבין עשרים: המוציא שם רע על חבירו שהוא
 ב"ש ממנו ומהבנה ק"ו שתיז לו רפואתו לאיולתו עד שובקש ממנו ז'

בפ"ג

יורה דעה חט"ו

בפני רבנים וילקה ויהודה ויהענה לכל הפחות ל' יום ויצטער כל
 ימיו על עון זה ולא יסוף עוד כן המלביץ פני חבריו ברבים
 ח"ו לו חלק לעולם הבא וכלו שפך דמיו דאזל סומקא וזהו חיות
 וצריך להענוה כמה הענוה וילקה ויהודה כל ימיו כד המכנה
 שם לחבירו שהיה בוש ממנו גדול עונו מנשוא על כן צריך לבקש
 מחילה ממנו בפני רבנים וילקה ויהודה ויהענה ל' יום לכל הפחות
 והמלקוה והודיו יכול להיות בצנעא כח המבזה את חבריו
 אפילו בעו לבין לבין עצמו גדול עונו מנשוא כי הוא קשה עמו
 את חבריו מכה לחי וצריך לפייס ולבקש ממנו מחילה ולהרבוה
 רעים שילכו עמו לביתו ולבקש באצת דאיה חסא הי לך ונענה
 לך וכל שכן אם בינה ברבים ואתר לו דברים שקורעים לבו ומנפץ
 גידיו ומוראי לבבו וכמה ימצא האובד על זה אם לא שיהטח
 כפוף דגליו ויהחנן לפניו למחול בזינו שבגידו ברבים וצריך שיבקש
 ממנו מחילה ברבים כדאיהא בפסקיהא: כ"ט המבזה הלמיד חכם
 גרמין בפק דיומא כל הלמיד חכם אצונו נוקם ונוטר תיבה פנהא
 אצונו הח ודהם בגמרא מוקי לה כשבגידו בפרדסיא שגדו בזון
 יהודה להעביר לו אם לו פיסו ברבים כמו שבגידו בפניהם
 אבל אם מפיסו ובקש ממנו באצת מדה חסידות הוא להעביר על
 מדותיו: ל החונק מדה גרועה היא החניפה ואפרי חלקה מרבה
 רעה הרבה והק"ב אצת אותו ש' כילת לפעו חנף יבוא ר"ל א
 שלת עכו להיות במחיצה ד"ב ואם מנהגו להחניף ישוב מדרך
 דעה ולא יתחבר לחנפים ולגאים כי ירדו למות נפשו פהאוס
 ואם יעבור אדם על לו דלתוין יהענה ל' יום וילקה בכל יום לא
 הליצנות היא הושבה ומחוסה וידע בעיני ית אשר עשה ימות

בה משוקץ ומהנעב אך בשאר עליו יכאב יכין ללצים שפטים ז
 בעקרביו ואנשים יבילו לים עבירה ויחנו במוסרה יחד עשירים ש
 וכלים בעונש זה שקולים גדולים בגחלי רמים ארכו לו שם הימים
 כי כל המלוצץ בדבריו ומליעג על דבריו פורק ממנו עול מלכות
 שמים ואסור לאדם שיהלוק עמדה כי ילמדו מזהם ובאים להרגיל בדבר
 ושונאים ויסורים קשים באים על המהלוצץ וסוף שנופל בגיהנם וגורם
 בליה לעולם כמו ש' וענה אל המהלוצץ כי בליה ונחרצה שמעתי
 הא למדה שהמרגיל עצמו בליצנות מחבד גופן ודונו וגורם רעה
 לאחרים וגם לעולם בשבילו על כן טוב להרחיק מכה הליצנים מוחו
 רב וראוי ונכון לומר המהלוצץ בעונשים גדולים ליסכר פיהם של
 המהלוצצים באבני חציץ כדי שישימו יד על פיהם ולת יגרמו בליה לב
 לאחרים ללב המנבל פיו עוז פלילי הוא וראוי ליסרו ולהוכיחו על
 גו כי בעון נבלות הפה צרה רבה וגזירה קשה מהחדשה ובחור
 שונתו ישראל מהים והומים ולמנוה צועקוה ואינם נענים ומעמיקין לו
 גיהנם למנבל פיו ואם השומיע נבלות פה ושהק ותינו מוחה ביד ז
 המנבל ש' עמוס י' יתול שם לכך יסיר ממדה זו ויבכה ויהחרט ז
 והודה כל ימיו על רוע מעלליו ויהענה לפחוח חצי שנה שני וחמישי
 ויחשוב המיד פלבו כילת נברא פה למתים לנבל פה ולדבר מגונה
 כי אם לקיים שו הודה ומנעם ולעשה בו חפץ שמים ל' הגוזל ממון לב
 חבירו או גונב ממנו ומחרט יש לו לפרוע לו או לירשין כל מה שגנל
 או גנב ויורה יהן לו כי הפסידו מן דרוק וביקש ממנו מחילה ויש לו ז
 ללקוה על לתו שעבר ולדענוה כמה הענוה על כל עבירה יש לו
 להענוה מ' יום ועל כריהוה ומיהוה ב' בכפלים ולעשר ולסגף גופו ועל
 לת השא יוהר מכולם והודה בכל יום וכשמשיב הגילדה יגדר מלקבל
 סקדונוה ולת ירגיל לרצוה על ממון חבירו ויהרחק ממון שתינו שלו
 והן צדקוה יוהר משאר בני אדם ויעשה גמילה חסדים בגופן ובממונו

ויוהר

לד ויורה משלו לעמיתו הורה ואז ימצא כפרה לך המסויג גבול רעה
בכל ענין ולקד וישיב לו ככפלים וכרב דכל בו ענה בזמן הזה חיי
מלקוח של כן יזהר מלחמות וכל לחן שעבר יהקץ כפי העבירה ויהי
זהיר כל אדם מלקח מחייו של חברו בשום ענין ואם אדם מוסיף על
המקח שחבירו עומד עליו ליקח זה הדבר לח ענה למחול ונקרא רשע
ואין גלן כמורו ורחוי להוכיחו על כך ואם לא ישמע למוכיחין לעשות
השובה יש להדריכו ולגדוהו עד שיהקץ עוהוהו בהשובה ובעוד שחיינו
שם יהיה משקץ ומהועב ויזהר כל אדם לקיים וחי אחיך עמך לביטול

לד מעני שגר וסוטה לך הלוקח רביה מישאל דרי עבר על כמה לחונן
בהורה ויש לו להשיב רביה לו או ליורשין שלקח ממנו וילקד ויהודיה
ויהענה לכל הפחנה שנה המיעה בין רביה קצוצה בין חבך רביה
ואפילו רביה דברים אסור ואם תפטר לו לפרנס עצמו שלח יקח רביה
אפילו מן הגוי מעד טובו כי כל הנטול רביה מישאל לא יחיה לעולם
דבא בדאיהא בהנחמה ולח יקום בהחיה דמתיים וימנה מדרה ויגמול
נבסין וכל דערמה רביה לא יעשה וישוב בהשובה שלמה לפע

לד בוראו לך אונאת גר דמחנה מה דגר עובר בל לחונן וצריך
לבקש ממנו מחילה וילקד ויהודה מן יום ואמרו בפיק דגדגדול
חונאה דברים יורה מחונאה ממון שנה בגופו ונה בממנו זה ענה להש

לד ונה לח ענה להשבון וכו' ויראה מלדיך לך הלחון אחת
דממון והנפש אשר הפלג באדבה דממון ירגיל נפשו בצדקה וישמח
בחלקו שחננו דבורת בזכרו כי דכל יתבד בבח דמוה פהחוס וחול
אפילו בחיין יתבד דונו וגם ירגיל עצמו בהחבר לחולים ולבקרם
המיד ולהבונן עליהם המיד בלבו וגם במתיים וגם בעמרו בבית דעדי

לד יזכור שהיו באץ ולמחר בקבר לך החרטקה וידויה דמהחרט
דמהחט מעונותיו צריך לעזבון עשיבה עולמיה ולהודוה עליהם
בפיו ואין צריך לו מליץ אחר ולח מנחה אחרת והח דאמר רב ששה

חציף

חציו עליו מן דמפדינג חמאיה גזו כפני בני אדם חבל לפני דאין
 צריך לפרט חמאין חפכי דאיה יודע כל העלמות לב חי נמי צס
 לחמא דוא מפורסם לבני אדם יהודה עליו בפרדסיא כדי שיענו צ
 דכל ששכ נמנו וגם אם היא עבירה שבין אדם לחבירו צריך לבקש
 נמנו מחילה ברבים כל רב יהודה דרמי רב יודא כה' מכסה פשעיו
 לת יצליח וכה' אשרי נשני פשע כמני חמאיה כחן לחמא מפורסם
 כגון חמא בפרדסיא או בדברים שבין אדם לחבירו וכחן בדברים
 שבין אדם לעקום ולפי שהצ צריך לפרוט כל החמאים וגם צריך צ
 לבסוף לחמא מבני אדם כשאינו חמא מפורסם על כן הקנו חמאים
 על כל אדם הודיו שכולל כל דברי חמא: כולל לבקש ג' מחילה
 אם ביקש אחד מחבירו פ'ח או ב'פ' ושלוש פעמים ועשה אורה של ג'
 בני אדם לפימו וכל זה לת הועיל לו מדי נחמיר עליו פדה נפשו צ
 מרדה שחך כדאיהא בר' וכן אמר רבי יוסי דמבקש מחבירו מחילה
 אינו צריך לבקשו יוהר מ'ג פעמים אב' חמא אב' נא וצ'ל ונהן לך
 רחמים וריחמך דפינן דזה יהיה ביוצ' כל זמן שאהיה רחמן דב'ה
 מרחם עליך ואם מה מביא' בני אדם ומעמידן על קברו וחומה
 חמאיה לאהי ישראל ולפלוגי בבלהי בחיים: כ' צריך להציח לו גם
 מחייב חייב למעצ' לנפשיה פירוש להיראות לפני מ' שפירח
 כנגדו כדי שיבקש נמנו מחילה כמו שמינו בר' יודא דהוד מחמי
 נפשיה בפני שונאו: כ'ח' חמא דגחוד ודנפש אשר חמא בגחודה
 רוחהה שהחזור לשפלוהה ולהיוה עניו ושפל ברוך וד'צנע לכה צ
 וד'כנעה כיכל דמהגאה מורד בדק'ב' כי לו לבדו נאודה גחודה
 ש' י' מלך גיחודה לבש ולח יחודה לאחר ללבוש בגדי מלכוה על כן
 המיד יהיו דברך בנחה עם כל אדם וראשך יהיה כפופ ועיניך יהיו
 למטה ולבך למעלה וחל הביט לשיני בני אדם בדברך אהפוכל
 אדם יהיה בעיניך גדול ממך ועלך לבבדו דן על דן עשיר וח' חס
 ודעה שחיה עשיר נמנו עם כל זה יש לך לבדו ולחשוב בלבך
 שחיה חמא במגיד ודוא בשוגג ומוב' דוא ממך כ'ב

מל

מ

ס

יהבוניש מכל אדם ובן אם אהד בין אדם דהבויש מכל אדם ואם
 חבירך יקראך א העכבו בקול רם כי אם בנחה באדם דעומד לפי
 רבו המיד והרגל אה נפאך ברפואה זו ימים רבים עד שיחזיר לובט
 מוטבע ובן מינו אמר דחכס מעשורי דייה עז פנים ולתכלת
 מעשה כל רע עד אשר קנאתי בחבירי והרגלתי נפשי בענה ול
 יהי מלכו כי אם בדברה ובאבונה ובאשר שקדתי עליה ימי
 רבים וראיתי נעימותי חשקה בה ודבקה נפשי אחריה ובכל
 דבר שהעשה ובכל מחשבה שהחשוב דע כי אהד לנצי דקב"ה
 כי כבודו מלאת כל הארץ ואכינהו עליך עלבן יהוד בריך מעמי
 ובנחה והירח מעמי ובכל מעמצי כוחך הגדר בנפאך מן הכעס
 שכל הכועס כל מעי גידעם שולטין בו כנגד ליבוש מעממו
 צריך כל בעל השובה ליבוא מעממו כשיהודי עלהם ויעיל לו
 ל"ב דברים הרמאון ליכנע לבו ולהסיר רוע יצר מקרבו והשני
 לכל ימיפ עוד חשק העון מקרבו אם נודען לו העבירה ליד
 עלה אחרי שובי נחמה באמר עליו ועל אה"ל כל העושה
 דבר ומתפייש ממנה מוחלין לו מיה על כל עונותיו מן
 ההבנעה אה"ל דהכנעה והשפלות נאה לכל בעל השובה
 לפי שהנחית בתיב גבירה לב כמו אג' ודם לבבך ושכחה על
 בן רפואה בהכנעה הלב לדיוה נכנע לכל אדם כזה חמא
 המאגל ואם חמא הנפס בהאזה המאגל ירבה לשבר האוהו וערלת
 לבו כי גדו רפואה חמא זה ולעשה דרחקה והירה ובפי גודל הזה
 אהיה לו א המאגל יהא לו גודל המיאום ושכור המיד אה ממוס
 ודפמידס ומדוהידס דרענה וכו' דים ראה לאדם לאבד הומו וממונו
 ומפנו ונפשו כזו דחרם שעא פענין מחול כרב הכל בו בשם
 ד"ס כי אמנו חרם שלא יהיו אנשים עם נשים במחול והיו דורשים
 יד ליד לא יקרה רע ואפ' כי אין דפסוק רומז כי אם לרעה מי
 הוא להניח הדבר ויש לו לאדם למנוע עצמו מפל דבר שהגוף
 נהנה ומכל הענינים המביאים אה דאדם לידי הרדור כזו

מג

מג

מג

מכ

חטא בראייה עיין אם חטא בכחיה העין יבכה בדמעות העין
שילב דמעות עיניו לא פלג מים ירדו עיניו ולפי שהלב והעינים
הם סרסוריה העבירה שהעינים רוחים העבירה והלב חומדה ונחב

מח

כל המעשה גמריין אנהי רלל הם חיברי הדדס לבן הגירה
הורה ולח ההורו אחרי לבבם ואחרי עינבם מוח חטא
בהרדור הלב צריך בעל השובה לקבל על עצמו הגנאים
הלו בראשונה שיגדיל היגון בלבו על חטאיו אשר חטא חפילו
אם חטא הק בלב כדי שלא יהא קלה בעיניו מיכחזן ואילך
לחזור בו ופני גודל המרידות ושועס היגון ההא גודל ההשובה
ועל זה רמז דההוב לב גשבר ונדכה שדיס לח הבנה מופ

מט

חטא במאכל ומשהי אם חטא הדדס בהווא המאכל והמשהי
מדברים דאמורים או מריבוי הענוגים כגון לבח המיד במשהי
ובמסיבוב הרשוע ובשהיה גולל וסוכא וליטיל בגנים ובטוילים נחריס
רפוחהו שירבה בצומחה וכפי כי הצומחה פיוע גדול לכל בעל השובה
לשני דברים האחד להחליש גופו ולשבר גחון לבו מנן ההענוגים
אשר חטא השני לשגפ החוהו ולמרק חלבו ודמו כפי גודל חטאו על
בן יו לו למנוע עצמו מלסעוד כי אם בסעודה מצוה ואם לא
ומשך בייך בשרו ולא בשאר משקין יוהר מכדי צרכו וימעיט עצמו
מחברה אנשי ראש וכעלי הענוגים אפי' בסעודה מצוה שלא ימאך
אחריהם וירגיל עצמו להבונד בביתו המיד וללמוד כל יום ויהחבר
עם עניים ומרודים ובנה החלש החוהו ויהמיד מעצמו לילך בדרך
ישרה וטובה: ויהנודה קודם אכילה וכהב ר יונה גצל בשער
הענוה שבעל השובה צריך להודוה קודם שיאכל ולפאפאמה
שעסד עד אנהי שעה ובנה לח יבא להיוה גרגרן כי יחשוב
בענוהו אשר רבו שהיא חינו רחוי מצד עונותיו למזון הדות לא
מצד חסדו הגדול הגן לרעים ולטובים נהו ענין שקשים מעונותיו
בקריעה סוף בדפראו כנודה שקשה לפע השכינה הגנה את

כל

כל העולם כלו לפרנס גם זה הרעים מפני רוע מעלליהם דרי במחשבה
 זו נזכר זה יצרו והשלחן יהיה לו מעבד כפרה גם כהב ר"י שבטורין
 האב לאכול יניח מהחובו לכבוד הכבוד וגם זה נזכר פועלו פ
 ומתכפר לו כי בודאי נזכר ההתורה הגשמית וכה' נזכר הודיה וכפדני
 ופי' כל כל הזבח יצרו ומהודיה עליו מעבד להקב"ה בשני עולמות
 נ"א השוחט מריפה דאוחט ומצתו אחריו מריפה שנהבלה והוא
 אומר ששחט כרוחי אם היד אמר לאכול משחטרו ומעבירין סוהו
 עד אשר יהקץ עיווהו ואם גודע הדבר שעה כן כמה פעמים מלקין
 אהו ומעבירין אהו לגמרי ומכריזין עליו בקהל עד שישוב בהשובה
 נכרה שהיראת האברה שלימה בלח רמאות ולאחר שעה השובה
 מה אגרו עליו אז אחינו הוא כבהחלה וד"ה הכודק בהמה ומכשיר
 ומצת אחריו מריפה אמנם אם שוגג הוא איך להחמיד עליו אכף
 יש להגדירו פעם אחת איהא נזיר בדבר שלא להאכיל לשרא
 מריפות נ"ב החשוד על הנקור המנקר בשר ומצתו אחריו חלב
 מלקין אהו אם עשה כן כמה פעמים ומעבירין אהו מחמנוהו שלא
 יקרה עוד ומכריזין עליו בקהל עד שיקבל עליו לעושה השוכהו
 בלי ערמה נ"ג החשוד על היקון גבינוה וכל החשוד בדבר צמור
 באון שעה גבינוה מחלב שחלבו גויים בלח רחיוה ושרא אם עשה כן
 צ"ח פעמים היו מגיד אם מניחו בידו אז אמרים לו כל הגבינוה מניחין
 עליו מלאכול אהו גבינוה עד שישוב בהשובה הנכרה שעה כהוה
 נ"ד המגלח פתוח המגלח פתח נקנו בהער או מקיפ פתח רתשו
 בהער עובר על כמה לחנין אחד מהם זה המספר קומני ר"ל שמשנה
 בגלותו הצדעים שקורין שלחפ כ"ל ומגלח השער למעלה מתגניו
 אידושון לתהו שער שעל המצח ומשיירין בלוריה מבחוריהן בידן
 שעושין בני נכר זהו אמור משום דרכי האמורי ויש להלקוהו עד פ
 שיקבל עליו לעשה השובה נ"ה לעצו לשער שעה הרבה
 דברים יש שניהנה רשור לבד לענוש ולהכוב כפי צורך הזמן אם

נ"א

נ"ב

נ"ג

נ"ד

נ"ה

ורחו שהשעה צריכה לכך כדחייב במה סנהדרין אר' אליעזר יעקוב
 שמעתי שב' מכיין ועונשין שלח מן הנורה ולח לעבור על דברי
 הנורה לא כדי לעשות סייג להורה כמו שמצינו בתורה שרכב על
 דמות בשבת בימי היונים שהיו מושלים על ישראל והביאורו לכך י
 וסקלוהו ועוד מעשה בחחד שבת על חשבו החמה והחמה והביאורו
 לכך והלקוהו לא מפני שראוי לכך לא מפני שורך השעה וה' שיש
 ראוי לכך לגדולה ולהחריס ולהפקיר ממונים ולהפסיד במחמר ובכל
 מיני עונשים אם ראויים לכך כהדיח דאמרין באלו הנשרפין הדורג
 נפש שלח בעדים מכניסין אותו לבינה ומתכילין אותו שיעורין עד
 שבריסו נבקעה וכך כל כיוצא בזה כגון בהן שאינם ב' במונחה
 פרחי כהנים מוציאין אותו חוץ לעזרה ופוצעין אותו מוחן בגזרין
 ג' והמבזה את חבירו ואח"כ כל המביה את חבירו קשה והמנה
 אותו והמקפח פרנסהו קשה מהגונלו והמונע מלהתלו צדקה
 קשה מגונב לו ממנון הגנב פרוטה לעט קשה מהגנב ממנון לעשיר
 המדבר עליו כובים קשה מכולם המחניח את הרבים קשה ומן
 החוטא המלעיג קשה מכל העובר עבירות המהלוצץ קשה מהעובר
 עבירות בעצמו המקניט קשה מהמבדו המקנח קשה מהחובלן
 הנשבע בשם המיוחד קשה מכל הפשעים וכלו מגנה עד כסדת
 הכבוד על כן אהמה על עונשו הגדול כי לא יקרה ית' בידשועה
 מכלה את הכל ג' והתפלל על השוכה וצריך כל אחד להתפלל ג
 שלח יחספמן העולם בלא השוכה כמו שהפלב דוד אהמסופטעס
 חטאים נפשו שפירושו שלח יחספנו מן העולם בלא השוכה לצעמו
 בעולם עד שיעשה השוכה שלימה לדכין לעצמו צידה לדרכ כי חין
 מעשה המצוה בשאול אשר הוא הולך אס: ג' להשיב רבים ג
 מעון דרך האחרון של כל בעל השוכה צריך שישיב רבים וילמד
 וידריך בני אדם בדרכי ישראל ויהירץ ויפחח ויודיען עונשם ומהפץ
 שברן חין הק"ה מקבל בעל השוכה כמו שא' דוד ביהפלבוע
 על עצמו אלמדה פושעים דרכין וחטאים איך ישובו: ג'

מלצה

כולו צדק ומצדקו מליצה לו אמר ומצדקו שר הפנים
 בב' א' החטא בעינים פן הכשל בזה וכבא דעה ושאקלו במחשבות
 בעדים שנים וא' החטא בחונק בשמע שוא לפניך שלא ישמע
 לפט חונק בעה שהעמוד החונק וא' העמוד בחפ וברוח פן
 הדיה מכל טוב קרח כי מפניו לא הוכל לברוח וא' החטא בפין
 ובלשונך כי בעל כנפים יגיד חונק ולת יושיל כל חונק לבח א'
 ל' החנן לפט חונק וא' החטא במאכלך וא' הקלקל מעללך
 כי גופך ואכלך לא העמוד בגורלך ולת החטא בידך כי תיך א'
 העמוד לפט חונק ככלה כוחך ומודך ומעשיך יעיד כנגדך ולא
 החטא בלבבך ובעווה מחשבך ובכליוה קרביך הימלך בקונך א'
 יודע כל עיניך וא' החטא בשאר איבריך יעידו על כל דבריך הנה
 ככלה בסרך יגידו אמריך וא' החטא במשגל ולא ברח"ה יופי א'
 סגל כי דאבינה סופה לרגל וא' החטא ברגליך נרוץ למצודה מעגלך
 ולדרגל עם צדיק רגליך וא' החטא ברוחך ובנשמתך רק עסוק בהוה
 כפי כחך וא' החטא לפט בוראך זכור כי הוא בראך הלא הוא אביך
 קנך הוא מוראך והוא יכלכלך עד לקנה וא' יעבך א'
 חילול דם המחלל את הש"ה חטאו גדול ששלוש עבירות חמורות
 ע"ג ונ"ע וא"ל לכך עונשו גדול גם כן מן ה"ה הנזכרים נה' לשון הירושלמי
 עבר אדם על כריהוה ומיהוה ב"ד במיוד ועשה האובה השובה
 וי"ב מכפרים מחצה ויסורים מכפרים מחצה אבל בשנהחלל
 הש"ה על ידו הכל הולין ומיהוה ממרקה נדהם מעפרש היבידועי
 חילול דם בגון אדם חסוב שחביריו בואים מחמה מעשין א'
 מכונערים וא' אינן מכונערים) נגהונגן אמרין עליון על כן צריך א'
 האדם ל' הרחק מן הכיעור ומכל הדומה לו ואם אינו מהרחק
 נמצא בב' אדם נושאים ק"ו מענו ולמדיו ממעשין הרעים ומנורין
 להם הבר על גופא דעבירה ואם יסורין באין עליו הנה מהחלל
 השם על ידי מעשין הרעים שעושה במהר וא"ל הכל יודעין א'
 במצוה ינאמרו הלא זה צדיק והלמיד חכם ועל יסורין בחיך

עליו

עליו נמצא דליה דיין וליה דיין ואין שכל ללומדי ההורה ולשומריה
 ואין מקיפין בחלול האם כי אין עושין לו כחונני המקיפין ופי' הר' חננל
 שאין מנהיגין לו עד שיעשה זכיוה כנגד העבירה כדי לדחוקה
 ואם היה שקולה מחצה עבירה ומחצה זכיוה חילול הא' שעם
 העבירה מכרעה אבל זולה הקב"ה רב חמד מטה כלפי חמד
 ומכריע הזכיוה ונדון לטובה: ואחד שוגג וא' מגיד בחלול האם
 ומקשין העולם וכי שייך לומר כן לדיוה שוגג כמגיד ומתדעין לענין
 זה דם שנים לדיוה הכל נפרעין בגלוי באמחלל האם בספר א' שוגג
 וא' מגיד אבל כל אחד כפי עונשו דפשוט הוא שעונש המגיד גדול
 מן שוגג כמו שפורש במשנה שניה של ספר מצוה גדול עוד הם
 אמר חב"י נאדבה זה י"ג לדין עשה מצוה האם שיהא שם שנים
 מהתורה על ידך שבגמץ אחדים קוראו ואנה ומשמש הלמ"ד חכ'
 ומשחו ומתבן באמונה ודבורו בנחה עם דבריו מה דבריו חומרי
 אשרי חב"י ואמו שילדוהו אשרי רבו שלימדו הורה ומעט כמה נאם
 מעשין כמה דרכיו מהוקנים עליו דכל אמר ישראל אשר בך תמצא
 אבל מי שקרא ואנה ומשחו ומתבן באמונה ואין דבריו בנחה עם
 דבריו חומרים עליו חוי לרבו שלימדו חוי לחב"י ואמו שילדו זה
 ראיהם כמה מקוקלים מעשין כמה מכונעים דרכיו עליו הכבוד
 אמר באמור להם עם י"ג לה ומחריצו יצאו סא יזדהר החכם
 בדבריו וגם כן צריך החכם ליתב בדבריו שלא יתקרו הלמידים
 כדלה' במס' אבות חכמים הגדלו בדבריכם שמת החובוב בשלה
 י"ק דקידושין אמר רבי משום חנינא' גמליל נוח לו לאדם שיעבור
 עבירה כפסח ולא יהחלל א"ש בפ"ה ס"א כרי שלא ילמדו בני אדם
 מענו א' ואהם ביה ישראל איש גלולין לבו עבדו אחר שחכמי
 שומעים לו ואה שם קדשי א החללו עוד ומער' ר' לעמי הזקן
 חס רוחה אדם שיצרו מהגבר עליו ילך למקום שאין מכידין
 אהו וילבש שחורים ויעשה מה שלבו חפץ לא יהחלל א"ש בפ"ה ס"א
 וכי ר' חננל הו' שהורה לו לעבור עבירה א' חכמים דברו כנגד
 דיצ' דרע שתינו מהחזה א' האיסור ומכויץ שמבטחו למלאה

האור

הצורה וילבש שחורים נמצא לבו משהכר וכנענע ונמנע לעבירה
 מלעשותה כי מעשים הללו משברים יצר הרע ומנוגיטים מעבירה
 ר"ל יגיעה הדרכים וטלמולו ואכסנאונה ולבישה שחורים כל זה למענו
 מרבי לעמי הזקן וחמדנין בפ' איין ידורשיין כל שלח חס על כבוד
 קונו ראוי לו שלח בא לעולם ואמרנין דהם כגון זה שנובר עבירה
 בסתר שהוא דוחק רגלי השכינה ופריץ דהם מנר רבי לעמי שאמר
 רוחה אדם שיצרו מהגבר כ"ו ומהרץ לא קשיא דא דמצי כייפ ליה
 דא דלא מצוי כייפ ליה ויש מפרשים דא דר' לעמי דחס יצרו מהגרי
 עליו ולך כ"ו ר"ל המבקש לשהות יין במשהחנה הרבה במצי גמור
 ולשמוח המיד בשמחה המרגילה לידי עבירה זה ולך למקום
 שאין גבורין אורו ויחכל וישהה במצי גמור אמר אבל דבר עבירה
 איש בה דין אדם ודין שמים אפילו חייבי לחוין וחייבי עשה וכל שכן
 למעלה מהן שאמורן חוסור עולם ח"ו שההיר ר' לעמי אפילו בסתר
 ואפילו דברים הללו לא דהירץ לא אמר במשיא עצה לנשאה
 כך להבטיח אה יצרו להשלים האורו וכיון שיראה אה עצמע לבוש
 שחורים משהכר יצרו ונמנע ואינו עושה; פ"ב זכורה יש לון
 קרן ופירוה והו איהא דהם בקידושיין הגבוהים לו קרן ופירוה שגא
 אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלילהם יאכלו עבירה ואלה ג"כ
 קרן ופירוה איין לה שג' אנו לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו ומנר
 חני מקיים ואכלו מפרי דרכם עבירה איש לה פירוה עושה פירוה
 ופ' ר"י זה חילול השם אחרים עובר עבירה ואחרים לומדים ממנו
 ס"ג ציקריי השובה ועיקר השובה חל חלול השם שיודה על
 כל פשעיו נגד הרבים ויחמר להם אל הלמדו ממנו כי חני
 עויהי פשעה חמאה אשמה חיללה השם באיולתו ויהענה כמה
 וכמה הענוה וילקד ויהודה על עונותיו בכל יום עד יום מותו
 ס"ד כח השובה השובה איין לה קרן והכליה כלל של
 דבר כל אנהן שנינו שאין להם חלק לעדב מעיירי ~~לכל~~
 עשו השובה אבל עשו השובה כהוגן איין לך דבר שעומד
 בפני השובה עא ולמד מקין ומאחאב ומאנשי ענהוב ומאנשי

סב

סג

סד

פגור ומדויד מלך ישראל ומעגשה ומיכניד המלך שכל לו עשו ז
 השוכה ונהבטלה הגירה והשכונה ובפסיקהא כפרק שובה מפני
 וצבור ופרקי רבי לעזר נמי בה' השוכה ומעט כהרים בפנידפרענו
 לישמעאל חומר לו לא נברחה השוכה לא היה העולם מהקיים
 כן עד צא ולמד מריש לקיש שהוא היה ושני רעיון גזלים בהרים לו
 ובן מערעה שהיה מערד בהש"ה ולבסוף עשה השוכה ומלך צנוה
 וע"ן דהם במדרש קודלה ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה חס
 גדול לך יום רעה ראה היוך לעשות השוכה להציל מענה רבי
 יודן בשם ר' לוי אמר ושלשה מכללין הגירה הפלה השוכה וצדקה
 ושלשה במסוק אחד וכנענו עמי אשר נקרא שמי עליהם והפלה
 הפלה לו ויבקשו בנינו צדקה כמו שב' חז' בצדק אחיה פכך וישבו
 גדרכם הרעידו השוכה מה כה"ב בהר"ה וחז' חשמע עין הא"י
 ובפ"ק דר"ה אמר' מענין לגר דיין איש עגבו שבוטה שח"ו מהקרב
 ש' לבן נשבעה לביה עלו חס יכפר העון הזה וג' אמר רבא בנבא
 ומנחה ח"ו מהכפר אכל בהורה וגמילתו חסדים מהכפר וצוהא
 נמי במסכה העניה שגלוה מכפרה עון והנן נמי דהם דקן שבהם
 אמר להם דברי כ"ב ש"ן אכופש"ן הלב לא שק ולא הענה גורמים
 לא השוכה ומעט גורמים ואמר' במסכה ימא כיצור הוא מהורה חס
 חמאקי עויהי פשעה והלכה כמותם ומהחיל בזה דסדר ח"ע בסדר
 ביהא שלא הטעה חמא זה שוגג שב' נפש כי החמא בשוגג עון זה
 גדון ואעו מכון לא להנחהו כגון שאופ גניבה גזל ואוכל אפורין
 להיחבון על זה נאמר דברה הכרה הנפש הדיא עונה ביד פשע לו
 המרדים שמהכ"פ' למרוד ולהכעיס כגון העושה מלאכה בשבת
 או כיוצא בזה כמו שב' מלך מדאב פשעבי וגרפינן ביהו שלג' לרין
 להודוה בלשון חרטה ויאמר רבנו של עולם וב' חמאקי והרשב"ם
 עשה ובדרך רע הייה עומד ושנב אינני חונן לעשות כן אלא יהי
 רצון מלפניך יי' להיבולאיהי אבוהינו שהכפר לנו על כל פשעינו ז
 והמחול ומלח לכל חמאחינו עוד אמרו השוכה מכפרה על עשה
 ועל לא העשה ועל לאו שנהק לעשה על חיובי פרוהו ומיהוה ב"ד ולא
 העשה עשהם וכל דיומה להם השוכה הולד ויס הכפורים מכפר
 ס' דאומר אחמא ואשוב איך מפסיקין בידו לעשות השוכה חמאמר
 ויס הכפורים מכפר איך יוס הכפורים מכפר ובפסיקהא רבה אמר

שובה ישראל עני ית' לדיך כל מה שבא דב' לא נשבע עליהם לא על
 השוכה ש' חי אני נחום ית' אם אחנוץ במוה המה דרשע אמר דב' א
 לישראל אם מהביאים אהם לעשוה השוכה דב' שב ראשון ש' כד אמר
 ית' דב' שב ועד מי אחיז בו חטא כביכול חומר דב' שב בני חזים עמ'ו
 שצריכין לעשוה השוכה שלימה וחס העבירות שעשה מהחל' אחיז א
 נזכרין לו עוד ש' לא הזכרנה לו הראשונה ולת העלינה על לב" א
 ומבשרים לו שלום ש' שלום לרחוק ולקרוב ופ' שוכה עד ית' בעוד
 שהיא במדה דרחמים ובדברים הוא מהקבל ש' קחו עמכם דברים ולא
 עוד לא דולך ריקם וחזר גל' ש' אמרו לון כל השא עון וקח טוב
 דב' רבין הקדוש גדולה השוכה ביון אחדים מהדרה לעשוה השוכה
 מיד עולה לפי כסא הכבוד ש' שוכה ישראל עד ית' לדיך אמ' הקב' א
 חפילו אם יש בכס עבירות עד כסא הכבוד אני מכפר עוד התם
 גדולה השוכה שגמורה רפואה לאדם ולעולם ש' ארפת משוכה
 נעגעה עד כסא הכבוד ומקרבה הגולה ש' שגמו משפט ועשו צדקה
 כי קרוב ישועה לבא וצדקה ונדונה בעשוקה ש' כי בשלה
 בעוניך ועבירות נעשו לו כזכות ש' ובשוב רשע מרש'ו עליהם
 חיה יחיה דרי אגם שנהו מאריכין לו בשביל שאב מדן ואדם חומא
 במעשים ודב' מכפר בדברים ש' קחו עמכם דברים ושובו ומחזיק לו
 טובה ש' וקח טוב וכלן הקריב פרי גדבה ש' ונשלמה פרים שפתינו
 אודים גדבה וקח וקרע לבבכם ול בגדיכם אר'בל אם קרעתם
 לבבכם בהשוכה אחי אהם קורעין בגדיכם על ציבכם ועל בנוהיכם
 כי חנוץ ורחום הוא וכפסיקהא דב' פס' רב' ושמחי אמר דב' למלכ' א
 דשרה באו ואודיע לבס צדקה בניצח' טוענן כמה יסורין קשים
 בעולם הזה ובכל דור ודור וכל שעה ושעה הבאה עליהם צרות
 רבות ולא בעטו בדם וקורין עצמם רשעים ואוהי צדיק ואומריין כלשון
 דג' אבל חטאנו אנוהו הענינו והבשענו פשענו מרדנו ומרינו ומרנו
 מעצוהיך ומשפטך דטובים ולא שוק לבנו וזהה צדיק כנסת ישראל א
 על כל הבא עלינו כי אמה עשה ואנחנו דרשענו ולבן שלמה מכנה
 כנסת ישראל אשה חיל מי ימצאו ונחמנו אם חומה היא ומוב לומר
 אחר הוידוי עברנו על מצוה עשה ועל מצוה לא העשה עברנו על
 כריהוה ומיהוה ב' עברנו על הורה שבכהב ועל הורה שבעל פה
 שכחנו שנתך גדול שכחנו מלכוהך ויראהך וזהה צדיק על כל א

דבא עלינו ועל אבותינו כי אמה עשיה ואנחנו הרשענו גשלונו יסודי
 השוכה בסד עוד דוספה עליהם דברים נחמדים בקירוח דלכבוה נמודים
 סן אמרו במדרש למי חוי למי חבוי למי שעוזב ממנו דרבה ויולד
 עמו לקבר טובה דרבה ולא עשה ממנו טובה ועליו נחמר עושה שו
 ולא במשפט בחייו ימנו ועובנו כי בשעה שבירחו של אדם חין מלויף חוהו
 כל הונו להליץ בעדו כי אם הורה ומעט ומשלנו במדרש משל לאדם שבו
 לו ה' חבירים האחד אודהו מאד השני היה אודהו ולא כל כך השלישי לא
 היה אודהו ולא חושבו למאומה פעם אחת שלח לאוהו המלך לבקרו חוהו
 אדם ופריפי המלך בהילודו להביאו לפני המלך והיה דאדם נחמד
 ומהירא ואמר שווא הלשעונ לטע המלך וידרנה חין לי טוב שיש לי קרוב
 חבירי אודהו שבטחה נפשי בו ואוליכנו לפני המלך כדי שילויף לי טובה
 וקרא אודהו ה' א' שדיה אנהצו יוהר מדשנים וסיפר לו הענין ולפי אבה
 ללכה עמו ולא השגח עליו עובו והלך בטח נפש אמה אף להסב השע
 ואבקש ממנו ללכה עמי אצל המלך הלך ובקשו אל המלך לחמש
 עמך אבל חלך עמך בדרך משגעים רעים וכשהגיע לחצר המלך משג
 אנהך ואף לדרכי הלך אצל ה' שלא היה חושבו לבלוס וביקש ממנו ללך
 עמו לפני המלך וסיפר לזבל מנה שחירע לו עס ב' חביריו אל שחירע
 אני אף עמך ואכנס לפני המלך ואליץ בעדך עד שהגיע לפני המלך
 הלך עמו ולימד עליו זכוה והצילו מיד המלך החבר ה' שהיה אנהצו
 כיוהר הוא המנון שדיה חביב עליו מכל דבר שהיה בטולם הוא ששגבו
 ביוס פטירהו ולא יולד עמו ומאומה ממנו א' לחירי אחריו ובהוא החס
 ה' דס דבנים והקרובים אמלויף לאדם עד הקבר ולחחרו שנקבר עמיה
 מעליו ועובדו החבר ה' שילויף בעדו טובה דס השוכה ומעט שקולכס
 עמו בפטירהו ולהליץ בעדו א' והלך לפניך צדקך כבוד י' והמלך א'
 שלח אתריו הוא מלך מלכי המליכים אחין לפניו משוא פעם ולחמקח
 שומר ולא יעל אדם מדיוגו כי אם ברורה ובמגשים טובים סן דין
 חבוט הקבר צריך כל אדם להיות גהיר ונרע בעבודה להיס בשב
 שבכל יום ויום נכבדין ואומקין עד מה פתאים האדבו פרה טובה
 טובים חרפת משנבתיכם וגם דהורה בעצמה ולכרזה וחין מדין
 משגח בה והרי האדם דולך וחורק בה' והוא סוכה של עולם וסמיה
 על הארץ ויעמוד בה לדורי דורות וכלו כל העולם הוא שלמות
 גובר יום המיתה ולא יוס הדין עד שהוא פבאוס נממר לי אמרי בקור
 ליפטר לביה עולמו ונדון ביסורים קאים בקרב אחר נידונים אס י'

לו מלאך צ"ה הוא מצול מצוהו הדין הקשה שצ"ה אם יש עליו מלאך מליץ אחד
 מני אלפינו ומני הוא המליץ מעט העומדים לו לאדם בעה צדו וחס לצ
 נמצא לו מליץ ישר הוא יצא חייב מן הדין שימות באוהו חולי ובצורה
 שעה שנהגוהו בקולר של מלאך מלכ המלכים בעוד שפונה חמה ענין
 רוחה שבאים אצלו שנים שבוהבים לפענו כל מה שעה בנה העולם
 וכל דבור יהיה שדוכר בעה"ה לבטלה בזהבים לפניו אצ"ה להגיד לאדם
 ושרו ונעז שחו ודאל אפלו שיחה קלה שבין חיש לאשהו הוא נידון עליה
 ויאדם בעצמו מודה על כל מה שעה בנה העולם וגם מעשה העבירה
 מעידה עליו ואומרה ביום פלונו במקום פלונו בן השעה עשה חובה
 עבירה פלונית וכהב ונדאס הכל במפר ונדאס פטירהו כאשר צפה
 בקול חושל מלכו של עולם בשלוח נמצא לו מליץ ישר מיד מלאך
 דמוה ויכר ומומד לפענו וחרב חדה בידו ובשרוזה אוהו החולה רוחה
 שכל הציה מהלכה מניו מלאך דמוה שהוא שש וגם הוא מלאך שנים
 שאר הבריות אין רואין אוהו כי אם הוא לבדו ול הבמה על זה שהרוץ
 לפעמים כמה בני אדם רואין מראה אחד ושאר בני אדם אצלם אין
 רואין אותו אצ"ה בדניל שהוא לבדו ראה המראה והיחך יכול להאנהוץ
 והכה עושה מלאכיו רוחה משרהין אש לוהט אש פיון שירד למטה
 לארץ מהלבש במלבוש פניו כמו המלאכים שבאו אצל אברהם אבינו
 ובאוהו מלבוש רתוהו וג' טיפין הלויץ בחרבו כמו שדלל מענה מה
 ממנה מסריח ממנה פניו מוריקוה ובאשר ראה אוהו האדם מיד אחת
 בשרופלצוה וכל איברי גוסו לא יאקטו מחימהו ובפרט הלב שנוקטו
 בקרבו כפעמון בשפיל שהוא מושל בכל הגוף ונשמהו הולכה בכל
 איברין ונשמה ראוה מכל איבר ואשר באדם הנפטר מחיורו שנוטל
 ראוה ממנו ואז נופלה יעה על כל האיברים ומכל איבר שהיא נוטלה
 ראוה מסה לקה ומד מה אוהו האיבר וכיף כל האיברים לאחר שנוטל
 ראוה מהן מיד מהם באוהה שעה אומרה הנשמה אני לי על עולם
 עובר שלא מאצתי אנס עוזר לפדוהו מן המה לא רפואהי הם השוכה
 ומעשים טובים: סוף וקודם שהגיע אוהה שעה מהירא האדם וכוזה
 לדיסהר ולת יוכל להחבא ממנו ותז פוהח אה שינו ודואיהו ומוסר אה
 עצמו ונשמהו ביד מלאך דמוה באוהה שעה כחן האדם בעה"ה ובצנה
 נשמהו מן הגוף השכינה עומדה עליו אם נמצא בזהורה מעשים טובים
 ואשרי לאדם שמהדבק בשכינה ונשמהו זוכה לעמוד במקום קדוש
 ואני לאוהן שמתקיים השכינה מדהם ולת מהדבקין בה ובשעה

שמוציאין האדם להיקבר כל המעשים שעשה בג' העולם מוכנים ומשועבדים
 ועומדים לפניו ואלוהי ברוגים מכריעין אחד לפניו ואח' מימינו ואח' משמשו ואח'
 זה פלוגי מרד בקונו המושל למעלה ולמטה ובג' רוחה העולם מרד בגוה
 ובמצוה ראו מעשיו ראו דבריו טוב היה לו שלא נברא וקודם שיגיע לקברו
 כל המהים חרודים ורוגשים ממקומם בשבילו ואומרים חוי לו לנה שנקט
 עם מעשיו הרעים שעשה וגם כל המעשים שעשה עומדים בשעה פטירהו
 מקדימין והולכין עד הקבר ועומדים על גופו וגם הנשמה הולכה ושומרת
 עליו ומהחבלה על הגוף שנפרדה ממנו וכאשר קבחהו המלחך דומה לה
 עומד וגם יוצאים מהחה ידו ג' ממונים על חבונת הקבר וג' שובימין שלוש
 בידים ודנין הנשמה והגוף יחד חוי לו על חוהו דין חוי לו על מעשיו הרעים
 וכמה וכמה דינין שדנין האדם כשיצא מנה העולם הא' פאנמהו ויצאה
 מק הגוף דב' כאשר מעשיו הולכין לפניו ומכריעין עליו ה' פאנמהו דגוף
 לקבר ה' דין של חיבונת הקבר ה' דין של הולעים ואחר ג' ימים שאנכס העם
 בקבר כריסו נבקעה ומיעין יוצאים מבטנו ונטלים דמייעים עם המנוח
 וטורפין חוה על פניו ואומרים לו מול מה שנהה במעים שלך ענה
 ושהיה בכל יום ולא נהה מדיס לעני ואכיון כלום מכל חגים ומועדים שיש
 בכל יום א' וזיריה פרש על פניכם פרא חגכם ואחר ג' ימים דנין האדם
 מעשיו ומידיו ורגליו שעשו העבירות עד ל' יום וכל ה' אס' דנין הנשמה
 יחד נכסביל נמצאה הנשמה לאחר כל יום שאנה הולכה למקומה כאשר
 נדה שיושבה כל ג' בחנוך כל ימי נדה ה' דין של גיהנם ה' שנשמה הולכה
 ומטורפה לשוטט בעולם ולא מצאה מקום מנוח עד שיטלימו ימי עונותיה
 ה' דינין חולפין ובאין על האדם סימן לדבר נדלכה עמכם בחמה
 ויסרה אהבם ג' על חטאתיכם וישן בן החי יהן אל לבו לגבורה וימדה
 ושבעה דינין דללו וישוב ג' ויה וירחמיהו ואל שדינו כירכה לסלוק ולהציל
 מרדה שחה עב' נאלם דין חבונת הקבר כיוך דגוה ליטם בח' שש
 ודעליה על הפיר כ' הם מהוקים לבה נפא מגופה זופים ענינים שובים
 חבונת הקבר ס' ל' כוזה כופלין הפוקים שבויחל משה בהשגל עליו
 דוקא בשקורין לכהן ול' ישראל ול' חוי כופלין לפי שהדינים ודושראס
 חטאו בעגל ז' הלויס לא פשעו בעגל כלל לכן אין צריך לבטול חוהם ה'
 שמה עולם למפרע הלמידי חכמים מרביס שלום הפלה דת הפותח
 לראש דב' ר' הפלה שאדם מהפלל בלב שלם מרועה לפי שהקפס
 עד שנעשה כהר לראשו ג' שאיר הכבוד הדלה הדי לראשך עמה
 העגיה אוהיוה ההטני דמי ליהן צדקה לעני בעה הצום בדבר יתעמו
 נעשו ר' במדה דין במדה רחמים מהעטרין בציציה וא' הפלין דמי

חס מיוחד ועד שרוך נעל: ברשיה ר"ה בקול רס אכרך שני יד המוד: למה
 הרצונה של הפלין שחורה וגם הפלץ בעצמן לפי שזה מורה על יחודו
 של הק"ה כמו שהצבע שחור ח"ו יכול לקבל שום צבע אחר וכל שאר
 הצבעים אינם כן זה הצבע מיוחד שכל הצבעים: כך ה"ה מיוחד בכל
 ג' עולמות דהינו למעלה מהרקיע ולמטה מהרקיע עד הארץ והארץ בכלל
 ולמטה מן הארץ עד הדום רבה כי גם שם יש הרבה יצורים ורוחות ולילין
 וכמו כן ה"ה בכל ג' מעשים דיה ויהוה ויהיה הכון לקראת אה"ך ישראל
 ר"ה דצריך לעקביו איהפלו: למה חנו אומרוין בקדושה אשר
 קראנו ובי"ט אשר באר בנו לפי שהשנה קבועה וקיימה אבל יום
 טוב הלויים בקביעות ב"ד והינו אשר באר בנו כדכתיב כיהיא חכמתם
 נבינה כס לעני העמים: למה אומרוין בחול ושעור ובשבת ופרוס לפי
 שהק"ה רואה שיהי משמרים את השבת ושומר אותה ח"ו צריכין א
 שימרו יוה"י ב"י ר"ה בשבת יש נשמה יהודי: שבת ר"ה שינוי בגדים
 הלבש: לעשות את השבת לדתה ר"ה לעיל רמז שישי בשבת בחילתו
 וגם רמז לעונה ה"ח כי האשה נקראת איהל וביה: שבועה אינו בא ש
 בימי אב"ד רמז הגוים שלח רצו לקבל הורה ואב"ד סימן לדבר אב"ד
 גוים מצאנו ר"ה מישאל אנקראו ארץ חפץ על שקבלו הורה: במגלה
 ובאיר דאיהם לא נמצא השם בפירוש לפי שפרים הללו נחמנו ברמז
 ומדברים בגוים דרך חידה לבן לא העבר צ"ח השם בפירוש: וא"ר משנה
 ר"ה יש שפחה יוה"י ראה נמה שראו הכבאים: הרופח לשבוני לב ר"ה
 הלל רמז למי שנהרסא מחלו שורה לומר הלל והורה: ואמרה האשה
 אמר אמר ר"ה ארבעה כוסות מקרא מעלה נר חנוכה מבאן סמך א
 שהגוים חייבוה בלו ה"ג גוים ר"ה נר שבת ידלקו מבטור יום חנוכה ר"ה
 ח"ה חנוכה נר והלכה ככיה הלל: משום ר"ה מעל לקיץ שמונה ימי חנוכה
 ח"ה חנוכה לומר ר"ה נר חנוכה מעל ועולם שנת פרחה נר חנוכה שזכרין
 דגוים שנעשו לחבוהינו: גמרא ר"ה גברש מיכל רפא חודש: משמין
 יכלה לומר דחה וסמך לדבר צצה שגל לומר ס"ה כלה למה מסבין
 חגן עם הלל ג' פעמים חנה חופה לפי שחנה נקובה המורה גבר ה"ה
 ג' היבוב למה נודעין לקדש האשה בטובה שח"ו בו אבן לפי שחבן ח"ו
 בו שחנה ח"ו דעה עליו ועוד נא את בהי חנה לחי"ה ר"ה חבן לחי"ה
 בגמרא ח"ה לא יש ר"ל לא יח"ו אבן למה נודעין לקדש האשה בצבע
 ולא בשאר מצבועה כשחנה מהחיל למנוה בגודל מן הורה י"ה העונה
 ח"ו יבוא בכל פעם ה"ה על מצבוע חנה נר הנחמדים מנהג ועוד נא
 מצבוע איהם היא דולך רכיל מגלה סוד ר"ה מרה ר"ל מרה הדיה באחונה

אל דולך רביל דמבקר החולה בועל אחר עם מחלין למדנו מיעקב אומר
 דבהוב ויחמר ליוסף דנה אפיך חולה ומיך בשבא יוסף וישב יוסף על ראש
 המטה בגימטריא ז"ג גמטריא יוסף זמל חלק א' עם וכה"ב ויהחזק ישראל
 נמצא שלא היה כ"ב חולה כמו מאן ועשיה עמדי חסד ואמה חמה ר"ב אמן
 מטה הכריבין אבל ר"ה אב אס אחיו אחוהו אשהו בנו בהו ל"ל צריך כל
 א' מלאו להאכל ל' יום עליהם לגד נודגים לשפוך דמים בשיש ברמיץ ז'
 מנן לדבר והמה שס מרים ולא היה מים לעד הימה שאלכין עשבים
 לחחוריהם ולא לפניהם כשהולכים מבית דקברה ראית במדרש שדנא
 עושה ליה לגופ עד הקבר ואינה נראיה לחזור עד שיהנו לה הקדש
 ראיה וכשזדקין לחחוריהם גהו דראיה בלומר אפי' למנוחיהם הנהו
 אשר צוה משה יהודי חסיד געל' דקדוש ר' שמואל גל' ד' מדרש קלועים
 דקצ' מדרש וחק' דר' ליעזר הגדול געל' ושמדן לזרעו ויש מדרש לכל
 ישראל ואו' דין

פרקי אורח ימים

אכזר שמואל המחבר דנה נח הואלה לדבר בהיות כ' ראיה בדור הזה
 דרבה בניס הולכים בשדירות לבס בניס לאמנון בס נהגדלו
 בלי הרכוה וכל' דרך ארץ אמנם חין להמים דבעס עלכך כי דפשיגה דא
 געזד אב ואס שאינס חוששים לראוה אה דנולד ומלעיים מוסר ומורא מן העינים
 גם לאחר איגדלו אינס מקבלים עוד מוסר לכך כדי להסיר מוסר מכשול' ז'
 מדרך עמים שמה' ל' לכו למדר קטן בענין חנוך ומוסר דנערים ואחלק דמרי
 הזה ג' פרקים דפרק ד' ידבר בחנוך ומוסר דקטנים דפרק ה' ידבר במורה
 הגאולה דפרק ה' במורה הענוה ודמפר הזה יהיה קטן דכמורה ורבה אפיה
 והועלה ולא באהי כמגדיר ל' כמגדיר דדברים חין יהנהגו זקנים עם
 נערים ובכלל זה חזכיה דנשים ודזכרים שילכו בדרכי הישרים ודמא
 השדה אחרי דקוצרים ואמרה לקט ושכחה ופיהה בין העמרים ואחוקה
 אה דעי כמלוח קצרים וקרחה שס דמפר הזה אורח ימים כי כל ספק
 בו יחריבו ימים ושנים דאבואה גם בניס והנב' שול' ער מן העוור דמרה ז'
 הוא יחזיק מורי ויהיה עמדי בהחילו ובגמרי' הפרק ד' כבד את אביך
 ומה אמך למען יאריך ימיך יש אב ואס חושבים שחס אהבים אה בעיהם
 חדיבה שאין למעלה מענה ובאמה דס שונאים אנהס שנאה גדולה
 ועל זה העד שלמה דמעה שואך שבטו שונא בנו ואודכו שיחרומוסר
 דקטן משנה שיש לו שכל להבין גערה אביו ואמנו חייבין לגעור לו אס
 הוא עושה אינה דבר שלא בדונן וענה בזמן הזה לא די שאינס מערים בו
 לא שמחים ומהפארים על חכמה הילך שידע להרע ומלמדים אהו

לקלל

לקלל ולדבר דברים רעים וגם בן ממלחים המיז כל רעון דקטן דין באביל
 דין בשאר דברים יש גורמים לילך ספר לשחוק בו ודוא קורע הספר ועד שיש פולחן
 לעשות שחוק בחומה דקדוש ויש שקצים שאינם גודלים כבוד בספרים מנחין
 המחזור או הפלין במקום שדין יושבין וזה גלגול גדול דקטן יושב לאכול עם
 אביו ואמו ופושט ידו לאכול קודם כל המסובין וזה מה גדול הצער בודון
 לבן בלי מורא וכלי הרבוב וכלי דרך ארץ עד שאיננו לבן חמל לבן חסד
 לבן ט שנים או אביו ואמו רוצים להקין אה אשר עוהו כבוד ולא בא מידי
 כי הצער מבקש לימודו ואם לא יהנו לו אז הוא בא לקלל אה אביו ואה אמו
 ויש חייב בכל זה הלא אהבה אה ואם ורחמנותם שלח לשם שמים והנה
 אהבה זו ורחמנות זה הפכו לשנאה ולא כזוהר לפי שזנעו מורא ומוסר
 מן דקטן עהה בגדלו הוא מטיל מורא עליהם ואין להם ענה ראיה ליסר
 אהו לפי שיפחדו עליו שלא יצא מן הכלל ואם ואל אדם למה אהם מונעים
 מוסר מן דקטן אז משיבים המגפה היא מצויה ואנו מפחדים ליסר אה
 דקטן והנה ראיה והבן שקר השוכה הזאה הוא אמרה כבוד אה אביו ומה
 אמך למען יאביבון יעך ואב ואם מונעים המורא מן דקטן וזה סבה שלא
 יקיים מצוה כבוד אב ואם ולכן לא שגורמים לבעיהם שיבואו לידי
 חיוב כי המקלל או המכה אביו ואמו מנה ואין יעלה על הדעה
 שיעשה דקטן בעבור שיריבו אהו ללכה בדרכי ההורה חלילה ואם
 לחשוב מחשבות און על מטפטי השם יה ועוד ראיה שטוה ומכלוה השוכה
 הזאה הילדים האמונים עלי הולע ואשר לא נסו כפ רגלם הצג על דארתן
 והמיד ממלחים כל רעונם מדה מהים במגפה או בשאר כל מיני חלחים דשג
 שאמרנו ויציבנו מכל רע אם כן אין המוסר גורם המיהה דק החטא ממנה
 ואהרבה בזכור המוסר הטוב יעלה מן המיהה יש אומרים שטבע הרע הוא
 שולט ואינו מנועיל המוסר גם זה דבר נשקר ועל זה אמר שעה אולה קאורה
 בלב צער שבט מוסר ירחיקנה ממנו רל אפ על פי שהטבע הרע הוא קאור
 בלב הצער עם כל זה במעט מעט שבט מוסר ירחיקנה ממנו האולה ואמר
 עוד חנוך לנער על פי דרכו גם כי שקין לאיסור ממנה ובן בדרבה מקומות
 הוא מגדיר על מוסר הכבדים אב ההרגל הוא שולט ולא הטבע ואם אינו
 מורגל במורא ומוסר בקטנותו גם לאחר שיגדל לא יחלק מורא ומוסר לאביו
 ולאמו ולא לאביו שבאים ואמנם המורא והמוסר הנה עריך שכל וישוב
 הדעה ולא חרון אפ וכעס אהל לעולם א יטיל אדם אימה והירה על בני ביתו
 ודע באמה בכל מקום שיש אס הוגל וכעס אס המגיקין מוכנים להזיק השיה
 יציבנו מכל רע ובפרט בימי המגפה שאז מצוין הרבה מגיקין והמכה
 הכאה בכעס מכה המגפה מהדבקה עם המכה הדיא ושיע רחן זה ולא

סר ולבן יהיה כל אדם מושל בדוחו ויהיה נגיד מאד מן הכעס ואם צריך
 להטיל מורא על בני ביהו בשביל הקון דביה יעשה הנועד כמי שבועם
 אבל דעהו היא מיושבה עליו ויהיה נגיד מאד שלא לקלל אשה ואם
 בני ביהו ובן אסור לאדם להכונה אה אשה כי לא די לה לאשה שהיא
 סובלת צער הריון וצער לידה וצער גדול בגם ועליה מוטל עול כל
 צרכי הבית ואין ראוי לצער אנהי יוהר על מה שיש לה כבר ואם היא
 עושה אשה דבר שאינו ישר בעיני בעלה יהקן הדבר בדברים רבים
 המושכים את הלב ולא יבה אורה ולא יקללה חייב כל אדם לכבד אה
 אשהו יוהר מגופו כי אין ביה לא אשה הנשים מקללין בני דביות במגפה
 וכל מיני קללות צריך כל אדם להגדיר אה אשהו ובני ביהו שלא ישמע
 קללה על פי אדם לפי שהטן הוא מקטרג ועל הזכרה טון החול הקללה
 הש"ה יצילנו מן הקללות ומשענה רעוה רבים נודגים ללמד אה הקטן לקלל
 ונהו שמוה ושגשג ראוי ללמדו לדבר דברים טובים וברכות ומי יהן וישל
 דברבות אבל דברים רעים וקלולות אינם צריכים למווד כי יצר ל
 האדם רע מעורין עוד יש מנהג רע בעה שמוליכין אה הקטן לבית המדרש
 מעיון למלמד בפני הקטן שלא יבה אנהו והקטן שומע שאין ראיה לרבו
 להכונה אז הוא מופיפ גדון על גדונו אמנם המלמד אינו יוצא ידי חובתו אם
 אינו מטיל חומה על הנערים להדריכם בדרך הישר ובן אהל לא ימדת
 הוא העיקר לא העשה ראוי הוא למלמד לחקור אם הנער שומע בקול
 אביו ואמו ואם הוא נגיד בנטילה ידים וברכה המוציא וברכה המונח ואם
 הוא מרוצה כמה שיביאו לפניו לאכול ובן יצוה אה הנער שילך להתפלל
 ולענות אמן ושלא ידבר בשעה ההפלה ועל כל ביוצא בזה ידקדק על
 הנערים לחנכם במצוה ולהרגילם בהרבות ודרך ארץ ומנהג הצד מותר
 למלמד לקבל שכר על הנערים ולא שכר הלמוד כל מה שזכרה ז
 למעלה הוא טוב וקל לעשה אבל אם אב ואם רוצים לכסוה פשע הנער
 וגדונו הנזק הוא שלהם ומופ שיקבלו חרטה על זה בקצור דברים אה
 העצה היעוצה שירגילו את ואם אה הקטן במורא ובמומר המובו שימו

לפניו

צורך ימים

לטבו לאכול על שלחן לבדו וכזה יהגדל הנטר בהרבוה ודרך צורך ואם
 אחר שיקיץ ינהוג חימה וכבוד באביו שבשמים וגם באביו ואמו וכזה יבנה
 לאורך ימים נמצא חן בעיני אלהים ואדם ודבר יאמרו ברוך שזה ילד צורך
 שזה גדל פרק ב' אחר שבהה' למעלה ענין חטף הצערים וכלי פני
 מי שמתלחם כל רצון הקטן סופו יעלה למעלה הגאווה על כן ראיה להגבור
 הנזק המגיע לאדם ממעלה הגאווה: ודע כי הגאווה היא פתח ודהחלה לבד
 המדוה הרעוה בעל גאווה אינו עשה שום מצוה לשם שמים: אבל כונתו
 היא ליהרא ותמיד חס על כבוד עצמו ולח על כבוד דבורת יה' וכשא
 חס על כבוד דבריוה אבל הוא מהכבוד בקלון חבירו ומצוה דבה ושם
 רע על כל אדם ומדבר בגאווה ומפחיר פניו מעדיבט' ענין וכזה רוח כינת
 לו שדענו הוא מפריח וכך הוא מלביש עצמו בגאווה ואם איך לו הוא רואה
 לגזול ולגנוב: בעל גאווה רודף תמיד אחר השררה ורוצה שהיה ידוע
 העלונה ומהיך כך הוא בא לידי שנאה ומריבה עמו ולמד מקרח בעבור
 שנהגה בעשרו רדף אחר השררה וירד הוא וחבורתו וכל אשר לו חיים
 שחולה בוא וראה כמה קשה עונש הגאווה והמחלוקה אפי' ונקי שדים של
 פשעו נאבדו עמו אמר החכם הנורע גאווה וקטנה יקצור דתגה וחרטה
 ואמר אם הקוס הדאג הרודף אחר הכבוד כבוד בורח ממנו בעל הגאווה
 לעולם אינו מודה על האמה ולא די גה לא שגם כן מעקש לאמה השקר
 שלו ושוכר על לא השא אבל החכם ר' אברהם עזרא דאריך מאד בענין
 השבועה ובה שלחו זה הוא קשה מכל לאוין שבעשרה דדברוה כי הרועה
 או הנאם או הגונב למלאות הואוהו הוא עושה עבירה בפלג ואינו יכול
 לעבור בכל עת שירצה כי יפחד על נפשו וזה עובר על לא השא לאן קשה
 שבה' בו כי לא יקרה ית' כל שום הנאה שיגיע לו מנה ודוא מחלל שם
 כפרהמ' בכל עת ובכל רגע ואפילו לפע דבור קל הוא מקדים השבועה
 ואין פחד אלהים לנגד עיניו ואם לא היה בישראל רק עונן זה היה מעפיק
 לדאריך הגלות ואני אומר כל אדם יחרד על הדיגל הרע הזה וכל
 הרגל בעבירה זו ראוי וטוב לו שיקבל עליו למה פרוטה אחת להלמוד

ב

הורה בכל פעם שמוציא שם שמים לבטלה ושומיע שבועה מחבירו ראוי
להזכירו שיהן דפרומה להלמוד הורה וכדרך גה מעט מעט ירחיק עצמו
מן הדרגה הרע הגד ומן העונש הגדול והועשים גה דועשה הבוח עליזם
בכבה טובי הנשים רגילות לישבע בחיי בנידן חפ' על דבר הכל גסה
מנהג רע הוא מאד כי אי אפשר שלא ישבעו פעמים לשקר לבן כל אשה
האודה אה בניה הסלק עצמה מן הדרגה הרע הגד הנשים יש להם גמור
ואינן יודעות העונש והגזק הבא מגאווה גו לבן ראיהו להודיע להן במה
יבטלו כדי שירחיקו עצמן מן העון יש אשה בביתה היא לובשה בגדי
ספחה ויוצאה בחוץ בבגדי מלכות כדי להראות לכל יפיה ולת נבון (עשור)
בן: אבל אשה צנועה אשר יראה אלהים בלבד ראוי שהקשט עצמה
בביתה כדי שלא יהן בעליה דעהו באשה אחרת אשה היוצאת לחוץ
מקוטה היא חמאה ומחמיאה אה אחרים כי איפשר שיעבור עליה בור
עם ארץ ויעבור על לא החמנוד אשה רעיה ולת גו בלבד לא בעה שיהא
דבור הדומ עם אשהו יהן דעהו על יופי האשה אשר ראה ביום ובנים
הבאים במחשבה גו נקראים בני המורה ולו דבנים אמ שיהיו טובים לפי
שבאים במחשבה עון והנה האשה היוצאת מקוטה גורמה מכשול עון
והקלה לאיש הדומ והגזק הבא מגאווה גו אנהנו בגלות בעונוהנו ונדקמים
עלינו רוחים הכשיטו גהב וכספ ומבקשים עלינו עלילות שקר השיה יתילבו
מידם ומכל רע אום הועלה אינו יוצא מן הגאווה וענה בזמן הגה אהנו
אשה איץ יד בעלה משנה היא רוצה להראות גאווה וחיה חושך
אם יבוא בעלה לידי סכנת נפשוה בגזילה או בגביבה חמנס האיש
יש לו שכל ראוי לראות אה הנולד גס ישים ל לבו על מה שעבר כי
מה גזירות קשות ושנדות עברו עלינו בעבור הגאווה כמו שזכר בספר
לכא יהודי יש אשה יושבה בפתח ביהד להניק אה בנה והעובר דרך
ס רואה אותה מגולה ויש אשה שמגלה שער ראשה איץ לו דרכי צניעות
כל בה שכל השים ל לבד איך היא צנועה צריכה רחמים בעה לידה
האם בדי ירחם על כל בה ישאל וכל בה ישראל הקח מומר מצניעות נשי

ישמעאל

ישמעל והבחר ללכה בדריך הישר בעיני אלהים ואדם כדו שהזכה לאורח
 ימים והזכה לראוה בעיני בני עוסקים בתורה ובמצות בשל גאווה בועט ביום
 ואינו שם לבו להפלת ולשוב אל השם זה המוכר בסגורים איך לא ישים לבו
 לשוב ולהפלת אל השם בעה צרה והוא יודע שהועיל להפילה לחזקיה הוא
 לאחר שנגזרה עליו מיתה על ידי הפילה ודמעות שהוריד הופיע לו הש"ת ממנו
 עשרה שנה רבים מישראל חיצים חוששים להפלת עם הצבור כל ימי השבוע
 ובשבת הם באים רגע אחד עם ברגע הדוא אינם מכוונים לשמוע הפלה
 החזן ולח על ענייה אמץ אבל הם פונים לדבר זה עם דברים בטלים
 ובחמה כל המדבר בשעה הפלה גדול עונו מגשוא ולמה לא יקח ק"ו לעצמו
 אם הוא בא לדבר עם אדם הדיוט הוא מכויץ לשמוע דברו כדי להג
 לו על דברו ולפני מלך מלכי המלכים ב"ה אשר בידו נפש כל חי הוא טע
 עורף לדבר עם חבירו יש לך עון גדול מזה ראוי היה לנו ללמוד ק"ו מה
 הושמעלם או משאר אומה איך הם עומדים באימה וביראה להפלת
 ואיך אחד מדן נושא את עיניו להביט פני חבירו וכ"ש שאינו מדבר עמו
 כה"ו והערבו בגויים וילמדו מעשיהם מעשים רעים אנו מקבלים מהם א
 אבל לא מעשים טובים ראוי ונכון היה למנות בכל הקהל איש אחד
 להגדיר את העם ולגזור במי שמדבר בשעה הפלה ופל מי שאינו
 מכויץ להפלת אינו מאמין בהשגחה ולא בשכר ועונש בעל הגאווה
 הוא מכפוי טובה ואינו נוהן שבה והודאה למקום ש"ו ורס לבבך ושכחה
 את י"י אלהיך הכלל העולה כל מי איש בו גאווה הקב"ה והבריות והעל
 בני ביהו אונאים אורו לפי שהוא חכמי ובעמך אמר הלכס מן הימיה
 איך יבא את האדם והוא עובר המיד על גשר רעוע ושביר ואיך כאו
 שישען ויבטח עליו לב האדם חפילו רגע א" כי אינו יודע בשכבו ובקומו
 מה יולד יום ולא יועילו להציל אורו לא גאווה החכמה ולת העושר ולא
 הגבורה גאווה הוא חולי קשה וכבר נחמד מביא את האדם לאמר הע"ה
 והע"ה לבן כל בעל שכל יבקש לו רפואה לחולי זה קודם שיגבר עלוץ
 הקול וקודם שהקטן עלו הזקנה ויבחר במדה הענוה כי אורח ימים א
 בימינה:

פרק ג' מורה הענוה היא סולם לעלות בה לכל המדוה הטובה
 והיא ראש והחלה לכל מצוה הורה ראשיה חכמה יראה ית' סוד
 הענוה היא אדם הנכנע והמשפיל עצמו לטב' הבורא ית' כימי בחרוהו
 בעודו בכוחו והוא שמה בחלקו ואם הוא עשיר נהפך שבח והודאה לא
 דנוהן לו כח לעשוה חיל ומכיר החסד והטובה שעושה עמו הקב"ה
 בכל עה ובכל שעה ואם עושה מצוה הרבה הם מעטים בעיניו ואינו
 מחזיק טובה לעצמו ואם משבחין אותו על מעשיו הטובים הוא מצטנע
 על זה לפי שידע ומכיר שאין מספיק לו כל המצוה שיטעם בערך
 אחת מאף הטובה שהקב"ה עושה עמו בכל יום בעל ענוה אינו רודף
 אחר הכבוד ולא אחר הנאה הגוף לא באכילה ולא בשהיה ולא בכל
 צרכי הגוף רק המיד הוא מבין לעבודה הבורא ית' אובל ושהיה כדי
 שיהיה לו כח לעבוד אה ית' ונושא אשה לקיים מצוה ית' ומלביש עצמו
 לכבוד השם ויהיו כל מעשיו לשם ית' אדם בוחר במדה הענוה ומלביש
 עצמו בלויי סחבוב ופורש עצמו מכל הנאה העולם מסתפ עצמו
 בהענוה יותר ממה שיש לו כח לסבול על אדם כזה אמר שהמענה
 ראיה איש חכם הקוד לבסיל ממנו הורה אמרה וחי בדם ולא שימות
 בדם יש אדם מראה עצמו כחסיד ועניו ושבע הועיבוב בלבו וסוטה הגלה
 ינהו לכל ולעג וקלם יהיה נחרפהו לא הימחה לא בעה"ז ולא בעה"ב בששד
 אהוה נכרה הענוה האמיה דאיה דה' מי שמביישין אהוה ויש בידו
 נקום והוא מנחל על עלבונו זה אה נחמץ שהוא עניו האה דה' מי
 שבא לו צער או נזק או צרה והוא מקבל עליו מאהבה גס' עד נחמץ
 ל הענוה האה דה' הוא שמסבחין אותו על מעשיו הטובים והוא
 הצטנע על זה ואומר כל מה שאני עושה הוא בטיפה מן הים כנגד
 זה שאני חייב לעשוה ואם אין בו מה שמסבחין אותו הוא גושר בזה
 ימשבח אותו ואומר אינו אמה מה שדברה גס' עד נחמץ לענוה
 יאה דה' הוא זה שנוהן לו הקב"ה עושר ובנים וכל אשר יעשה
 בליח והוא משפיל ומכניע עצמו כנגד ית' וכנגד המרורים והעבים

גם זה סממן מובהק לטעוה: האוה ד"ה הוא הידעה חובה לעצמו אשר
 עשה לחבירו דבר שלא כהוגן הוא מכניע עצמו לפניו ומפנים דין כעמון
 דין בדברים ענוה לו הוא מוכה מאד האוה ד"ה הוא המלביש עצמו בענוה
 ומדבר בגבה עם בני ביהו ועם כל אדם והוא נאמן במשאו ומתנו וצכל
 עסקיו כל לו הדברים מורים על אמהות הענוה בכל דמדות ילך אדם
 בדרך הבינוני ובענוה יבחר לו הקצה האחרון אברהם אבינו על"ה היה אצ
 המון גויים ואמ' על עצמו ואנכי טפר ואסר: משה אדונונו על"ה היה מלך
 על ישראל ואמ' ונחמו מה וכהיב והאיש משה עינו מאד: כל עינו הוא רחמן
 וסבלן ולומד מכל אדם ודן את כל אדם לפי גבוה והוא אודב שלום ורוו
 שלום ובכל עסקיו הוא רואה לקיים ואדבה לרעך כמוך: הקב"ה אודב
 הענוה יוהר מדקרבונה שנ' זכח' אלהים רוח נשברה לב נשב' ונדכ' אלהים
 לא הבזה: הרבה ענפים טובים נסתעפים מאילן הענוה והאוכל מפירותיו
 בה' והקדין קיימה לו לעולם הבא זה הכלל הענוה היא יהי אדכלל
 כליו בן עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאושר יקרה דא מפגינים
 וכל חסידך לא ישנו בה: נח אחיורעי שמעו נא לעצה ואכלו מפני עץ
 החיים הוא פרי הענוה ובוה הזכו לאורך ימים והמצאו חן ושכל טוב
 בעיני אלהים ואדם דבר ידוע הוא שהעב מהרשל במוסר הנער יוהר מעט
 ואשה החניף לילד יוהר מען האיש לכך כדי להציל זרע קודש מדינה של
 נידנס ראיהי להזכיר עוד ועורר אב ואם של אהרשלו במוסר הקטנים
 ובוה יטבו גם הם גם בנידם לאורך ימים: השם ב"ה ברחמינו יטבנו לביאה
 משיחנו ויבנה ביה המקדש במהרה בימנו ויקיים עלינו ועל בנינו ועל
 כל ישראל אחינו מקרא שבהוב אורך ימים אשביעיהו ואראיהו בישועה
 אכ"ה: לו ייחוסי הצדיקים והחסידים שהם בארץ
 ישראל ובחוצה לארץ ע"ה: דן אדי הסמנת באנים הס' מוקט
 בין דבהרים מכאן חין מאת מחגא אלה ב"ה לאברהם וקאפיה והרדימה
 נפלה על אברהם וקאפיה קחה לי עגלה משולשה ורדי למכאן יס' מא
 משדהד שטיר וקריב ענה בנחלה קבר עדן הנביא עם ועלי
 אגרי

עב

שגרה בטוס וראיה מנה קליל איצא הא קבר שבואל ק' גרסס ק' משה רבי
 עם ועליה צרידה הא יעזר איש צרידה ראם לגבל ואמס לבלד צרידה
 צבע הא צפניה דנביא עם פי ראם ללבנאן לגבל למעחפ באגמאס
 ולגמאס מאחמט דאיש עליה דבנין די המנהר והא שמגר ק' ענה ועלי
 קברד עמודין רכאס: קדוש נפלה הא ברק ק' אבינועס ויעל אשה
 חבר הקיצי עם והא מדרש חסין ליהושע ק' נון עם ועליה שגרה בבירה:
 פרעם הא חוט המעגל וזונה ולמדרא החא לבלד ואבא חילקיה ומין
 הנחבא פי ראם לגבל עבזוקה הא יונה ק' עושל עם כארג לבלד ועליה
 צינן נחיה חגר ודו צאחב להלמוד לירושלמי עם נברדין הא ישק
 איש כפר נבזריא ור' לעזר המודעי עם: דלדבא הא ל' יום דגליל ורבי
 ישמעל בנו עם ועליהם עמוד מן רכאס ור' דלל פי ביה אכר: עלכות פי
 ספל לגבל פי מנארה לבגדאדיה והא רב דונא ורב דמנוא עם וראיה
 מנהס קליל ר' יודד ק' הימא ופי גרבי לבלד ר' לשור ק' דורקנוס ור' לעזר
 עזריה עם וראיה מנה ר' עזריה ועליה שגרה בטוס ובין לבואדר ר' לעזר
 ערך ארון בניסר דמשק ועליה צינן מזכרפ ור' זמרא עם פי ראם
 גוש חלב ודי הממא לגוש לחלב והא פיה שמעיה ואבטלון גרי
 עם ועליהם עמודין מן רכאס: והא כי ראם לגבל פוק מנהס אדרמלך
 ושאר אולאד סנחריב ור' מאיר צאחב למעמג עם וביה דבנסה לר
 שמעון ק' יוחאי עם בניאן מליח עלוי מפהכר יטלעוד בדירג רכאס מהל
 בניאן די דיקה אצטבא על גבי אצטבא: בפר ברעם הא סב
 מנחם ק' יחיר עם ועליה צינן מפהכר והא רב נחמין ודרגה עליה והא
 אביה יחיר ועליה צינן מפהכר והא רב נחמין ומר זוטרא עם וקריב
 מנהס אמהר המלכה עם פי בכהאן למאן מליח וראיה מנה קליל
 מדרש ר' עובדיה ודו מדטון פיה ודו ככב והא מנארהין ודס לדי
 חכבא פיהס עובדיה דנביא ק' נביאים לקולה ואחביא מנביאי
 איש במערה והא איצא כנחיים ר' שמעון ק' יוחאי עם בניאן מפהכר
 עלי כל עתבה בהצבד גאטה שלוס במקוס הגר ובכל מקומה ישראל

צפה כרץ ישראל

סעםע הם ליוי'ן סימי פי סכל אנבל והם בידי כנסה לו שמעון'ן יוחא
מירון הם מגארה ביה דלל וביה שמא עמ והם כד נאויס ופי כל
נאויס הלמיד יכרג מן ענדיס מנא נאבע מן הלך לאנאביב ופי כלסו
יוס פסח שני פי טו באייר יגהמענו הם ידוד מן גמיע אבלדאן קריב ונני
כלאיק לו ערה ויכוננו מסהעדין לא דלך ליוס יתפללו ויהחננו ויקרו
גמירוח והשבח והיהקעו בשופר ומעדיס קבלה ומסורה פי אידיהס
אן די קבלה עלאהיס וכאנה אנה מבורכה פי דלך לוקה ינשק
אבע ויכרג שמא וימחלי לאחוא'ן ויחמלו שמא לא גמיע אבלדאן וטו
למגארה פיראס אנבל מדרש כביר לו שמעון'ן יוחא והו מדפון פיה
וענדה ר' לעזר אבנה עמ ועליהס ציון חגר נחיה מזכרפ והו כארב
גמיעה וראיה מן הם קבר ר' יוחנן דסנדלר סע והם ביה כנסה לרשמי
עמ והי כארב וראיה מן הם עליו למריק קבר ר' שמעון חטופא דולוי
יסמא למענוס אלי ענשה אביה והו ר' יוסי דמנן יוקרה ואן ר' יוסי
אסהאגר פלחין יפלחו לה לארץ וסאר ר' יוסי ליעטי להס עש אדק
אנהאר וקלו לו שמעון אבוק לא יג ונחן גיעאעין וטרפ אגרה הינו
וקל רוסמעון אכרג המרד ליעישו אשקאה מן חניה אכרגה המרהא
פאכלו ושבנו למנן גמ אביה וקלו לה קד סיידנא יא ר' יוסי ולדך אחמי
מן המר דיה להינה פגצב עליה אביה וקל יא ולדי כלפה עליו בלאק
יכרג המר בלא וקהר ימור בלא וקהר פמאה לולד לדי הור שמעון
ואכרה באנה צורה רציה ולמנן אהפק יוס ואחד מן אב למי'יס וכא
ידה עטל מן למל פלס יקדר אן יהנווג ביה ופי יוס כרגה לבנה הגב
חזמה חטב פגא אהלמיד לינצרהא מן בין אגד פאקל אביהא וק
מא הנצר קל לה מא זכיה אג אגצרהא לחה אהוג ביהא קא
אביהא אנהי התעבי אנאס ינצרו חסנך ארגני להראבך פמאה
והו לדי קלו עליה לחכמיס גברא דעל ברדיה וברהה לא חס והו
לדי יסמא למענוס וראיה מן הם ר' מרפון בין לכרוס הו ור' יוסי'ן צמ
ועליהס אגרה כנס צוה הם אס'ן נח עמ לכרך הם נח עמ וטול

נברד

וְכִבְרֵי יְאֻדָּה וְדוֹפֵי גִמְעָה לְאֲנָשִׁים קִעְדָּה אֵינָהּ רֵאשִׁית מִן הַסֵּף עֲלֵהָ
 וְכִי יִבְרַח עִם וְלֹא מִכָּאן לִי קָהֵל פִּי וְקִבְלָה קִבְרֵי קִיץ אֲכִיל קִיּוּמִיָּה
 וְלִי לְטָרִיק ר' יוֹסֵף דִּמְעָן יוֹקֵדָה חֲבוֹ לִמְעַנּוֹת וְעֲלִיָּה צִיּוֹן חֲגֵר עֵינַי
 לְזִיתוֹן הַסֵּף ר' יְהוּדָה בֵּר' אֲעָא לִי הוּא רִיִּים לְדַרְשָׁנִים פִּי כָּל מִכְתָּב
 בְּאַבְנֵי הַסֵּף ר' יְהוּדָה הַנְּשִׂיא לִי יוֹסֵף רַבִּינוּ הַקָּדוֹשׁ עֲלֵהוּ בְּהוֹךְ
 דִּמְעָה צַפּוֹד הַסֵּף יֵב בִּיה דְּכַנְסָה וְהַנְּהִיץ כְּרַחֲבֵי וְעֲצִיבָה גְדוּלָה
 גְּדוּלָה ר' יוֹסֵף קִאֲרוֹ גִּצְלֵי וְהָרָר מִשָּׁה קוֹרְדוֹאִירוֹ גִּצְלֵי וְהִרְבֵּה ר' יִצְחָק לֹוֹרִיא
 אַחַב סַפֵּר דְּבוֹנוֹה גִּצְלֵי וְהַסֵּף מִגְּמָרָה ר' דוֹסָא ר' דְּרַבִּינוֹס וְהַלְחָמִיָּה פִּי
 לְמִגְּמָרָה עִם טַבְרִיָּה פִּירָא חֲמַס טַבְרִיָּה וּפִירָא מְדִינָה כְּאַרְבֵּה כְּבוֹד
 יִדְרֵה מִן גְּמָחָן לְסוּלְטָאן מְלִימָחָן וּפִירָא יִשִּׁיבָה כְּבוֹדָה לִי לֵאמֹן וְיִהְיֶה כְּבוֹד
 מִיַּע יִשְׂרָאֵל וְיִרְמָלָה לְדָם וְהִי עַל שַׁמַּיִם גְּמוֹרָה עֲבָרָה הַסֵּף יִנְאִי וְרַב
 יוֹסֵף אֲנִי נִדְוָרָא פִּי בְּסִמָּחָן פִּי מִגְּמָרָה וּמִן לְאֲקִיפִי יוֹרֵג מְנַבֵּעַ מִחַב כְּבוֹד
 אֲקִיּוֹק הַסֵּף חֲבָקוֹק לְנָבִי עִם וּפִי לְטָרִיק לִי לִי טַבְרִיָּה פִּי רַחֲסֵי אֲגַבֵּל שֶׁבֶן
 יִצְחָק וְדָן פִּי מִגְּמָרָה וְהַסֵּף צַפּוֹדָה זֹנָה מִשָּׁה רַבִּינוּ עִם וְיִוְכַבֵּד אֲמֵה וְלִשְׁבֵעַ
 עֲנִינְדָב זֹנָה אֲדִירָן דְּכַדִּין עִם וּמְעַדֵּם מִן לְצַדִּיקִים וְלֹא חֲסִידִים זְכוּהֵם יִגָּן
 לְבָנוֹ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל אֲמֵן טַבְרִיָּה כְּאַרְבֵּה לְמְדִינָה הַסֵּף מִגְּמָרָה רַבִּין יוֹחָנָן
 בְּכָאִי וְהַלְחָמִיָּה עִם וְר' חֵיָא וְחֵיָא לְאַרְבֵּה ר' יְהוּדָה וְר' חֲזַקִּיָּה עִם וְר' רַחֲסֵי
 אֲגַבֵּל מִגְּמָרָה חֲמִי וְר' אֲמִי וְר' עֲקִיבָה מְנַדֵּם בְּחֵינִין וּמְנַדֵּם בְּחֵינִין מִן טוֹב
 וּמִמָּחָן וְהַסֵּף לְרַב לְמַעֲצָם הַנְּשִׂא דְּגִדּוּלָה רַבִּינוּ כְּשִׁדָּה ר' מִימּוֹן אֲגַבֵּל מִמָּחָן
 לְחַבּוֹר לִי יוֹסֵף מִשָּׁה הוֹרֵה וְלִי פִירָא לְמַשְׁנֵה פִירָא עֲרַבִי וְהָרָר רַבִּי
 חֲבֵרָה הַנְּגִיד וְלָדָה עִם וְר' יִרְמִיָּה מְדִינָה קִרִּיב מִן חֲמַס טַבְרִיָּה וּפִירָא מִחַ
 סִכָּן כְּלִיקָה מִן אֲלֵהָ וּפִירָא לְחַמֵּי אֲבַחֵר בְּאַרְבֵּה אֶל מְרִים וְכָאֵן שְׂבִירָה
 הוּא גְּרַבֵּל וּפִירָא רַחֲסֵי אֲגַבֵּל מִגְּמָרָה כְּבוֹדָה יוֹכַרְוֹ חֲנִידָא וְאַעֲלֵמָה לִי מִחַ
 חֲחָה צַפּוֹרִיָּה מִן חֲחָה אֲחִירָן לִי עֲנֵד רַבִּי הַקָּדוֹשׁ עִם מִסְּמַחְפֵּי יוֹסֵף וְאַיִצָּחָן פִּי
 לְבִירָה כְּנִיסָה מְלִיחָה לְרַבִּי שְׁמַעוֹן ר' יוֹחָאֵי עִם כְּבוֹדָה פִּי לְבִימָחָן וְהוּא לִי
 מִשָּׁה עֲלִיָּה וְשֵׁן הַרְשַׁע בְּחֵקֶחָח: אֲרַבֵּל הַסֵּף בְּחֵי מִגְּמָרָה וְעֲלִיָּה
 צִיּוֹן עֲצִים מִגְּמָרָה חֲגֵר נַחִיָּה וּמְנַקּוֹשׁ עֲלֵמָה אֲקַבֵּר כְּהַנְּבִדָה נַחִיָּה
 ר' נְהָאֵי הַחֲבֵל עִם וְרַחֲמֵי מִן הַסֵּף ר' גִּירָא עִם וּמִגְּמָרָה אֲהֵן אֲלִים הַסֵּף

ושלשה

צפה כפי ישראל

ושלשה מן השבטים עם ודיע אלהים ועלי קבריהם שגרה לאם האמה
 סמוך לעבריה בחצי פרסה וקורין לה מערה האמה והדביאה רובו
 הם ראובן ויעקוב פי מבאז מליח והו מזאר לאגוים לסמוזעיייה הם שם
 ויעקב עם והו ביד אגוים יבנה הם רבן גמלא איש יבנה עם והו פי גו
 לאגוים מאכבר עלי אטריק החא לבלד בפר עינן הם ויעקב איש כפר
 ענן ועליה שגרה כבירה בטס ופי שמשו לבלד ר' חלפהא והלמידה עוגה
 והם בין לזיהון והם מגארהין לא הערפ אסאמיהם ושרקי לבלד כניסה
 כבירה לו שמעון ויחתי עם ומן קריב אכלוהא גאמע לאגוים קרין ר'
 יהרו חוקן מאר רבי עם פי קבר מליח מקצור בפהור והו ביד אגוים ומן א
 החאה עין מאח נאבע כביר יחדר לי אכמהאן וראיח מן הם וידושע בין
 פרחיה אמהאר ישא דנצרי דנחום הם ר' הנחומא צאחב אדרסוה לדי פי
 כד וקיל אנהם יא ענפ ערבין הם ר' מהיא ון חרש עם פי צנדוק חגר
 שיוזור הם ר' שמעון שזור ור' ישמעל ון ישע כג עם פראד יך הם נחום
 איש גסו עלי אטריק פי ספל אנבל ועליה עיון מן חגר נחיה והו צאחב לנה
 ואמעאג דר הבור פי ספל אנבל קבר כלבא שבוש חמו ו עקיבה עם
 נחם לבלוד דבוריה ופיהא איצא קבר דבורה עם דר דכרמל
 מכאן אסייד לפאצל איהו גל עם ואיצא למנבח לוי בנחה פי איאס אחא
 ואמנחה לוי הכבא פיהא חל בית דלי לחה וקדו אנאר עובדי הבעל
 וצפה איהו גל וארסל לה העבאן החא לקרבאן בין אחטב והיה מדקלבה
 איהו גל קראו בקול גדול והו ואצלח אי אבחר דויפך הם מכאן אישע
 שפט כדאס איהו גל נראיח מן הם קבר גחוי והו למסמא דחי לבלד
 כאבול הם ר' יהודה הלוי צאחב אמשאר עם ור' אברהם עזרא עם
 והו פי גאמע לאגוים טורה הם ר' יומי איש טריא נביה כנסה לו שמעון
 ינחמי נאכהה כראב בריכה הם חושי דארבי צאחב דוד דמלך בין לוי
 סבנן הם ר' יהושע דסכנין וזוגה והלחמידה ועליהם קבר נחיה והם
 פי צנדוק חגר ועליהם צורה קמר נחמי עראבה פי עלו לבלד
 ור' חנינא ון דוסא עם וזוגה פי צנדוק מן חגר ועליהם קובה מן חגר
 לחה לא יבחנו לצנאדיק וראא לענדוק מקברה איהו בדומה הם

צפה כרץ ישראל

כב

יבנינון יפה פי מנארה ודו פי צנדוק כזוף ועלי למנארה מעלל
 לאשמעלים כפר מנדה האם ליעקוב ז' מדללל וך ישבר עם ז
 צפורייד האם רבינו הקדוש עם ועליו עקד נחיה מען חגר לוי הלך
 למנארה ופיהא כד נחום הלצמיד ורבן גמליא אבנה ובאב למנה
 לוי יפהח ויגלק מען חגר ופיהא מגחיר כהיר לא וערפ להם אמס
 פי צנאדיק ועליוהם צורה קמר וקיל אנדהס מגשיאו ביה דוד לקולה
 וכסאו כשמש גדי כירק יכונ עולם כפר בנה די גה החפר האם
 לגבי יונה ז' אמתי עם קלן לחכמים עם בשעה שאמ' הקצה לונה
 לך והגבא על ציננה וברח בהחלה שלח אוהו לירושלים להגבא
 לישראל וחזרו בהשובה ופעם שניה חזרו בהשובה וחזר הקצה מען חזרה
 נלח האל עליוהן והיו קורין אוהו שקרן עד שאמר לו לך לנינו
 מיד אמ' להקצה אני יולע שאהה לרחוס וחננון ומהה חזר ברעה וחזן
 אהה חזר בטובה ולא דיו שקורין אוהי ישראל שקרן לח אפ אומורה טול
 מיד ברח ליטו וימצא אנה ויהן שכרה לפי שעשיר גדול היה יונה
 והיו כמה ספינות בים והלכו להם והחזיר הקצה לאוהה ספינה והיה
 מהלך בימים ונהן שכר כולה כמה אפיס וכנס להובה וירד לרבה
 המפינה וישכב וירדם והיו במפינה מע' אומנה מיד כעם עליוהם
 הים וביקש למכעם מיד ונפיקו איוש ל להיו ולח נח הים מעשפו עד
 שבאו וראו אוהו ישן אמרו לו קום קרא ל להיך חי מנה עם אהה ומת
 מלכה אמר להם שכרי אנוכי ואני בנרח מלפני הקצה אמרו מה
 געשה לך וישקק הים מעליו אמר שאוני והטי לוני ל הים ולח רצו מיל
 עשו גורלוה שב ויפילו גורלוה ויפל הגורל על יונה מיד לקחו אוהו ז'
 והורילוהו על רגליו ונח הים החזירוהו ונעפ הים הורילוהו עד ארבעה
 ונח הים הורילוהו עד ^{מבוי} ונח הים החזירוהו ונעפ הים מיד הורילוהו ז'
 כולו ויעמוד הים מעשפו וימץ יס דג והוא מעומץ מן ימי בראשית ובלע
 אוהו וישב במעיני אמ' לו דג אהה נביא ואיך אהה יודע שאני דולך
 אמל לניהן היום הגה והוא אוכל אוהו אמל יונה לדג כלך אני ואהה

ונע

ספר צדק ישראל

ואני מציל אורי ואוהיך הלך בו דג אל למה באהה לבאז אמר ללוי
באחי לראות מקומך ולא עוד לא שאת קושר חבל בראשך ועושה ממך
סעודה לצדיקים לעהיך לבוא אל מי אהה אל אני מבני אברהם יצחק
ועקב אל הראעי סימן הרחה לזכריה מילדה ועד ברח לויהן מהם מהלך
ב ימים וישב במעשי הדג ג ימים וג לילוח ולא נהפלל אמר יונה לדג הלה
אוהך ואוהי לך והראני כל מה שביס הלך בו והראהו כל העולם והראהו
יס אוקינוס וגן עדן וגידנס והרום ויס סופ שעברו בו ישראל ולא נהפלל
ודקבדה מהאזה להפלחן של צדיקים עיך רמג דבדה לדגה באה נאמרה
לדג דקבדה שלחני שההן לי איש עביא נאס לאו אני בולטה אוהך ואוהו
אמ' הדג מי יודע הדבר הזה אמרה לו לויהן עיך הלכו שניהם אצל
לויהן אמרה לודגה לויהן מלך על כל דג היס אי אהה יודע שגרה
דקבדה אצל דגה לבלוע איש שבמעיו אמר לה היך אמרה לו דג לכל
אימהי אל בשלש שעות אחרונה בשירד דקבדה לצחק בי שמעתי בן
מיד פלגו ובלטהו הדגה והיה מעוברת שמה לפיס רבבות דגים נטו
והיה בצער גדול מהוך הדוחק והטנופ מיד כיון לבו להפלה שנאמר
ויהפלל יונה ל יי אהיו מעשי הדגה אמר רבון העלמים אנה לך מרוחך
נאנה מפניך אברח אם חסך שמים וג אהה מלך על כל המלכות
ואדון על כל רוזני הכל כסאך שמי השמים וארץ הדוס רגליך מלבונך
במרום וממשלךך בעומק מעשה כל העלם גלויים לפניך והעלומה
כל גבר פרושה לך דבבי כל אדם אהה חוקר ומעשלי כל חסדיך בוחן
סהרי כליוה אהה יודע רני לבבות אהה מביך כל מסהרים גלויים לך עין
העלומה לפני כסא כבודך ואין מסהר מנגד עיניך כל רני אהה סודר
וכל דבר ודבר אהה סח בכל מקום אהה שס עיניך צופות טובים ורעים
בבקשה ממך עניי מבטן שחול והואיעני מעצולה והבוא באזניך
שונה ומלא בקשהי אהה יושב ברחוק ואומיע בקרוב נקראת מעלה
ומעורר גת העלוי נקראת ממיה ומחיה הגעה למות החייע ולא ענה
עד שיצא דבר זה מפיו אשר נדרתי אשלימה להעלות אה לויהן ביום ישועה

שועה ישראל נאני בקול הודה אנבחה לך מיד ומג דקבד לדג והקיא אה
 ונה ההקפה פרמחוק ליבשה וראו המלחים אה כל דאחוק והנפלאה ז
 טעה דקבד עם יונה והשליכו אש אה לדיו ש' משמרים דבלי שוח וחזרו
 ליטו ועלו לירושלים ומלו אה ער להם ש' וייראו דאנשים יראה גדולה וגמ'
 וכינכח גבחו לא בריו מילה שדיא כלם גבח ונדרו איש ואשהו ובנו וכל
 אשר להם ללאי יונה ונדרו ושלמו ונהגירו כלם ועליהם הוא אה ועל גרי
 הצדק מיד בוח שיו דיבור פעם ב' והלך לבינה והיו בדי יב' שוקים וכל
 שוק ושוק דע בו יב' לפ רבוא בני אלם וכל רחוב ורחב היו בו יב' גבואה
 וכל מבוי ומבוי היו בו יב' חצרות וכל חצר וחצר היו בו יב' בהים וריה יונה
 מכריג בשוק נדיה קולו נשמע מהלך מ' יום והיו שומעים קולו בכל ביהוביג
 עד שיגיע הדבר לאמנפר מלך בנינה ויש אנמרים שפרעה היה המלך
 ועמד משה וקדע בגדיו ולבש שק נהפריג בכל עמו שיצומו ימים
 לילוח והעמיד אנשים לבד אנשים לבד ובן בדמה מצד אחד וילדיה
 מצד אחד והילדים רואים שדי אמנם ובוכים וגם אמנם רואים בניהם ובוכים
 היו יוהיר מ' רבוא אדם מיד וינחם ים על הרעה אשר דבר' מ' שנה
 דאריך להם כנגד מ' יום שאלח יונה לבינה ולחחר מ' שנה שבו לירכס
 הרעה יוהר' מ' דראשונים ונבלטו כמגהים לשאלו החהיה ש' מעיר מהם
 יצאקו וכיון שראה דב' שבו מדרביהם הרשים באוהה שעה נח ז
 ובסמו ונעמד מבסא דיון וישב על כסא רחמים ונהרצה ואמר סלחה
 מיד כפל יונה על פניו ואמר רבנו של עולם יודע אני שחטאתי לפניך
 משול לטוב שלח ידעתי כח גבורהך ועבשין ידעתי ש' כי אהה ית' אל
 רחום וחנן אל דב' אהה חסה על כבודי וברחה מלפני לים אפאב
 חמה על כבודך והצלהיך מבטן סאול ומרוב רחום אהיה במנעי ז
 דג נשרפ בגדו ומעילו נשכרו ונבוביג ופרעושיג ונמגלים ויהושפיג
 שריויג עליו ומצעריג אהו עד שביקש נפשו למנוה ש' וישל אה נפשו ז
 מנוה ויצא לעיר מתיחוף ועשה לו סוכה וישב החהיה בעל עד אשר
 אה מנה ידיה בעיר זימין לו דב' קיקיון ויסמא בלערכי לכדוע

באוהד

ספר נרץ ישראל

באורה לילה ובשחריה עלו עליו רעה עליו וכל עלה ועלה ד' זרהוה
ונפח ארבעה אנשים יכולין ליטב בצלו זימן דבד' הולטה והך חת
דיקיון וייבש והיו הגבוהין והיהושיין שריוין עליו ומצערין אורו עד
שביקש נפשו למוה באורה שעה שלגו עיניו דמעוה כמטור לפני דבד'
נאל יונה מפני מה אהה כוכה על זה שלא גידלהו ולא הכנסה
בהוכו גבל ולא השקיה אורה נשים לילה אחת היה ולילה אחת ובש
כך חסה עליו ואני לא אחוס על נינוה הגדולה באורה שעה נפל
על פניו ואמר הנהג עולמך במדה רחמים דכה ליס' להיבו הרוא
והסליחור ונחזור לענין נסח יונה בגה החפר ועליה בניאן עזים
מפכהר מקצור מעצם בטהור והו ביד לגיים ומאוקר גרא וידכנה
ישראל סראקה הם בנימין ין יעקב עליה בניאן מעצם מפכהר
והו גממע ללגויים שוילך הם מבאן למשכן לוי באף גיבן דווע
ארץ ישראל ואקאם שילה ג' מאה סנה ולם בקי גיר לחיטאן פקט לוי
כחנו פי קודש הקדשים לאנהם כחנו עמאר וחייטאן וסמך עליהם
איריעוה מבאן לקדשים ואלל אינס כראב ומע חנה כראב כל ליל שני
יאל איה ענן עזים אי כרוג אשבה שזבם די נאכלום וקבל אן
הדכל איהא הם יוסף די צדיק עמ מדפון פי חלקה השדה למשמא אינס
בלאנה ונאכלום בין גבלין לוי אחדיהם דר גריים וגמינה אשאן
ואתגמאר ואתגמאר ואשיאן מת כהיר וגמאן ובמא הין ומיין בבקעה
ובדר לאנה גבל אברכמה ופיה חייטא במה ללממאר ייה ומזבח ופי
כל סנה יטלעו הם לכוהים ענן ויפסחו על שני המעפים ויזנו אנכא
ירושלים ויקולו זה המקום אשר בו השם ודרר שיכל בצד דאך לא יוג
פיה לא אגרה ולא שין מא ולא עשבה ואחדה לאנה גבל באן פיה ללעו
עור דבא פי רחם לגבל גבעה פינחס ולעזר אביה בניאן מפכהר ש
פי לעלו דאיר וקובה בלא סקפ והחה מנה פי לגבעה מבאן איהמר עם
והם מעלח ללגויים והחה מנה לגבל מגמרה ע' גקנים לוי כחנו פי איו
משה רב' עם ועלח הלך למגמרה מעלח לאימשלים כפר חרם די
בימנה מרח בדר אפרים הם יהושע ין נון ונון אביה וכלב ין יפנה ע'

בגבל

גבול נחלתו בדר אפרים הרבמה הי ראש די צופים הם מקאס
 דוננו שמואל דימנכ עס פי מגארה דאכל מגארה ולצ'יא פי גאונאני
 עבני עליה חמיט ללא יהדגם עליה אחד או יכון שחרב כמר לאן לא
 קבל שחרב כמר ואדכול איה לאנה גזיר עולם ודי לחמיט דאיר
 ין כשב מנגור ופי נעמאמיר ודיס מגארה לאשמע ועלי לקבר מן המה ומון
 יוק עמודין כבאר ועלי כל ואחד קנדיל ככיר וקדו לילונדאר למ יטפון
 ברח מיצא פוק כלסן לחמיט פי למקפ עלא באב הלך למגארה קנדיל
 ביר למ יטפא דאיס ופוק הלך למגארה בניאן מפאכר שאדיק פי לעלו ז
 קד חגר נחיה ולכרו אנה בניאן שלמה המעדה והס דיכל וספרי הורה
 יקאס מעע'ס ולת יקבל כאדם גוי לא ישראל פקט וכס מן גרא פי לישל
 ז יקע כדס שי וניחרהד מן לפסח לא עצרה למן ישהדי ויכהאר ולגמע
 יתבולן לחמיטטל לגמע פהקרא פראשיה ענד'ה ואמא חד ניחרהד חיייר
 יון אדי יג סבב לגארה אי מכלע עצרה ויחצרו הם עולי רגלים כלוק
 היר מן שרל גשים ואנשים ויחצרו מעדים אנדרים ועדבוב ומן לניה ולשמע
 גארה ולדיב ולכלאכל והס עיען מנח גזיר: השם ב'ה יכינו לראוהם כולם
 בואם הגן עלנו ועל כל ישראל אכיר: ודהאודה צפנת ירושלים ע'ה'ק
 זכב חמץ: יחשלים קבל אדכול איהא כרס שמעון הצדיק עס פי מגארה
 אכל מגארה והס מגמע ומא וכלוקהא מגארה אכיר: למ יערפ ליהא
 ומס נאכרס לישראל קודש והו לישראל אי חברון וקבל אן הצל איהא מגארה
 סנהדרין וכל ואחד פי מענה פי כרס לשלמים: ופי דאס ד'ר דוהים מכאן
 חול'ה פי מכאן מופהכר מן חגר נאגול איה בדרג ולכאדם גוי והמה מנה
 כחן חג זכריה ומלכ'ה עס פי מגארה כהיר ודיס פי גאונאני פי צנאדיק
 יחאס עלי בלק סקפ למגארה עלי ימין אדאכל איהא והמה מעדה מלכאטב
 זכירה לוי קעדה הם ג' סנין המהל עלי ישראל אן ישן השוכה ומן הר
 יתים יכאן ביה דמקדש וקודש דקדשם נאטורוב ולשכוב ומכאן למנח
 ועדש שלמה ולס בקי מן כח'הן שלמה לא כוהל מערב: פקט ודי פי
 יארה למגארה והלך לקוב'הין לוי דן לעורה ומדרש שלמה מגע'ין
 ית מכאן למקדש לגמיע גאמע לאגויים כח'ה למולטאן סלומאן

לאנה

לחנה כחץ בעד אברהם יצאו אנצחרא ויטרסחו ארמנא לחה וקע גבב
 כביר ירדו יכבסוה וכעד הדרוש אצולטאן סולטאן וטלע ליצר ויהי
 יצאו בלדמא נסיר ג' איתס פקלמא דחזא קלו דחזי כחץ ביה למקד
 לליהוד וירדו ידמעה פכאן ירקק לזרב ויקוצה ופעל עלי אדול ווקר
 יצלו בלדמא יצרו לזרב פחן חזא קרהה אכר בלמנה וכחץ יפעל
 כל אך מדה וקה לחה אכלו ארמנא גמיע וצרה להראב לאכין וכעד כחץ
 גחמע עלי אהנין וארבעין באב וכחץ מין חסילי אמוה דעולם ולקבהי
 ארצאן עמלוה'ם אישנשאים וקבה אפכה והסמא אצברה לחגל אנהא
 ואחר מעלק בין אפמא ואחרין ודי אבן שהיה אלי חקוק עליה שם המפור
 אלי העלמה ישו דרשע ופעל אלי פעל ודי למצבה אלי דקים יעקב אבי
 ע'פ מננה דושה העולם ולם אחר יטיק ידכל לא הם והחא למקדש עק
 מליה עמלה דוד דמעה משום קבר ההדוס לחה רפע למקד יבן לא
 ודי אלי הסמא אצמבל שלמה והחא דר הזהים יד אכשלוס והו אלי יסמ
 סור סור פרעון וקבר זכריה הנביא ע'פ פי חגר מכרוט שביה קבה מעלה
 עלי אעמדה הלחה ולכל חגר ואחר ולנביא דאכל לקובה והחמונה
 גבן דנס ועמק יהושפט ועין השילוח ודאר אצרב אלי כחנה עלי איתס
 שלמה לצרב אפכה והם קברי ישראל וביה חיוב ולמבג קאעמא נחמיקו
 הם פי דאם אכל אלי קבל דר הזהים אגרהין אלי העלק בדם לאיל
 אלי פדאבה יצחק אנה ונץ וכחץ בחירה לונט ומכחץ עזמל וקבלק
 זכריה אבנאב שערי רחמים נד'ס רחמין פי אחרין גמירין לב יטיק אחר
 ימלעם לי חן ישא אבה וד'ס נוג אוחחד אעוג בהחשלאמל ולמ'ס
 בהפע לחהן ורחיח מץ הם באב לאמבאט וכדכה לדס אלי אנהמ'ס
 פידא דס לקרבנות ודס קהלת ישראל ופי באב למגארה עמור מע
 ארק מגארה כבירה ודי מגארה חוקיה העלק ודי אלי דרב מנה
 צדקיה העלק חין כלבוב עמכר צבונראדן ודי הסמא כנגאר
 אבהמאן ודי ואצלמא לי ריחו ונחל קדרון והחא מעדה ודי גרב
 ירושלים דר ציון והם עיר דוד ומגדל דוד ולת בקא מק דלק גיר בע
 חיתאן ואחר מגארה מעלכי ביה דוד ודי מגלוקה לחהבאן לחח
 ודי ביד אשרלים והם מגארה בנוה ציון אבהולטה ודי מגלוקה

ספר חרץ ישראל

כה

יוד לבס יודיה אפרהים הם רחל אמונו עלי אטריק מדכונה ועליהם
 זכר בארבעה ליחויץ ושגרה היץ פי וצטט למבאן ובלקדא ביר ומאז
 עלי קבריהא יב לחגר וראיה מנדא פי נצפ אטריק לזי לחברון הלחא
 רבחה בבאר ביץ לזיהון ודי אברכה לזי עמלדה חזקיה דמלך ואדל
 גדה למנא לי למקדש פי קצאמיל רצאן חלחול הם גר החונה לזי
 דוד ופי גאמנע לאגוים דקונע הם ישעידו ן אמוץ ועמוס דכביאי סעם
 זכרון הם אבוב דעולם אברה ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאה פמשר
 ומכפלה מבאן מפכהר עלי אהדיק ודו בניאן שלמה פי קלעה כבירה
 עלי למגארה קבדה מן לכצאן ודי ביד לישמעלים והם אטיאן מא כהיר
 זכרה כבירה וראיה מן הם כבא לפה אמינו ארה ומבאן לזי מלהק פי
 ארדס אבינו וכהן יצחק ועש מולודה ולואני ממרא עם וקבר אבנר ן
 ר פי וצטט לבלד פי וצטט אסוק פי למבאן חיה מא קהל עם ועלי לגבל מן
 ומא כחץ יחכס דוד פי מוצע עלי בניאן מפכהר וראיה מן הם
 יגארה ישי אבו דוד פי מבאן מליה בנאיאה אהדיק מפכהר ודו ביר
 קבר יצחק לחכאר והם ללידוד ביץ לכרוס וראיה מנהא אשכול אהר
 ש לדר ומידר פי מגארה ואהדיק עם דר דהר הם סיידנא דרון עם
 יגין עלינו פי מבאן עלי אהדיק פי לעלו מפכהר מעצס בקבדה עלי אהדיק
 יחויץ פי מגארה ועלי הלך למגארה דחיר מן כשב ללא יהדגם אחר
 באב הלך למגארה להי פידא לנביא מן נחום אצפר ודו מן דאכל למגארה
 לבאב לכראני מן כשב ועלי עמוד מפהול וארץ למגארה מן לכאס מלון
 יוארה מן אפסח לא עצרה ואלי הווקע לאמר הקרא אמור עגדה ודו
 בעיר מן ירושלים מסיר ל איהם והחה מגדה ואדי מוסי ופי אשארה ומגארה
 אטיארה כהיר ולסלע להי צרבה מוסי עם ועלמה ודי גמיצא פי
 אבר לכפ ולכום לאצאבע ומן כל אצבע טלע עין מא אבצרה הם
 זרא כדהן עם פי מבאן מפכהר עקד נחיה בקבדה עליה פי צנדוק לכס
 ו צאחב לכנדק לרצאן הדרקל בארץ אשור בנדר קבור יחוקל לנב
 למ מבאן מפכהר אהדיק פי לעלו ועליה נאחד והלחא היץ קבדה ולמבאן
 יקודש עד מאל ודחור ודענן לא ימיש מעליו דכושק יושבה החו
 לבנון ודי סוריא ומלעין מנדא עינין מא ודס יופמו אמנה ופרפר
 דרוה דמשק ופידיא אשאר ואהמאר ופי כל סנה ימלע פי לבסמאן

זהמנר

צפה ברץ ישראל

ומהמאר ופואכה גריב ופיהא ביה כנסה לס יגד מהלדהא פי אגלויה ויקולו
 עבדה אנצפ בניאן אישע"ן שפט ולויפ בניאן ר' לעזר ׳ן ערך עם בבל שסני
 פרה' סס קבור דניש חמוע ושרי מלכונה ביה דוד ומלכונה ביה ישראל עם ואמא
 דניש מקבור בצדוק ר'כאס והו מעלק בסנאפל חדיד פי דאכלל אנדר ולנה
 מלחן חוה בבאר ויצע"ידו מגדה'ס אנאס ואמא חוליה חוה'י בביר ויסמא עלק
 גהו מן גמאן דניש עם ויגבו לדי אחוה'י גראיה מן ספרה'י לסלמאן סלימאן ול
 אחר יקדר יעהאט שיחוח מן די' למבאן ומן העדא וא' צהאט פלח יהם לסנה
 שושן דבירה ה'ס קבר מרדכי'י דיהוד'י עם ועלי לקבר קובד מפהכר
 ואגר לביר ומכהוב עלי לחגר מרדכי'ן יאיר ׳ן שבע"ן קיש איש ימיע וכל
 ישראל ילהפו יוס פורים ויגלפו עלי קברה וקורין גמירוק והושבחה ולנס לשון
 באן ה'ס ויטלע אגמאס עליה יוס פורים לחה'י יעצרה'י אה חרץ ישראל כוצר'י
 לעהיק ה'ס ביה דכנסה ודי מיוחסה למגזר רבעה'י והו למבאן חיה גגלח
 אבד למגזר עם ולמבאן מפהכר והו בעד מן מצר נצפ סחשה'י על עני
 איהא ישראל יצלו פי כל יוס וכהא שני ספרים ואחד למגזר רבעה'ן מימון
 עם ולמגזר לעזרא דכהן עם ולס יטיק אחרי יקדה'י לי להיכל מן לבופ ולרהבי
 וה'ס אגרה'ין בבאר גדת וה'ס מבל לאמיל פי יוס נצרה'ן למלך ואחד מן
 יקטלין חיון מהם עלי קטעה'ן פהעאוגו לי לקאע לואחדה קבל לאכרי פהרכה
 די'י מוא ראדה למצנפ מן נביאים וחסידי'ס גבוה'ס הגן עלינו ועל כל ישראל
 צואה רבי יהודה דהחסיד חיון לקבור שני מהיס גה אצל גה שה'י
 שונאים גה אה גה בחייה'ס כי חיון לה'ס
 מנוחה יחד חיון לחצוב קבר ולהניחו פבוה אס חיון נוהג'ס בו דמה מבעוד
 יוס'י ואס יניחנן פהוק עד דקקר ימנה אחד בימים מוטמנים מבני דעיר חיון
 לה'ס ארוץ שלמה על ארוץ אחר שיש בו מה כבד ואס נעשה בידאי שיחוח
 שימנה אחד מבני דעיר כהוק פ'י ימים לית ינסק'נא לית יחמוג'ן אחד מילד'י
 כשדוא מה כילא יסאר לו אפילו אחד'י כשקוברין אשה שדיה'י ול'יס בחי'י
 אס רואים פיה פהוק בידוע שהעשה כן אחר מנה'י אנה אחה ויש למלכות
 פיה עפר בטוב ולח הגיק עוד כשמטרה'ין אה דמה חיון מהפכין אה ק'ס
 שטיהרו עליו כי סכנה היא בדבר שמא ימנה אחד הוק ג'ימים עריך לראו
 שלח יקפוץ דמה אצבעוה ידיו כשנושאין אה דמה מן דביה יש לנהר
 שלויצא אדם ראשון דרוחוק של מה'יס משונמנה בטולם לשמוע מה
 גירד יצאה לטולם ולפעמים אומרים לחיים לבח עמדה'ס אס מהרצ'ס

או הוא או אחד מגרעו ימנה לא יש לוהר בעבור דב' אצו רוצה לבוא עמכם
 לא טס מהים אחרים ולמחר ילך על קדיס ויחלוץ מנעליו וישהטח על קברו
 שביעו כמנו בין ויאמ' בעבור דב' חפץ בחיים שלא הבוא עוד אחרי ונחר
 רעיו ולא אחר שום בר ישראל ובה ישראל לא אהם ולא שלוחכם כי חפצי צ'עדן
 לא באוהו העולם יאמר כן ג'פ בלא מנעלים: ויש אומ' ג' ימים ויצום אהו'ו
 לאחר שגיהרו המנה לא יניחו אהו'ו באהו'ו המקום שגיהרוהו לא שכיבנהו
 בנג' פהח דב'יה לפנים מן דב'יה ואם יש קברוה בעיר לא יעברו המה
 אשר אחרה לקבור כי המהים שאובנים שם כועמים כי בזיון לדם לא ילך
 אדם על קבר אחד שני פעמים ביום אחד א' יבקש כל רצונו ולא ישוב עוד
 ד למחר יחין לקבל שום דבר מן המה בחלוס ואין לגדור לו שום דבר א'
 אדם שהיה חולה וד' אשה אין לאדם קבלג' הי' שיש פה או קבל דבר
 אחר ודוא רואה שאין שום דבר אין לומר לו הן לו ברצון כי הוא עצמו יחוו
 לא יאמר איני אוכל כל הבוכה על המה יוהר מדאי על מה אחר יבכה
 לא ימים לבכי' ימים לדפד' ל' יום לגידון ולהספורת ומכאן ואילך אומ' דב'
 אין אהה רחמן יוהר ממני: לא יבנה אדם ביה של אבנים לא יקבר ואם
 בנה לא ידור בו ימים כי הוא או בניו ימנהו לא ימכרו ושלען ספקי לא
 יבנה אדם ביה על קרקע שלא עמד בו בנין מעולם ואם הוא אינו רוצה
 להניחו פנוי אז לו ישב בו שנה המימה: לא יעשה אדם מרחץ בהוך ביה
 ואם יעשה דב'יה יחרב לא א' עושיהו לרחוץ רבים בו לא יעשה אדם ביה
 גב'ה מב'יה דבנסה לא יסרוס אדם חלוץ או פהח לגמרי שלא יניקו האדם
 בידרבן לצאה בו לא ינקוב נקב קטן בו: לא יבנה אדם ביה ולשננה
 ביה מדרשו כי הוא קודש דיה: לא ישא אשה שאנה כשם אמו או שמו כשם
 אמו ואם יאנה ישנה שם דאחר אולי יש הקודש: שני בני אדם שמוה' דין און
 לא ידוגו יחד בילדיהן רנא לא יעשו נישואין לילדיהן יחד עהו ספק אם לזרעו
 או לכל אדם: ולא ישאו ב' אחים לב' אחיות ולא ישא אדם ב' אחיות זו אחר
 זו ודוקא לזרעו בן מצאה ומסממא ב' אחים לב' אחיות ג' לזרעו: לא ישאו
 ב' אחים לב' אחיות אשה ובה' ולא יעשו ב' אחיות לאב ובנו: לא יתהפך
 אדם ב' פעמים עם חבירו בן ובה ב' ובן לא ישבו ב' חורג' שקו' (שטיפק יעלר)
 ג' אה זו לאכה דאשה לבנו של אישה או להיפך: לא יעשה נישואים לשה' א'
 ילדיו יחד כי לא יצליחו: ב' חוטא בשבה אחה אחד מדם יעני או ילך בגלוג

צוואה ר' יהודה

או ימות שלח יצור צבי לחופה כי צבי לחופה צרה יגיד: אחים נשואים לא יצ
בעיר אחת יחד וסימן לדבר כי יצבו אחים יחדו: ג' בעלי בתים לא ילדו בבית או
כי אחד מהם יעני או ימות כ"א ד' או ה': לא יעשה חבירו סנדק לב' בניו אלא כ' ע
דאחד: לא יניח אדם אשהו מלהקק לה ליל טובילה: אדם האומר דרך שחו
או ליצנוף או דרך גנוס לעשות כד וכך אפילו אמר פעם א' צריך שייעשה כן קוד
שימות: לא ילך אדם מביתו לדרך ויחזור לביתו אם שבה אשה דבר רק יעמוד לו
דבית לשואל מה צריך: לא יעשה מעשיו בעוד שעתו לילך לדרך: לא ישפ
על עגלה בספינה עומדה וכך לא ירכב על סוס בשדה עמר בהוך הספינ
ות אפ' על דפ' שבלט מהספינה לא ישב: לא ישחוט אדם אנונים בשבת: וי
משפחה שמונעים זה בטובה ועיקר הוא בשבת: אונג' או הורנג'ל או כל דב
דכוסה קערה אוכל אחר יש לשחוט אונג' מיל': פרה אשר הלך ב' עגלים יחד
או כל דבר שאינו רגיל להיות בגוף הורנג'לה ב' ביצים ביום א' יש לשחטן מיל'
וכן אילן העושה פירות פעמים בשנה א' יש לקצו מיד ואין להעלות כלל
אלא העושה פירות אין לקוץ אונג': לא ישיב מהבואה גרעו אוצר בחפירה וי
על היוקר כי יפסיד: לא יכהוב אדם על סיפרו של דוא לא יכהוב שמו עליו
כלי של דוא: לא יגלה אדם הראש אונג' דקן ברוח לא יהוץ אדם הנור וכיר
שאופים בו להשתמש באוהו מקום לא יניח אוהו להקץ שניה כי סכנה גדולה כ
עושה לה: הורנג'לה שקרחה כמו הורנג'ל ישחטנה מיד: וכך כל דבר שנו
יסרנו מן הבית לא יקרא איש מזרעו יהודה ולא שמואל: לא ידור בב' בתי
כי לא יאריך ימים: לא ידור בדרך ברענשפורג ולא שער ולא ידור איש נאשה באו
פולג' אשה מזרעו שילדה לא האכל פעם ראשונה הורנג'לה: לא יגדל אדם על
דנולדים מבהמותיו: וכך לא ישיב אדם הורנג'לה על ביצים לגדל אפרוחים: ל
גדל אדם בלוריה כי דוא' עון פלילי: אשה שהחילה להניק בנה תתיל לה
בדדה של שמי איש בארץ שובאן לא יגדל בערים ששבו לישיבה: עד כ
מצאת צוואה ר' יהודה החפיד הגל' על זכוהו יגן עלינו ועל כל ישראל
זכורם יעמדו לנו ולכל צרכינו אפ' בלך נשלמו צוואה החפיד על סך סימנ
חבור קטן זה ע' נסימנדים סוד ית' לראיו נכריתו להודיעם כל המשכיל דירא
אה דבר ית' כיץ אה עצמו לשלח דערוך לפניו להודות ולדב'ץ אה דעשה א
יעשה נדירך אשר ילך בד' כל חטא ועון השוכהו בצדו נחפשה דרכינו ונחנני
נשופה עד ית' שובה ישראל ופרוך אכרס לא עליון ד' דאשל הגדול כמלך
אכרס אשכנזי גל' נרו אשר הביא פפר זה מארץ מרחקים והגיל זה מכיבו
נדתיק ידי המדפים יוציא לאור הספר הנחמד מפי לגעץ זכור בו אה דרבי'

אגרת אלדד הדני גל

כז 25

אלדד הדני אשר שלחו ית' על ידי סכד ידועה כלי לבשר בני הגולה בשורה
טובה מאחיו עשרה השבטים ונה' לך הדני שלח אגרה זו לעיוני
אשר באספיא ולשאר בני הגולה ונדפס שנה שנה ממנ' לפק ע"י איש אחד יושב
ימנ' יוסף ית' לעורר בני הגולה לשוב בהאובה לשיה' שיגלו ויקבץ גלוהינו מל'
בנפוח הארץ עם אחינו עשרה השבטים לחרצינו ויבנה ב"ד בעררה בימינו חמץ
ישתבדק שמו של מלך מלכי המלכים דב"ד שבחר בישראל מכל האומות וגב'
להם הורה ומצוה והבדילם מע"י אמונה וצוה אותם לקיים הרו"ג מצוה
כל מצוה ומצוה במצוה וכל גמץ שיאל עושיין רצונו של הקב"ה לא שלט
בהם אומה ולשון עד שעמד ירבעם ין נבט והחטיא את ישראל ועשה ב' עגל
הזב ונהלקו במלכות ביה דוד וכיום עשרה השבטים וא"ל קומו ודלחמו עם
רחבעם ין שלמה ועם ינאבי ירושלים אמרו לולמה אכחנו נלחמים עם אחינו
ועם בן קרובינו דניך מלך ישראל א"ל זקני ישראל חייך לך בכל השבטים גבורים
יאשי חיל כמו שבט דן מיד אמר לבני דן קומו ודלחמו עם בני יהודה אמרו
לו בחי" ראש דן אבינו לא נלחם עם אחינו ולא נשפך דמים חנם מיד נטלו בני דן
קשהו ורמחים וחרבות ומרו עצמם למנוה ולעשוה מלחמה עם ירבעם ונה'
דקב"ה רוח אחרה בהם עד שהצילם משפיכות דם אחיהם ודין מפרטיין בנפ'
י' ואומרים נוסו מארץ ישראל כל שבט דן נבואו לארץ מצרים ונהיעצו על
להחריבה ולהרוג כל אנשיה וכל יושביה א"ל גשימיהם ודלא כהוב כהנהגה
בוסיון לראוהם עוד עד עולם ודיאך אנו יורדים למצרים ועוד נהיעצו להחריבה
עם אדום ומואב ובני שעמון ועמלק ומצאנו כהוב בהורה שמנעם דב"ה מלה
אוחם ארצם ונהפן להם דב"ה רוח שצד טובה ודין בני דן עולים עד נחל פישון
נוסעים על גמלים והיו חונים עד שהגעו לארץ כוש ומצאנו אותה שומרה ומנה'
שדוה וכרמים גנוה ופרדסים ולא מנעו ינאבי הארץ את בני דן לשבה עמיהם
וכבהו כדוה להם והיו בני כוש מפלים להם מש לבני דן וישבו עמיהם שנים
רבוה עד שפרו ורבו עד מאד ועוד נסעו ג' שבטים מישראל נפהלי גר ואשר
והיו נוסעים וחונים עד שהגעו אצל בני דן ודרגו מאנשי כוש הרבה מאד
מדלך מ' יום על מ' יום והם נלחמים עם ג' מלכיות וג' לשונות ממלכות
אוש עד היום דגה והללו י' שבטים דן ונפהלי גר ואשר הם חמים במולה
דקדומה אשר אס הזב בגו"ים ובקונים וכעזרודים במלכות פד"ים
מעלכות דורגיה ושמו שבטים א' אל ידיהם ירים יליהם בעורף אויבי'
ובכל שנה ושנה עושים מלחמות עם ג' מלכיות ופס' ג' לשונות ואלה
שמותם

שמוהם ארץ היסעא וקמטוא ואופד וארגניא והקול ונרמא וקאקוא ודס
 מעבר לנהרי כוש לקיים נבואה חזי פנהרי בה פוצי מעבר לנהרי כוש
 רולי דמעתיק הינה אהרי מלך אשור הנלה גם האבנים הללו מארץ ישראל
 כמו שבהו כמ' מלכיים) והאבנים הללו יש להם כסף וזהב ואבנים טובות
 וצאן ובקר וגמלים וחמורים הרבה מאד ודס חורשי אדמה ונרעיס וקוצרי
 ניצבים בהשקט ובטחה באדליתם מוסעים וחונים מגבול לגבול מהלך
 תארים ומים על ל' ימים ובמקום אדס חונים איך רגל נכרי ביניהם ויש
 להם שדות ופרעים ויש להם מלך ואמו עויל' מלכיש מזרע אהל'אב
 א' אחיסמך לונטה דין ושם האופט שלהם עבדון א' משל משפט אשר
 ול' מיהוה בד' עומדות על אופנייהם ובעה אשר יבקאו לצאה למלחמה
 יצחק הצועק בקול האופר ויוצא אר' דצבא והוקעים אניה ואח'כ יוצא
 החיילות מאה ועשרים א' פרשים ונמאה א' רגלי וזה מקצה שבט אחד א'
 ונהד' שבתים לו כל אחד יוצא ובלחם ג' חדשים ואח'כ חוגר וכל מה שיצאו
 מדשכל אובייהם יחלק עם שבטו אפעס הנשארים באהל'יהם שבט דין א'
 אדס מבט שמאון הגבור דס גיבורי החילועה שילחמו יאמרו לא טוב א'
 לצבור שינוס מן המלחמה טוב דיוס' יפיה דיחוס' ימוג הגבור ואינוס מן א'
 המלחמה יחוק לבו ב' גס אני אחוק לבי בקוני' אופך דס אויבי קראת
 מנעי' אמיי' ע'כ אשפוך דמי אויבי ולא אחנון עליהם כי ב' בטחי' והוא חזקי
 ונשקי' וחגור חרבי השמור רוחי בקרבי' להראוה משנשי' ביפיה סוסי' במה
 פעמים שביה' נשי כושי גס דס חמיר משהבחים במלחמה וכך דס עושי
 עז משלם ג' חדשים וחוגרי' נמצי' אין כל השלל למלך עויל' י' והוא מחלק
 ביניהם וגם נוהגים לכדן שהוא חלק ד' וכך חוגרים כל אחד מן ד' שבט'
 לצאה כל אחד ג' חדשים ועוד שבט משה רבי' ע'ה הצדיק עבד י' חונים
 מכנגדם ונקרא שמו שבט' ינוס שנס מע' ול'ב' בהק'בה והנחל סובב
 עליהם מהלך ג' חדשים על ג' חדשים מרובע וקורין שם הנדר נהר סמבטין
 ודס שוכנים בהים מפוארים ובנינים דלורים ומגדלים נאים דן בונים לעצמן
 ואין ביניהם דבר טמא לא עופ' וחיה טמאה ובהמה טמאה ולא חיה
 רעה ולא גבוין ולא פרעושי' ולא בעים ולא עקרבים ולא כלבים ולא חז'
 גולה' צאן ובקר וצאנ'ס יולידו א' פעמים בשנה ונורעיס וקוצריס
 ויש להם גנות ופרדסים וכל מיני קטניות ואבטיחים וקישואים ובצלים
 וסוגים וחמ'ס ושעורים ומאחר יצמחו ק' מדוה ודס בעלי' אמונה בעלי'
 הורה בעלי' משנה והלמוז' ואגרה והלמוז' שלהם בלשון הקודש וכך דס

אוד דדני על

בת

אונס ככה לימדנו אבותינו ולימדנו חכמינו מפי ידוע ע"ן נון מפי מרע"ה
 מפי הגבורה ואינס יודעים להזכיר חכמי הלמוד שדין כביה שני ואינס
 יודעים לדבר לא כלשון הקולש ומחמירים ב"ן נפך יוהר נמנה שדחמירן
 רבנן ובלבוא שחיטתו וטריטוה דס מחמירים לו זרעו של משה רבינו על
 ודס חסידים וקדושים וטהורים ואינס נשבעים בשם לעולם וכשומעין הזכרה
 השם נשבעים בע"ז יחד אפס וינכחו אהם ויאמרו להם עניים למה נשעים
 הזכרה השם כפיכס וכי הוא פה לאכול חומים לשהוה שאין לכס היידי לא
 מהזכרה השם ולא הדעו שבעון שבעות בעיכם מהים כשהם קטנים וכי
 יגדירו אה הכל לעבוד אה ית בחימה ובהוס לבב ולא דחמירים חיים כל
 אחד נ"כ שנה ולעולם לא ^{יעוה} בניהם בחימה ושיגו לג' און ל"ד דורוה ודס
 בעצמם חורשים ונורעים כי אין להם עבדים ושפחות ובהם בעלי חיות ובעלי
 אומנות ובהים אינס סגורים כללה מעני הגנבים כי אין בעידיהם לא גנב
 ולא אדם רע ולא שום נזק גמס נער קטן דולך עם המקנה מדלך כמה ימים
 אינו מהירא לא מן דלמנים ולא מן האדים ולא מן חיה רעה מטעם שדס
 קדושים וטהורים ועדיין עומדים בקדושה מרע"ה ועליהם דבהו' אומה ואכלו
 יי מעלליהם ועוד אינס רואים בע אדם ובני אדם אין רואים אהן לא חרבעה
 גמלים דללו אדם יושבים בעבר השני לנהר אדם רואים לו אה לו ומדברים
 עם לו ונהר סובטיון מפריד ביניהם ועליהם דבה' אומ' לאמר לאסורים
 און ניש להם כספ וזהב דרבה מאד וזרעים פשהן ומגדלים הולעה שני
 עושים בגדים נאים וכלים נאים ודס כיוצאי מצרים ככלים וכפלי ככלים עד אין
 ע' ודס עמלים בהורה נבמיעה לפ"כ נהן להם ד"ה כל זאה ורוחב דנהר
 נבטיון נצארים אמה כמנחמו קשה ודנחר מלח חול ואבנים כלי מים ודחבנים
 ולם ירעים ברעם גדול און כמו רוח סערה ובלילה דקול נשמע עד מדלך חצי
 דהש"ק מאופל דחול כיד און כפלי מהנושע ויורד בהוך דכלי כמו בנהר עכמו
 א שם מטיעוה טובוה ומהקבצים כולם לאנס אחד ומשקים מהם ארעם וכאן
 מ' המים ירעו כל דג טהור ועל כל סביבין יפרחו כל מיני עופוה טהורה
 אהן דנהר האבנים מקשקשים כוכל שנה ימי דמעשה ובשבה ישבוה עוה
 יי עולה אה לודט סביבנה דנחל מערב שבה עד מוצאי שבה ולא יוכל
 ים לנגוע ל דנחל משני עבריו כחצי מיל מעט דאש דגדולה דמלדמה
 ייב ומלחה כל אשרפו סביבנה דנחל עד שלא נאמר שום צמח כלא

מאמא

לדף הדני ע"ל

מאמא במאמא וז' שבטים דללו דין ונפלה גר ואשר עומדין עם מקניהם
אצל שפה הנחל לגוג אה צאנס כי היא ארץ שטוחה ומישור ונקיה שלא יעלה
בה לא קוץ ולא דרדר וכשנאמין אהם שבט משה הם מהקבצים ועומדין על
שפה הנחל ודס צועקים ואומרים אחינו שבטי ישראל דראונו סומים וגמלים
וחמורים וכלבים ודן מהמדיין ואומרים כמה ארוך גמל זה וכמה ארוך צואר
נכמה קטן גבנו ודס טהנים שלום אוללו ודלוים בני משה הם חסידים גמורים
יושבים בשלום ובהשקט ובטחה: ברוך הוא וברוך שמו הגמל חסדים טובים
לעדיקים: ולי דמעהיק הימה גדול היאך יוכלו לשמוע לו אה לו מפני קול דה
דנדר שנשמע עד מילך חצי מיל (נא יוס) או איך רואים בדמיהם על שפה
הנחל מפני דחול ודאבנים שעולה למעלה כל ימי דמשה עוד דבר הימה
היאך יכולים אכילו מן דאומה לעבור בנדר בשבה מפני דאש הגדולה
דלא ידוע ומפורסם הוא דמשה כששלחו בני הגולה שהחיה יד אמונה או
אני חכמים גדולים אצלם לפנים מעבר דנדר סנכטיון שישלחו חכם מהם
לדחוכה עם נצרי זואר ע"כ ועוד מצאהי דיעה זו בספר ישן בירושלים ע"ה
על כן העליהיה על דספר לכללם יחד וזה דענין מצאהי וסוף ית לי כן
אחר למד נקרא בנימין אחר לומר שהוא אחר לגלוג אמר יהודה בן סימון
לא במקום שגלו ו' השבטים גלגו שבטי יהודה ובנימין ששורה השבטים
גלגו לפנים מנדר סנכטיון ושבטי יהודה ובנימין מפורים בכל דאדורה
ויאן דלויים בני משה עומדים לפנים מנדר סנכטיון ושורה השבטים מעבר
דעני חוץ לסנכטיון כמו שפורש למעלה א"ל כשעה שגלו ישראל ודלויים
עמדם לבבל ובאולגדר פרה כמו ש' על נדרה בכל שם ושפנו גסבלעו
אמרו להם אנשי נבוכדנאצר ללויים עמדו לפני ע"ן ואמרו שירה בצפה
ובכלי שיר בדרך שיהים מאורדים בבית המקדש אמרו להם שומים למלא
אמרו חזרו על כל נס ונס שהראה לנו דקב"ה לא גלגנו מארצנו אלה
דיה מוסים על בנודינו וגודלה על גדולהינו ואנו נאמר שירה לפני ע"ן
מיד עמדו ודגו מהם מכה גדולה וא"ע שגדגו דלויים מ"ע היו א
שמחים שלא עבדו ע"ן לכך נאמר והוללנו שמחה מה עשו דלויים
דנשארים קצו אצבעותיהם כלי של א יקישו בכנורה וכשהיו אומרים
להם שיאירו ויקישו בדרך שהיו עושין בבית המקדש היו מרחין להן
אצבעותיהם שהיו מקוצצים והיו אומרים איך נשיר אה שיר על אדמה
גבר שאצבעותינו מקוצצים וכיון שבא הלילה ירד הענן ועמד הא"י

ובמה

כמה עליהם ועל עשניהם ובניהם ובנותיהם עד אור הבקר והנחם
 על שפה הים כיון שזרחה דשמע נפחלק עמוד הענן ועמוד האש
 והשיך להם הקב"ה נהר אחד ואמו סנבטיון וסגד בפניהם כלי של
 וכל אדם לעבור עליהם כי הנהר היה סובבם רק מזרח אחר מילך
 שלוש חדשים לפי דמשיך הקב"ה אורו נהר מזרח השני וסגד יין
 בפניהם מכל צדו וכבר בא אצלינו זה הצדיק שמו אלד ודוא משבט
 דין ובקש לצאה דרך מישור ללכה להגיד לכל בני ישראל המפורים
 בארצות ולבשר אהם נחמיה טובה וכך היה ויצאו מן מעבר לנהרין
 כוש נכנס בספינה על הים דוא ואחד משבט אשר לפתור עם אגשו
 הפינה ולקנוה מהם בגדים והבטיין ונכנסו אניהם בספינה קטנה
 הם עם נעריהם ונשהבריה הפינה בחצי הלילה וימץ ים לשני האנשים
 הלה לוח אחד והין עולים ויורדים בים עד שהלך אהם אצל אומה
 ששמה אמרגום והם כושיים שקורים כעורב בעלי קומה ודם אוכלים
 בני אדם וי"א היא האומה שקורין לה הונץ קץ פפ בלה ובשגלו און
 הצדיקים היה אהו האיש שמשבט אשר שמו ובריא מאד מאד מיד
 לקחודו ואכלודו מיד כשהוא חי והיה צועק ובוכה ואומר אוי לך אמי
 שומרני יוצרי למיהה משונה שהכושיים אוכלים אה בשרי לאחר שאכלו
 אהו חסיד נטלו אה זה הצדיק ר' אלד ונהנו אהו בקולר עד שיברא
 ויהיה שמו כי היה חולה ורעה והיו נוהגין לו המאכל המשמין והוא לו
 היה אוכל בא כריהין עד ששדה עמדה שמו מרובה ועשה לו הב"ה
 גם ובאו עליהם חיילוב ממקום אחר ודרגו מהם ושבו מהם שביה גדולה
 ונשבה זה הצדיק עמדהם ויהיה ביניהם ר' שנים והיו אהם הראשונים
 עובדי האש ואחר ר' שנים הביאודו למדעה אג"ץ וקנה אהו יודי אחר
 מהם בלב גהובים והלך בים עד שהגיע ליבשה ויצא ונפל בשבט
 ששכר והם שוכנים בהררי ההום מהחה ארץ מדי ופרס והם מקמים
 לא ימוש ספר ההורה הזה מפין ואין עליהם עול מלכות כי אם
 מלכות שמים ואינם נלחמים עם אדם כי אם מלחמה של הורה
 והם בהשקט ובטחה אין אמן ואין פגע רע: והם חונים גהלך עש'

לדד דדדד

ימים על עשרה ימים מרובע ויש להם מקנה הרבה גמלים וחמור
 ועבדים ושפחה ואין בידם כל זיון כי אם מאכלה לשחיטה והם בע
 חמונה ואין בידם לח עשק ולא גל ואפילו עבדים שלהם נאמנים אם
 יצאו בדרך ממנו הרבה לח ושונו יחידים לקחה והחמונה החו
 חצלים הם עובדי הקס ונושאים אימוניהם ואחיהיהם לבשים ואין
 לבני ישאכר לח עבודה אדמה ולא חרישה ולא זריעה ולא שמירה
 כרמים רק דכל יקנו בכספים ויש להם נשיא ואמו נחשון ע"ה וארנ
 מיהוב ב"ד עדיין בידם ומדברים בלשון קודש ובלשון קדר ובלשון
 פרס וחצי שבט גבולון חונים בהרי פרץ והם יושבי אודלים ומגיעים
 בשבועהם עד מלי מעיל מדינה מיאה עד גדר פרה ושבת ראובני
 נגדס מאחורי הרי פארץ ויש ביניהם שלום ואחוד ואהבה וביחד הו
 ובורהים הדרבים וכל שללם יחלוקו יחדיו והולכים למלחמה בדרך
 בבל ופרס ומזא גמל חצלים מאכל בשג כספים ומדברים בלשון קד
 ועמדם מקרא ומשנה והלמוד ואגדה ובשבה קורין הקדש ומנהגמין
 בלשון קדר ושבת אפרים וחצי שבט מנשה חונים שם נגד מדינה מו
 החרב והצדי והם עומי נפא וקדווי לב והם בעלי סופים כורה דרבים
 לח יחמו על בני אדם ואין להם ממנו הרבה כי אם שלל חנוביהיה
 והם גבורי מלחמה אחד מהם יצא לפ איש ושבת שמעון וחצי שבט
 מעשה חונים בארץ כנענים והם רבים עד אין חקר והם לוקחים ממנו
 מחמש ועשרים מלכיות ועקצה מן הישמעלים פורעים להם מש וכו
 שבט יהודה ובנימין גפונרים בכל הארצות והו שמרה רחל חמו
 בן אהר מאוחר לגלוג והו הצדיק הבא מעלצו והוא ר' ארד דדני מש
 דן וזהו מקרא יחמו ארד ר' מחל ר' יחנקל ר' עלמן ר' אבנר ר' שמעיה
 ר' חפי ר' חור ר' לקנה ר' הלל ר' אפרים ר' טוביה ר' פרה ר' יענין ר' נעמן ר' נ
 ר' טעמי ר' חונם ר' גאול ר' שלד ר' כלב ר' עמרם ר' ארם ר' עובדיהו ר' אבה
 ר' יוסף משה ר' יעקב ר' כפור ר' ליש ר' אשר ר' איוב ר' איהו ר' אהליאב ר' בן
 אחימז ר' חושים ר' דן ר' יעקב אבינו ע"ה גצל בחך המקום שהנדיענו
 נחמות ובאורה טובה מאחיו האבנים דב"ה יקבן גד חצו מל' כנסת

ארת ויביאנו לביה מקדשען חבירים וכל ישראל ונאמר אמר ככה
היי יא יא יא וכוונן ובאן ציון ברנה ושנחה עולם על ראש שאן ושנחה
איגו ונסו יגון נאנחה אכיר השלבעי מעשה בן סירא ע'ל ז'ל
ה'יב עושה גדולות עד אין חקר ונפלחנה עד אין מספר כוא וראה
כונה גדולים מעשיו של הקב"ה אם נאמר עושה גדולות עד אין
חקר לגיה ונפלחנה עד אין מספר ואם נאמר ונפלחנה עד אין מספר
למה נאמר עושה גדולות עד אין חקר פרשו חלל עשה גדולות עד אין
חקר כנגד כל יצירות שבעולם ונפלחנה עד אין מספר כנגד ג' עולמות
בלא שכיבה דורהן עם אדם ולו דס' סירא ורב פפא ורבי זירא ע'ל ובלאן
צדיקים גמורים וחכמים גדולים בהורה אמרו עליהם על ל' זירא ועל רב
פפא צמימיהם לא שחו שיחה חולין ולא ישנו בביה דמדורש לא שינה
קבע ולא שינה עדאן ולא קמין אדם לבה דמדורש ולא מצאן אדם יאבין
ואנהקין לא יושבין ואננין ולא בטלו קדוש היום ולא בנו אס לחביריהם
ולא נהבולו בקלון חביריהם ולא עלה קללה חביריהם על מנתהם
ולא נסהכלו בדמנה עלם דשע ולא קבלו מהנהגה ונהרנין דיו לקיים ע'ל
ע'ל להנחיל אודב' יא ואוצרוהיהם אמלא ודיאך ולדהן אמין בלא בעל
אמרו פעם אחת דלבו לביה ונכנס להן בקיבהן זרע מיאכל ונהעצרו
וילדו מדהן ולא היו יודעין מי אפיהם אבל ס' סירא נודע מי הוא אביו
ודיאך ילדהו אמנו בלא בעל אמרו עליה ב' בה ירמיה דיהה פעם
דלך ירמיה לביה דמרחץ ומצא אס רשעים משבת אפרים שהיו יא
מוציאין שכבה זרע לבטלה לפי אכל שבט אפרים שבאנהו דדור
רשעים היו אבן כהי' כדס ויעש דרע בשיע' יא ופיון שראה אנהם דהחיל
להזכירם מיד קמו עליו ואמרו מפני מה דוכהנו חי דרך באר שבע
שלא הזט מבאן עד שהעשה פמונו אמר להם דיחול לי ואשבע לכם
שלא אגלה דבר זה לעולם אמרו ודלא צדקידו ראה לנבוכדנצר
אובל ארנבה חיה ונשבע לו שלא יגלה דבר ובעל שבושהו ובן
העשה גם אהה וטהה אס העשה כמונו דרי מוטב ואס לאו נעשה
בן מעשה פלוס כדרך שעשו אבוהינו בע'ל שלהם ואס עשו ע'ל
י' עושיין כך אנו כך ע'לנו מיד עשה בן מרוב הפחול ודיראה מהם

ובשעה

ובשעה שיצא משם החיל לקלנאה יוננו שנ' צור היום אשר יולדתו
 ויצא ונהענה על דבר זה רמ"ח העביות כמענין איבריו של אדם
 ושמורה היתה אזהר טיפה של אזהר צדיק עד שבאה בהן לבין
 המרחץ וכנסה הטיפה בקובתה ולו' חדשים ילדה בין בשנים
 וכדבור וכיון שילדה היתה מהבישה נכבד אדם שהיו אומרים
 עליה זנוה וילדה ופהח פיו הנער ואמר לאמו על מה אתה מבישה
 נכבד אדם שבין סירא אני אמרה לו פירא זה מי הוא אמר לה
 ירמיהו ולמה נקרא שמו פירא שהוא שר על כל הארץ והוא עמ'
 ליהן אם לכל שר ועלך וכשהחשוב סירא וירמיהו שנין אמרה לו
 בני א"כ היה לך לומר בין ירמיהו אמר לה בין די"ה רוצה לומר
 אמאי הדבר לומר שירמיהו בא על כל אמרה לו בני והכתיב
 מה שדיה הוא שיהיה עני יראה כה יולדה ומאביה אמר לה איך כל
 חלש החמה השמש לומ' צדיק גמור מפ' אבי צדיק גמור מה ללומ'
 נעשה בחונם מפ' לאבי נעשה בחונם אמרה לו המיירה אני ממך
 מהיבין הרע דברים הללו אמר לה א' המיירה ממני שאין כל חדש
 הק' השמש שהרי ירמיהו אבי כן עשה בשעה שהיה אמו כורעה
 לילד פהח פיו וקרא אבי ממעשי אמו ואמר לה אצא עד שימרו לבי
 שמי פהח פיו אביו ואמר עא ויקרא שמו אברהם אל' לאת בין שמי אמ'
 יצחק יעקב ובין כל השבטים וכל אנשי הדור היה ואמר לאת בין שמי
 עד שגדמץ איהו ל' ואמר להם יקרא שמו ירמיהו שבימך יקום צ'
 ד"ב' אוב איריס ידו על ירושלים ואהי אמרה יקרא שמי על שמו
 יהא לו משמו יהו ויקרא שמי ירמיהו מניד יצא בדבור מפ' אני יצא
 בדיבור מה הוא יצא בנבואה מפ' אני יצאתי בנבואה ומנין שיצא
 ירמיהו ממעשי אמו בנבואה ש' כנרס אצרך שבטן ידעהיך מהי
 הוא עשה ספר שפא ביהא מפ' אני עשה ספר באלפא ביהא ועכשין
 אל ההמדי מדבר אמרה לו בני א' הדבר שלא השלומ' בך עין רעה
 אמר לה אין עין הרע ראיה לשלומ' בי ונעה א' הרבי עלי שאני
 עושה מה שעשה אבי ועלי נאמר רחיל' בהר רחיל' אמר והוא
 בהר עובדוהי רחבא אמרה לו בני מטבי מה אהי מונע אהי ז'

יד יבור אמר לה מפני שמה יודעה שמה רעב ואינך נוהגת לי
 לום לאכול אמרה לו והלא יש לך עדים לאכול אכול מאכלך
 מה משהיך אמר לה איך לי חפץ בדדיך שא לא כפי ובררי קמח ולשי
 חס נקי ובשר שמן ויין ישן והאכל עמי ביחד אמרה לו ומהיכף
 יקנה דברים הללו אמר לה עשי בגדים ומכרי ויהקיים בידך זה דפסוק
 דין עשה והמבור ואם את מפרנסה חוהי יהקיים בידך זה דפסוק
 בנה בנוה עשו חיל ומה עליה על כלנה החולה לעשות בגדים
 מוכרה ומביאה לו לחם ובשר שמן ויין ישן וכלפלהו שנה אחת למור
 שנה אמר לה דוליכני לביה דבנסה ודוליכד אנהו לביה מלמד חתן
 ידיו לנג' בנוה ושב בצדו אמר לו רבי למדיני הורה אל עדיין איך אתה
 ר לימוד כי קטן אתה ואמרו חול' כן ד שנים למקרא אל' ס' פירא ולח
 למדה דיום קצר והמלאכה מרובה ואהד אמר לי שב ולא הלמד עדין
 קטן אתה ואני רואה בבית דקברוה קטנים מעמי מהים ומי יודע מה
 ידוד אם אחיה ואם אמות אל המלמד מפני מה אתה מורית ואחול כל
 המורה הלכה בפני רבו חייב מיהד אל עד כאן איך אתה רבי ולא לענה
 ממך כלום אמר המלמד לבן סירא אמור שפ אל' א הבן דאגד כלב
 ירבים המיהד דאגד מיל נבדל המלמד ואמר איך לי דאגד בעולם
 לא בשבילי אשרי שדיח מבוטרה אל אמור ביה אל בהנאר אשר יפה רב
 דזחחו ועצומים כל הרוגה אל בשבילי אגליהי לך סודי ואמרה לך
 שאשרי מלוערה אתה אמר לי שמח דרע לך אמרה לך סודי אמר
 לו אמור מל' אל גלד סודך לאחד מעי שפ ואם רבים דורשי אלמדיך
 חזר ואל' לך גליהי לא לאחר אמר לו הן לי עצה כי אני רוצה לרש
 את אשרי בשבילי שיש במצורי אשר נאה כיוהר אמר לו אמור דלוק
 אמר לו דל בשדך מאשה חן שדיח קשה לבשר כגחלה אל ומד' א
 מעשה שכל עה שמה נכנס לביתו היא משהמחה לפני ואני נהפ
 בה עיני ישראל בעיני אל אמור דא אל העלם עיניך מאשה חזן
 הלכך במצודה אל המלמד באינו מצודה לבל אם בשבילי כשפיס
 שהעשה לי אני יודע שלא העשה לי כשפיס מעולם מפני שבעלה
 דראשון גילדקן ואני עבדקן אל אמור ואו אמר ווי למי אדולך אמר
 עיני יודע כי בני בני גונים ואיך לו כלום בדם אל אמור גי' אמר
 גילדקן ועבדקן א הדי מדה כילא הדע מה נגזר עליך אמר לו
 אני רוצה לשמוע ממך ליטול עצהך לפי שמה מחשב לי שא אוהד

ויש ליה ג' בנות ולי אחת ודס בבית כויה רענן ויכלכלו אחתי בכבוד
 אל אמר חיה אל חביבין כל חלם הזכרים ואני לחבי הנקיבות אל והלא
 ג' בנות יש לי ומונה ועושה כל מלאכה בבית ודן בבית כויה רענן
 וכגנה יפה ודיחך אחת אומע אני לחבי הנקיבות ואם איין נקיבות זכרים
 מדיבן באים אל הנחומין של שנת אחת מהנחם שכך אמרו חז"ל אשר
 מי שבנו זכרים ואני לחבי הנקיבות ועוד בשעה שדבה יוצאה ממעי
 אימה לאמר העולם שמים וארץ וכוכבים ומזלות וכל מה שברא בעו
 נאבלים עליה וכשיצא הבן לאויר העולם כל העול שמימים ואם נול
 בה לאדם נאה שאל מה ילדה ולוה הוא משיבך בשפה רכה ופבובך
 ראש וענו כלפי מטה בה ילדה ואם זכר ילדה הוא משיבך בשפה רכה
 ובמיטב דגון ועיניו כלפי מעלה בן ילדה אמר לו טויה אל טעונה
 שנת בה לחביה מפתחיה לא יישן אל אמר יוד אל יישן לא יישן שומר
 קטנה שמתהפדה בערובה והגדה כגרה לא הגדה אל אמר אמרו
 שאין אדם מצטער על דבה לא כשדיח קטנה ועומדה בבית אמר
 לו אמר כ"פ אל כשהנשא דבה אחת מצטער ביה שמת לא לא י
 ידיו ליה בעים וכשהוקין שמתהפדה כשפים אל אמר למד אל לו הש
 בערובהך ובוקנהך לא השא אשה לקינה שדיח מהשה כחו אפילו אחת
 בחור ואשה בהולדה מוספה לך כוח וגבורה אל אמר מימי אל מימי
 אשה בהולדה מהוקים ומופיפים כוח ומימי אשה לקנה זכרים כלענה
 כבור שדיח כו מים ושמים הרוח אל אמר גוף אל נעך עצמך מאשה
 רעה ושולמה עליך בלשונה כי אשה רעה כבלבים מקוקלות ועליה דלויס
 סגורים ודיח דברים רבים ההן כפיה במענה אל אמר סמך אל ספר
 מלמד ישא בהולדה ואי ישא בעולה פי מימי בהולדה ידיו לך לבדיך ומימי
 דבעולה כבר שחכם זר בלעדיך אל אמר עוף אל שיבך העלם מאשה
 למנה וא החמוד יפיה בלבבך כי בעה בני גוועים אל אמר פת אל פנד
 כבוא מחבירים רעים ולא הלך בדרך אחס מנע רגלך מדהם פן הלכך
 במצולתם אל אמר עוף אל צטן בני ממוך בחיך וממנידו ליוראך
 עד יום מנוחך ולא ההנידו אל אמר קוף אל קנה לך ממען נאשה טובה
 יראה דשם ודרכה לך בעים ואפי' דם מאה אל אמר ריש אל רחוק
 משכך רע ולא המנה בחברתם כי רגליהם לרע ירוצו וימדרו לשכך וס
 וכמו כן רחם לשכך ואפי' דם רעים הן להם ממאכלך כי בעה שערך

יקין ויגידו עליך אל אמור ששון אל שנע בני א אמרו והט ז
 חונק אל דברי שב אדוני מעשה מריבה עם חביריך ואם ראיך
 בהם רע א הוציא דבהן על לשונך אל אמור היו אל הקנה לך
 יובים וכל עמון וא הגיד לאשהך היכן הוא טמון ואפילו היא
 יבד אמר לו עליך נשנהו פדרי בראיה אל חין כל חוש רוח
 אעש אדרי ירמיה לימד לברוך כך ולא נשנהו עליו פדרי בראיה
 אל אמור לפ והוא אמר איכה יבד בלד נאל אמור ביה אמר
 יכה הכה וכן כל לפת ביהא שבמגלה איכה ואמרו עלן ס' סירי
 שלמד ס' ויקרא ביום אחד ואל שלמד עליך נשנהו פדרי בראיה אל
 וין כל חדשה ירמיה למדו ביום אחד ועוד כה' ובנידו כן
 חודע ס' איש חי וקרינן חיל ופי כל העולם מהים לא אדיה חי בהוה
 שלמד ס' הורה בודנים ביום א ואמרו עלן סירא אהנה שנה למד
 הורה כולה לשנה שנה למד מקרא ומשנה הלמוד הלכות ואמרו
 לשנה י למד דקדוקי הורה ודקדוקי סופרים לשנה י למד קלות
 אמורה הקופה וגימטראות לשנה י למד שיחה דקלים ושיחה מלאכה
 אשר שיחה שדים ומשלות שועלים לשנה י למד ספרא ומפריז
 והנח דבי איהו לשנה י לא דיח דבר גדול ודבר קטן שלא למד
 אלפא ביהא לבן סירא: אוקיר לאסיה עד דלא ז
 העטריך ליה: לעולם יקדים אדם הפלה לצרה שאילמלא
 הקדים אברדס אכינו הפלה לצרה
 לא נשהייר משונאיהם של ישראל שריד ופליט בימי יהושע' נון פעה
 שנפנס ליריחו ונלחם עם לא מלכים ואומהי הקדים הפלה לצרה
 כיון שנפטר מביה אבוהיו ש' וילך למשעו ואשו קריאה שקרא אברה
 אמר' יוסף עניל היה יודע אברדס אכינו מעשה עכף אדיה עהיד
 לעשה וראי בעבואהו שלא ושהייר משונאיהם של ישראל עד א לפי ז
 קרא בשם הש' אמר רבון העולמים עניני ומד נחור ודרך שלא ידעו
 שמך ולא הלכו באורחותיך מעולם ולא נפרדו מביה אבוהם ודרי
 בניהם יחיו ויירשו אתה דארץ ומצ' שנפרדהי מביה אבי ולא ברה
 על צוויך והרי בני ירחיבו בלייה שלא יוהר נהים לא א בלבד
 ושמו

פ' סירא

נאנו יאיר פ' מנשה וארבה חה זרעו זרע יעקוב ועבאין אהקדמו
הפלה לצרה לא יהרג מיהם לא א' יהוא יאיר פ' מנשה בלבד כד
שלא ישמעו ישראל מיד ויסע אברם הלוח ונסוע הנגבד לפ' לא
נהרג מישאל בין ביהל ובין הינו לא יאיר שנ' ויכו מיהם אנשי הן
בשלושים נאשה חיש נהו כלן חיש זה יאיר פ' מנשה שאקול ברוב
של סנהדרין לפ' בארמו ישראל שנהרג יאיר נזעזעו ונפלו עלה
ואמרו חוי לנו שלא יהיה באזה בישראל חוי לנו מה יהא עלינו
נימוס לבב העם יהי לגמים ולכך יקדים אדם הפלה לצרה ואפ' לנו
שגר לו דורון ביון שהבא לידי חולי עבור טוב חפך וירצה לבקרך
והיינו דאמר פ' סירא חוקיר לאסמא עד דלא הצטרך לה' בר
אלא בר שבקה על אפי חויא ישוט לעולם הני מייסר חה

בנך יוהר נדתי והלקי
אוחו ואם הראה שלא ינעיל בו הלקאה עוב אוחו ואם הוא רודפ
אובך יוצא אוחו למקלו ואם איז אהה יכול לטשוהו בז סורר ומור
זרוק אוחו לגדר ופרנס אוחו לדגים דברי שניאל בנו של כן סירא חה
יוסף שניאל אמר וכי אפשר לו לאדם להרוג אה בנו אה כיצד ועשה
מי שיש לו בן שאינו דגון יעזוב אוחו ואם ראהו שפול לבור לא יעלו
לא יטביעו ואח' יבכו ויהאכל עליו כמו שעה דוד שכל נמץ
שרדפו אבשלום עזבו עד שענשו דב' לאבשלום והחוק ראשו בחלי
נאפ דוד לא פלגהו לא שלח מי שדהו וככה עליו והאכל עליו כלי
שלא יראו בני אדם שדוא יוצא לדגו ושדוא בז סורר ומור כדברי
יוסף שניאל והיינו דאמר פ' סירא בר דלא בר שבקיה על אפי חויא שוא
גרמא דנפיל בחולקך גרדיה לעולם לא ישא אדם אשה לא

מיוחסה ואפלו אהה מניצא א
אזהה ערומה ולא השא אשה שאינה דגונה לך אפלו היא לובשה
כלי כסף וכלי זהב שכל הנושא אשה לשם עמון סוט לשממון וירח
יוצא נירח נכנס נקממון כולה שנ' ביש בגדו כי ביי גרים ילדו עהה
יאכלם חדש אה חקידים נחמיר כי ענה עובדה יהיה ואשק לון לשממון
אשדוד ביצה רים יגרשוד ונקרון היעקר: הנושא אשה לשם משפחה

והיא כה גבורים ועגונה כי עזר עגובה הדיה נחר יעוה והדיה עגובה
 ואשקלון לשממה הנושא לשם מענון ירח נכנס ירח יוצא והמענון כולה
 ואשקלון לשם מלשון שקלים הנושא אשה לשם נואי אשדוד בצדדים לשון
 יופ והוא לשון דודי יח ואדום והוא הנואי לפי בצדדים יגראוה ועקרונ
 העקר הנושא אשה לשם שמעם היא הדיה פקרה דביה ש' מושיבי שקרה
 דביה ואם אינו יכול לישא אשה מיוחמה ישא משוחררה לפי שהיא
 כעגלו חנף שהיא יוהר מאינכל לאחאב ואשהו של קרח שאבדו אחיה
 בעליהן ולא נתקיימו ואם לא יגרש אנהי יפה עשה לפי שבבילה אין
 מכניסין אורו ליום הדין שהי' שנינו ארבעה חין נכניסין אורן לדין ולו
 הן דקדוקי ענוה וחולי מעיים ודרשוה ומי שיש לו אשה רעה ואינו עושה
 ואם גרשה לא עשה יפה שאין עשה משחקה לו אחריה ולא עוד אלא
 שהעולם מחשיך לו כשהוא מגרשה והיינו דאמר ז' סירא גרמא דנפיל
 בחלקך גרדיה בין טוב בין ביש גרדיה דהבא לקמוצאיה ועור
 ימא להלקאה לעולם היו מייסר אה בנך יוהר גדאי ולא חנע
 מענו בכל יום הלקאה כדי שהיא יראתך עליו
 מה הזהב צריך קמצאה חפ הנער צריך הלקאה כדי שהלמדו
 הורה שהיא דומה לזהב ש' לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם
 לשמוע אה דבר י' ומה הזהב אם הלקה יפה יצא יפה לפי הלקה
 אה בנך כדי שהיא אימרוך עליו שאלמלא לא היה אה המלך עה
 מלקה אה בנו בכל שעה היה רודפו והנהן בנו כשאמר לו בן נערה
 המרדוה לא מגוץ שהיה אימרוך של אהול עליו לא רדפו לאבו ומה
 שהיה מלקה אהו ש' ויטל אהול אה החנה עליו להכובו ופה' בין
 מוה המוה יהונהן נדוד המלך שלא היה מייסר אה בנו ולא היה מלקה
 אהו לפיכך עמד מענון ושכב אה המר אהו ובן תבשלוס ביקש להחני
 ומניין שלא היה דוד מייסר אה בניו דבר' ולא עצבו אהו מיעין לאה
 מדוע ואם אברהם א' גול' היה מלקה אה בניו ואה בני ביה היה

ושמעל

ז' סירט

ישמעאל דורגו כשגרשו מביתו והיו עבדיו דורגין אהבו כשאמר להם
סבו לכם פה עם החמור עם דומיין לחמור והיה יצחק דורג לאביו ז'
כשעקד ע"ה דמנבח ואפ' לעזר מבטל שבועהו ואפ' בג' הפילגשים היו דורג
אהבו כשגרס מעל יצחק בנו אפ' שיהי יראהו על כולם ועל בניו ועל
בני ביתו אפ' כי ידעו ולפי כן הדא יראהך על בניך וא המענע מעדס דלקוח
אפ' למענע מעער מומר והיינו דאמ' ז' סירט דדבא צריך להלקח ועולמות להלקח
היו טוב וחולקך מן טיבונתא לא המנע לעולם היו ירא שמים
בפטר וא הדי כן בפטר

אחרים שבנו אדם ילעגו עליך ויאמרו אומה דוא אפ' אמר שלמה אלהי
צדיק הרבה וכה"ל הרשע הרבה שלח ילעגו לך רשע הוא אפ' היה בינו
כמו שאול מלך ישראל ועליו יהקיימו שניהם בשעה שחמל על אנג' יצאה
בה קול ואמרה לוא היה צדיק הרבה וכשהרג נוב עיר דבוקים אלה
בה קול ואמרה א הרשע הרבה וכשהלך למשה בעלה אוב ענה בה
בה קול ואמרה לוא הרשע הרבה שמה בשביל שהיה בינו לא היה
צדיק דרי כבר נאמר ולא היה איש מבני ישראל טוב מעמך וכה"ל כן
שנה שאול במלבו ודלך כבר היו לו בניס אפ' שנה שלח טעם טעם חל
מימיו ושהי שנים מלך על ישראל כלומר ושהי שנים מלך בלח חמא והיינו
דאמר ז' סירט היו טוב וחולקך מן טיבונתא לא הימעני זוי ליה לבישא
זוי להוז לדבוקיהו לעולם א הדור עם אנשים רשעים מפני שמשע
אובך ואם המנה לך השכל ביטבח שהיה

צדיק וגור ודר בין שבט אפרים והיו מרשיעין אהבו וראה שהיו שורפין
אה בניהם ואה בנוהידיס לבעל ואפ' הוא עשה כן ודרג אה בבו וראה
אנה שהיה שפיוה דמגיס ביניהם ואפ' הוא עשה כן ודלך ודרגמדיס
מב' אפ' לפי עשה רשע ולא נכה לקבורה והיה נשול איברים
אפ' ויקבר בערי גלעזי גלמור שנהפגרו עצמוהוין בכל ערי גלעזי
ובכל מקום שהיו רואים עצמוהוין היו קוברין אהם שם וכל זה נעשה

בשכנים

לד

בשכנים רעים ואם נבוא הישרעלי נענש לפי שהיה אחאב רשע
 גמור וקדח אה שכנו והחטוא כל השומע קולו ועליו אמר פירא ווי
 ליה לבישא ווי להון לדבוקיהו זרוק לחמד על אפי מיה
 ויבשדנא ואה משכח ליה בסוף יומיא לעולם יהי ז
 שלחנך פרופ לכל מי שיבא והיא ראוי שהיה שכינה עליך ואם
 ההמה המהכל באוהו קן שמו מיכה שחמרו עליו שהיה ענע
 ובשכיל שהיה שולחנו לכל בני אדם גכה והחיהו לכה כשיצאו וישא
 ומצרים לפי שכבר מה והחיהו משה ואם גכה לנבואה של ויהי דב
 יא להנביא אשר השיבו ואם לוט שבשכיל שהיה מקיים אש"ל גכה
 לנבואה ונמלט מהפיכה מדום מאי אש"ל אכילה שכינה לווייה
 ויש אומרים שנה לכל מי שיבא מעשדה באדם אחד שהיה לובן
 והיה מלמדו בכל יום זרוק לחמד במיח ואה משכח ליה בסוף יומי
 לימים מה האיש הדוא והיה אוהו הנער נזכר מה שצוה לו אביו זר
 לחמד במיח היה נוטל בכל יום המיד לחם והיה זורק לים פעם אחת
 עדמך לו איהו גל כזקן אמר לו כך צוה אבי זרוק לחמד במיח א"ל
 והרי לא לעדה שלח לחמד על פני המים והלחם דונה למלח מה
 לחם איך יבול ליאכל בלא מלח כך איך העולם מהקיים בלא לחם
 מיד היה נוטל בכל יום פה לחם והיה הולך לים וזורקה והיה דג אחד
 מנונן באוהו מקום והיה אוכל הפה בכל יום עד שגדל אוהו דג ביהוה
 והיה אוכל דגים שבים עד שנהקבצו כל הדגים מובחו אצל ליהוה ז
 מלך שלהם נאמרו לו אדונינו יש בפאן דג אחד וגדל הרבה ואיך לנו
 חיים עמו וגם בכוחו אוכל ממנו בכל יום עשרים או יותר מיד שלח
 לויהן בשכילו שלח אוהו דג ואכלו ועוד שלח אחר ואכלו וכך שלישו
 ואכלו עד שבא לויהן אצלו וא"ל באינה מקום גדלה כל כך אמר לו
 שפה הים א"ל והרי הללו עומדין בהוף הים ואיך גדילין כמנהגך ז
 מהה למנה גדלה כך א"ל מפני שיש אדם אחד מביא לי בכל יום
 גה אחת ואני אוכלה בבוקר ובצהרים ואני אוכל בבוקר עשרים

פְּסִיקָה

דגים ובערב ל' דגים אל מפני מה אהיה אוכל חביריך אל מפני שהם
 באים אצל אל והלא כה' ומבשרך לא התעלם אבל לך והבא לי אהו
 אדם אל בבוקר מיד הלך אהו הדג וחפר במקום שהיה אהו נער נודד
 לבא ועשה שם מחילה והכניס אהו דג פיו להוך החפירה למחר בא אהו
 נער כמנהגו ורצה לעמוד על אהו מקום ונפל למים פרט הדג אה פיו
 ובלעו והכניסו בים והביא אצל לויהן אל הקיץ אהו והקיץ ויצא מפיו
 של אהו דג ונפל בפיו של לויהן אל בני מה דאיה שזרקה פרך לים אל
 מפני שלמדני אבי הנעורי שלם לחמך על פני המים מה עשה לויהן
 הוציאו מפיו ונשקו ולמדו ע' לשון וכל הדורה כולה וזרקו על ג' משא
 פרסה מים עד היבשה ונפל במקום אחד שלם דרכו בו בני אדם וכאנפול
 עיף ראיה ב' שרבים פורחים עליו והיה הבן אומ' לאביו אבי הראה אדם
 זה אם הוא חי או מה אל איני יודע בני אמר ארד ואוכל אה עיניו מפני
 שאת מהאיה לאכול עיני בני אדם והיה האב אומר לבנו בעל הרד
 שאת הוא חי והבן היה אומר ארד ואוכל אה עיניו מיד ירד ואותו האיש
 היה מבין לשונם שהיו מדברים זה עם זה שכבר לימדו לויהן ירד
 על מצחו פשט אהו האיש ירד ואחז אהו ברגליו מיד צעק אהו הטוב
 לאביו ואמ' אבי אבי הוי יודע שהבני ילך בידי לא אוכל קום כיון ששמע
 אביו היה צועק ובוכה ואומל אני לי על בני צעק ואהיה בן אדם עזוב בני
 יהי כיון שהבין לשון קום וחפור החהיך והמצא שם גנג שלמה ה"ע
 מיד שוב אה בנו וחפר החהו ומצא שם אבנים טובות ומרגליות עד
 שהעשר הוא ובניו ועליו אמ' פ' סירא פרום לחמך ושלמך עמד ומצא
 שיירה של ערביים ועמדהם גמלים רבים מיד לקח מניהם הגמלים בשור
 ועשה כל המעון שליהם והלך לביהו והניח כל המעון בביתו אמרה
 לו אשהו מצאין לך כל המעון הזה אמנה לך ה' קב' בהן לי אמרה לו
 אם אין אהיה אומר לי אין אבי אשהך ואין אהיה אישי אני אך לבית אבי
 הלך לבנו ואמר לו בני אני מבקש מעט לחם אוכל אהו ואלמדך ע' ע'
 לשון והמנה אל בני למה אל מפני אמך אמרה אגלה לך מצאין זה

המעון

המעון והכהוב חומר נשוכבה חיקיך שמור פתחי פיך הלך ובקש לשחוט
 לו כבשה א"ל הכבשה למה אהה שוחטני ואני משול בישראל ע"ש
 פורה ישראל לך אצל השור הלך אצל השור ובקש לשחטנו אמר החמור
 לשור אדוני מבקש לשחטך ואהה עשה עצמך חולה ודיה אדוני דביה
 שונענו אהנו למחר בקש להוציא השור לחרוש אמרו לבעל דביה השור
 חולה אמר לכו והביאנו הטבח לשחטנו לבלב"ס והוציאנו החמור ויחרוש
 במקום השור חרש כל אהנו היום וכא בערב והוא חולה חזר החמור
 ואמר לשור שמעתי אדוני שהוא אמר לטבח יש עמי שור חולה שחוט
 אהנו לבלב"ס וטהר א החלה אכול ושהה ולא החלה וצא וחרוש בבקר
 יצא לחרוש הלך בנו של בעל דביה אצל הרנגול ובקש לשחטנו א"ל
 למה אהה שחטנו אהני א"ל מפני שאבי מהאזה לאכול בשר וימנה א"ל
 הרנגול חמור לאביך בבקר וישב לי בחלון ואני אשיב לו דבר לבקר
 ישב אביו בחלון וראה הרנגול שבאו כל הרנגולא אצלו ודיה
 נפיים כל אהה וכוועלה והולך לשנייה והן ל"ה דיין בעל דביה אמר
 לאשהו אם איך שוהקה אני מגרשך מעיד שהקה וישבה לה בביתו דש
 אהנו דיין עושר גדול בשביל העדקה ועליו אמ'ן סירא זרוק לחמך על
 אפי מיה ויהשכח ואהמשכח ליה במופ' ומיה חזית חמר אונכם לא
 אונכם ולא חיוזר לעולם למד לשונך איני יודע שמא ההבדה והיאמת
 שאם יבא אדם ויחמר לך רחיה אבידה פלוניה אמור
 לו לאו נחפעלפי שמהה יודע מפני הסכנה כדעשה באדם א' שדיה
 עומד ברעה הרבים בדרך בא לו גני א' א"ל דחיה חמור ככאן כולו לבן
 א"ל דחיה חמור א' כולו לבן ואנינו שמורה הלך דגוי באהו הדרך ובקש
 ולא מצא אהנו מיד חר דגוי אצלו ואמר לא מהצחי את כות עמי א'
 ונבקשנו אני ואהה עד שנמצא אהנו הלכו שניהם לבקש ולא נמצאו
 החמור א"ל הן לי חמורי שמהה געבה אהנו מיד הלך אצל שלמון ז'
 דעיר וא"ל זה געב חמורי אחד לבן שיה ק' דינרים גבה מענו השלמון

ק

ק' דינרוך בשביל החמור ועוד טען עליו בעל החמור ואמר לשלמון סלון
 אחת היה ליעל החמור שיה ל' ג' דובים ודין צדורה בעלנה ר' ג' דובים ג' ג' ג'
 ג' ג' ג' יוהר מממש מנחה ג' דובים לפיכך אמרו למד לשונך אפי' יודע
 שהוא שקול יוהר מכפפ ויהב ואמר ענין אם יכול אדם להפך את דבריו
 משוב ואם לאו ושהוק ולפי כן מנעו החכמים הדבור הרבה וארזל לא
 מאצה לגופ טוב לא שהיקה ואיך הגופ טוב לא אם יש בו שהיקה וכמו
 שהיקנו חכמים שהיקה על החמור כך הקנו על שור ועל שה ועל כל
 צבירה שבעולם והיינו דאמ' ז' סירא חזיה חמור אובס לא אובס ולא חמור
 טוב לביש לא דעביד וביש לא ימטוי לך לעולם כשהראו
 אדם רשע אלך
 עמו בדרך אחד לא העשה לו טובה כלל שבשביל טובה עשה ועקב
 עם עשו הרשע בשאלה לו דורון ואמר לשלמון כה אמר עבדך ועקב
 אמ' ד' קב' את אמרתי ורב יעבד זעיר ואהיה אמרה עבדך ועקב
 ועשיה אנהו ארון עליך את אקיים את דבריך והוא ימשול בך בעה"ז
 ואהיה המשל בו לעולם הבא אמר לפנו ר' בשע גלוי וידוע לפניך ז'
 שציראה עשיהי דבר ג' אל ד' כ' חזר בך ולא הלך בדרך אחד ז'
 עמו אמר לפנו ר' בשע אפי' יכול להפרד ממנו מפני שאפי' מהירא ז'
 גמנו אל ד' כ' ומד לומט שצדק גמור היה ועוסק בהורה אפי' לאתה
 אברהם לילך עמו בדרך אחד לא אל אם השמש ואימינה ועשו אחיך
 שהוא רשע גמור לא הפרד ממנו מה עשה יעקב הלך ונפרד שני יעש
 נא אדוע לפע עבדו וכה' נישב ביום הדין עשו לדרכו שציראה ועקב
 נמע סוכהר ואמרו עליו שבשביל שהלך עמו בדרך אחד מהו כל
 מקנהו וכל בהמהו ש' ולמקנהו עשה סוכה וכי אפשר לו לאדם
 לעשות סוכה לכל אחת וא' לא למר לך שמפני שלא נשהייר לו לא
 כבשה אחת ומרוב אדברה אורה עשה לה שהי סוכה ודיה עמוד
 בסוכה אחת ביום ובסוכה א' כללה ולפ' לא העשה טובה לאדם
 רע וכשם שלא הלך עמו בדרך אחד כך לא העשה לו טובה כלל

דה

זעשך באדם א' שהיה דולך לארץ ישראל נשא שיניו וראה שנ-
 עורבים האב ובנו ונפלה מריבה ביניהם והיה האב חומר
 לבנו למה איך אהה שומע לדברי כשאמרתי לך בשביל האיש שהיה
 דולך בשדה ואמרתי לי שאתה מה אזהר לאכול שיניו ואמרתי לך שאת
 ואת חי ואיך אהה יכול לו ולא שומע לדברי וירדה תצלו ואתן אהך
 צעקה לי צעקה גדולה ואני חסתי עליך ובשביל שהיה לך בצער גדול
 דאיתי לו גנג שלמה דעה נכח בדברים אחרים איך אהה שומע לי
 העורב היה מניח לבנו בנה הענין ואינו שומע לו מניח כעס עליו
 קם והרגו ושכך חמהו ומאחר שאכך חמהו והיה מהנחם מאשר עשה
 לבנו קם ופרח מהרה והביא עשב בפיו ואמנו על בנו והחיהו והלכו שני
 ביחד ואותו האיש היה רואה כל מה שעשה העורב והלך ונמל אהו
 העשב ויצפיהו והלך לדרכו כיון שהוא דולך בדרך נשא שיניו פטס
 אחרה וראה שהי צפרים מריבנה גו עס גו ונפלה אהה על חברה והיה
 אהה מיד עמדה הצפור החיה ואהו האיש עומד במקומו לראוה מה
 העשה הצפור החיה לחברה המהה אם החיה אהה כמו שעשה העורב
 לבנו והמהין שם עד שהי שעה עד שראה שבא הצפור החיה מהרה
 והעשב בפיה ושמה אהו עשב על הצפור המהה והחיה אהה ופרחו
 שניהם באויר ביחד והלכו בבה אהה בשלום כיון שראה אהו האיש
 העשה שעשה הצפור בעשב אמל אמול גה העשב ואראה אם הוא
 כמו העשב שנתלה מן העורב הלך ונמל אהו העשב וראה שהא
 גה כמו גה ואמר מה אני עומד בכאן אמול גה העשב כיון שהוא
 בדוק ב' פעמים ואהיה מחיה בו אהה המהים ויהי הוא דולך בדרך נמל
 אהה מה בדרך אמר אמול גה העשב ואשים על גה הארצה ואראה
 אם יסיה אם לאו נמל מן העשב ואמנו על הארצה והחיהו ועמד
 מיד הארצה והרג אהה האיש ואכלו והיו אהה שני עורבים צועקים
 ואומרים וי לך וי לך שלקה העשב לרעהך והינו דאמ'ן סירט טב
 לביש לא העביר וכיש לא ימנני לך

ירך מז טובותא לא תכונע לעולם אהמנע ירך מליהן פרוטה לעו
 ול העלם חונך משמונע צעקה והחנ
 שכל המונע ידו מליהן פרוטה לענ אפ דקב"ה ימנע מליהן לו טובה
 ומורידו מעכסיו ומציא אהו לדי עעוה מפני שהנכסים דומין לזונים מ
 הזונים גלגל אפ הנכסים גלגל הם אחזרים בעולם וכל המעלים עיניו
 דלגם הוא יקרא ולא יענה ואם נהן צדקה לענ דקב"ה נהן לו צדקה שנ
 רודפ צדקה וחסד ומצא חיים צדקה וכבוד ולא עוד אלא שכל הנהן פרוט
 לענ מעלה עליו הכבוד כאלו בנה מזבח ודקריב עליו קבנות לפי שבגמץ
 שביה המקדש קיים אדם נהן צדקה לענ ומתכפר לו על כל פשעיו אר
 יומפ בוא ורעה שאין במדה ב"ו מדה דקב"ה ב"ו מציא דורן למלך ספק
 מהקבל ספק אין מהקבל ואם האמר אמקבלין ממנו ספק רואה פניו
 ספק אינו רואה ואם רואה פני המלך ספק עושה רצונו ספק אינו עושה
 ואם עושה רצונו ספק יוצא בשלם ספק אעו יוצא בשלום אבל דב"ה אעו
 כן הנהן פרוטה לענ רואה פניו של דקב"ה שנ' אני בצדק אחזה טבן
 אשבעה בהקין העונהיך אמרו עליו על דוד המע"ה שכל יום ויום היה
 נהן צדקה לעניים ובמובן כשהיה נכנס לבהי כנסיות ולבהי מדרשות
 היה נהן צדקה ואו' אני בצדק וג' (הנהן צדקה לענ צריך לפייסו מ
 בדברים לפי שהנהן צדקה לענ מהכרך בשש ברכות ואלו הן אלו הקרא
 וצ' יענה השוע ויאמר הנני אם הסיר מהלך מונתה שלח אצבע ודבר און
 חזי יבקע לשחר אורך נארוכהך מדרה הצמח ולך לפניך צדקך כבוד י
 יאמפך ירי כאן שש ברכות ושוד אמרו שהנהן צדקה לענ ומפייסו מ
 מהכרך ב"ג ברכות ואלו הן והפק לבעבולחמך) נפאך ונפא ענה השביע
 נרח בתשך אוריד נאפילהך בעדרים ונחך י המיד והשביע בצחצחות
 נפאך ועצמוהיך יחליץ והייה כגן רוח וכמוצא מים אשר לא יבזבו מים
 ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור הקומם וקורא לך גודר פרץ
 מאובב נהיבות לשבהי וכל הנהן צדקה לענ צריך לפייסו בדברים
 וליהן לו במהר מפני שגלול העושה בפהר יוהר ממשד רע"ה שהרי

במרת"ה

במעשה כה כי יגרו מעט האם והחמד והנוהג צדקה בספר כה
 מהן בספר יכפה אפ ואין אפ לא מלאך המות שכך מצונו בבעמין
 הצדיק שכל עה היה נוהג צדקה בספר ונרפא מחליו שכפה אה
 מלאך המות בצדקוהו ואפ מלאך המות הלך מביתו שלא היה יכול
 לשוט בו והוסיט לו כב שנים מפני שיהי ממנוה על קופה של צדקה
 באה אשה לפנו ון בניה ואמרה לו רבי פרנס אמר לה אין בקופה
 של צדקה כלום אמרה לו אם אין אהי מפרנסני הרי אשה ושבעה
 בניה מהים עמד ופרנסה משלו בספר לימים חלה שמעון הצדיק
 נטה למות אמרו מלאכי השרה לפני ה' ר"ל אהי אמרה כל
 העקיים נפש אהי מישראל כלו קיים עולם מלא ובעמין הצדיק החיה
 אשה ו' בניה נהגן לה צדקה בספר והרי הוא מצטער בצער מיהי
 ובקשו עליו רחמים וקרעו גרו דינו והוסיט לו כב שנה על שנתו
 ולפי כך אל ימנע אדם מליהן צדקה ומי שאין בידו להה לו כלום
 צדיק לפיימו בדברים ולנחמו מעניוהו ויאמר לו העקום ירחם עליך והל
 מי שיש לו ליהן ונוהגן ומנחמו בדברים מהברך ב"ה ברכוה ומאריבין לו
 חיים וניצול מדינה של גהנם וממיהי משונה והוי"ץ ליה בניס גברים
 נוהגין צדקה ובעלי חכמה ובעלי עצה והורה ומדות טובוה ומקומין
 כל המצוה שבהורה וניצול מן הנחשים ומן העקדבים ומדמזיקין ומן
 מיני משחית שפעם ה' היו יוצאים יוספ ועיאל בדרך וראו ב' עניים באים מן
 הנהר ועצים על ראשם אל יוספ לעוניאל אני רואה בבאן נער ועצים על
 ראשו ובהוץ העצים עקרב ולא היה לה רשות לגשוך אוהו קרא לגער
 ואל בני יש לך בגו הדרך שום צדקה אל נער ה' תחוד הלך עמי לבית
 הכנסה והיה הוס ולא היה לו מה יאכל ונההי לו מפה ואכל עמי בבית
 אל אשריך שניצלה מן המיהי ודינו דאמ'ן סירא ידך מן מיבוהא לתת
 בלדהא עלת לגננא ולא ידעא מא מטא לה לעולם איה
 אדם שום דבר

וכך עשה נכנס עם ארומהו לחופה וישב עמה כל היום ובלילה על
 שניהם למטה וקודם שיעקק עם ארומהו מהו שניהם לעת עתה
 אולם מהים זה עם זה אמרו קושטא אמר פ' סירא כלהא עלה לגמ
 ולא ידעא מה מעני לה מבאן אמרו כל הרוצה לעשות שום דבר יאמ
 אם יגזר השם בחיים ואם אינו אומר כך לא יצליח לעולם ושם מעני
 באדם א' שהיה עשיר ביותר והיו לו קרקעות הרבה ולא היו לו שוררים
 לחרוץ אולם מה עשה אהו האיש נטל כים של מעוה שהיו בו ק' דינרין
 והלך לעיר אחת לקנוה שוררים לחרוץ אדוהיו וכשהיה בדרך הולך פג
 בו איהו ג' א' להיבן אהה הולך א' לעיר שוררים לקנוה שוררים א'
 אמור אם יגזר השם בחיים א' אם יגזר ואם לא יגזר הרי מעוהי בידי
 ואעשה צרכי א' לו בהצלחה הלך הלך באוהו הדרך לעשות צרכיו
 לו כיםו וכיון שהלך לקנוה שוררים שלח ידו ליקח דכים להה המעוה
 מצא כלום מיד חזר לביהו במר נפש ונטל ממנון אחר והלך לכפר או
 כרי שלא יפגע בו איהו ג' וכשהיה מהלך בדרך פגע בו איהו ג' ונדמ
 לו כזקן א' וא' להיבן הלך א' לקנוה שוררים א' אמור אם יגזר השם
 בחיים א' אם יגזר ואם לא יגזר הרי מעוהי בידי ואני מהירא מכלום
 מיד הלך אהו האיש לדרך נהג לו איהו שניה ושכב
 בדרך ונטל איהו אהו דכים מידו וכשהקיץ משינהו לא מצא כלום
 וחזר לביהו בפת נפש ונטל ממנון שלישי והלך לו ומגע בו איהו ג' א'
 להיבן הלך א' לקנוה שוררים אם יגזר השם בחיים א' לך לשלום
 ובהצלחה מיד החזר לו איהו ג' כל המעוה לבוץ כיםו והוא לא ידע
 מהומה מעעוהיו והלך לקנוה שוררים ומצא שהי פרוה אדוהו שכה
 היה בהם מוס ואמר לבעליהן בכמה הפרוה האו אמרו במאה דינ
 א' להם איך עמי כלום מיד הכנים ידו לבוץ כיםו ומצא שם מ' מאור
 דינרים ומיד קנה הפרוה ועשה כל צרכיו וקנה שוררים לחרוץ אדוה
 ואח' מכר הפרוה למלך באפ דינרים של זהב ולפ' כל אדם הרוצה
 לעשות שום דבר צריך לומר אם יגזר השם בחיים א' יודע מה שיהיה
 בעולם מערב עד בקר שכך אמר פ' סירא מצפרא עד רמא מנהחרב

עלמא ואדם נכנס לחופה ואינו יודע מה יבא עליו קודם שיכנס והינו
 ואמר ן סירי בלהא עלה לנגנא ולא ידעא מה מעי ליה
 לחכימא ברמזא ולשטיא בכורמיזא לעולם א יעשה
 אדם כלום עם מי
 שאין בו דעה ובפרט השונה ואמור לרחם עליו כמו אמרו חז"ל כל
 מי שאין בו דעה אמור לרחם עליו שאם נפל בידו כלום כהוב אהוב בקדן
 יצבי שלא הראנו לעולם ואם יש לך כלום אצל השונה לא הפיים אהוב
 א הדבר לו כלשון רבה לא בחזקה ובמקל דבר לו ובמקל טול ממנו
 כל מה יש לך אצלו ולא האמר לו כלום ברמז שלא ישמע לך שכן ז
 גזינו ביהוא ן נמשו עליה שונה ביוהר וכיון שאלח אין אלישע אה
 ונה ן אמרי למשחו למלך לא בא אין לא ברמז וכיון שהלך ונה מצאו
 שהיה יושב במסיבה עמד כפרח דביה רמז לו ולא הבין והיה מדבר לו
 לא היה שומע ואשר יושבין סביבין דיו שומעין והוא לא שמע מאומה
 עד שנטל מקל וקלע אחריו מיד שמע ולא יצא מפגו שהיה עצל אלא
 אמר א מי נכולנו ויאמר איך השר ומנין שהיה משוגע א מצדג כמנה
 יהוא ן נמשו כי בשגשון עהג והחכם ברמז ידע כל מה שבלבך ולפכך
 לא העשה לשונה רמז לא במקל שכך אמר ן סירי לחכימי ברמז ולשטיא נכונות
 מוקיר למבסרזיה דאמי לחמרא לעולם א הכבד אה הראשנים
 ול הכבד אה מי שמבנה אהך
 שהרי אחאב ן עמרי הלך וכיבד אה ן דוד מלך ארם הרשע ואמר לו הנך
 לך והרוג אהוב והלך אין ולא רצה להרגו לא אחיידו וכיבד אהוב ומרוב
 האהבה שהיה אהוב כרה עמו כרה ונהן לו עיירה שכל ראמור גלע
 והשיבו למלבוהו והוא היה רשע ומבזה אה מי שמכבד אהוב לימים
 חשב בלבן ותמר מפני מה מכבד אהובי אחאב ן עמרי לא מפני שהיה
 ירא ממנו והפר אה דבריה אשר כרה עמו ולא נכר אה המנובה א
 שגמל לו נאה אהבהו שהיה מכבדו ביוהר ומרד בו לסוף יצא עליה
 למלחמה ולא עוד אלא שאת אמר לשרי הרכב לא הלחמון אה הקטן ומה
 גדול עד שהרג להלך נכן עשן עבדיו והרגו לאחאב ושילם לו דעה חמה
 טובה ועל כן אמרו המושלים כל המכבד אה אהבו לסוף נופל כיה ולזה

אירע כן נאם אכול המלך כשחננל על אגל ודהיה אורו וכיבדו כיוהר
 ואחכ יצא מעטו העץ הרשע שביקש להשמיד להרוג ולחבר את כל
 היהודים ולא חמל עליהם ולא זכר החסד שעשה אכול שחמל על אגל
 זקינו מעשדה באדם א גדול ועשיר ביוהר ולא היה לו כן שיירש אורו
 ויהיה יהוס א כשבונתו נהיה אורו יהוס גוי נהיעץ אורו עשיר בלבון
 אכול זה היהוס ואגל לנו בבירה ואזכר בו מיד עשה כן ולקח העשיר
 אורו הבן וגדלו כג שנה ועמד בביתו בכל צרכיו וכיון שראה אורו
 כל נכסי העשיר וכל ממוןו חשב בלבו מנחשבה רעה ואמר אהרוג
 הזקן ואת אשהו ואירש הכל וישאר בידי פעם א היה אשה הזקן מתו
 קערה לסעודה בא היהוס והשליך סס המוה להוכיח ואכלו הוא ואשה
 ממנו ומהו שניהם ולא זכר החסד שעשו עמו ולא האמר שזה הגוי
 בלבד עשה כן לא שמאצנו אחד מגדולי ישראל עשה כן אהרי יואש מל
 ישראל עשה כן ליהודיע דבהן נטלו וגדלו ואמרו וקעמידו ולפוט הרג
 צבדי כנו ולא זכר החסד שעשה אביו עמו ולפכ אמר סירא מוקיר מצטר
 דמי לחמרא ואין מבסרוהי לא בוגים אורו שכך הרגום כידבר שנה בו
 נור דליק מוקיד גדישיץ סגיאין לעולם אהלשין את חבירך שכל
 המלשין את חבירו אין לו הקנה ול
 רפואה לא בעהן ולא לעולם הבא משל לאש מעט אורפה גדישים הונ
 שאין מחריב את העולם לא לשון הרע שלשון הרע מעט הורגה צדיקים
 וחמידים רבים שבשביל לה אומר דואג האדומי על דוד נהרגה נוב עיר
 הדללים נהם פג אישים ובעידם ונשיהם וטפם וכל בהמהם ולא נהרגו כל
 לו בשביל אום חמא ולא היה בהם לא גנע ולא אף ולא עץ לא בשביל לה
 שנהנו לדוד צדקה ולא לדוד בלבד לא שהיו מפרנסין לכל אנשי
 גבעון ובשביל שראה דואג שנהן חמא לדוד כבר לחס מן אחימלך ואמר
 בקרא שמו דואג שלח היה בעולם רשע גמור יוהר ממנו ולא עוד לא בשביל
 מה שעשה ציבא לאדונו נחרב בה בשעה שאמר דוד למפיבשה אהה וצני
 החלקו את הארץ יצרה בה קול ואמרה רחבעם נירבעם יחלקו את
 המלכות ובשביל שקיבלן דוד חרב בה וגלינו מארצנו מעשדה באר
 א שהיו לו ג בגוה א שצלה וא גבה וא בעלה לשון הרע לימים באו
 להן ג אנשים לישא אורם אמר להן אביהן את עין אתי משיא אורן לפי
 שהן בעליה מומין אמר א מידן מה הוא המוס אמר א גבה וא שצלה

סבא בביתה סימנא טבא בביתה לעולם דיו מכבד אה דוקניס
 וא הכנס שכל גני אמכבד אונם
 אם הוא רשע ונשה ירא שגים ש' מפני שיבה הקום הקום ויראה משדיך
 אני י' מכאן אמרו כל המכבד אה דוקן כלו מכבד לה' שלימלא דוקנים
 אין העולם מהקיים ואם יאמרו לך דוקנים מהור ביהך ונשה אשה מהור
 בעצה גקנים ואם יאמרו לך בחורים בנ אשה גו ונשה שס ביה הבוס
 ולא הבנה בעצה בחורים אשה דוקנים בנין ובנין בחורים מהירד וא
 הנשה כרחבעם' שלמה שאמנו לעצה בחורים ונשב עצה דוקנים וסמך
 המלכות וירד ממנה ואין העולם מהקיים לא בשבילם ובשביל העוקה של
 ביה רבן שלא חטאו וכל מדעה שאין בה דקן ראוייה היא שהיחרב ואם
 הראה שהקנים ספו המו מן העיר רעה באה לעיר ש' כי מטב דרעה
 אמר הצדיק ואם ההמה מדברגה לך ודמהכל כלום שכל גמין שהיה לוט
 במדום לא נהפכה ולא נשרפה עד שיצא ממנה ומנין שכן היה אהוהו דיום
 שדלכו המלאכים למדום דיו רוצים לאבדך ולהשחיה מיד כשסגרו דבית
 דעו להשחיה שכן החילו לדכוחם במנורים של ודאנשים אשר פתח דבית
 דכו במנורים ובשביל שהיה לוט דקן וחמיר נהעכו המלאכים מלהשחיה
 אהוהו יום ואהה לילה עד שיצא ממנה ש' וכמו השחר עלה וכמו שדואעיכב
 שיאהו מן העיר כך עיכבו המלאכים מלהשחיה שאינן יכולין לעשות
 דבר של מדר העלמ אנה וכיון שיצא ממנה כ' פיעוה החילו להשחיה
 גמנין דקן היה ש' חבין דקן ואם בימי דור דמבול לא בא מבול על הארץ
 עד שנסגר מהושלח שכל גמין שהיה מהושלח קיים עיכב לה' להביא מבול
 לעולם שכן נצטו כנח שמהאר שכתם להיבה עמד בה ולא בא מבול אמר
 להקב' ר'ל מפני מה דכנסת להיבה לדמיה או לדחיוה אל אם כן אתו נשך
 להיבה ואין מבול בא טוב לבו שגב בארץ השיבו לה' ואל דקן א' יש ל' א
 בארץ נשיך גמור הוא ואין למטל רשע לבוא בעולם עד שיפאר אמר לפגו
 ר'ל ומי הוא הצדיק אל מהושלח דקיץ אל א' הכבמיהו עמנו בהיבה וירד
 מבול לעולם כמו אמרה אל חינו מהקיים בעולם לא שבוט א' ואח' יפאר
 לביה עולמו וירד מבול לעולם ש' כי לימים עוד ג' אבי ממנניה על
 ארץ וכיון שברו ג' ימים נפאר מהושלח ובא המבול מכאן אמרו א

שבביל

ז' סירא

שבשכיל צדיק א' שהיה בארץ והוא זקן חזן דב' מביא רעה לעולם
 שכן מצנו שבשכיל משוה לח נהעכב המבול ולא בא לעולם ואחר
 שנה נמד בא המבול שנ' ויהי לשבעה הימים וא' נח צדיק היה
 ובא מבול לעולם ולא נהעכב בשכילו מצומה י' א' צדיק היה נח
 בדורו ולא בדור אחר שכך אמר לו דב' כי אנהך ראייה צדיק לפי
 בדור הזה בדור הזה אהר צדיק אבל לא בדור אחר ולא עוד אלא שלח
 היה זקן שבשכיל הזקנים טובה באר לעולם ובאסיפהם רעה באר שנ'
 כי מטב' הרעה נאספ' הצדיק ונ' הצדיק אבד ואנשי חמד נאמפים באין
 מבין כי מטב' הרעה נאספ' הצדיק וכל השומע לעצהו של זקן ניצול
 מכל צרה כדאמר ז' סירא סבא כביהא טבהא כביהא ערבה
 טבא כמאה צפריץ לעול איהערב אדם לא מעשיר הרבה ולא מו
 הרבה לא מבינוני ולא מצדיק הרבה ולא מעשיר הרבה ולא מעשיר
 הרבה לא מבינוני בחסידות וביוני בעשרות ולא מצדיק (הרבה) ז' ראי
 ולא מרשע ז' צדיק לא טוב ז' צדיק כגון יהודה ז' יעקב והלא יהודה ז' יעק
 צדיק גמור היה לא מטב' שמכר ליוסף אחיו וגרם לאביו אהטפ מעט הני
 אבאמר ויאמר יהודה א אחיו מה בצע כי נהרוג את אחינו לבו ונמכרו
 לישמעאלים ולא עוד אלא שכב עם הגר כלתו לפי לא נקרא צדיק
 גמור לא טוב ז' צדיק לפי אם הנהעכב מעשיר גדול לא הוכל עמו א'
 אהר יכול לבוט מרוב עשרו ואם הנהעכב מעט הרבה שלא יהיה
 מצומה מ' להן לך שאינו לא בין החיים ולא בין המהים: כן עשה
 א' שרצה להעריב מעטו כולם בא שיו אדם טוב וישר ועשיר גדול אמו
 לו הנהעכב כי ועשה כן וערב בו לימים כיון שבא הענין א' הן לי מה
 שערבהי כן א' בוא למחר הלך אליו למחר ולא נהן לו כלום א' בוא
 לשבוע אחר ואהן לך מעט וכך עשה ולא נהן לו כלום עד שיהלך לו
 משבוע לשבוע ומחדש לחודש ומיום ליום בין כך ובין כך השכים לפי
 יוהר ממאה פעמים ולא נהן לו כלום עד שאמר לו והרי אמר הכבוד
 א' האמר לרעך לך ושוב ומחר אהן: וכפר בו ולא נהן לו כלום: והער
 עם העני הולך ואומר לו הן לי מה שערבהי עליך הוא משיב אחר
 לי אצלו כך וכך אם יבא אתי אהנהו לך פעם ראונה ושניה ושלישית עד
 אהעריב

מ

שדערב מענטער אלץ מה אהה מבקש ממנו איז עמי לא דברים נלך
 למשפט דולכום אצל המשפט אומרים לו יש לך עדים אומר איז עמי
 לאחר שהוא מביא עליו עדים אומר העני אנו נהג לך בכל שבוע
 פרומה מנה שיאר על בני שבוע כאסון נוהג לו פרומה שבוע שני
 נוהג לו חצי פרומה שבוע ג' אומר איז לי מיד קצה נפשו ומניחו והולך
 לו ואפלו הולך יוהר משל פעמים אינו נוהג לו מיד דערב מוציא כל
 חסדיו ומשלים ואמר בעל המשל בעל המקה אחט אהו בידו והערב אחט
 אהו בנקנו ואמרו חלל שלשה הקב"ה אונאן עשיר גב נקן מעמך ודל
 מהגאה ודינו דאמר ס' סירא ערבא טבא מנה צפריז ובישא לפי אפיז
 פהור פהורא פריש מחלוקה לעולם ימנע אדם מביהו מחלוקה
 באיראה שמריביז גז עס גז אנשי
 ביהו יפוש שלחנו וימנע מחלוקה מהוך ביהו שאפלו ענג ואיז בביהו
 מחלוקה טוב לו ואם הוא מהעמק ביראה הא עמכו שיהיה טוב לו ש
 אדים נצב בעדה א בקרב אדים ישפט עז נדברו יראי ית איש רעיהו
 ויבהב ספר זכרון לפניו ומנין שאפלו ענג שטוב לו ש' חבור עצבים אפרים
 וכה' בהריה חלק לבס עהה יאמנו והיאך ימנע אדם מחלוקה מהוך ביהו
 יפוש שלחנו מהרה ויפלק המריבה שכך מעינו באיש בואה ס' אהול כיוון
 שיהיה מחלוקה בביהו שמריביז גז עס גז היה ציבא נערו פורש שלחנו
 ומיד היה נפסקה המריבה ואם היה רואה שעדין מריביז היה מביא
 ויז כדיל שמחם של ויין ישמח לבב אנוש ובשביל שיהיה ציבא מבטל מעל
 מביהו גבה לבגים ובנוה ועבדים ואפחות ואם לנכמים מרובים גבה
 לירש אה ארצו ולפכ באיראה אדם מריבה בביהו יפוש שלחנו ויפסיק
 המריבה מביהו ודינו דאמר ס' סירא פהור פהורא פריש מחלוקה נסחלקה דמחלוקה
 צריך את למסב ולמתן יהא חולקך עם בר שבין לעולם אם
 הרצה לישא

איהי

אהרי פירש דבר ואמר הולך אה חכמים יחכם ורועה כמילים ירוע שכן
 מצונו בלישע ששיגע לאלו גל וייעק מניס של ידיו ודחיה מהים כמנון
 שגעה רבו ואח"כ נעשה כמנונו אל יהחבר לאדם רשע שגמבואו לו
 חסד שכן עשה און ופלה בשעה שגהחבר לקורח וכן מצונו בידו
 מלך יהודה שגהחבר ליוס ו אחתב מלך ישראל והלך עמו רמון
 גלעד למלחמה ואל דנביא ע"ה הרשע לעזור ואונא יש האדב
 ולכן עליך קצף יהיה מלפני יש ואח"כ שגהחבר לרשע ואפילו לקו
 להורה כמעשה באדם א' שהלך בספינה הוא וחבירו והוא היה רש"י
 ועם הארץ פעם א' יצאו מן הספינה וברח אהו האיש הרשע יצא זה
 שהלך עמו והוא ע"י מבני טובים והוא ריקם ולא מצא מאומה אפילו
 לבנו יצא מן המדבר ואל אה כפשו למנוה ואמר יבוא לו מלאך המוה
 במדבר והוא היה בוכה ראה אדם א' נשוגה בצורהו אל שלום עליך
 החזיר לו שלום אמר לו העני מי אהך אל אני מלאך המוה פחד
 וצרהט לאחוריו אמר מלאך המוה לא הפחד ולמה פחדה ואה
 מבקש אהי בכל יום ומה אהה שאל ממני אל אני איך לי בנה להגני
 אל אני אהן לך בנה אהפרעם עשה עצמך רופא וקח זה הפוך
 וכחול בו עיניך אום הכנס אצל החולה וראה אם אני יושב אצל ראש
 דע שהוא למינהו ואל העש לו מאומה ואם אני יושב אצל רגליו רע
 שהוא לחיים קח מהם מה שהרצה ועשה לו סומענין והוא מהרפוא
 הלך אהו האיש ונכנס למדינה אהה ועשה עצמו רופא והיו בה
 כמה חולים והיו מבקשים לרופא ולא נמצא עד שבא זה האיש והחיל
 לרפואה אהם ובשעה שהיה נכנס אצל החולה היה רואה אם מלאך
 המוה מראשהו היה אומר מחר אתי בא ועד שיבא מחר וכבר מה
 ובשעה רואה מלאך המוה מרגלוהו היה עושה לו מעט סומענין ו
 ומעט מרקחה ודיה מהרפא ומהנין לו בנה זהב ובנה כסף עד
 שהעשיר הרופא עושר גדול ובנה לו ביה וקנה לו מלבושים ועבדים
 ושפחה ואהונוה וגמלים וחמורים עד שהעשיר עושר גדול וישב בריו
 טון שנה עד שבא עהו וחלה בא אצלו מלאך המוה וישב אצל ראש
 אמר הרניחה לי אנהי היכנו רגלי אצל מראשוהי הפכו אהו והוא יושב
 אצל מראשוהו והיה מנהפך מן בקר ע"י ערב עד שאמר לו מלאך
 המוה למי אהה מנהפך נשאל כבר אמרת לך בשעה שאבוא לך אל

פ' סירא

מערוד כי אל ואין אלה מרויח לי עוד שנה או שנה אל דין דמיוח
 לו עוד שנה ויצא ונהרסא באחרית השנה בא לו מלאך המות אל בא
 בקר אל אני אשא ממך אלה אמר לו של אמר שהשבע לי בני י
 שלמך שלח הטול נשמה עד שהודי יאני בשם שלחני שאין אני
 וטול נשמה עד שהודי אל החולה אלה נשבעה שאין אלה נוטל
 נשמה עד שהודי ואני נשבעה בשם זה שנשבעה בו שלח אומר
 יודיו לעולם היום ילך מלאך המות לדרכו ונהרסא זה החולה
 יצא ומור לרפואה עד שטברו עליו ב' ג' חדשים לאחר ימים עשה שמו
 מלאך המות חולה והיה בהוד חנוה אחת עד שנטה למות אמר להם
 הביאו לי רופא הלכו והביאו זה הרופא עבנס הרופא אצל מלאך המות
 אל מדונ הרופא אני באהי לכאן ואני אין מכירין אוהי אנשי העיר וזה
 גמי מלא קופה זהב ואין לי בעים ועהי קח לך חמנה זהב ורפא אוהי
 חס הרפא אוהי דרי לך חצי זהב ואם הבוא השעה ואמנה דרי זהב
 שלך מיד שמח הרופא עשה לו דמנמנין ב' ג' ימים עד יוס ג' אל מלא
 המנה מדונ הרפא בבקשה ממך אומר לך דבר אל ומנה הוא אל אני
 יודע בעצמי שאני גולה יהוס ולא קראהי הודיו שאין מניה בלח חמנה
 ואין יסורין בלח עין מיד לימדו הודיו היה אומר לו אמור חמנה
 ששעה ענהי עד שאמר כל הודיו מיד אתן בו ואמר הוא מלאך המות
 אלה נשבעה שלח האמר הודיו אני באהי עליך בעלילה והראיה לך
 הדב עהי עו לביהך אין אלה יוצא מכאן מיד צנה לביהו ומה והיו
 דאמר פ' סירא אם עריך אלה למסכ ולמהן יהא חולקך עם בר טבין
 קריבא סהזרתא אבל הנה מריה ורחיקא כל מאריה
 לעולם יהן אדם צבכ(כיהו) חיוהו ופחורו בארצו ול יהיו שינו ממנו
 בכל הארץ ללכה ולהרהר ויחשוב בלבו שאם לא ילך למרחוק י
 למנונהו לא ידען לו כלום שהי שלמה יענה אמר במשליו עיני כמל
 בקצה הארץ והוא שאמר פ' סירא קריבא פחורא וכיחושו של דבר אם
 אדם עושה מלאכה או סחורה במקומה ורבי ירויח לו ויחבל וישהי

וישנה בכל עמלו וחלקו ואפ"ע שהוא עמל ויגע בה שוקט בה לאחר זמן
 והוא אמר דוד המלך יגיע כפיך כי האכל אשריך ועוב לך ודחיקא כל
 מאריה ואפ"ע שהוא משוטט ועושה מחורוה יפוג ואינו אוכל לא במר נמי
 והולך בדוחק ביום ובליילה לא ראה שינה בעיניו וחושש ומבהירא מן הדומ
 ומן הלמנים שלוקחין מיגיעו וממנוט ועמלו ולא עוד לא שבבקשים אה
 נפשו וגם קבורה לא היה לו והוא אמר שלמה המלך טוב מלא כפי
 נחה ממלא חפנים עמל ורעוה רוח לפ"כ צריך אדם לבקש רחמים על
 הפרנסה ויקדים ומלאכהו ומחורוהו שהיה בבהו ובאכצו ויהיה אמת
 בחלקו ולא יהאנה לממונן של הגרים לפי שהממונן כמו השמש שמלכה
 פני הלבד ומשחיר פני הכובס אם נכד אדם והרויח לו דב"ה ולא עשה
 ממנו צדקה ומעט דומה לו כמו השמש ואחול"ל הקב"ה צוה לנו על
 מינין שבלולב שנקח לולב ואהרוג והדם וערבה זה לולב יש בו טעם
 ואין בו ריח כמו האדם איש בו מעשים טובים ואין בו הורה והדם יש בו
 ריח ואין בו טעם דומה למי איש בו הורה ואין בו מעט והאהרוג יש
 בו טעם וריח דומה לאדם איש בו הורה ומעט והערבה אין בה לא
 טעם ולא ריח דומה לאדם שאין בו הורה ולא מעט לפ"כ אמר הקב"ה
 נקח לנו מינין ונקבץ אוהם ביחד ששכנו לו כולם בני אדם ויהיה זה מעט
 על זה וראיה לדבר זה ממעט הקטורה כל הממנעין טובים חוץ
 מן החלבנה שריחה רע אמר הקב"ה יהיה זה רמז לרשעי ישראל שנכנסים
 להעניה ומתפללין והפלה מהקבלה וכל זה בשביל הפרנסה והצדקה
 אמר דב"ה כי בגלל הדבר הזה כלומר גלגל הוא שחוזר בעולם לזה
 עב ולזה עשיר זה עשיר היום וזה עני למחר חוזר גלגל עליהם עושה
 לזה העשיר עני ולזה העני עשיר וכל זה בזכותו של אדם ואחול"ל כפי
 חיי ומנוח לאו בזכותא הליא מלכא לא במזל לא והיא מבטל כח המזל
 זו הפלה והקב"ה ירויח לו ניספיק שכרו ויצליה במעשין וילך בהמים ו
 ובאהבה לעבודתו יה' והינו דאמרן סיכא קריבא מחורתא אכלהיה מניח
 ודחיקא כל מאריה רחומא קדמא רחמיה ליה את כפר ביד

לעולם

סדר

יעולם לישכח אדם אהבה דקדמונים שבין אדם לחבירו וצריך שיהיה
 אוכל לבו רחמנות ולא יצריכו לאחרים זהרי מעיניו בדויד המעלה עס
 דונהן אן אהב אהבו כנפשו ולא עוד לא שברה עמו בריה
 דשבינו שלא ישכח אהבהו אן יע יחיה ביני וביניך ובין גרעי ובין גרעך
 גר עולם ואחל בפרקי אלהים היא אהבה שהיא הלוייה בדבר ג
 ודבה אומנון והמר ושאינה הלוייה בדבר גו אהבה דוד וידונהן וכפוע
 יוד עם בניו לאחר שנפטר אן ויחמול דוד על מפיבוסה אן ידונהן אן
 אהב על שבושה יע אהיה ביניהם ויעבד גוכר לישראל אהבה הקדמא
 חמד געורים אן גברה לך חמד געורין אהבה כלולה וצריך א
 ייחניק בידו שלא יפול אן והחוקה בו ויעבד ירויח לו ושיהא לו נאמן
 וח ומכסה על פשעו ויכיהנו בדברים בינו לבינו ולא יבויש אהו אן
 נכסה פשע מבקש אהבה ולא עוד לא שזוכר לבנו אהבה אברהם
 וביהם וכפ מעיניו אהב דמכבד אה דכניס לאחר מיתה אביהם
 נכור אהבהו דנקדמה עמו יטב דעיני דאם יהבך וכעני אנשי
 זמנן והיא פליאה בעיניהם אשר זכר אהבה אביהם ומרוב אהבה
 אהב דבד לישראל קראם בניס אן בניס אהם ליע להיכס ואמרן
 זל בשעה שיבא דבד ליוס דדין מביא ע אומה ומעבירן על גשר
 על גיהנם והוא אומדין עליו לערב לערבן לערבן והוא בהחילה
 ומה לגשר וסופו בחוט הסערה והוא על גיהנם בהחילה מביא אר
 גשו ואומהו לפי שהם חשוכים ואומ' להם אהם קיימהם הורה ומצוה
 אומרים לו דין אומר להם ומה מצוה עשהם אל עשינו בהיס
 דולים ובהי מרחצאה ומקום מכס ובהי קרקסאוו ובהי ען אומר
 להם לכבודכם עשהם ולהנאתכם שיבדו על הגשר מיד עבדו ועלן
 לגיהנם מביא כל אומה ואריה ועושה לה כן ומעבירם על הגשר מיד
 פלו כולם לגיהנם אהב מביא ישראל ואריהם ואומר להם קיימהם
 הורה ומצוה אומרים לו דין יש לכם עדים אומרים לו אברהם מעיד
 בו אומ' לאברהם אהב מעיד שקיימו בני הורה אומר לו דין ומד

דעוה

ס' סירא

העדוה אמר לו הכתוב בשעה שאמרה לי קח נא אה בך ולקח
 בני ועקרהי אהו ע"ג המזבח אמר ה' צ' באמה אמר לישראל עדין
 אני מבקש עד צ' לפי שבהו על פ' שנים עדים אמר לי צחק ובא
 ויעיד בנו מיד בא יצחק אמר לו ה' צ' אה מעיד שקיימנו בני אה
 הורה ומגד האה אל אה הכתוב ואמרה לי גור בארץ הזאה ואמ
 אה זרעך כעפר הארץ אמר להם ה' צ' עדין אני צריך עד ג' אמר
 לו ה' יעקב מעיד לנו מיד בא יעקב אמר לו אה מעיד שקיימנו בני
 אה הורה ומגד האה אמר לו שבע ישראל י' אה מעיד אמר
 להם ה' צ' עיברו על הגשר אמר לו העשה עמנו כמו שעשה לנו
 אמר להם לאו א' ויעבר מלכם לפניהם וי' בראשם זה חיבה האכלת
 ובן אמ' ס' כיצא רחומא קדמא ובן היה אהבה נקדמה והשנייה
 מהאחרת ואם היה מחזקה כולם מה טוב ומגד בעים שהיא אה מעמד
 ג' ובספ ויור נא' חמא גדול מהפרה בריה בעורים ואהבה קדמונים
 ובפר בהם ונדפך לשונא ובן אמר איוב ההדפך לאבך לי נה'ינו דאמ'
 סירא רחומא קדמא ליה אנה כפר ביה שדתיז מולכיז יהוז דילך
 ומלכא דילך לא השבוק לעולם כשירצה אדם לעשות דבר
 ניהיו לו יועצים הרבה לגלוה להם
 סודו א' יניח עצה נפשו ויחיקנה והוא אמר ש'ע' לב יודע מה עשה
 ואפ' על פ' שהוא יודע בעצמו שע'לו טובה צריך ששקול דבריו עס
 דבריהם ניחא אה דבריו ניכר'ע אה כולם ויעשה עצהו ויניח עצהם ויניח
 לבו וינעשו לשמים ויאמר גדול העצה ורב העלילה נאמ' שלמה המלך
 גול א' י' דרכך ועוד אמר י' יודע מחשבות אדם וכל זה בישראל שהם חכמי
 בעחכמים ויודעים לרצות לבוראם ולפיים אה עצמם בין לבוראם בין
 לחביריהם ויודעים לפיים אה בוראם א' יודן כמאן בלין בוראוי דאינון
 סכימין למסחר ויהנו דא' ס' סירא שהין מלכיז יהוז דילך ומלכא דילך
 השבוק ופירוש מלכיז יועצים כמו להן מלכא מלכי יספר עלך והרמז
 אישך יגלביך: הנהיב לך ידא כי הוה שביעא ולא דהוד

דק

פניא נשביעא לעולם ישים אה עזמו בלא כל מעדני עולם
 אצלו ול יצטרך לבריות ויראה עזמו לפי אהביון
 אוביו בלא הוא עשיר ש' יש מהעשר ואין כל מהרושש והון רב ואם יניח
 י' האם יהכיר למה ש' יראה עזמו ברעב וכשבע כל ימיו מחצה למחצה
 אמא יבנהו בני אדם ויאמרו עליו דברים שאינם הגונים ומעשה בידודי
 אחד שהיה לו בן חגר ולא היה יכול לילך ברגליו פעם אחת היה רואה
 בני אדם עשין דולכים למדבר והיה באוהו מדבר מערה אחת ויש בה שר
 -אים בבניהם והם חגרים וסומנים ויושבים בלילה באוהה מערה ואוהו שר
 וצא ומושא עליהם בשמץ והם מהרפאים אמ' אוהו יהודי לשד לעה לא
 המשח לבני ויהרפא אמר השד אהה יהודי וכה' בכס לא בלה חלק יעקב
 לא את מושחן ומלעיג עליהן שיעבדו ע'ן ואהם לא כן מייד יצא אוהו
 יהודי וספר המעשה לחבמים והינו דאמ'ן סירא ההיב' לך כי הוה שבע
 לא ידוה שביעא וכפיצא: המו לפא ביהא לבין סירא ג'וק'ל הושלבע
 מעשה ר' אברהם ז' עזרא זצ"ל פלמנא באן פי שמאן ר' אברהם
 ז' עזרא ע'ם והו באן באכאן פי
 יצרים ובאן גלוח ליוד מהפדיקין פי כל בלאוד ובאן פי בלאוד אנצארא
 דוד כהיר ובאן עליהם פי כל סנה ולד שאב מן עישל איהוד יקבצוה ל
 גרילים ויקריבו אוהו לע'ן אמוג'וד ענד'הם ובאן נאחד חכס והו וזיר למלך
 לש יוג'ר לה לא אבן נאחד פי שמאנה ובאן וקהיקריבו אולד לאול לחמה
 רמו אסיהם ענד מן יג' אדול וגא דאדה אסנה עלי אבן אניר אככס
 דקא לאב באכי חנין עלי ולדה יפ'דר כ'פ יכו'ן אכלאמן עלייד מן אהמ'ן
 אחד והו יקול לאוג'יר יא סיידו בעלם כוואחד חכס פי בלאוד מג'רב
 יצ'ר יסמנא ר' אברהם ז' עזרא נאלי יסיר ירוח פי ז' אשדר נירגע מהל'הא
 אלב אכנול אולד אהנין וקל להם עלייא בכלאמן אולד החחו אי ענד
 חכס דלא פאכ'לו מעדהם מן אנאר נארחלה ופארו לו אן נפאמה
 נאדר ווצלו אי אמדינה פבקו יהכברו מענה לחהי וצלו אי ב'יהה חעיל
 י'ו נאחד רגל ומא איה לעי'ן ממכין פקיר באממו'ן עשיר בחבמה ובגורה
 א'כברוה דל הערפ' ר' אברהם ז' עזרא ג'וב וקל דלי ביהה והו יג' אהמ'ן
 וגלפ' מנא לכ'פ מן חאה פקלו כריד בעמיה דאמ'ן אכה'ב פק'ל'ן

11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

עגלה

מעשה ר' צביהסין עירא

מעשה ר' צביהסין עירא וקא ליהס אנלמו פגלמו ענדד ויהס אכלין ושארביין ז
 אי אן מעמא מין עוקה מקאריב סהה אשהר ינקן העמח עשרה מיאס
 פלען קרבו ליה וקאו יא סיידנא קד קרב למיטאד ועמד לספר בעיד עלינו
 ויעלס ליה עמד בקדר לשמעע פקא ליהס מהא יבון ולחיה אולד נאקראון
 קאו יא סיידו מעא ליה לא ג' מיאס פקא ליהס בכרד אנגסלו היות בכר
 וההטדרו ואקבלו ליה פפעלו אנגלהס בין למא כולך ואנגהסלו והטקרו
 וגאליה פקרב ליהס דסה מלחן מעא פפעלו אנגלהס בין למא ורבת על
 עיונהס וקא פי מעא ארמד מין סאטהה ויהס כארג למדינה יס ויהו פקאן
 ליהס אנדכלו ליה ביוהכס וארועו הכלמו סאן לקיהו אחר סאן ימאלוכס
 קולו ליהס לס לקינא אחר אנא אברי פקאו ליה אנכל מעמא קאן
 מעא לכס מין שיי רוחו טריקכס וארועו פלמין סארו פדכלו ורחבו בהס
 ופרח אבו אולד וקא עמא מעא הכלצו ולדי קאו לס נלקי שיי פזארו
 חזן עלמ חזנהס ו' אברהס עם קאס ירבע למדינה לחהי דכל ליה
 חאפה ליהוד וצרב באהרביע לחהי גא ליה באב לביה וקד יהו עשייה מין
 לדי ליה אולחיה פגלס עלי אבא בצורה גריב ולא ואחר ירכל לביה
 פקא ליה יא סיידו דל יוגד ארבה מין למא או מין אשיס פקא ליה לס
 הממע אהל לביה באכייץ פגא אהאנ ויהו יקול כולך ואלהה פלמין סאטו
 אבו אולד וקא מעא דא מעמאכס קאו יקול לך ואחר עם גריב יריד עיש
 פקא לעל לביה או יכלץ ולדי ברכחה אנכוה פאסרג אשמעה ואנל
 ליה קרץ כבג פקא יא סיידו קליל מעא נגסל בהס לידיו ונחהמא ברכה
 פארכלה מעמאן ואעלק ליה אשמעה וקאס יברך דמוציא ויריד ואל
 פקא אגריב לחבו אולד מעא מעמאכס קליל מין ארמא לוח מין ז
 בקדר עלמ גירד נאכל וכאן אבו אולד חסין אהל ואגמיל פי למעוה
 נאממעמאס לא מין כהר אהן קא לס ירוע קא וחייך יא סיידו מעא עמד
 ארועמא דיה אסנה לעמעל אי לכהר אהן עלמ ולדנא פקאס
 אהכס אכרג אעוד ללהרביע לחהי צרב אעוד פי אגדר ואכרג ליה
 ואלהקא אמשחה יכרג מין דאך אעוד לדי פי אגדר ועצ אבום אמו
 וקידע נשרב ועצ אבום אהצב וקאס לחבו אולד וקא ליה אשהר
 ואמהרין

ואמהרין

ומהריח לא יבוא עליו כחמור פקל אבן אבן או עמא יא מידי לך
 חולה בכלאין ולדי גוובה וקל טייב כחמור לא יפיהם לאחד אן ז
 חד נא איך ואי וקה יבוא ולמיה אולד קל ליה לצבה אא יגבולה ושפיה
 לאיהיה יוס ואחד וקרבתיה יוס האני פקל ליה לחכס אגלסאנה וולדך
 ביהך ואנא אקחבל ולא הגלק באב ביהך פלמא באן לצבה אי וקד
 או לי באב אביה מן כל אומיה ולגה באגובה ואמזמאר ואלמיסאן ולטבל
 אלאה אפרח ולכיל ולדרוש ולפרסאן ומיניד וצלו אי לביה ואי באולד לדי
 ואלחכס הצוור בצורה אולד וכרה אי לקוס ורכב עלי אמעגב חק אמלך
 וטד אי אן וצלו אי ביה אמלך וכעד אולדה ביה עני ורייסהם ישן ומחשו
 פי ביה עני מן כל צורה עני מן דרב ופצה ונחמם וחדיד וארזיג וכשב
 חמאר ומן כל גנס פדכל אי ענד עני וגלס עלי לכרמי וקלו ליה ליוס
 לאיהך ויהאזא כחמס אמלך ביהך לו החכס עלי'ן אמלך פלך דלך או
 מטלב ולמיה לאבוק או גבורייה או החכס עלי מן הריד קל לס אמטלב
 אי קלו או הטלב מלך או גרמיה לאהלך לאן מנח שאר עמנדך לי ליוס פקט
 קל לס אמטלב אי קלו לגיה מנח הטלב פאנה מנח העלס אן ליוס ופא עמנדך
 קל אמטלב מנכס זוג חמאס קלו דאזא אולד מנחן נקול ליה אמטלב מנח
 מנחיה מנח או גיה קל יריד זוג חמאס קלו מעטויה זוג חמאס פאעטויה
 פאכרה אסכין מן ערפה בודק ורבה פלטה לי מבאן ישן וקל יא מערים ז
 אמלי אמרפי ריש לחמאס פטלגה ונרפה לריש צאח לישן וקל אמטלב ז
 אמטלי חמב נגל אדא חמלה מן אחטוב פקל למרים אמרפי באעשא
 וחוקדי מן חיה אוקדה וטבכה אלחס פאכרה לחכס אמלעקה מן
 מרפה וקידש ושרב מלעקה מן מן אמרדק ולעולס הכ' צר חין אכמל ז
 דלך אפה עלי עבודה גרה לגמיע מנחם וקל ליהס הסמנע מנח אקול
 לבס גוובה נעס קל אדכלו לי ביה אמלאח אדי פי מבאן אמלך וכל
 ואחד וכרה מעד מנח אקא סיפ או דבום או כנגר או גנבייה או גמיע
 מן אהא אמלאח אדי פי ביה אמלך יא אה' אמלאמה מן יכרה עטל מן
 גיר מלאח פנלו דולחי עני גמיע אצור ודכלו לי ביה אמלך אופורבוואה

ועשה ר' צבדיא עור

ואחרת אמה אסלאח עמיע לקום עצרו ולס יקדרו ינברו לא הס ולס
 אמלך מנן וצלו בולך אסלאחאה קל להס דא מגלל מנא אפטל כדא
 המעלו גר אסלאח וקמע ראס ואחד ורס גרו אסלאחאה וד' יא וא קהל
 ובאן ארגל לס ישער לי וד' ליעורד הכפץ לי פוק ראסד והקמע ראס
 ארגל ולס ידרי פראח פי דלך שיוס לופ ורבנוואה לי אן וצל אקהל לי ענ
 ביה אמלך פגע אמלך וטלע בין אמנאצר מן כופ אקהל ונאדא וצו
 באמעאן ללידוד לס בקא עליהס אי קרבאן ולס בקא עליהס שימן
 ד' לגירוה אצהס באסדאר לה ואסדאר מן חצר וד' כטי וכאח
 אן מנא בקא עליהס שימן מנא כמאן מן אול פקל אחס ר' אברהם יברו
 אמלך לי ד' ויעלמו גמיע לכלוק בולך פכרג אמלך ודו ראבט
 למחרמ' על ענקד וקל יא סידי לחכס ד' מאבט וסדאדרי ומנ
 ישדד לבי וישדד גמיע לכלוק אן מנא בקא עליהס שימן מאח'ן
 וכהבו וכהמו ומבט עלי דלך ומבט מד' לה אמלך ור' אברהם בט
 עם ואעטא שורקד אבו אולד ואצרפ לחכס ולס אחד יעלב אין און
 לקיים מה ס' לא מאמהיס ולא געלהיס ודו ב' יצילנו מכל הקמים
 עלינו לרעה אכ'ר כמע שדה דיד בדמשק שדיק אס ביה צלס און
 ודיה לו כומר א' ודיה שמו אבא גוליס ודיה משמש לפג' העלס
 אכס דרבה פעס אחא דגיע לו חולב אל צער צעק לפג' העלס
 ימים דרבה ולא דועיל לו כלום אח' יצא לחוץ בלי לה ואמר
 ר' אל שמש הפל' ופדני מצרתי מיד שמש ד' להפל' ונהרמא
 ועמד וגב אה עצמו וכח לו לטבריה ונהגיר ודיה מרדפ אחר
 דמצוה ונהמנה פרנס על העניים כיון שנהמנה וכנסו מעוה
 החק דו ידים שדין לעודוה מממשוה בביה העלס משמשו בקדש
 מיד חש פאחה מעיניו ונסמיה טוב שלח ידו בדקדש וחש א'
 בשני ונסמנה ודין כ' מקומו כאין לטבריה ורואין אנהו סוממא
 ואומרים לו אבא גוליס נדה ראה שדיה שוחק בצלס ומניח אנהו
 ולא דיה גובה ממך כלס נדה עשה אמ' לאשהו עמדי עד שוק

לדמשק

יב

לדמשק אחזה בידו ודין מדלכין כיון שהניעו לעיורוה אבהחוס דמשק
 דין ממסקמין עליו ואומריין דרי אבא גוליש יפה עשה לך העלם אסימנ
 אה עינד אמר להם אפ אמי לא באה לא להשלים לו שמה יפהח לעיני
 והוא שחק עליהם עד שבכנס לדמשק נהבנסו עליו אכלוסו דמשק
 אמרו לו מרי אבא גוליש מה אהד עשוי כאן אמר להם מה אהב
 רואים אמרו לו הייה סבור שאהד מלעיג בצלם אפ הוא מלעיגן
 והיה שחק עליהם ואומר אפ אמי לא באה לא להשלים לו אולי יחס
 עלי לא לבו וקבצו כל בני המדינה הלכו ובאו נהבנסו חילונה חילונה
 נבית עץ ועל הגגות כיון שנהמלא המקום אמר לאשהו שהטמידנו על
 עמוד שהיה מכיר אם הלך ועמד לו עליו אמר להם אחי בני דמשק
 נשעה שהייה כומר ועשמש לצלם הזה היו בני אדם מפקידים אצל
 פקדונות והייה כופר בהן לפי שאין לצלם הזה לא שינים לראות ולחז
 חזנים לשמוע עד שיפרג מונע עכשין הלכה אצל מי שעיניו משונטו
 בכל הארץ ולא יבצר ממנו מומה וביקשו ידי למשמש ולטול כמנו
 שהיו למודות ולא המפקה לעשנה עד שפרע ממנו לפי סימנה אה
 עיב אמר רבי פנחס הכהן בר חמא ואפ"ל אבון אמרה בשם ר' הלל
 לא יהד מן העמוד עד שנהן לו היקבד מאור יוהר על מאורו כדי
 שהקדש שמו בעולם ונהגירו מלן האומות אפים וכבבות על ידו הם
 מעשדה ברבי עקיבא שהיה בין נע שנה ולא למד הורה ודיה רועה
 לבן כלבא שבוט ראה אהו בה כלבא שבוט ואמרה לו
 אנשא לך והלך והלמוד הורה אמר לה אע"ן נע שנה ונהיירת אע
 שמה יצחקו עלי פעם אחת היה עומד על פי הבאר בלוד וראה אה
 האבן שהיא חקוקה ונהובה על פי הבאר אמר להם מי חקק אה האבן
 הו אמנה לו חבל שורד עליה בכל יום בשנה הדיא דין רבי עקיבא
 בעצמו קו ואמר ומה רך אפסק אה הקשה דברי הורה שהן קשין כבול
 עמכו שיחקו אה לבי שהוא בשר אמרה לו אשהו לך למוד הורה אמ
 לה דרי שחקו עלי אמי בין ארבעים שנה ואמי יודע כלום אמרה לו

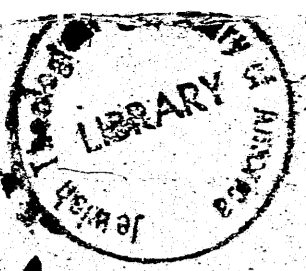
ספור ד' עקיבה ג'ל

כוון נחששה לך דבר פלא אמר ליה נמה הוא אמרה לו הביא
 לי חמור שהיה נזוק מחליהו הביא ליה זרקה על חבורתו עמו
 וזרעה עליו שחלים וצמח הוציאו לשוק יום א' שחקו עליו יום א'
 שחקו עליו יום ג' אמרו מנהגו כן מניד הלך הוא ובנו אצל מלמד
 הינוקוה אמרו לו רבינו למדינו הורה היה הוא אוחז בראש הלוח
 ובנו אוחז בראש הלוח כהב לו אלף ביה ולמדס אלף היו ולמדס
 כרבה הגן ולמדס הורה בקנים ולמדס נהיה למד נהולך עד
 שקרא מקרא הלך וישב איצל ר' אישור ור' יהושע אמר להם רבות
 פתחו לי בטעם משנה כיון שפתחו לו הלכה אחת ודרשה הלך וישב
 לו בינו לבין עצמו ואמר אפ' גו למה נכתב וביהו למה נכתב
 ומפני מה צורהו של גו וצורהו של גו כזה וגילה טעמים מלבו
 וחזר ושאל והעמידם בדברים פעם אחת ילדה אשה ואין לו אפילו
 מחצלה של קנים לפרוס החמה לא היה לו מעט הבן וקם אמרה
 לו אשה אין לנו מחצלה לא הבן וקם גימץ דב' לו איהו גל כצורה
 איש עב' בא ונשהטח ואמר בבקשה מכס הנן לי מעט הבן לפי
 איש לי אשה וילדה ואין לנו אפילו מעט הבן לי שב עליו אר' עקיבה
 למשהו ראיה אפילו מעט הבן אין לו אבל אבחנו יש שמו ומחצלה
 לי שב עליה ואחר איש למד הורה נ' אנה ולימד נ' אנה והיו
 לו כד' אפ' הלמידים שבוהו יעמד לנו ולכל עמו ישראל אפילו
 כמעשה באדם אחד שהיה חייט והיה נעבד שבתה וי' פעם
 אחת הלך ליקח לו דג והיה ערב שבת וזעב צום כסו
 ולא היה אס' לא דג אחד והיה נער אחד משרי המלך מבקש ליקח
 דג ואוהו חייט מבקש ליקח דג היה ג' מוסים וג' מוסים עד
 שעלה הדג לחמשים דינר מניד לקחו החייט והלך לו חזר אר'
 המלך אמר לו למה חזרה א"ל ואנה אדוני המלך האכל ליטול
 של דג בדינר א"ל למה אמר נפג' יהודי אחד לקח דג אחד
 בחמשים דינר אמר לו ואנה נכירו א"ל היין לך והבא אוהו הלך

והביאו

והביאו אל המלך אהרן יהודי אל היו ומה אומנוהך אל חייט אל
 המלך מציאת אהרן מעמה אל לאו אדוני את חייט את אל ומה
 שבר אהרן מקבל בכל יום אל ששאר פורלין אל ולמה לקחה דוג
 בן דינר אל אדוני המלך הן לי רשוק ואדבר נהן לו רשוק אל אדוני
 המלך יש לבו יום אן בשנה והוא יום מחילה ומליחה חייט כמוהו בכל
 השנה והוא חביב עלינו ואנחנו חייבים לכבדו מאד שכל מה
 שאנחנו חוטאים כל ימנו השנה הוא מכפר עלינו אל לו המלך
 מאחר שבאה האיה לדבריד פטור אהרן ושלח קוהו המלך מה
 פרע לו דב' דלך וקרע הדג ומצא בהובו נכגליה אחת טובה
 והיה מהפרנס ממנה כל ימיו הוא ובניו וכל זה בכבוד השנה
 ויסעו ויהי חנה אהרן אמרו אם הרגו שני בני יעקב שכם ועשו
 הדבר הזה אם יאמטו בולם יכולים להחריב כל העולם
 ונפל פחדו של דב' עליהם לפי ולא רדפו אחרי בני יעקב אמרו
 אל בשדרגו שמעון ולוי אה שכם ונפל פחד על כל פביבוקיהם
 אמרו אם שני בני יעקב הרגו כרך גדול אם יקבצו בולם שאנו
 מה עשה יעקב אמפ אה כל רבושו ללכה איצחק אביו כיון שילך
 מהלך ה' ימים פגע בחיל אחד גדול וכבר מצא ואוהו החיל יצא
 מענוה לקחה מעם מכל העולם בולו ולכבוש אה כל העולם בולו
 החיו וכיון שבא אוהו החיל קרע לארץ ושמעו מה שעשו ב' בני
 יעקב כיון שדרגש יעקב ע' באוהו החיל אמר לבניו א היראו כ
 י' ילחם לבם עם אגיביכם רק דסירו אה להי הנבר אשר בהופכם
 ואח' לקח יעקב חרבו בימינו וקטרו בשמאלו ועמד כנגד החיל והחיל
 לדרוג מען החיל אחד והשעים אפ מען החלשים אהרן אמר לוי יהודי
 בנו אבי כבר השש כחך העחני להלחם כנגדם אל יעקב ידעהי אה
 בוחך נאה גבורתך כירב הוא ואין כמנוך בכל העולם פחד אביך
 יהיה בעזרך לך והלחם כנגדם וילך יהודי בחימה ענה ופבו א
 פני אריה ויהרוג מען החיל י' רבוא בולם אנשי מלמה ואנשי שם

מעשה יעקב והשבתים על

ויבא לוי אחיו ויך בימינו ובשאלו ויטל מען החיל לפינו כאשר הפול
 ההבואה לפני הקוצרים ויאמרו אנשי צינוד עד מהי נלחם עם המש
 דללו בואו ונחזור לארצנו פן יאחירו בנו עד בלתי השאיר לנו שריד
 ויאמר להם המלך אי גבורים אי אדירים אי חזקים אמרתם לאנו
 לארצנו כי מדי גבורתכם שכבשתם כמדך ארצוה וכמה מלכיות
 ואינכם יכולים להלחם כנגד יב איש וכל הארץ ישמעו שכבשו
 אזהנו ולא יהנו לנו מעם ושהי יאמרו עלינו כל האומות שכבשו
 באיש אחד ויעשו בנו כרצונם החזקו אנשי צינוד העיר הגדולה
 ויגדלו בכבוד שמכם לפני אויביכם והיה כאשר שמעו יעקב אהבנו
 מלכם וישלחו שלוחים בכל הארצוה שכבשו כדי לעזור להם ויבאו
 ויערכו עם בני יעקב מלפניה ויאמר יעקב לבניו חזקו והיו לתגשים
 והלחמו עם אויביכם ויהחלקו בני יעקב לשנים עשר זה רחוק מנה
 ויעקב הלך לפניהם הרבו בימינו וקשהו בשאלו וילחם עמם ביום
 הדוא והיה המלחמה פנים ואחור ויך בהם מכה גדולה עד מאד
 כאשר באו על יעקב אפים אש להבוהו קמץ יעקב וידלג אפים אמוה
 בדילוג אחד עד אשר לא ידעו היכף הוא ויהגבר יעקב על החיל
 ויהרוג מידם לב רבוא ויהי לעה ערב סבר יעקב לנוח ויבואו עליו
 שני אפים פהאום ויקם יעקב ויהרוג בהם מכה גדולה אשר ביד
 יעקב ויקח אבנים גדולות וישחקם כענו סיד וישלך על פני החיל ולא
 יכלו לראוה מפני הסיד וקרבה הלילה כי בא השמש וינח יעקב
 בלילה ההוא ויהי ממחרת ויאמר יהודה ליעקב אביו אהה נלחמו
 מאהמול ואהה עיפ ויגע ואני לחם היום אל לך והצלח וילך וילחם
 ביום ההוא וכאשר ראו החיל אה פני יהודה ופניו כפני אריה וייל
 נענו מאד ויהחזקו להלחם כנגדו ויהגבר יהודה על החיל וידלג
 בהק החיל מנה לנה ומנה עלנה כמו שנושין המרעשין ויך בהם
 מען דבקר עד השע שנוש ביום ששים אפ וה מאוה ושאה כולם
 שטפו חרב ודורכי קשהו ויעפ יהודה ויבא לוי אחיו לעזור לו

מעמד יעקב והשבתים על

מג

וישחה מידם עוד על שם איש וכאשר באו על יהודה עמד בקצפון
 ובחמהו ויחרוק בשיניו כמו שעושים הרעמים בהקופה המון וישמעו
 החיל וינפסו לאחור ויב מיל וינח יהודה בלילה יהוא ויהי ממחרת
 ויבאו עם רב כחול אשר על שפת הים עוד להלחם ויהקעו בשומע
 ויחמד יעקב לבנו בני הלחמו ושאר אחיכם יעמדו על המשמר
 עד אשר היגעו והיעפו והם יצאו ויעזרו לכם ויצאו ישאכרוגל
 וילחמו ביום יהוא וישחיתו מן החיל ביום יהוא כי אם שלף ויה מאור
 ויבואו מן החיל ויהחבאו במערה כנגד יב רבוא ויבאו ישאכרו
 וגל ויקחו מן האילנות אשר ביער ויבשו אש גדולה לטב הערד
 וכאשר עלה העשן אמרו החיל זה אל זה על מה אנחנו יושבים
 במערה הזאת ונמות מן העשן ומן חום האש בלך ונלחם כנגדם
 אולי נבצל ויצאו מן המערה ומן היער ויערכו מלחמה עם ישאכרו
 וגל והיה המלחמה פנים ואחור ויהי כיראון דן ונפלה כי המלחמה
 נהגברה על אחיהם וירצו בחוקד כהן החיל ויבו גימנים
 ומשמאלם עד אשר באו אצל אחיהם וילחמו ארבעה ששכרוגל ודן
 ונפלה ויבאו ביום יהוא משאר ארצות לעזור לאנשי ציוה עם רב
 אשר לא יספר מרוב כחול אשר על שפת הים ויבאו כל בני יעקב
 מן החיל הגדול הגד ויהקבצו כולם בני יעקב כאיש אחד ויקומו
 להרוג ולאבד בחיל הגד מכה רבה וגדולה עד מאוד ויבואו כל
 החיל מפניהם ובני יעקב כשראו מעומה החיל ויקומו בחזקת עז
 וירדפו אחריהם ויאמרו החיל אנה ננום מפניהם ויאמרו איש אל
 אחיו החזקו אנשי ציוה העיר הגדולה ונלחם עמיהם וילחמו
 כנגדם והיה המלחמה גדולה עד מאוד וירא יעקב כי גדלה
 המלחמה על בניו ויקפוץ להוץ החיל ויך בימיו ובשמלו ויפלג
 לבנו כאשר יטול העשב לטב הבהמה ויהגבר החיל ויפרידו בין
 יהודה לאחיו וירא יעקב כי גדלה המלחמה על בניו ויחרוק
 שיניו גם הוא וישמעו בניו ויבאו אליו ואחר שראו אנשי ציוה כי

מלחמו

מעשה יעקב והשבתים ע"ל

מלאו בני יעקב כעס והימה ויגומו מפניהם כרחוק י"ב מיל או צמח
יעקב למים ויהקע אצבעו בארץ בחזקה ויצאו מים כנגדו ויראו
החיל כי יצאו המים לקראתו ויאמרו איש א אחיו ננום מפני המשחית
הללו כי גני יוכל להלחם בנגדס ויגומו כל החיל ליער ובני יעקב
רדפו אחריהם ויבוס מכה גדולה בלי מספר וקצה מדה נסו על נפש
ולא יכלו בני יעקב להשיגם וירדפו אחריהם ויהקעו באופרות ויחזרו
לאחריהם וינספ לא היה אם ויאמרו איש א אחיו שמא הרגוהו או שאם
דוליכוהו בשבי ויהקעו באופרות וירץ נפגלי לחפש אה יוספ וימצא
אחרו נלחם עם חיל גדול ויקרא נפגלי ויאמר האהה גה אחי ווספ
ויאמר לו אחי יוספ ויעזר לו וישחיהו מן החיל עד איך נמספר ויגומו
מפניהם ויצאו עד שער ולא יכלו יוספ ונפגלי לעלוה א הר שער
מספ עשו הרשע ויחדלו לרדוף אחריהם ועליהם אמר הכהוב
מאבים השנים מן האחי ויבאו יעקב ובניו א יצחק צביו וישמרו
יצחק עד מצאד וינוקו יצחק ויעקב וי"ב שבטים בניו יצוקל ע"כ
אמרן רבוהינו ע"ל אפ"ל שלא רדפו אחריהם בפגם הדיא לאמו
שבע שנים רדפו ונהבנסו כל מלכי האמורי על בני
יעקב ובקשו להרגם בבקעה שכם לפי שלאחר מכאן חזר יעקב
ובניו לשכם ועמדו שם וישבו שם אמרו לא די להם שהרגו כל
אנשי שכם לא שירשים אה ארצם נהקצו כולם ובאו עליהם (היום
כיון שכאד יהודה כך קפץ להוד נערכה הדגלים הנלחמים עומים
והרג בהחלה לשוב מלך הפסח שהיה מכוסה מראשו ועד רגלו
בברזל ונחשה והיה רוכב על סוס והיה מורה חניה בשה ידיו
מעל הסוס לפניו ולאחריו ולא יחטיא בכל מקום שהיה נטיל כי
היה גבור בכוחו ואומץ לירוג בשה ידיו כיון שראהו יהודה לא
נהיחא נמנעו ולא מגבורהו וקפץ ורץ לקראתו ונטל אבן מן הארץ
משקלה ס' סלעים והשליכה עליו והוא היה רחוק ממנו שני חלקי
רים שהם קטן אצורה ושליש והוא היה בא לקראת יהודה מקצת

בכל

מעשה יעקב והשבטים על

לח

בלי כרגל ומורה חניה ויהיה יודד באוהה האבן על מעגנו והפילו
 ועל דמום וכיון שרצה לקום רץ יהודה נבקש להרגו קודם שיקום מן הארץ
 הוא מנידר ועמד על רגליו לקראת יהודה וערך מלחמה כנגדו ומנינו
 לקראת מעגנו ושלפ כידונו וביקש לחמוך ראש יהודה ויהודה הרס מעגנו
 ונגד הכיבוץ וקיבל הכידון וריסק המגן לשנים והלך יהודה ודברו
 כידונו וקטע שהי רגליו למעלה מן הקרמולין ומת נפל לארץ וכידונו
 על מידו וקפץ וקטע ראשו ועד שהיה חולץ שריונו באו עליו סו חביריו
 הראשון שהגיע נטל יהודה אבן ודברו כראשו ומנינו נפל מידו ולקום
 יהודה ועמד לקראת השמונה ולפי אחיו הגיע ובא ועמד אצל ויידבחו
 והרגו לאילון מלך גוש ויהודה הרג כל ה' ויעקב אביו קרב והרג ליוני
 מלך אילה וכולם לא קמו לקראת בני יעקב ועוד לא היה להם לב
 לשמור לא לנוס וכו' יעקב רדפו אחריהם והרג מהם יהודה ביום ההוא
 לפ איש קודם שיבא השמש ושאר בני יעקב יצאו מהל' שכם מן המקום
 שהיו עומדים בצדו ורדפו אחריהם בדרך עד שיצאו לעיר חמר ולפני
 עיר חמר היה להם מלחמה גדולה מאוהה המלחמה אבל חמושים
 בבקעה שכם וירד יעקב חצים והלך לפרעהוץ מלך חמר ופסומי מלך
 מרח וללכין מלך ארם ולשכיר מלך מהנהי ויהודה ערך ראשון ועלה
 לחומה של חמר ו' גבורים נרבו מלחמה עם יהודה קודם שיגיענה
 אצלן שדיה עולה אחריו וטרם שעלה הרג לחומה ו' גבורים ונפלה
 קפת אחריו עמד יהודה לימין החומה ונפלה לשמש החומה והחילו
 להרוג בהם ושאר בני יעקב רלגו ועלו אחריהם ושברו אותם ביום
 ההוא וכבשו לחמר והרגו כל הגבורים ולא הניחו איש שלח הרגוהו
 וטבו כל השבי ביום השני הלכו לסרסן וגם בה היה עמם מלחמה
 בדה עיר גבורה והילה גבורה ובוהשת לכל מי שיקרב אצלה ולא
 היה מקום לקרב אצל החומה משום שחזק היה השור וגבורה מאור
 לא היה מקום ללכדה ביום ההוא כבשו אותה ועלו לחומה וקדם
 יהודה ועלה ראשון מן המזרח וגד עלה מן המערב ושמועון

וליו

מעטד יעקב והשבתים גל

ולנו עלו מן הצפון ראובן ודן מן הדרום קרבו נטה לי וישאכר והדין
צירי השערים ועל החומה היה להם מלחמה חזקה גדולה עד ש
סיעה חביריהם שם ואם עמדו לנגדם על המגדל קודם שבבש ידן
מה המגדל ואח"כ עלה יהודה לראש המגדל והרג מצאיהם אש על
המגדל וכל בני העיר לבדו והרגו כל הגוים ולא החיו מהם איש
שאנשים חזקים וקשים היו למלחמה והוציאו כל השבי משם וחזרו
לאחוריהם והלכו להפוח מפני שיצאו אנשי הפוח להציל מידם
השבי שלקחו מעיר חמר והלכו משם לקריה ארבע והרגו לאוהבי
האנשים שיצאו להציל השבי ביום ה' הלכו להפוח העיר בעה דבוק
וכאשר היו מהקבצים השבי ובעי שילה באו אצלם לעשות מלחמה
אז חלצו עצמם ויצאו אחריהם והרגו כולם קודם חצות היום ונכנסו
אחר הנשים לבית שילה ולא נהגו להם יד לעמוי ובו ביום לבדו
העיר והוציאו כל השבי לביעה חביריהם שהניחו בהפוח ויצאו
אצלם ועמדהם שלל הפוח ביום ה' היו עוברים בגד מחנה שכיר
יצאו אפ"ה להציל את השבי וירדו מהם הוך הבקעה וקפצו ועלו
אחריהם והרגו קודם שגלו המעלה בו ביום יצאו אנשים ממחנה
שכיר לנגדם ועליהם היו נגשליבים אבנים בו ביום לכדוס והרגו
מהם כל הגבורים והצילו כל השבי ודבקודו לאוהבו שהיה עמדה
ביום ה' הלכו לגוש משום שמועו שנאספו שם עם רב מן האמו
והיו חומרים שהיו באים עליהם ועיר חזקה היה גוש אחר
מערי מלכי האמורי והלכו לשם ועשו מלחמה עם העיר עד
חצי היום ולא יכלו ללכדה מפני ששלש חומות היו לה חומה
לפנים מחומה והתחילו מצעריץ להם ומחרפיץ להם באוהד
שעה עלה חמתו של יהודה ורוח קנאהו גבורה היה לו
וקפץ בכל כחו ועלה ראשון לחמה ואם הגיע יהודה למורה
לו לא היה יעקב אביו שם היה נהרג שהוא משך בקשה והרג
מיניץ ומשמע מיניץ היו משליכים עליו אבנים ומשמש ומלפניו

מעשה יעקב והשכנים זל

היו עומדין למלחמה וכולן היו מבקשין לטרדו מען החומה וכאשר
 עלה דין אחיו הבריחוס מעט מען החומה ונפלה שלישי אחריהם ואמרו
 ולוי בבטן ועלו למערב ולא נהנו להם יד לעמוד ויהנו בהם היונים
 רבים עד זמן שהיה מושך נחל דם מדומם ולכדו העיר בעה נמה השמש
 למערב ודרגו הרועים כל הגבורים ביום ההוא והוציאו כל השבוי
 והלכו ונפשו מניחוח לעיר נשום שיגיעים היו וביום הן נהקבצו אצלם
 כל האמוריים ובאו בלא כלי מלחמה והיו משהחיים להם ופקשו מהם
 שיעשו עמם שלום ואז עשו עמדם שלום ונהנו להם המנה וכל ארץ
 חרדיה ואז עשה יעקב עמדם שלום ושלמו לבני יעקב כל היצחק
 עשו מהם שנים באחד ונהנו להם עם והחזירו להם כל השבוי ונמע
 יעקב להמנה ויהודה לארבל ומשם ודלחה עמדו בשלום עם האמוריים
 כתיב וילך לארץ מסב יעקב אחיו מסב שטר חוב: ניצ מסב הבטח
 שמואל' שבורחי לפי שפנה עשו כליו מסב יעקב וילך לא
 סמיר הקבחה מלכו את ויטרופ לעד אטו ועברו שמה נצח לאמר
 א עליו למלחמה היא השנה שמהה בה לאה ודיו יעקב ובניו ושנים
 אבילות וקצה בניו היו מנחמים אוהם בא עליהם במל קגדול עורכי
 לחמה לבושי שריון של כחל ונחואה ודיו מווינים כולם מגינים ונחמו
 כידונים מן אפ גבורים ודקינו לבירה אתה שדיו חונים עם יעקוב ובניו
 ונעבדיהם ובניהם וכל אשר להם כי נהקבצו כולם לנחם יעקב על
 אבילות לאה והם יושבים בשלוח ולא עלה על לבם שיבא עליהם אדם
 דלחם עמם ולא ידעו עד שדבקו החיל כולו לאוהה בירה לבד יעקב
 עו היו עם ומנחמים עבדים שלהם כיון שראה יעקב לעשו שהחזיק פניו
 בא עליהם למלחמה להרוג אוהם במקד הבירה והיה מורה עליהם חצים
 אוהה שנה עמד יעקב על חומה הבירה והיה מדבר עם עשו אקוץ
 היו שלום ואחיה וריעוה ולא קיבל ממנו עשו מיד ענה יהודה לאביו
 יעקב עד מהי אהה מאריך עמו דברי שלומים ואהבה והוא בא עליו
 אויב לבושי שריונים להרעינו כיון שאמע יעקב כך משך קשהו והיה
 אדורם האדומי והוא משך קשהו ויהיה לעשו בכסא ימניה ואז נחלה

מעשה יעקב והשכנים אל

מנחם החץ ונשאורו בני והרכיבוהו על עיר שלהן והלך ומה אם בארודין
יצא לא יצא יחודי ראשון ונפלה וגד עמו לדרוס הכירה הכירה ונ
עבדים מעבדי יעקב אביהם ולוי נדן ואשר יצאו למזרח הכירה וחמשים
עבדים עמדה ויצאו ראובן נישאכר ונבולן לצפון הכירה ונ עבדים עמו
ויצאו שמעון ובנימין וחנוך ראוובן למערב הכירה ונ עבדים עמדה
ויוסף לא היה אם כי נמכר כבר באוהד שעה החזיק יהודה למלחמה
ונכנס אל החיל הוא ונפלה וגד ולכדוהו לאוהו מגדל של ברקל וקבלו
בוענים חלוקי אבנים שהיו מקלעים עליהם והשמש חשך עליהם מפני
קליעה האבנים וירוח החצים ואבני בליסטראעה שהיו משליכין עליהם
ויהודה נכנס ראשון לתוך החיל והרג מהם ששה גבורים ונפלה וגד
הלכו עמו אחד מימין ואחד משמאל והם היו משמרים אוהו שלא
יהרגוהו החיל וגם הם הרגו בחיל גבורים כל אחד הרג שנים וגם
החמשים עבדים שהיו עמדה עזרום נקרכו עמדה למלחמה והרגו כל
אחד איש גבורים ובכל זאת לא יכלו יהודה ונפלה וגד למרו
החיל מדרוס הכירה ולא היעו מנקומים ואז נהחזקו למלחמה ואמר
כולם למלחמה וילחמו בהם ויהרגו איש איש ובכל זאת דברי חוס
ומקומם לא עמדו החיל לקראתם ערובים למלחמה ברגליהם ואז
נהחזקו יהודה ואחיו ועבדיהם ונאמטו יחדיו ונלחמו בהם ודרגו מהם
כל איש שנים מנחם החיל וכיון שראה יהודה שהיו עומדים החיל על
עמדם לא יכלו להפעם אור חיל וגבורה לבשהו ויהודה וגד ונפלה
נהחברו יחד ונכנסו העך אנשי המלחמה ודרג בהם יהודה גבור
ונפלה וגד הרגו גבורים וכיון שראו עבדיהם שנהחזקו יהודה ואו
ונכנסו להוך עומק המלחמה נהחזקו גם הם לעמוד עמדה להל
בהם והיה יהודה מכה בחיל מימיו ומשמאלו מאה גבורים ונפלה
וגד היו הורגין אותם אחריו עד שנטרד החיל כולו מדרוס הכירה
מדה רים כיון שראו החיל שהיו לפע יהודה שגשגו לפע יהודה
ואחיו אז חרדו ונאמטו כולם להלחם וערכו מלחמה עם יהודה
ואחיו ועמדו על עמדם להלחם בהם בזרוע חיל וכן לוי ואוהם שהיו

מעשה יעקב והשבטים

עמו וכך ראובן ואוהם שהיו עמו וכך שמעון ואוהם שהיו עמו וכך עמרם
על עמדם כנגדם להלחם וממרו נפשו להלחם בס בחוקה כיון שראו
יהודה שנהחזקו ונהקצו כל החיל למלחמה ונעשו בדרך אחד להלחם
עמו ועמדו על עמדם לערוך עמדם מלחמה מיד הלך עיניו לה' ב' ב'
לעזור להם לפי שיעים היו מכובד המלחמה ולא היו יכולים להלחם
בם באהבה שעה קבל הקב"ה הפלגם וראו בצרתם ועזרם ודו ציוח מח
סערה מאו צרוהו ונשבה נגד פניהם ומלחמה כל עיניהם חושך ומפילה
ולא ראו להלחם ועיני יהודה ואחיו היו מנהירוה כי הרוח באהבה ממחידם
והרחילו יהודה ואחיו להרוג בהם ויפלו הדרוגים ארצה כאשר יפול
הקוצר קצירו ושומרי אמוהו ונשבה אוהם גדישים שהרגו כל החיל
שכא לפניהם לדרוס הבירה וראובן ושמעון ולוי עמדם עמדו למלחמה
לקראת החיל שהיו לפניהם ואחר שהרג יהודה ואחיו כל אנשי החיל
שהיו לקראתם הלכו איצל אחיהם לעזר להם ומח סערה ממלחמה
עני אונתיהם חשך וראובן ולוי שהיו נגד שמעון הפילו מהם ד' מאות
גבורים עושי מלחמה וברחו שא מאות הנוהרים גבורים הם וארבעה
בני עשו והם רעול יעוש ויעלם וקרח: ואיפן לא רצה לילך עמדם כי
היה יעקב אבינו ע"ה רבו ורדפו בני יעקב אחריהם עד אחוהין השני
הניחו לאחיהם מה מוטל באחוזין והם ברחו להר שער למעלה מהם
בני יעקב נכנסו לאחוזין ונחו שם בלילה ההוא ומצאו לעשו מה
יחל וקברוהו מפני כבוד אביהם ויא לא מה שם לא יצא מאחוזין
ולא וברח עם בניו להר שער למחר חלצו בני יעקב עצמם
ידפו אחריהם ודלכו וצרו אוהם בהר שער במעלה עקרבים ויצאו
עשו וכל אוהם שהיו עמדם ונשברו ונפלו לפני בני יעקב ונשתחו
בעינים ובהתנו להם עד שעשו עגם שלום ונהנוס למם עובד מניח
גורם ועשה עמדם נמים ונפל אוה יעשה עמנו למען שמו וזכותם
עמוד לגורעם אחריהם אכ"ר הושלבו

יעשה ברכי טרפון ע"ה הצירד פרנסהו בא ודמיה לפני חבמים זל
שהפללו עליו וירניח בפרנסהו אל רבי שמעון מסורג היא

מעשה ר' טרפון פרקי פרומה

בידי מאבתי שכל מי שהצידה פרומה יאנה מעשיו ויהפיל לפני אביו
 שבאנים אתה הפלה שנהפלה בה איהו לל עו היא הפלה אהל ישעיהו
 יש מעונינו אלה מאבתינו מען עורינו ברוב גבורהך האמר לשנים הוריו
 לעבדי פתח רצון וריוח ופרומה טובה והאמר לארץ הצמיח לעבדי
 דרכי הרוחה עד שיהעשר דרעיטו שנים ממעל ואחקים ילון צדק
 הפכה הארץ ויפרו ישע וצדקה הצמיח יחד אני יש בראהך ידוי רצון
 מלפניך יש איהו ואלהי אבותינו שהעביר ממני אפ וחימה וקצף גדול
 וגושיבני לבטח והשביטני מרוב טובך אשר צפנה ליראיך אשר פעלה
 לחמים בך נגד בני אדם כי אהב יש איהו אהבה חסדים ואנחה
 עבולה והצוינו לעשות חסד כל אחד ואחד עם חבירו עד שאמר הנני
 באונא אם רעב שונאיך האכילהו לחם ואם צמא השקהו מים והכרו
 אה עמוק ומנוח מלבנות בקדליך על דבר אשר לא קידמו אה עמוק
 בלחם ובמים והפך אהבני קני חובץ משה והצוה להפירם מנתן
 עמלקי לפי שעשו חסד עם עמך בעלולם ממעצרים והדבר על עצמן
 כי אהב נוצר חסד לשלמים לאוהביך ולשומרי מצותיך והאיהב אתה
 אברהם אבינו והקראתהו אוהב באמרוך גרע אברהם אוהב בדאונן
 אורו רץ לחסד באמרו יוקח גא מעט ממים ורחצו רגליכם והשענו
 התה דעץ וכדברו מערי שלם סמין קמח סולה לושי ועשי עוגה
 והפריץ אה יצחק והגדליהו באמור בהורהך ויגדל האיש וילך הלך
 עתה עד כי גדל מאד על ידי שהיה מענהו עשייה (אורחים) ארוח
 אורחים ש' ניטש להם משהה גדול ויאכלו וישאו והשב אה רעמדי
 של לבן דארמי מאבתינו ישקב שחשב לאבדו באמור בהורהך
 ארמי אובד אבי מעני ציחהו ומאכלוהו ש' וישב עקב ובחנה
 ויקרא לאחיו לאכל לחם ויאכלו לחם וילינו בדר אסיישר בעיני
 חסדי אבות שדס בשר ודם חסדיך הראשונים והאחרונים עמלו
 חסדיך הראשונים ש' חסדי ש' אובד הדלוה ש' בעל כל אשר
 גמלני ש' ורב טוב לביה ישראל אשר גמלם בחמיו וכרוב חסדי
 וקורא דממור לדוד ברכי נפשי אה יש עד סוף וממור ברכי נפשי

ש

ג

יי אלהי גדלה מאד עד סופו נהודו ליי כי טוב יאמרו גאולי יי עד סופו
 יבוננו חמדי יי ואומר יהי רמ יי אלהינו ואלהי אבותינו שלא השיבנו ריק
 ולפניך ולא בפי נפש ושמע נא קריאתי והשמע הפלתי והרויח פרנסתי
 והעשירתי מטובך גדול ומאוצרוהיך המלאים כי בטהרה ייך ייך
 אלהינו ואלהי אבותינו ישבע כל חי רצון כמו ש' פורת אהי ייך ומשביע
 לכל חי רצון בשם פהחל בשם רציה בשם שבעיה בשם עשריל משביע
 חני בשמות הקדושים הללו הגדולים החזקים הגבירים והגדוראים לשניא
 המונה על הצרה הפרנסה שירים ויסיר ממעלתו מעלי ניטול השנהו
 יימי וירחק מלדבק כי ויהיה ביני ובינו נדרוה של גפרית וימיים של
 אש עד שלא יראה פני ולא אראה פניו ולא ישמע קולי ולא אשמע קולו
 ועוד חני משביע לרוחיה ולחמדיה שב המלאכים הממונים על רויחה
 פרנסה ועל בצע סחורה שירויחו פרנסתי ויבציעו סחורה מה בצע
 בדמי ברדחא אשה היווך עפר היגד אמיהיך של כן אודך בעמים
 יי ולשמן אמרה הודו ליי קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו
 ואמרה ביום יהוא אודך יי כי אנה כי טוב אפק והנחמני ויאמר
 להם לכו אכלו משמנים ושהו ממנהקים נשלקו מנוה לאין כבוד לוי
 קדוש דיוס ליי לאדונינו ול היעצבו כי חדוה יי היא מעונם ומה
 ש אמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועה לבוא וצדקה להגלות
 יכור רחמיך יי וחמדיך כי מעולם המה כה אמר יי מצאחן במדבר
 עם צידי חרב הלוך להרגיעו יארל מרחוק יי גראה לו ואהבה עולם
 אדבהיך על כל כן משכהיך חמד כה אמר יי קול ברמה נשמע נהו
 כבי המרורים רחל מבכה על בניה מענה להנחם על בניה כי איננו
 יה אמר יי מנעי קולך מבכי ועיניך מן דמעה כי יש שבר לפעלךך נאם
 ג ואבו מארץ אוב ויש הקוה לאחריהך נאום יי ואבו בניס לובולס שמוע
 שמהי אפרים מגודר יסרהב ואוסר בעגל לל לומר השיבני ואשובה
 אהי יי אלהי כי אחרי אובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על ירך
 אהי וגם נכלמה כי נאשה חרפה נעורי השיבני יי לך ואשובה חרף

יבנינו

ימינו בקדם יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שהענינו טרם נקרא
 ועד אנו מנדברים אלהי השמע והעשירנו טרם שנודע והכלכלנו טרם
 שנרעב והפרנסינו טרם שנהנה והחיינו טרם שנמנה והלבישנו טרם
 שנערוס כי אלהי יי אלהינו ואלהי אבותינו עונה קוראים ואומנים הפלה
 מהפלים ומעשיר רשעים ומכבד עניים ומנחה חיים ומנחה מרים ומנחה
 רשעים ומלביש ערומים ומרבים אפלים ומכבד נקלים ומקים מעפר דלים
 ומושיב עם נדיבים ומנחיל כסא כבוד למצוקים ומנאספה ירים אביונים
 במה שידענו יי אלהינו במה שלמדנו על ידי נביאך ויהי טרם
 יקראו ואני אענה עוד הם מדברים ואני אשמע יי מורי ומעשיר
 מצפיל אפ מרומם יי מנחה ומנחה מוריך שאל ויעל מקים מעפר
 דל ומנאספה ירים אביון להושיב עם נדיבים וכסא כבוד ינחילם כי
 ליי מצוקי ארץ וישה עליהם הכל יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי
 אבותינו שהענינו רשעים והשמע חנקה אביוןך כי אביונים ידברו
 רש ואלה אמרה בחסדיך כי שומע א אביונים יי ואלה אמריו לא כבוד
 ועוד אמרה על ידי נביאך העניים והאביונים מבקשים מים ואין א
 להם בצמא נשבה אני יי אענם אלהי ישראל לא אעזבם כי אמר
 יי אלהי ישראל ונגלו יי צמא אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין
 להם לוא הקשבה למצוה יהי כנהר שלומיך וצדקתך בגליהם
 יהי כחו רעך וצמאי מעיך כמעוהו לא יכרה ולא ישמד שמו
 מלפני אשרי שאל יעקב בעורו אברו א יי אלהי עושה שמים וארץ
 ברוך יי מציון שוכן ירושלים הלבנה ברוך יי יוס יוס יעמס לנו
 הא ושוהינו סלה ברוך אלהי יי שומע הפלה ועונה עהירה ומנחה
 לצדיקים אמן וכורע על ברכין אפיו ואומר חנאנו צורינו סלה לנו
 יוצרינו וכו' עד כאן הפלה אמר ר' מרדכי עה למדה היא הפלה
 הנאה מפי ר' שמעון יוחאי עה זכורו יעמוד לנו ולכל ישראל ואמר
 ה לילה חצוה לילה ובשלושה ימים אן יהיה בהענה כי ככה צוה
 עלי ר' שמעון יוחאי עה ואראה בחלומי בלילה השלישי איש נקן

יואר לו וידוד ודדר וכא וישב אצל מראשוהי וקרא אה הפסוק הזה ונההילך
 צרוה חשך ומטמוני מסהורים למען הדע כי אני יש קרא בשמך אלי ישאל
 הרהי לו מהי השיבני הפסוק הזה יש צדיק בקרבה לא יעשה עול
 הוקר בבקר משפטו יהן לחור לא נעדר ולא יודע עול בשה אמר ר' טרפון
 שהשמהי בבקר מצאהי בביתו מעמוק של דרכמונים ואמנה אזהם
 גם אפ דרכמונים של זהב באורה דיום וממחרה מאצהי ממון של כספים
 אמנם ודנס מנהל אפ אפים של כספים והלכהי אצל הרשבי ואגיד לו וחוה
 בברכה הלמודך כך וכך היה דמעשה בחר לך אחה מהם אמר לי
 אחי יהי לך אשר לא חלק להלמדיו חכמים מעשר מטמוטך ודנס הרווח
 יש לעני עמנו כדי שהישב הברכה בביתך אך טרפון וכך עשיהי כאשר
 צוה עלי רשע ועוד בניה חו בהי כנסיות לחכמים והלמידיהם ואושב
 כל כנסה כ חכמים ושמונים הלמידים ובבית דמקדש שמונה מחורה
 הלמידים ומאהים חכמים ואכלכלם בלחם ובשר ויין עד יום מוהי אך
 ירפון וחיי ראשן של חכמים שכלכלהי כל החכמים הלו עשרים שנה
 יד יום מוהי ולפני מוהי בן ימים מענהי דדרכמונים והכספים והנה לא
 זמרו מן המעין הראשון והמההי ונכנס ר' שמעון אצל לבקיע וחבב
 זמנו ומפרהי להם הדבר אל רשבי ע"ה ולא קריה יצו יש אהך אה
 ברכה באסמיק ובכל משלה ודיך ולא שניה כל המבקש עושר בימא
 ימים נעשה בו מצוה לשם שמים והברכה יושבה בעשרו וכל שהבונה
 שבה בעשרו איז ממנו חסר כלום ניש אומרים אבל מוסיף על הון
 עושר בביתו וצדקה עומדה לעד רב הונא ורב חמדת חד אמר זה
 למד הורה ומלמדה וחד אמר זה דכונה או קונה ספרים ומשאלין
 אחרים לקרוא בהן ועליו גאמי ומצדיקי הרבם ככוכבים לעולמו ועד
 רש"י יהודה ב"ר שלום כשם שמנונהו של אדם קצובין לו מראש
 שנה כך חסרונו קצוב מרה גבה עליו גאמי הלא פרום לרעב
 חמיק לא גבה ועניים מרודים הבוא ביה ונכוחם ונכונה הורה
 מן עלינו ועל כל ישראל השם כ"ה יסויטע על מעשה רצונו אכ"ה

מעשה הירושלמי

אדעהיק ר' אברהם ר' גשה ר' מימון ר' כלסון הקודש ומעשה ר' בוסהנא
 מעשה ר' יהודה בחדס אחד סוחר שלא היה לו שם בן אחד ולימדו הורה
 ומשנה והלמוד ואגדה ושהה קדרי משנה והשיאן אשה והולד
 בנים בחיי אביו וביום שנה אביו קיבץ כל זקני עירו ואמר להם דעו
 שיא לי נכסים רבים ויש לאשה עלי כהובדה יוהר סלעים כסף כמנו שמו
 בכהובדה וכל שאר ממונו יהיה לבני אס ישמור כל מצוהי אהב
 מצוה אהבו בפניכם ואם חו' יעבור על צוואתי הנני מקדיש מעטכסו
 כל נכסי לשמים ולא יהיה מדה לבני כלום מיד קרא לבני וצוה
 לפני בני עירו והנהג עלין שיאבע לו שלא ילך בים לעולם כל ימי חייו
 ואל בני הוי יודע שכל נכסי וכל מדה שיא לי ידוחה אהם במדה לבני
 שהלכתי בים וכמה מאורעוה וכמה נסיונוה עברו עלי בים וכיבשה
 בבקשה ממך שלא הסבך בעצמך כדי להרויח נכסים בים כי אני
 מניח לך נכסים לרוב אהם אפלו לעולם לא הרצה לקדווח הם ימני
 לך ולבניך כל ימי היוהם על הארמה והנני מבקש ממך שהישבע
 לי בספר הורה שלא העבור רצוני ומצוהי בגז' לעולם אנכסים רבי
 אני מניח לך שהוכל לחיוה בהם אהה ובניך ובני בניך במקומך ווי
 העבור על מצוהי זו הנני מקדיש כל נכסי לשמים כפניו הניבדי
 שלא הוכל ליהנוה מדה לעולם מיד נשבע לו הבן על הדבר הזה
 כפני דקהל ונקני העיר שלא יפרוש בים לעולם לימיס נפטר אהה
 הזקן הסוחר והבן עמד בביתו ושמר מצוה אביו ולספ' שנה חושעם
 באה ספינה אחת לאהבו נחל של אהה העיר והיה אהה ספינה
 מליאה כסף וזהב ואבנים טובוה ומרגליוה וכשיצאו אנשי אהה
 ספינה שאו על אהה סוחר אס היה בחיים אס לאו אמרו להם אנשי
 אהה מדינה שכבר מה ונשאר הבן במקומו צעיר גדול והלמוד
 גדול אמרו אנשי הספינה בבקשה נכס דיאודהו לכאן אתו הרצונו או
 או ביהו ידאו אהם ביהו שאו להם ביהו שאו בשלומו ואמרו לו אהה
 הוא בנו של פלוני הסוחר הגדול שהיה רגיל לפרש בים ושהיה

דולך

הולך בסחורה רבה לסוף העולם אמר להם אני הוא בנו אמרו לו איך
 אמור לנו מה צוה אהרן אביך מה שיש לו מעבר הים נכבדים ופקדון
 נשעו אנפטר וזן העולם אמר להם לא כהב בצואהו איש לו כלום איש
 וכך השביעני אבי וצוה אהרן שלא לפרש בים לעולם אמרו לו אם כן לא
 הגיד לך אביך על מה שהפקיד או על מה שהניח מעבר לים לא מה
 בדעתו כי ידוע הדע שכל מה שבהוץ המפינה שבחנו בה שהיה א
 מלחה כמפ וזהב ואבנים טובה ומרגליות הכל משל אביך שהפקיד
 לנו ועם היות כשמה אביך לא נכפור אנחנו בפקדונו מלכה אהיה
 לך אע"פ שלא צוה כי אנשים נאמנים אנחנו ויראה האם עלינו ואיך
 חנו חומדים ממנוך כי יש עלינו הלה ושבח לא וענה בא עבדיך
 לה וקה כל מה שבמפינה אהכל שלך כשנע בין המוחר כך שמה א
 מאד בלבו והלך עמדם והביא כל אהו הממוץ לביהו והכניס כל
 אנשי המפינה לביהו ועמדו עמו ימים במשהאור ובשמחור למחר אל
 אנשי המפינה יודעים היינו באביך שהיה איש חכם ונבון אמנם נראה
 לנו שלא היה בדעתו כשמה וכאשר השביעך שלא לפרש בים וכשמה
 הדע שאין ממש באוהה שבוטה כי היה נכסים רבים לאביך בעבר
 הים יוהר ממה שהבאנו לך ממה פעמים ואיך היה משביעך שהאבר
 כל אהם נכסים לא שהיה מטורף בדעתו רק אם השמע אהנו קחשוא
 מדמלך והחכמים ובא עמנו ונקנה מן הסחורה המהבקשוא בארצנו
 והרויח בהם ממנון גדול והביא עמך כל הממוץ שהניח אביך בארצנו
 ובמקומינו ענה להם אני נשבעתי לאבי שלא אכנס בים לעולם ולא
 אעבור על שבוטה ולא על מצוה אבי כי אבי השביעני בדעתו ומה
 שלא יודעני על אהן הפקדונוה ועל כל אהן ממנון שהניח לשם
 נהכין בדבר כדי שלא אסבך בעצמי ועל זה לא רצה לגלותי הוצו
 ובין שבן הוא אמור מצוהו ושבוטהי שנשבעתי לו אמרו לו וכי היה
 אהב אהך אביך יוהר מגופו אסבך בעצמו אמרו לו כמה פעמים
 אין לדבר כך כמו שהיה אומר לא שהיה אהב אהך ומטורף בדעתו
 ולכן אין במצוהו ממש כי לא היה מדבר בדעתו וכלי דעה השביעך

לבן

לבן טוב לך הרי בשבועהך בטענה זו סוף כל הדברים שהכביו
 עליו בדבריהם עד שהציאו אהו מדעהו והוצרך ללכה עמהם כד
 להביא העמון מיד קס"ן הסוחר ועשה סחורה הרבה ומילא הספינה
 ונכנס עמהם בספינה והלכו להם יחד ומיד כשהיו בים גדול כיהוא
 עבר על שבוטהו ועל מצות אביו הביא ש"ך רוח סערה ליהים וגשרה
 הספינה ונטבעו כל האנשים שהיו בה על שנהנו לו עצה לעבור על מצו
 אביו ועל מצוהו מיד רמז הק"ל לשרו של ים והשליך האיש הוא להינדה
 ערום ויחפ לסוף העולם במקום שלא היה שם ישוב בני אדם כדי שיסבול
 רצו נחמאו וטדין הוא בחיים וכשבא אל היבשה וראה עצמו ערום ויחפ
 הכיר בעצמו שהיה רגז עליו וכי בא יום אידו ונשא עינו למרום והצדיק
 עליו אה הדין והחל ללכה לשפה הים אולי ימצא עיר מושב בני אדם
 או ימצא מה יאכל ומה יהכמה כי היה ערום כאשר יצא מבטן אמו
 ואחר שהלך מהלך יום א' מצא אילן א' גדול שהיו ענפיו על שפה הים
 וחשב בלבו כי גז האילן אפשר נטעוהו בני אדם דלך למצוא ארסו
 והשיך לו הלילה ולא מצאם כי היה אדכו מהלך ארבעים פרסה כשואה
 שלא מצא דבר מה יאכל ולא כמה שיהכמה נהכמה בענפי האילן
 הדקין ובעלין כדי להיותם מנינין לו מקרה לילה כשהיה בתצי הלילה
 שמע נדמה ארי וקולו שואג וראה שבא ליו לאכלו כשראהו פחד לנפשו
 מאד שלא יאכלנו הארי על שלא שער מצוה אביו ושעבר על שבועהו
 הריס קולו בבכי ונהפולל לשי"ה להצילו ושיאריך אפו וחמהו עמו ושלא
 יפרע ממנו להמיתה במיתה משונה מה עשה אחז ככנפי האיל
 ועלה למעלה בסנסנו כשבא הארי ולא מצא חזר לאחוריו והוא
 יהוא נהן דודא לשי"ה שהצילו מיד הארי והוא חשב בלבו דבור
 לעלוה באוהו אילן אולי ימצא בו דבר מאכל כי היה רעב מאד ופחד
 באילן מצא עוף גדול ושמו קיפופא כשראה דבחר כך פהח פיו לאכלו
 והבחר דעה לברוח נהן הק"ל רוח חכמה בלבו ועלה ורכב עליו
 כיון שרכב עליו נפל פחדו על הקיפופא ולא נע ממקומו כל הלילה
 והבחר הגז היה ירא מאד ממנו והיה אוחז בשהי ידיו בנצתו ולא

וכל לרדה מעליו וגם דקיטופא דיה ירא מדבחור יען שלא דיה יודע
 מי רוכב עליו כשעלה עמוד השחר דביע דקיטופא וראה אה דאש והוספ
 לירוא ממנו ויעפ בחימה ופחד כל דיוס עד לטה ערב ודעביר לואהדיס
 ונשאנו עד מקום אחר לסוף דעולם והאיש כשהיה רואה אה דיס החינוץ
 דיה ירא מאד ויהי מהפלל לשויה להצילו כשהיה עה ערב עבר אהו
 דקיטופא על מדעה אחה ונהקרב לארץ ושמע דאיש דהוא קול נערים
 שהיו קוראים בסדר וליה דמשפטים פסוק כי הקנה עבד עברי כששמע כן
 אמר בלבו בודאי יש במדינה הזאה יהודים אשליך עצמי לשם שמא
 ירחמו עלי אם אנצל או אמבר לטבר עברי להס מה עשה השליך
 עצמו לארץ ונפל על שער ביה דכנסה של אהה דעיר ואורהו
 קפופא הלך לדרכו והאיש כשנפל לא יכול לקום עד שהי שמה כמעט
 שלא נהרסקו איבריו מכוח הנפילה על שהיה חלוש שלא אכל ג' ימים
 אחר כן קם על רגליו והלך לשער ביה דכנסה ומצאו סגור צעק
 ואמר פהחו לי שערי צדק יצא נער שין ואמר לו מי אהה אל עברי
 אכי נאה יש אני ירא הלך דנער אצל רבו ואל גה יהודי מיד צוהו
 לפהוח לו דרלה כשראהו ערוס אל לו והגיד אה כל אשר קראהוץ
 וראש ועד סוף כי עברו עליו צרנה גדולה ענה לו דרב דהוא פל
 מה שאירע לך דכל הוא נקל על מה אהה עביר לסבול על
 שבאהה לכחץ אל דבחור וכי אעכס יהודים ידעהי שבני ישראל
 נחמנים בישנים גומלי חסדים כש לאיש עמי דעובדים מכל טוב
 ערוס ויחץ אל דרב א הרבה דברים כי אעך יכול להנצל מהנה
 ענה לו דבחור אדוני למה הדבר בדברים הלך אל מפני דעתי
 דזאה אינה של בני אדם לא של אדום ושירתיך והנעחוס הלה אתי
 אני מלמד בני אדם דהם וטהה ראה שיתקבצו כולם ברגע אחד
 להפילל וכשיראו אהך ימיהוך כשמע דבחור כך דיה צברל
 ונפל לנשק רגלי אהו דרב בכד ויהחנץ לו להה לו עצה ולשור
 לו שלא ימיהו אהו כי דיה איש יודע ספר וירא יש לולת שחטאץ
 דעצה אהה דאנשים שהם דטעוהו לעבור על מצוה אביו ועל שבושהו

כשמע

כשמע אורו הרב כך נכמרו רחמיו עליו ונענה לו ואמר כיון שאהיה בן
הורה ויודע ספר ואהיה מהחרט מעד שעשית ראוי לחוס עליך ומאחר
שנשקה רגלי ונפלה לפני אטרח בשבילך אולי אוכל להצילך מעד ענה
הרב הביאו לביהו והאכילו והשקו ולן בביהו דלילה יהוה ולח דמיא
עליו כל הלילה למחר בהשכמה אל אורו הרב בא עמי לביה דכנסת
ודבנס החה כנפי ואל הדבר דבר עד אדבר בעניןך מעיד הולכו
לביה דכנסת ועמד החה כנסת הרב כשעלה עמוד השחר בארץ
השדים כולם לבד כלפידי אש וברקים ורעמים ורעשיאים וקול נטוה
והאיש יהוה עמד מרעיד ולא נשאר בו רוח מרוכ פחדו ויראהו ושמע
סדהחילו לומר פסוקי דשמרה כמו אם היו בני ישראל והיה עומד שד
אמר קרוב לאורו הרב ואמר לחבירו ריח בע אדם אני מריח שד
ששמע הקול ביניהם ואמרו הנה הוא עומד בצד הרב והולס נהגו
כבוד לרב ולא קרבו ליו מאחר שהוא יושב בצל כנפיו וכשראה
אורו הרב שירעו השדים שדאיש יהוה היה שם מעיד כשהשלימו
פסוקי דשמרה אמר לחזן א הפלל עד אדבר דברי ומעיד אמרו
לו השדים רבינו דבר א שבדיך דברך ונשמע אמר להם אני מבין
מכם שלא הגיקו לאיש הזה כיון שנכנס בצל קורתו אמרו לו ומה
טיבו של לילוד אשד ביננו ומי הביאו לבחן סיפר להם המעשה
שחירע לאורו האיש מראש ועד סוף אמרו לו ואיך נחיה אדם נשע
כזה שעבר על מצוה חביו ועל שבועה בשם איה זה כי אם בן
מורה אמר להם הרב כבר קבל עונשו ברוב צרות שעברו עליו
והוא בן הורה וראוי שהגין עליו הורהו אאם היה חייב מיתה לאת
היה השם מעילו מגן הים ומגן דארי ומגן הקיפופא ומכמה צרות
ענו לו השדים כל שכך שהוא בן הורה הוא בן מורה ולא שמר מצוה
אביו וגם שעבר על שבוטה אביו והאגונה נעשה לו כגדונוהו
והשם לא הצילו מכל מה שעבר עליו לא כדי שימנה בידינו מיתה
משונה אמר להם הרב איך ראוי שהמיהוהו אהם לא בדיון הורה
מאחר שהוא בן הורה ושהה שמעו לקולי יכרע התן שלח שיק

שום שד עד אחר ההפלה ונביא אהו לטב אשמדאי המלך והוא ידיו
 אהו אם למוה אם לחיים ענו כולם טוב הדבר אשר דברה מיד צוץ
 לתן הכנסה להכרין שלא ייקנו שום שד עד שידין אהו אשמדאי
 המלך ואחר שהפלו הביאיהו לטב אשמדאי ואמר לי אדונך המלך
 האיש הזה הוא בינו מפני שחמא לש"ה שער על שבושהו ואלא אמר
 יצוה אביו והנה שחירע לו כך וכך ואנחנו לא רצינו להמיהו עד
 שהדיניהו אהה מפני שהוא בן הורה וכששמע המלך כך קרא לביה
 יצו ואמר להם הנה זה האיש שעשה כך וכך וקרה לו כך וכך דינו
 לבוקר משפט ופסאן בדינו כי הוא בן הורה לבן הדיניהו בדין האיה
 משה ע"ה הלכו בהי דיעין ופסאן בדינו ודיניהו למוה מפני שכל בהורה
 מקלה אביו ואמו ונה הקלה כבוד אביו ומצוהו וכיון שהוא ארור ומוי
 הוא בן מנה משאול ק"ש ארצה להמיה אה בנו יהונתן על שער
 על ארור ועוד כי זה עבר על שבושהו שבה כי לא ינקד י' הלכו
 לטב אשמדאי וסיפרו לו איך חייבוהו למיהה על הטענה הנזכרים
 אמר להם אשמדאי המהינו בדין ולינו עליו שכן כה"ב ושפטו העדה
 והצילו העדה ואמרו חכמים ג' הו מהונין בדין וכן משה ריבס י'
 שיבב בדין מקושש כי לא פורש אמרו לוכן נעשה כאשר דברה כ'
 אהה אדונינו ועליך עיננו אמר להם המלך ילך האיש עמי הלילה
 הגאה כדי שלא ימיהו עד שיהברר דינו וכך עשה באוהה שנה אל
 לו אשמדאי אם קרא ושנה נצוה להביא לטבנו ספרי הורה נביאים
 וברובים ומדרי משנה והלמוד ובדק אהו ומצאו חכם בכל עניין י'
 וכראה אשמדאי כך אמר לו עהה ידעהי כי איש חכם אהה וגם
 מצאה חן בעיני השבע לי שהלמד בני מה אהה יודע ואני אצילך
 מיד השדין כי ידעהי כי יסביעו בדיןך להרגך נשבע לו על כך אל
 המלך בוא ולמדך טענה שהטעון ליוס מחר כי אמרו כי איש מנה
 יהה נאה הענה להם כי אהה דיין גדול וחכם ואהה חפץ לראוה
 דיין ולבדוק בטענה והם יבואו לך ואני אצילך מידים למחר בוא
 יה דיין לטב המלך אשמדאי ואמרו לו לא מצאנו לו שום זכור

מעשה היחשלוני

ענה דבחור ואמר להם אני ביה דין גדול יותר מכם אני רוצה לפעול
 בדין אמרו לו רחמי לעשב כדברך נהיטצו ביניהם ואמרו אין לנו טורח
 לא להביאו לפני המלך אשמדאי שהם למד בישיבה של מעלה המיד
 ואח"כ ירד ולמד בישיבה של מעלה ולכן הוא בקי בדין מן השמים ומ
 הארץ הלכו ושאלו לאשמדאי מה יאמר בדין אמר להם אין לאיש הזה
 משפט מזה כי כל מה שעשה לא במרד ולא במעל ולא בזדון לא שאמר
 האנשים הסיהוהו וקטעוהו בדבריהם ואנום רחמנא פטריה מנח לך
 מולנערה לא העשה דבר ואהם יכולין לדעה כי בן הוא שהם דמיה
 אהם האנשים בים ואהו היציל וכשאמנו ב"ד פטרוהו אחרי בן לקח
 אשמדאי והביאו לביהו נאם בנו לפנו ללמדו הורה ומה שהיה יודע ונע
 לו כבוד גדול ולמופ"ג שנים ידע בן אשמדאי כל מה שלמדו האיש
 יהוא מכל מה שהיה יודע לימים מרדה מדינה א' באשמדאי המלך
 וקבץ חיילותיו ללכה על אוהה מדינה ומינה האיש יהוא על ביהו
 כל אשר לו ומסר לו מפרחוה כל ביה גנין וציוה לאנשי ביהו שלתישא
 דבר גולה אשר יצום האיש יהוא והוא יהיה לו אשמדאי כל ביה גנין
 והוא יהיה אחר שלח היה לו מפרח ואל אשמדאי בכל גנין יהיה
 לך ראיה להבנים חוץ מבניה זה הלך אשמדאי לצור על העיר דדא
 עד שהיה אוהו היום שנבר אוהו האיש על הפהח שצוהו אשמדאי
 שלח ליבנס בו אמר כלבו מה יא בביה הגה שצונ המלך שלח
 אכנס בו יותר מכל ביה גנין הלך עד פהח ואמר וראה בה אשמדאי
 שהיא יושבה בקהרא של גדיב ועמה בהולוב רבוב מירקדוהוואמחוו
 לפניה והיא הייה יפה הואר יפה מראה מאד וכשראה אוהו אמרו
 לו בוא והבנס לכאן נבנס אצלד ועמד לפניה אמרה לו אדם טפס
 ארך עברה על מצוה המלך אשמדאי אבי ועוד מה אהה רוצה
 בין הנשים הדע באמה שהיום המנה שכבר ידע אבי אהה נבנסה
 בביה זה והנה הוא בא בחרכו שלופה בידו ויהיך וכשמע האיש
 יהוא כך נפל על רגלד ונשקה וההנפל לפניה ויבך ויהחנץ לה
 להצילו מיד אביה שלח ימיהנו שלח נבנס לשם גנוה ולא נהכונו

לדבר

לדבר רע לעשות עם הנערוה וכשראהה בה אשמדאי כך אמר לו
 מאחר שאהי בן הורה הענוה שיש בך יצילך היום ועהה צת מן הנה
 הזה וכשיבא אבי ויאמר לך על מה עברה על מצוהי ונכנסה אצל בהי
 וירעה ליהרוג אוקך אמור לו אדוני המלך לא נכנסתי לא מפני אפי
 אהב בך מאד ואני אול ממך שהננה לי לאשה ויודעה אנכי שיטנו
 וברוך לטביו והן אוהי לך כי מן היום אהיה עמנו נהן שינו בך להרי
 לך מפני שאהי בן הורה לא שאתן דרך ארץ שהאשה הובעה לאיש א
 וגנתי יהיה למלך כמוהו לומר לך שהקח בהו וכששמע האיש דבריה
 שמח בלבו וטודנו מדבר אל לבו כשיצא מן הבית הזה ודנה אשמדאי
 בא וחרכו שלופה בידו ואל לגיה עברה על מצוהי עהה בא יומך
 אשיב לך גמול מכל מה שעשה אל אדוני לא נכנסתי לא מרוב
 חשקי בבקך בבקשה ממך ההננה לי לאשה כי ישרה היא בעיני מאד
 וכששמע אשמדאי כך שמח מאד ואל ברצון אהננה לך רק המהן לי
 עד בואי מן המלחמה אל מעהה אני נוהן לך ראוב להכנס בבית
 שבהי בו ולשחוק עמיה ולעכב אוהי ברצונך מיד חזר אשמדאי א
 ולכד אוהי מדינה ודחריב אוהי ואחרי כן אמר לחייליהו בואו עמי
 לנשותי בהי שאהן לאיש אחד חכם גדול ובן הורה מה שאו כנסו כל
 החיור והעופה אנצתו במדבר עד שלא היה להם מספר והביאו
 הכל למשה ונהן המלך אשמדאי ממון גדול שלא היה לו חקר
 ומספר לאיש יהוא וכהבו דכהובד וחהס החהן דכהובד וכל גדולי
 המלך עמו ועשה המלך משהה גדול ועצום כיד המלך לעה ערב
 מסר אשמדאי בהו לאיש יהוא כדרך כל הארץ ונכנסו שניהם לחדר
 ואמרה לו בה המלך א החשוב בלבך אפי שיהי שכל דבר שהמלך
 י בדמיה אפי חסירה כלום אמנס הזהר שלא הבוא לי חס אתן
 אהי חפץ בי וגם אני אוהבה אוהך כבהה שיני ולא אטעב אוהך
 לעולם אמרה לו השבע לי בדבר הזה נשבע לה וכהה השבועה
 נשאר וחהס בה האיש יהוא אחרי כן בא ליה והוליד ממנה בן
 ומל אהו לשמונה ימים כדין הורה וקרא אה שמו שלמה על שם

המלך

מעשה הירושלמי

המלך שלמה ושמד האיש יהוא שנים ימים ויהי היום והאיש היה משמש
עם בנו שלמה והיה בה אשמדאי שם ויאנח האיש יהוא אמרה לו
אשה למה נאנחה אמר לה על בני שהנחתי בארצי ועל אשה
נאנחתי אמרה לו ומה אהה חסר איך אתי יפה בעיניך או אהה חסר
או מכבוד הגדה לי ואמלאת רצונך אל איני חסר כלום לא בשאני
רוצה בני שלמה אתי זוכר אתר הבנים אמרה לו הלא אמרה לך
שאם לא יהיה אהבה תקוקה בלבך שלא תקחני לאשה ועשה אהה
נאנח על אשהך הראשונה וזכר אותה א העשה כן פעם אחרת אל
אתי אשמדאי מזה לימים חזר האיש יהוא להאנח אמרה לו עד מהתי
לא המעש עשמתך מלהאנח על אשהך הראשונה ועל בניה כיון שהיו
כן אתי אביאך א אשהך ולא בניך הראשנים אמנם הן לי זמן מתי יהיה
מהלכך ומהי האוב אמר לה אם ההני לי זמן אמרה לו אתי אהן לך
שנה אחת שהלך והשוב לו אמר לה כן אעשה בדבריך ונשבע לה על
כך וכהב השבועה וחהם בה ונהן בידה והיא אמרה כל השבועה
בשטרות עשה לה להיותה לה לעדות מה עשה זימנה כל שבדין
למשה עשה גדול ואחר שאכלו נאהו אמרה להם אדוני בעלי
נהאוד לראות אשהו ובניו הראשונים שיש לו במקום פלוני ועשה מי
הוא זה אשר יש בו כוח להביאו לשם ענה אחד ואמר אתי אוליכנו
בעשרים שנה ענה אחד ואמר ואני בעשר ענה אחד ואמר ואני
בשנה ענה אחד אהיה בסופה שלחן אהיה סומא בעיני אחת ונהן
ואמר ואני אוליכנו לשם כיום אחד אמרה לך אתי חפצה אמנם
הזהר בו שלא הזיקנו ולא העש לו מעאומה והוליכנו בנחה כי
הוא בן הורה והוא אדוניך ואיך בו כוח לסבול דבר רע אמר לה
אתי אעשה בדבריך אמרה לבטלה בסהר אדוני הזהר פן הכעיס
לך כי הוא בעל הורה כי בסבה רגזוהו הוא עור אמר לה לא
אכעיסנו בדבר אמרה לו לך לשלום רק הזהר בשבועתך מה עשה
אורו העור והגבן הרביבו על כהיפו והביאו א שירו והניחו חזר
לעיר בהוד הגש בשלוסייה בטלוח השחר עשה אורו שר בדמי

אדם וכנסו שניהם לעיר פגעו בגוי אחד שהיה עשיר וא"ל אהה הוא
 פלוגי שהלכה לעבר הים נטבעה הספינה א"ל אני הרי א"ל הגויאן
 ואמר לא אתך שיוצבה בלמנה זה כמנה ימים ולקדוהיך הלך ובשרס
 בכך ושמחו שמחה גדולה ויצאו לפגיו בחדוה רבה קדוהו ונמידעיון
 שאלו אורו על אודוה הלאתה אשר מצאהו בדרך ומפר להם כל אשר
 קרהו מראש ועד סוף עד היום והוא ויציילו וי ונכנסם לביהו ואהו
 דא עמו בדמוה אדם ונשק לאשהו וכנו בפגיו ועשה משהה לכל אודו
 גויודעיו אחר שאכלו ושהו אמר התיש הווא לאוהו השך הגבן
 שהביאו לבאן מפני מה אהה עור באחה מעיניך ענה לו כהוב בהו
 אומר פיו ולשונו שומר מצרוה ענה ולמה אהה מלכין פני ברביס
 לא אמרו חכמי המלכין פני חבירו ברביס אין לו חלק לעלה עור
 מה אורו התיש ואמר לו להכעיסו מפני מה אהה גבן א"ל ככלב שב
 על קיאו כמיל אנה באולתו ועס כל זה אמפר לך האמה כשאהה
 אומר על מה אני עור מפני שאני כעסן יוס אחד נהקוטטה עס חבירי
 דכני חבירי כסכין וסימה אה עיני ומה שאלה על מה אני גבן לך
 אמור לאומן שעשאתי א"ל געניה לך מחול לי א"ל לעולם לא אמחול
 על עלבוני אמר אורו התיש לאנשי ביהו הנו לו לשהו ענה ואמר לעולם
 לא אוכל ולת אשהה משלך אבל עוק לעשוה ברכה המון ואכה ואשובה
 מקומי ואחר שברכו ברכה המון א"ל מה אהה רוצה להודיע לגברהי
 אתך א"ל ואמור לה שלת אשוב ליה לעולם שהיא אינה אשה ואני איני
 עולה א"ל לא אמר כך ולא העבור על שבוהק א"ל תיני חוש משנס
 בועה שנשבעה לה ודכית אשהו ראונה ונשקדה וחבקה לפגיו וא"ל
 מה היא אשהי שהיא אשה ואני איני נגברתך שירה ולכך אמור ליה לת
 אשוב ליה לעולם כשראה כך יצא משס וחזר לאדונה מלח חימה
 שראדה אורו שלה אורו נתמרה מה אמר לך אדוני בעלי ענה ואמר
 דא אה שלה על איש שתינו אורב אורך לא שהו מואס כך ואמר
 לא ישוב לך לעולם שאין אה אשהו והוא אינו בעליך ומפר לה כל

מעשה הירושלמי

המעשה שקראו אותו עם בעלה אל איז אני מאמנה אהבך ולא לדברך
כי כל מה שעשה לא אמר לא להרגיך ולעשות לך הרגוה אתי יודעה
בו שהוא בן הורה ולא יטבור לעולם על שבוטחו ואנכי אמרתי עד היום
אנה לי ונראה מה יהיה המהרה עד הזמן אנה לי שהיא שנה המון
אחב קרתי לחובו עבד ואמרה לו לך והבא לי אדוני בעלי אמר לה
והלא אמרתי לך בשמו אמר לי שלא ישוב לך לעולם אמרה לו
כשאמר לך אהבך הדברים עדיין לא הגיע זמנו וזמן שבוטחו אבל עתה
לך ואמור לו שהגיע זמן שבוטחו ושישוב לו לך במצוה ובאמת
האיש ואל גברתי שאה אה שלומך ומהרה אהבך לשוב אליה כי הגיע
זמן שבוטחך ענה האיש ואמר לך ואמור לה שאתי חפץ בשאה
שלומה ולא אשוב אליה לעולם כששמע כך הלך וחזר לדרכו (אדוניו)
ומיפר לה דברי בעלה הלכה היא ומיפרה המעשה לאשמדתי אפי'
כל הענין ושאל ממנו ענה מה בענין ענה לה אביה שמת מפני
אנהקוטט עם עבדך העור חינו רוצה לבוא עמו ועוד שאינו לו לבוא
עם איש עור וגבן אבל זאת העשי שלחי לפניו שלוחים נכבדים ויהרו
על שבוטחו ובן עשה הלכו וההרו בו ומהרו ואמר להם לא אחזור אליה
לעולם אמרו לו איך בן הורה ולמה אהה עובר על שבוטחך שכבר
עבר הזמן אבהה לה ואהה עובר על מצוה שארה כסוה ושונה לא
יגרע ואהה עובר בלאו לא השבעו בשמי לסקר ענה להם בבראשונה
הלכו להם השלוחים והחזירו לה מענה ממנה שאמר ושדיין חורה ושלה
שלוחים רבים ונכבדים משאלה כי חשבה בלבד ואמרה אולי לא ישרובעני
או השלוחים הלכו אצלו וההרו בו כמו שעשו הראשונים וענה להם
הרבו הדבר כי לא אומים לשוב אליה לעולם חזרו ואמרו לה שלא תהיי
לשלוח עור שלוחים שאינו חפץ כך וכבר מאס כך כששמעה כך הלכה
והגידה לאביה ושאל ממנו ענה מה לעשות אמר לה אביה אני אצא
חיילוהי ואך אינו אם ירצה לבוא ואם לאו אהרגו ואהרוג כל אנשי
עירו אמרה לו חלילה לך אדוני ללכה אהה אצלו לא שלח ממנו

עמי

מי אה אשר יטב בעיניך ואנכי אך עדין אולי יסא פני לאוב עמיון
זה שלח עמה חייליה ויהלכו להם עמה עד מקומנו וגם בנו שלמה
ליבד עמה והיה כלילה כשהגיעו לשם והחילוה שלה רצו להכנס
גיר להרוג אהו ולכל אנשי מקומנו ולא הניחה אהם בעד לדוה
הו ולכל אנשי מקומנו אמרה להם עהד הוא לילה וכולם הם יאנים
אהם יודעים כי קודם שיאנו הם מפקידים נאמנהים ביד הקב"ה ולא
אל לעשוה להרע להם בעוד שהם ביד הש"ה רק גאה נעשה עמהם
אנחמא אבל נמהין אהם עד הבקר ולבקר נכנס לעיר ואם נמצא
הם מענה שהם כל חפצנו הרי טוב ואם לאו נרעה מה נעשה בהם
נו ואמרו לה גברתינו עשי הטוב בעיניך וכשהיה שם אמרה לבנה
למה בני הכנס אל אחיך ואמרו לו אנו כאן בעבורך ואלא יעבר
ל שבועה נשיאוב עמי הלך הנער ומצא אביו שהיה ישן במטהו
קיצו משנהו עמד האיש מרעיד וא"ל מי אהה כי הקיצוהני א"ל אנו
ך שלמה בן בה אשמדאי המלך באשמע כן קם במורא ומיבקו ונשקו
ול למה באה לכאן א"ל אמי אהך באה לכאן בעבורך שהלך עמה
למה אהה לקראתך להודיעך שהיא בכאן א"ל מי הולך עמה ולא
היה אהה לעולם ולא אנו בעלה אנו בן אדם והיא שירה ואין
דברים מהאחדים על נכון זה עסקה כי לא ראוי זה לזה ענה לו כט
וממכבודך איך אומר כראוי כי כל אשר הייתה עמנו לא הזיקך
אומה ולא עשו עמך דבר שלת בהונן ולא נהגו עמך כל השדים
בוד גדול ונורא לא בעבורה גם אמי כיבדה אהך הרבה מאד גם
היה אשמדאי מינה אהך שר וגדול על כל השדים וצוה לעשוה רצונך
יון שכך הוא למה אהה בוטט בה ומואס אהה ותינך זוכר החסדים
עשו עמך כי אשמדאי קני הצילך מיד השדים בארצו להדגך על
גברה על מצוהו של אחיך ועוד למה אהה עובר על שבועהך
שבעה שלא הניחה לעולם ועוד אחרה שלא התעכב יוהר מצה
זה ואבאוב איה אחרי כן ועבה אבי אהע בקולי ויטב לך תור עם

עמי

עשה הירושלמי

אצוני ולא הירא מכל דבר רע שישה לך ענה לו אביו בני שלמה
א הוספ לי כדבר הזה ולא האריך בדב"ך שלא אשנע איך בדבר הירושלמי
לשוב ענה לעולם שכל השבוטוה ששינו לא היו לא מטבי הירושלמי
והאינה שלא שיהרגו ולכן היו השבוטוה באונס ואין בהם ממנו
ענה לו בנו שלמה את לא אומים לדבר איך ענו כדבר הזה כיון
שכך צויהו אמנם הדע אהה מאבר עצמך למען גאה ה"לך יענה
וחזר לאמנו וסיפר לה כל הדברים וכשרה חמהה בשמעה אהדברי
ואמרה שדיין לא אהרגו עד שאדבר עמו בפני הקהל ואשמע ממנו
הטענה ואראה איך ינהגו הקהל בענין ומה ידעו בענין המהינה
עד הבקר שידעה שהקהל בבית הכנסת הלכה היא להם עם כל
שריה וכבדיה ואמרה להם המהינה לי אהם חוץ לבית הכנסת
ואנכי אהנם עם ואשמע מה יענה ומה ירצה לעשות בכנסת לשם
וכשמנו פסוקי המנהג אמרה לחזן המהן זא ההפיל עד שאדבר
דברי ויאמר דברי אמרה לקהל שמעו עמים בולם ועשו לי דין
מהאיש אהכי מהרעמה ממנו שמו דיהוין אן אלמנון שכך היה
שמו כי זה האיש נפל בינו בשביל חמאין ואבי גמל עמו חסד אהיה
מיד השדים ארצו להמיהו גם אנכי הצלהו מיד אבי שרצה להרוגו
על שעבר מצוהו ונהן אנה לו לאשה ומנהו שר וגדול על כל הארץ
ועל כל חייליהו ולקח אנה לאשה כדה משה וישראל וכהב ליכהובה
מסך גדול ונשבע שלא יחט לעולם כל ימי חיין ונשבע לי עוד
כשרצה לקחה ממע ראוב לשוב הנה לאשהו ראשונה. שלא יהאחר
ינהר משה אחה ואישוב לי והנה השבוטוה בשטרות לו והאחרים
בהם וערה רוצה לשלם לי רעה החח טובה ואינו רוצה לשוב עמו
וערה אתי אלה שהשאו אה פיו למה הוא נושה כך ודינו לבקר
משפט על אמרי השבוטוה הלו אמרו לו דיני הקהל מדוע
אינך חוזר ענה ששהה עמך כמה טובה ועוד איך אהה יכול
לעבור על אהי השבוטוה שמהמה בידך ענה להם כל מה ששאלו

ואנשכטה

עשה היה באונם ונחמה יראה אידעה אהם לא אעשה רצונם
 הוצי ולכך נשאהי על השבוטוה ויהירוס לי ואיני רוצה לחזור
 זה אהיז מדרך ארץ שיקה בין אדם אידה ולהוליד אדם לא אה
 זה לשוב עם אשה ראשונה אהיא מבני אדם כמוה ולהעסק
 ריה ורביה כמו אכהו בהוריהנו אעשה לו עור כנגדו וזה
 זה כנגדו ומפני כך איני חפץ לשוב עמה והלך היא והקח אחד מן
 אדם כמוהה ויהי מיין במינו ואני אעמוד עם אשה הרשעה אשר
 א אשה נערים אמרה בה אשמדאי לדיינים אינכם מודים מי שתוצה
 רשאה אשהו איש לו לכהוב פפר כדירהו ולתה בידה ולפרוע לה
 הובהה ענו הדיינים ואמרו אמה הדבר הזה יציב ונכון כי כן הדין
 והן אמרה להם אם כן יכהוב לי גימי ויפכע לי כהובה הוציאה
 אר כהובה ומצאו אטר כהובה ממנו גדול שלא היה לה
 גמט אגרו לו הדיינים או הפרע לה או השוב עמה ענה להם הנה
 כל הממון בידם הני מוחל להם הכל ואהן לה גימיה אכל לא אשוב
 עולם אמרו לו הדיינים ראה שכך יש לך לעשות או הלך עמה או
 יפרע לה כהבה מן הדין ואם לא העשה זה עהן לה ראו לעשות
 לך כחפץ נפשה אמרה להם כיון אהכי רואה אהם מודים בדין ואהם
 אייבהם אהו כהלכה מעשה איז אני חפיצה שילך עמי באונם מאחר
 שהכל בי אמנם בבקשה מכס אמרו לו אינשוק אהי ואשוב לי למקומי
 אמרו לו עשה רצונה ונשוק אהיה והיא פוטרה אהך מכל מה אחייבונך
 הלך ונשקה וחנקה אהו ומה אמרו לו זהו שכך על שיקרה בשבוטה
 האם ובמצות אהיך ועל שהלכה בי ורציה להניחני ושאת למנה
 חיות עהה הדיה אשהך ממך למנה וגלמודה יהמשל אומר מי
 שיקח לי איש ובעלי ימנה הוא ולא יעשה טובה ולא שמחה לא
 לי ולא לאחר אחרי כן אמרה לקהל אם לא הרצו אהמיה אהם קחו
 בני שלמה זה והנו לו בה הגדול שבכם לאשה ודיקומהו עליכם
 לגיאי ולראש ולקציץ בי מכס הוא וישב עמכם כי מאחר שהיה

מעשה הירושלמי

אב אביו איז אבכ חפיצה שישב עמי שלא יהיה לי לזכרון ולמנוח
 גפאי ואבכי אורושנו ממנון גדול עד מאד כדי שלא יחסר לו כלום
 ואהם הצוו להם לו מירושא אביו יתיר על שאר אחיו ובין שאר
 הקימוהו עליהם לנשיא ולראש ולקצין ומלך עליהם והיא חזרה
 לעקמה לאביה מבאן שאין לאדם לעבור על שבועה דשם ולא
 מצוה אביו הרחמן ויצילנו ויציל עמו ביה ישראל אביה הנשאל
 מעשה ר' בוסדתנאי אשריך ארץ שמולכך בוסדתנאי
 בימי בוסדתנאי ראש הגולה על מה שאירע לישראל על ידו ועל אשר
 חוהמיס ביה דוד כחהמיהם צורה גבוב בימי גבובדנצר דוד
 בהנבא ירמיהו על יכניהו כהבו אהדאיס דגה ערירי גבר לת יצחק
 בימיו ואומר חי אני נתוס יש בי אם יהיה כניהו בן יהויקים מלך יהודה
 חוהם על יד ימי כי משם אהקנך וחשב בלבו להכריה גרע מלבוה
 ביהדוד מיכניהו ויועץ לאמרן ולהמיתה בביה כלאו ש' אפירין לא
 פגח ביה לועץ הכריה גרעו ויאמרן כל ימי מלכו ויהיו כל בני
 הגולה עצבים אם ימות יכניהו בלא בעס הכרה שלשה המלכות
 והפסק ויהיאשן ישראל הן מהנחומי ביה דוד ובסדו המקווד לבא על
 ידו צנח צדיק המעובר לבא מגרעו וישפכו ביה ישראל החנה לפני
 אהינו יברך להורוה עצה נכונה להפך אה מחשבה הרשע וסיכל
 אה עצהו וישבילם למכל אה עצהו וישמיקו סוד א אומנה אשה עבו
 נצר להרבוה לה שוחד ולהה לה מהנוה לשאלו מעשה גבובדנצר
 להרבוה לה שוחד ולהה לה מהנוה בהחברו איה להקש אה דרכו
 ממנה להמציא ליכניהו אשהו נהוא אמור בביה הכלא וילבו ויהנוה
 מהנוה גדולה והשמע איהם והעש כדבריהם והפגח אשה גבובדנצר
 והבטיחם לעשה כדבריהם ובבוא גבובדנצר להחבר איה דציקו
 והאל ממנו להמציא ליהויכין אשהו ולרשוקה שר ביה הסוהר לבנת
 מנוע אה דהויכין מלבוא איו ויהן לה אה שאלהה ויסכל אהיס אה עצה
 וישאן בע הגולה א יהויכין נערה בהולה וביאורה איו ביה הכלא

ויטהוהו

ויהו להקרב אליה בדקה עצמה והנה נראה לה סימני נדוה וירחוק
 נה בטורה צדקהו ולת קרב אליה נהלך והשמור ימי נדוהה עד מלמ
 מוסר ימי טהרה והטובל והטהר והבוא ליו ניבא אליה וההר והלד בן
 דא אה שמו אהיא כי מל אלהו ולבן יחסו הכהוב ובני כניהו אמר
 היל בנ כי הרה אמו בבית הסוהר אהיא כי אלהו מל אב שב
 יהו ל אהיו בבית בלא נהבטלה הגירה אשר נגורה עליו דכהיב חי
 נאוס יי כי אס יהיה כניהו י יהויקים מלך יהודה חוהם על ידי מיצי
 משם אהקנך ונהבאת חג המורה ביום יהוא אקחך גרובכל בן
 אהל עבדי ושמתיך כחוהם ונלאה גבובדנצר ברוב עצתו והושבה
 וצבהו על ראשו ונכרה גרעו ונכרה מענו שס ושאר וגומת אשר
 רבו נפל ונגר על ביה מלכוהו ליחרב ש' לבן שמעו דבר יי
 גר יעץ ומחשבהו אשר חשב ל צבל נוסו מערץ באדים ומתוך צבל
 צרה ברה עם גרובכל לצבנה ביה המקדש באשר נכד ליסד כך
 זה להשלים ונאמרה באורה ש על ידי גרובכל ש' ידי גרובכל יסדו
 יהיה שציד בימי מלכוה פרם עמד מלך אחד חסר דעה ועלה
 לבו להכריה אה גרע המלכה ויחפש צבל גרע ביה דוד צבל מלכוהו
 דרם ויאמור אה קרוביהם וחהניהם וכל מיודעיהם בבית כלאו י
 ענס ויצוה לשפוך עליהם מרק פיגוליהם לעמאס ולטנפם בבישול
 להם ויגזר על שללטיהם לרטא ועל הרוהיהם לבקע ובחמלה יי
 יצו על גרע ביה דוד נוהרה כלה אחה מעשי בחוריהם אשר נהרג
 ימי פלולוהיה אחר הנה לה דריון קטן ויחלוץ המלך יהוא חלוס
 חר ויכא והנה עומד בגנה ביהן ובו כל עץ נחמד למראה וטוב
 מאכל וידע כי לא לו הגנה הדיא וישלך פריס לארץ בחמנה
 נארו וישב אחרי בקעו לחקור עוד האם נוהרה אורש לעקרו י
 לבש איר אורש מפריה ומענפ לאחר ננץ וימצא אורש אחד ובו
 עץ ענף ענפה מצאם דארץ וירם הגרזן אשר בידו לשאת הגנה
 ין אחד לעומהו עומד והוא אדמוע עם יפה עינים וטוב חתי י

מעשה ר' בוסתאי גל

ויגער בו גערה גדולה וישק געקד גדולה ומרה ויחטוף הגרמץ
מידו ויהקעו במצחו וישפך דמו על פניו ועל זקנו והקרב נפשו למות
ויפל על פניו ארצה ויבך ויהחנן לו ויאמר בי אדוני הפל נא חנה
לפניך לבלתי השתתב כי מה עשיתי לך ומה היה טוב וחטאתי
כי באה לי לאכדתי ויענה הזקן ויאמר לו מעט זה מהגמולי
רעך כי באה לגני להשחיתו אם פרי נחמד ראיה למה לא תכלה
מענו וגם למה לך כל כך ואם עץ מאכל האכה למה לא תטעה
לך מעים ולא דיך שנקרה ענפים ועלים ופרחים וצמחים
ופירות לא סבחה לעולל אחריו ולשקור מלשאתי אורש צומח
ואני נאנחה על גבי אשר נטעתי והשקיתי וגדלה כמה שנים ולא
נשאר לי מעל הגן השלם כל עץ נחמד כי אם אורש זה ואמרה
אולי יש הקוד מענו והרי זאת נחמתי להשקותו ולגדלו עד עלוה
ענפיו ולחדש את כל גני מעטיעוהו והרם גרעך גם להשחיתו
לבלתי השאיר לך שום אורש נשאר ובגובה לך האמר כי עין
תהי בעיניך הלא זה עון פלילי ומעט זה מהגמולי הושבתיך
ולא לבית הגמולך כי אם להסיחך מארץ החיים ולמחוג זכרך
מהחיה השמים ויזוסף המלך ויבך לפניו ויטול על רגליו ארצה
ויהחנן לו ויאמר בי אדוני הסבלה עשו ועהי אחרי שובי ויחמה
ואחרי יודעי ספקתי על ירך ועהי היקר נא נפאי בעיניך נאל
המיתה כי ערבה עלי באמה להשקותה זה הצמח הזה מים לעהים
ידועים ולפקוד אובו לרגעים ולשמרו יומם ולילה עד שאוהו חומרים
בארז ואתע מעצרו כל ערוגה גנך עד אובו באשר היה ואשר
עשיתי כפר לי באשר שגיתי ויוקץ המלך משנהו וימצא דמו צפ
במשכבו ויצר לו והפעם רוחו עד אשר הבקר וישכס בבקר ויקרא
לכל חמיו ואשפיו ויספר להם צרהו ויחרישו כי לא מצאו מענה
להשיב ויען אחד ממארהו ויאמר אדוני המלך הלא ידעה כי חמיו
היהודים נרע מלוהם היו למלכים בגלובם כל צרכי המלכות
והמלכים

מעשה ר' בוסהנאי ז"ל

המלכים אשר קדמוך מעמנים להם די חוקים ומנהגים דבר יוס
 יומנו למען יטרו ויעידו להם דברי חידוה וכל חכמה ופעייפי
 ילה וכלומהיהם ואהי יעשה לאברהם ולדתם בחימה נכלאים
 ביה כלאים מעונים בניקים בבית משמרהיהם ועבד אם ישר
 שיניך לחפש מיהר החכמוניהם דהונים בכלא נקן אחד עבין
 עמוד לפנים לספר לו חלומך ולשמונו ערה בפיו אפשר המצא ניס
 ענה ויושב הדבר בשיני המלך וישו להביא ליו מהחכמוניהם ולשנה
 בגדי כלאו ולעמוד לפניו כישאה נצרכה אז ונעלמה מעני חכמ
 הם פילוי חכמה וכל הן לא אנים להון ויבא עבד המלך ויאמר
 להם בדברי המלך וישן אחד מיושיי החכמה הוא אשר היה עמחן
 אחד מבחורי המלכות לביה דוד ונהרג בימי חנוכה ויאמר אני
 אעמוד לפני המלך ואגיד לו אה כל לבו ויאמרו לו רישין אשר
 יביה הכלא מה לך למהר לדבר זה כי לא ידעה אה השלי
 שהבחן בה ויאמר להם חלוס חלם המלך וכמו שראה הוא גסאני
 רחיהו כן ופירונו ידעה ויכירוהו רישין ויאמרו לו יהי יי אהיק עמך
 וכעורהך וימשוך לך חן וחסר לדבר לפני המלך ולא הבוש ויאמר
 לו עבד המלך רחץ וסוך הנה לך בגדים קח והחליף ושנה בגדי לטע
 כימצוה המלך היא אז נשבע הזקן שלא יעשה ולא ישנה עד עמו
 לפני המלך וילך וידבר לפני המלך ומראה אכלו נראה עליו וריח
 נהמה המרק הנשפך וצחנהו עולה וכל עין רואה אורו בוכד ויאמר
 לו המלך חלוס חלמהי ופותר אין אהו הדע לשמוע חלוס לפהור
 אורו ויאמר לו הלא ללהים פהרונים ספר נא לי אדוני המלך ומס אהי
 רצה אמפרנו לך אני ויאמר לו המלך אם הדע הספרנו ויספרהו לו
 וכל אשר שבה ממנו הזכירהו ויהמה המלך ויאמר אם יש להימין
 להשמיט מכל אשר דברה אמנס ערה פהריהו כי מופה לך ויחל
 לפהריהו ועינו הזלגנה דמעה ויאמר לו אדוני המלך הגן אשר
 ראה משבתה ביה דוד והאילנות אשר בו גדולים וקטנים הם בני זקנים
 ובחורים ועוללים והפירוה אשר בו הם נחמד למראה וטוב למאכל

מעשה ד' בוסהטאי על

הם החבמים המשכילים בכל חכמה ומיבני מדע עושי חסד וחסד
צדק ואשר עמדה בחסותך על הגן להכריתו כל עץ ועשב ועל
יחד הוא אשר גרה להרוג אותם והרוהיהם לבקע ועולליהם לרע
במכה חרב והרג ואבדן וכחפץ כל הגן לראות האם נוהר שורש
מצמיח לעקריו והמצא לך שורש מצמיח אחד מעם הארץ אמרה
כי נצורה לבית דוד אשה חרה דרה דריון קטן מקרוב נודע ונה
אשר ראיה בחלום שורש אחד ואשר הרימנה גרזנך עליו לעקדיהו
אשר עלה בלבך לחפש אחריהם לבלות אה גרע המלכה והקן אשר
נראה לך גונה עליך הוא דוד מלך ישראל עה נעק עליך ואשר הגמ
עליו להשקותה הערונה עד יהיה דצמח אתו אדיר הוא אשר חזק
והכרונה ברה מעטה מהיום הזה והלאת לשמור הדריון עם כל קונו
יענה המלך אמנם ידעה כי באמה פהרה ושהה חקור וחפש אס
לביה דוד אשה חרה מזרעו נאעשה עמה חסד ואשים עני לטובה
ועל הזרע היוצא ממנה ואמלא אתה כל אשר ערבה לנגד ולנה
כל ימי היוהי על האדמה נישמע הזקן את הדברים הלה ולא יכול
להתפק וישא קולו ויבך ויאמר אדוני המלך אני הוא אשר שהיה את
בוס הרעילה ומצויה קובעה כללתי אה בהי עם בחור אחר
ממבחר בחוריהם ובימי שמחהו עמה גרה להשמיד את ביה דוד
ויצבק בהוכס ונאסרהי אע עם קרוביהם ויודעיהם והשאר בהי אמה
עגונה זה כמה חדשים ולא ארע אם היה לה דריון אם לא ויאמר
המלך לך לביוך נאמור לבהך הנה פהחיק היום וכל חבדך אשר
הם כלואים עמך והנה צויה לבלתי ענוהיכם עוד ועיני אשים עליכם
ניסר המלך את טבעתו מעל ידו ויהנה לו על כל הדברים הלה ונה
לו כל האסורים וילך הזקן א ביתו ויגידו לו בינהן יש הדריון לבה
וישמח ויודה ליש וישמחו כל ישראל עמו וישב הזקן א המלך ויגד
לו וישמח גם הוא ויקרא לסרים אחד ויצויהו לפגות לשכה בחצר
ביה המלך ולאשה הרה כל השמישיה ומצטיה ולביא הנטרדה
ויכינו לה כל במצוה המלך בכבוד גדול עם אביה וקרוביה וינה

אה מארהו ליהמציא ליה אה מטבה נאה מגדיה בעהוהי הקיץ והחורף
 לא יעדו כיד העלך וימלאו ימיה ללדה והלך בן והקרא אה שמו
 בוסהנאי על שם הגן הנקרא בכהאן הנראה למלך פרס בחלוס ודהי
 שמה גדולה לישראל ויהבשו הקרובים והרחוקים על השאיר להים לדור
 שליטה ויטבור רחמיו וחמדיו לכלהי הכריה גרעו ויהללו אה יי אהים אל
 השב פני משיחך זכרה לחסדי דוד עבדך ולא השיב פניו ובן בכל עה
 צרה שהצר לגרעו בהערהו להם להזכיר חסדיו ובן למדנו מרבוהינו
 אל אמ' דוד לפני ה' כהן העולמים מחול לי על אהו עון אל מחול
 לך בשעה שעמד שלמה וגמר ביה המקדש ביקש להכניס אה הארון
 לפני לפני אמר עשרים וארבע רגל ולא נענה כיון שאמר להשב
 פני משיחך מיד נענה והאשירדה מן השמים וכל ישראל רואים באוהה
 שעה ידעו כח חסדיו של דוד ושמחל לו הקב"ה וגם חזקיה שנענה
 בזבוח דוד ובדהחנן ישראל בשבר זבוחו הם נענים ובהערהם על
 גרעו שלא יכרה זכר כריהו הנאמנה והשאיר בוסהנאי לכלהי הכריה
 נור ממשה גרעו מבניה ישראל בימי גלותם עד בוא גאולתם ויגדל
 יולד בוסהנאי ויגמל וילמד תורה ומשנה והלמוד ואגדה נהלכה
 חכמה והבונה ויגד למלך ויהא המלך לראוהו ויצו להביאו לפניו
 וישוץ לו אהים חסדו מהוד החסד אשר לדוד שנ' יומם יצוה יי חסדו
 ישמר לפניו כנאי בחכמה ויהמה המלך וכל חכמיו על הער הלך
 ישמר לפני המלך מאן עד עה ערב ולא נענע ראשו ולא הסיע רגל
 בא זבוב וישמר על רקתו והיא כפלה הרמון ויך אהו וישכיהו ולא
 דריחו ויטיף דמיו לפני המלך ויאמר מה זה היה לך ויאמר אשר
 נראה אדוני המלך וירא והנה הזבוב אוכלה ברקתו ויאמר לו המלך
 מה לא דיברה אהו מעל פניך וישיבהו מוסר זה יראנו מאכזהינו
 מעשה הנורדנו מכהר מלכוהינו ותייבנו לעמוד בהיכלי מלך ולא
 יבר ולא לצחוק ולא להרים ראש ויד כפניהם וייטב הדבר בעיני
 המלך וידע כי אהי שכל הוא ויצו המלך להרכיבו במרכבה המשנה

ולכה

מעשה ר' בוסהנאי גל

ולכה מהנוה כיון המלך ויקראו למנו ככה יעשה לאיש ראש גליוה
ישראל כיון ע המלך אה שכלו ואת חכמה והקב שמחה ישראל
השאר שהים פליטה לדוד ונהקיימה הבטחה ניספר פליטה ביה
יהודה הנשאה ויצוהו המלך למנוה מהנה ידו שופטים ולדהטק
בכל צרכי המלכות ולבדג אה חכמו ראשי ושיבות אחת שליטין
ואחת של אמל מיין היא סוריא ושמש נהרדעא ופומבדיהא לדיוה
שופטים ברשותו בכל גבול ישראל וימשך המנהג הזה בכל ישראל
גמן הרבה עד שמווד מלך ישמעאל ואם שופטים ודיינים אידיונכל
דינים ואינו צריך לדייני ישראל אך ראשי גליוה לא נפסקו עד עה
ולכן יש בכל חורף של ראשי גליוה גבוב חתם בחותמיהם על
שם מעשה שהיה לנשיא בוסהנאי לפני המלך אירד הגבוב על
רקבו ולא הרים ידו לערדו מאימה המלך ויהר גדולה בוסהנאי
אשר גדלו המלך ואשר נשאו על כל השרים והתגנים הלא הוא
קהוב בספר הזכרונות לבית דוד אבל ראשו להזכיר מעט מגדולתו
לראיה פעם אחת עבר עליו מלך ישמעאל והו עליו אבובטלב וטמו
שרים הרבה ויצא בוסהנאי לקראתו בספר הישר וכהבי הקדש
ושמוה הקדושים בידו והיו שמו קהל מישראל למאד מאד והקביל
פניו עליו מלך ישמעאל ושמש בו שמחה גדולה ובקש ממנו לברכו
ולתפלל עליו ונהן עליו לבוסהנאי בגדים באים מן השלל ונהן לו
כה מלך דתרה לאשה נדידה הנערה בהולה יפה הוואר ולתרה
לקחה ונשבע עליו עליו עד שקיבלה ממנו ואל עליו נתה היא לו
לאדם כמוך והלא דוד אביך לקח לו פילגשים יפוח הוואר בלאתחמי
ובלא קדושין ויאמר לו בוסהנאי לא הויר השיה לישראל יפוח הוואר
את בשעה מלחמה אבל שאת בשעה מלחמה צריכה בהובה
וקידושין וטבילה ויאמר לו הרשות בידך לעשות לה כל אלה ולקח
אותה בוסהנאי לאשה אחר שטבילה ועשה לה בהובה וקדושין
ומצאת חן בעיניו ונולדו לו ממנה בנים ואחר מוהו עמדו עליהם

סג

בני הנשיאים נאמרו להם איך לבס חלק שמנו בנחלה אבינו כי כע
 אפחה אהם ועלה ביניהם דמריבה ועשה ביניהם קיבוץ ומקוטל
 איך להם טרדה מנחלה אביהם ולא גרעון ביחוסם ואפפי איך בד
 אהם בהובד מצויה דקימא לן איך אדם עושה בעילהו בעילה גוה
 וכל נשיא וחכם כמו בוסהנאי וכל גה כהוב בפפרי ביה דוד ויש בהם
 חידוה ברמזים נקודוה מכרשין על מעלה מלכותם ואורך ידם בכל
 ורודור השם ברחמי יחוד עטרה ליושנה ויקים מוכה דוד הנופלה
 לקיים מה ש' ואשיבה אפטיך כבארשנה אכיר אמר יצחק עקריש
 גאצה בדמשק כהובים על קלפ עם מסכה והיו כהובים משנה ג
 אפיס והתפן והיה כהוב גה הספר כהבו פלוע והורישו לפלוע ופלוע
 לפלוע עד עשרה דורה ובזמן עלין אכונטל מלך השמשלים
 בזמן פלוע בא עלי לעיר אשר בוסהנאי שם והיו בה ע' אפי יהודים
 ויצא בוסהנאי וכל עדהו לקבלו ובוסהנאי היה חכם גדול ויפה
 מראה ושא עלי אם היה נשוי ויש לו בנים והשיב כי לו היה נשוי כי
 לא מצא בה גילו ויהיה עלי עליו כי היה בן לה שנה ולפיכך נהן
 לו אה בה מלך דארה לאשה כי היה יפה הואר ובה מלך כמוהו
 מעשה וישן פנדירא שריו וישן דצרו היה ען פביס מעה שינע

לדבר בשפתו והיה בעל

מרמוה וערמטה ומחזיק במחלוקה ועושה לו שם בעבלוה הסה
 ומדבר בנביאים ולמדרי ההורה ונהג עצמו בקצאה ובהארה
 ובכבוד ומבקש גדולה ודעין פבו בהורה ובמשה רבינו ע"ה ורבן
 של כל הנביאים נאמר שהורה כבר בטלה היא וכל מה שצטוו
 בה נאמר שהוא המלך המשיח שהתבטאו עליו כל הנביאים הוא
 אמר עליו הנביא הנה העלמה יולדה בן וקראה שמו שמנושא
 וזו היא הרציה שהיתה לו איך לו ש' אב ועוד אמר דיעבו חרביה
 משה נהבטלה אצלו גדולהו של משה וכשמעו חכמים בדבר
 אמרו הואיל והעין פבו כך פספסו אחריו שרלחו אחרי אמנו אמנו

לה

מעשה יסוף פגדירא שרי

ליה אימרי לבן ילד גה מי אביו ענהה ואמר ה מארוסי יוחנן נהעבור
 והלך לבבל ואיני יודעה מה עשה ה' ליה ענו ואמרו אחכמים העידו
 עליו שהוא ממגור ובן הנדה ענה ר' שמעון ו' שנה ואמר היום ל' שנה
 שבא אורן יוחנן ואמר לי אנו לי מה אירע לי בזאת הלילה נכנסהו
 איצט אחרים מרים ואמרה לי מעולם לא היה לי מענה בזה שהלא
 אצלי בלילה שהי פגמ' ועוד אמרה לך שאתי נדה ולא השגחה בי
 ועשה הפסך ותורה פעם שנייה כששמעתי כן נבדלה ויצאתי
 ואמרה אנו לי מה עלה בידי לא בודאי איש אחר נכנס ונדה
 עמה והיא בגדה וחשבה בלבה שאתי הוא אמרה לו ממני אמה
 חושדה אמר לי מה בחור שבי יוסף ו' פגדירא שמו והוא רודף אחר
 הזמה אמרה לו יש לך עקיס אמר לי לאו אמרה לו שרק לעצמן
 שהק ויצא אח' יצא הקול שגו מרים מעוברת היא כששמע ארנסה
 הלך לבבל מרוב חרטה ולא חזר ומרים ילדה את יסוף והיא איך
 עליה משפט מנה ענהה ואמרה כן וכך היה המעשה אמרו לה
 חכמים הדעי מי הוא בחור ענהה ואמרה לאחר המעשה נרבו
 לי שיוסף ו' פגדירא הוא כן שמע שנהפסם בדבר שינהה אמו
 והוא ממגור ובן הנדה מיד יצא וכרח לירושלים והיה ממשהל כל
 ארץ ישראל החריד הלבי המלכה והיה בבית המקדש על אב
 שהיה והיא האבן אפס עליה יעקב אבינו שמן והיו בה אהיה
 אל שם המפורא וכל מי שילמד אותה הוא עושה כל חפצו והיו
 חכמים מהיראין ממנו שמה למדו בחורי ישראל ומחריבין את
 העולם ושאו הקנה לדבר שלא יוכלו ללמוד ושאו כלבים
 של נחשה הלויים על אפ עמודי כרמל מול שער בית המקדש
 וכל מי שילמד אותה בשעה שהיא יוצא היו הכלבים
 נובחים בו כשהיה חתה היו האותיות פורחות והולכות עלבו
 בא גה יסוף נכנס ולמד אותן ובהבן על קלפ וקדע בשר יריכו ונתן
 הכתב בהוך יריכו והחזיר העור למקומו כשיצא נכחו ביהלבי

אל נחשה

של נחשך ודלכו אורן האהיוה מלכו הלך לביהו וקרע יריכו כמכין
 ונטל דכהב ולמד האהיוה והלך וקיבץ בחורי שלש מאות ושדה אמר
 להם רצו אהם אמרם עלי ממזר ובן הנדה ורנצין גדולה לעצמכם
 ועבקאין שרה על ישראל הלא הדעו שהנבאן עלי כל הנביאים ואמרו
 עלי שאני משיח ועלי נהבאן ישעיה הנד העלמה יולדה בן וקרצה שמו
 עמנואל ועוד נהבאן עלי דוד ואמר בני אהה אנה היום ילדהך בלאת משכב
 אב ואם ילדני ואהם קוראים לי ממזר ועוד נהבאן עלי יהיצבו מלכי ארץ
 אנה הוא המשיח ואלו שאומרים עלי כך הם בני גנובים אבך אמר הכתובני
 בני גנובים המה ענו אורן הכחורים אם אהה משיח הן לנו אור ומורה
 אמר להם מה אור אהן לכם הביאו לו פסח שלא עמד על רגליו מעולם
 אמר עליו אורן האוראין ועמד על רגליו באוהה שעה דשהחן לו כולם
 ואמרו זהו המשיח ועוד הביאו לו מצורע ואמר עליו אורן האהיוה ונרפא
 נהומפו עליו מפרוסי עמנו כיון שרצו חכמים כך שהאמינו בו ישראל
 הפסוקו והביאוהו לפני הלב המלכה אמרו לה זה האיש כשפן הוא
 ומטה אה העולם אמר לה אדונהי המלכה כבר נהבאן עלי הנביאי
 היום כמה שנים ויצא חוטר מגזע ישי נאני הוא ועליהם אמר דוד אשרי
 האיש אשר לך בעצה רשעים אמרה להם יש בהורחכס זה הדבר
 אמרו לה יש בהורחכו אבל אנו אומרים כי על זה נכתב ומה הנביא
 הוא וביערה הרע מקרבך ומשיח שחנו מקוים לו יש בו אהוה כהיב
 בו ודכה ארץ בשבת פיו וברוח שפהו ימיה רשע וכהי בימיו הנשע
 יהודה נה ארץ בו לו האהוה אמר לה אנה הוא אחיה מהים
 שלחה שלחה עמדהס ודחיה מהים באהוהוין באוהה שעה נבהלה
 המלכה ואמרה זה אור גדול דופיפו פריצים מבני עמינו והיו עמו
 ודיה מחלוקה בישראל נפקה על החכמים ויצאו מוכלמים מלפניה
 ודיה לישראל צער גדול הלך ישו לגליל העליון ונהקבצו החכמים
 והלכו לפניה ואמרו לה אדונהינו יש עמו מכשפות שלחה רוכבי
 פרשים בשבילו והיו רוצין להוליכה ולתא הניחיהו אנשי הגליל נהגרו
 מלחמה אמר להם ישו הלחמו אהם שבו לכם גבורה אבי שבשמים

ואהיוה

ותהיה שבידי הן מעציליה אורי והיו עושין אנשי הגליל צפרים של טע
 והיה אמר עליהן האוהיה ומפריח באויר אוהה שעה נפלו על פניהם
 לפעו אמר לרוכבי הפרשים לבו אמרו לאלו הבחורים שיביאו אבן גדולה
 של רחים וישליכוה לים הלכו ועשו כן אמר השם והעמידה על פני
 המים והוא יושב עליה אמר לרוכבי הפרשים לבו אימרו לאדוניהם
 אשר ראיהם והשאתיהו רוח וילך על פני המים ויהמיהו רוכבי הפרשים
 וילבו ויגידו למלכה כל אשר ראו ויאמרו לה הלבנו כאשר שלחנו
 וראינו אוהיהו באיש האלים עשה צפרים של טע והפריחם ועוד רבא
 לו רחיים גדולה עגן אוהה על פני המים בקליפה ביצה ונתבדדו
 המלכה והמדה הימה גדול והשלח והקבץ זקני ישראל והאמר ליהם
 ישו זה אמרתם כשפן הוא די נפל אוה עשה ומה חדש זה בו בכל יום
 ואינו לא בן אלים אמרו לה אדוניהו אל יכנס בלבך דבר כשפנותו
 אם כמו אמר הוא יהא עמנו למען אדוניהו המלכה ואחנה
 נגלה אה חרפתו מיד שלחה ליו שלוחים וילכו הפריצים שהיו מאחורי
 בו ואמרו לו כבר נבדלה המלכה מאוהיה ומופתים שעשה באוהה
 שעה קיבץ מינהו ובא לפע המלכה הלבנו זקני ישראל ולקחו אדם אחד
 ושמו יהודה אסכריוטא והכניסוהו לבית קודש הקדשים ולמד אוהן
 אוהן אוהיה של שם המפורש ולקח קלפ וכהב אוהן האוהיה ולקח סבן
 וזרה כשר יריבו והכניס הקלפ והחזיר העור למקומו כמו שעשה ישו
 ובשלך לבית הוציא הקלפ מבשח ולמד האוהיה כיון שישב ישו
 ומינהו לפע המלכה שלחה אחר זקני ישראל ענה הוא ואמר למלכה
 עלי נהבא דוד ואמר כי סבבונ בלבים עדה מרעים הקיפונ ועליטא
 אהמה מעציהם כיון שבכנסו ישראל ועמיהם יהודה אסכריוטא והיו מושגין
 מענוהיהן עליו והוא עליהן עד שאמר למלכה עלי נהבא דוד וא
 מעלה לשמים כי יקח סלד והרים ידו בכניס יונה והיה בורח בין
 השמים ובין הארץ והיו הכל המהין מענו כיון שראוהו זקני ישראל
 אמרו ליהודה אסכריוטא למה העמוד נארה למדה כעודה מעיד
 אמר יהודה אסכריוטא האוהיה ועלה אחריו והיו הכריות המהין מענו

יסרו בין השמים וכיף הארץ כנשרים עד שחבקו אמבריוטא ויהי אומ
 הטילו לארץ ויהי אומ ראש אמר אהן האהוב שלא יכרישו יהודה
 אמבריוטא ושל פילו לארץ ולא היה גה מכריע אה גה שס המפוז היו
 ורעין שניהם כשראה יהודה אמבריוטא קילל מעשיו עמו והישבו כיון
 אנפלה שבה גרע בינה נמנמו שניהם ונפלו לארץ והם על גה העשה
 וכיס הרשעים כלילי הפח והם מעידים על גה הקלקול שגשה בו יהודה
 אורה שנה החזיקוהו ואמרו להלני המלכה אם בן אהים הוא הביאנו
 ואמר לנו מי הוא שמכה בו וימחה וירפא אורו והיו מבסין אורו בכגד
 הכין אורו בעצירמונים כיון שלא היה יודע דבר וראה סוד שס המפוז
 הדלך נמנמו והוא אמר בידם ענה ואמר לחביריו לפני המלכה
 והיצב לי עם פועלי און מי יקום עם מריעים ועליהם נאמר המים
 הזדונים ועליהם נא' חזקו פניהם מפלע כיון ששמעה דלבי המלכה כך
 ימנה לו גיפה ואמרה לוקני ושרא הנה הוא בידכם מיה יצא ממלכה
 הביאוהו לביה דכנסה שבטבריה נקשורוהו על העמוד לפני הארון
 הקצו סינה השומים והמועים שהאמינו בו ויבקשו להצילו מידם
 ולא יכלו והיה ביניהם מלחמה גדולה ובראיהם כי אין בו כוח לברוח
 מידם ויאמר להם הנו לי מעט מים ויהנו לו חומץ בכלי נחשה ענה
 בקול גדול ואמר עלי נהבא דוד ולצמאי ישקוב חומץ ונהנו בראשו
 גמרה קוצים והחילו הפריצים לבכור והיתה מלחמה בהוך המנה
 בין אח לאח וכיף אב לבן והגבר יד החכמים והקנים על הפריצים
 וכעעוס ניטן הרשע ויאמר הרי עלי נהבא ישעיה ואמר גני נהבי ז
 מבים ולתי למורמים ונל אה כהב קרבו הנה בני עוננה ועליהם אמר
 ויד אבי הנה אה רשעים ואלני עולם השגו חיל ועוד אמר ידרסו ואל
 יבנס ועלי אמר הנביא הנה חשבנוהו נגוע אהים מוכה אהים ומעונה
 יהי בשמוע הפריצים כך החילו לרגום אורם באכנים ויהי ביניהם
 יש גיול ומלאוב ויהבדרון הזקנים ויהריוחו הפריצים אה ישן מעידם
 דלך עם אהן שלוש מאות ועשרה הלמידיו למדינה אנטכוניא ויהי
 שגגד ערב הפסח בשנה הדיא בשבה ויבא הוא עם הלמידים

מעשה ישו קפטידל

אלו לירושלים בערב שבה ערב הפסח והיה רובב על החמור והיה
אומר עלי אנכי עני ורובב על חמור באתו כולם והשחון לו כני
המקדש עם שלש מאות ושערה רשעים שדיו עמו כח אדם אחד מהן
ושמו גמית ואמר לחכמים הראו אותו רשע אמרו לו באתה מקום הוא
אמר להם הרי הוא בבית המקדש עם אותן האנשים שבאו מאנטוני
להפיל בבית המקדש אמרו לו הראינו אותו אמר להם כבר נשבע
בעשרה הדברות כולנו ע מאות ושערה של אומר עליו הרי הוא אד
ודיו כולם במלכות אחד אמר להם גמית לחכמים כשאתם באים
בבקר הנו שלום עלינו בבית המקדש והרי אני נכנס אצל אותו האיש
וכשהראו אותו בשאך ואהן לו כריעה הוא רשע בעצמו וכך עשו
בהקצו כל יקני ישראל והלכו ושלחו שלום ישו נכנסו החכמים בבית
המקדש עם העם שבאו עמו מאנטוניא והיה אותו רשע עמהן
נכנס גמית והלך א' רשע ונהן לו כריעה לבדו מיד הבינו החכמים
שהוא רשע המהעדה אה דבריוה עמדו והחזיקו בו ואמרו לו הרי
אתה הוא המשיח כאשר דברה דיכן אותן האהות שאמרה והיה
עושה מיד נבדל רשע ועמדו אותן א' מאות ושערה רשעים שדיו
עמו ולא היו יכולין לדבר ענה ואמר בשעה שראתו עמו שדיו
נהרג הרי עלי אומר דוד כי עליך הורגנו כל היום גמיתם נאמר ידיו
כס דמים מלאתו ועלי כהיב ואה נביאיהם הרגו בחרב ההחילו הפנה
לכבוד כשפיהה להם ולא יכלו להצילו באותה שעה והיה יום שיין
ערב פסח וערב שבה כשהביאתו להלוותו על העץ כל עץ שדיו
הולין אותו עליו היה נשכר החתין לפי ששעה שם המפוצש עמו היה
אומר אותו על כל שבעולם שלא יקבלנו טרם שיהרג שהיה יודע
בעצמו אינן מעניין אותו וכיון שראו האנשים אדע'ים ח'ין
עומדין החתין ולא מקבלין אותו היו מנחשין שערוב צדקהו נשנו
עד שהביאו לו עיקר אחד מן הכרוב והלוקהו עליו ועמד של אמו
השם עליו הוא הכרוב וכך בריהם של ביה המקדש עד היום הזה
לאחר שהלו אותו רשע עד עה המנחה הורידוהו מן העץ סכך אמו

הורה

יורה לא הלין עבלהו על העץ ומיד קברו אותו כשהיה יוס ראשון
 הפרזים שהטעה אותן בחייו יושבין על קברו ובוכין עברו עליהן
 חורי ישראל ושמרו להן כלשון ארמיה נתי אוריבי כלבים גמלי
 קברת או ספיקא אמרו אותן האנשים נבא אנה בקבר פספסו קברו
 לא מצאוהו דלכו כל אותן השיעי הפרזים להלני המלכה אמרו
 ה ארונהנו זה שהרגו היהודים משיח הוא ראי כמה מופתים הראה
 חייו ועכשיו אחרי מותו קברו אותו וחינו בקבר שכבר עלה לשמים
 שכן הרבא על עצמו הוא ואמר כי יקחני סלה שלחה בשביל החכמים
 הגרה להם אותו האיש מה עשיתם בו אמרו כבר קברנוהו שלחה עמכם
 שלוחים לקבר פספסוהו בקבר ולא מצאוהו אמרה להם בנה הקבר
 קברהם אותו והיבן הוא והיו החכמים נבדלים ולא היו יודעין מה להשיב
 השובה הדבר לפי שבא אחד ולקחו מן הקבר והוליכו לגנו וחרט
 חול וקבר אותו אמרה הלני לחכמים אם לא הביאו לי אותו ישו דוש
 שדרגתם לא אצית מכם שריד ופליט אמרו לה רבי לנו זמן עד אנש
 היבן הוא נהנה להם זמן והיו ישראל בהענה וצום ובכי ומספר בכל
 ארץ ישראל ובהתעונים ומצאו הפרזים פהחוץ פה והיו אומרים להם אהם
 דגהם אה משיח יס והיו ישראל בצער עד שנשלם הזמן שנהנה להם
 המלכה ולא מצאוהו והיו החכמים בורחין ממקום למקום מרוב הטור
 והיראה יצא מהן קץ אחד והיה שמו ר הנחומה והיה דולך בשדה
 יאכה ראה אה בעל הגן שהוא אוכל ושותה אל ר הנחומה רשע אה
 אוכל ושותה ישראל בבכי ובהענה אל מפני מה אל בשביל אותו
 שע וממור שהיה מטעה אה דבריו והרגוהו ישראל וקברוהו קרוב
 למי השילוח ועכשיו אנו מצוין בקברו ועמדו הרשעים שהיה מטעה
 אמרו שכבר עלה לשמים ושלחה המלכה אצל החכמים ואמרה
 הם אם לא המציאוהו לא אצית מכם שריד ופליט והדי ישראל
 צער כמה ימים אמר בעל הגן ל ר הנחומה אם ימצאת אותו רשע
 ייה לישראל מנוחה ורוחה אל הין אמר בעל הגן אני גבתו מקברו

בשביל

כשביל הפריצים שלא יקחון באותה שעה שמח' הנחומא אמרה
גדולה והחזיק בבטל הגן ובא וחזר לירושלים ואמר לישראל הרי לכם
בשורה גדולה בטל הגן נגבו מקברו מיד ללבן עמו כל ישראל ובא אחיו
לגנו והעבירו במים שהיו עוברין על קברו ומחו בחול והוציאוהו
וקשרו חבל בגליו והיו סוחבין אותו ברחובות ירושלים עד שהביאוהו
להלכה המלכה אמרו לה הרי זה ראש שעה לשמים באותה שעה
הלשיגה ושכחה לחכמים יצאו מלפני המלכה בשמחה גדולה וברחו
הלמידיו ונהפגרו במלכות מדין על הרי אררט ומדין לארץ ארמיטא ומי
לחמי והגארים ברחו לעקמות אחרים והטעו את האומות וכל מקומות
שברחו המקום הבט דנים ונהרגו בולם ורבים מבני פריצי עמינו טעו
אחריו והיה מחלוקת בישראל וביניהם גדולה והכאזה וכלבול והפסד
מעון וכל מקום שהיו פוגעין לו באלו מי שהיה יכול לחבירו היה
דורגו והיו הפריצים אומרים לישראל בני מות אהם אהם הרגם מי
יש וישאל אומרים לפריצים בני מות אהם אהם נצאמינים בעבאי
השקר וכל זאת לא יצאו מכלל ישראל והיה קטנה ביניהם ולא
היה להן הפלה כיון שראו ישראל כך נהקצצו ואמרו הרי זה ראש
שעה מינים שנהרג אותו ראש ולא היה לנו מנוחה עם אלו הטועי
שטעו אחר זה מרוכ עומנו שקיים הקב"ה מאמרו בנו דבר הסקת
בלא א ונ' ואת מקנאס בלא עם פנאלו הטועין בגוי נכל אכטי
או הישמעלים ואמרו חכמים עד מה יחללו הפריצים כל אלו השבוע
והורגים אחד לחבירו אמרו קחו לנו אדם חכם שיוכל להוציא אלו הטועי
מישראל שכבר הוכחנו זה ל' שנה ולא חזרו הוציל ועכנס בלבם
שיאו זה משיח וילכו לאבדון והדיה לנו מנוחה הסכימה דעה חזק
על אדם אחד והיה שמו איהו והיה חכם גדול מאד אמרו לו נגזור
עצמינו שנהפכל בשבילך והדיה בחזקה ישראל הכשרים לעתיד
ולך ועשה עם ישראל חסד והוצאת את הפריצים ממנו וילכו לאבדון
הלך איהו מדמדדין שהיו בטבריה א אנטוכיא ונהן הרצאה

יתן ישראל על כל אדם שהצניץ בישו או שהחבר עמו ואמר להם אנשליך
 אן ויהו שלחנ איכס שליחו שלח עמי חקים ומשפטים שהעמית עליהם אחו
 אוקן לבו אוק וראיה שהיה שלוחו של ישו אמר להם מה ראיה רצו ממנו
 לעשות אהבה ומופתים כמנו שהראה אהבם אהבה אבי הביאו ליו
 נסיון אמר עליו שם ועמד על רגליו הביאו לו מצורע אמר עליו שם ונפא
 יד שהחוו לו ואמרו ודאי שהיה שלוחו של ישו שכך הראנו הוא של
 אהבה ומופתים אמר להם ישו נהן לבם שלום ואמר שהוא בשמים דושינו
 וביו על ימינו עד שיטעה נקמנה בלו היהודים וישפילם החת רגליו שכך
 אמר על ידי דוד עד אסיה אויביך הדוס לרגליך באהה שעה ברעו כולם
 דמיסו שטויה על שטויהם אמר להם איהו ראו יאמר לכם ישו כל מי שינא
 איהיה עמי לעהיד יצא מכלל היהודים ולא יהחבר עמיהם שכבר אבי
 היעבהים כן ושנאיהם ועוד איני רוצה עבודה אבוהיהם שכרוב עלידי
 ושעיה חד שיכס ומועדיכס שנאה נפשי אא ישו יאמר לכם שכל מי
 אירצה להיות עמי בחזקתו יטעה בשביל שבה שאונא אוקו ויהיה יוס
 ראשון טוב לכל הימים שבו האיר ה'כה לעולמו ועשו בשביל פסח
 של ישראל עשו אהם עדי דקיימנה מושד פסח שעמד מקברו
 ובשביל עצההא סליק וכו עלה לשמים ובשביל ראש השנה אשכרהא
 דכליבא והוא יוס שמצאו בו עץ שנהלה בו עליו ובשביל עצההא
 רבא גזורהא ובשביל חנוכה כאולדא יוס הלידה אוק לא ערלהא
 ולא גזורהא מידי מי שירצה ליטול יטול ומי שלת ירצה ליטול לא
 יטול ועוד כל מה שברא הק'ה מיהוש קטן ועד פיל שהוא שטוק דמו
 על הארץ וטכול שכך אמר בספר בראשית בירק עשב נהה לכם
 אה כל אס יטריח יהודי על אחד מכם מיל אחד הלך עמו אבי מילין
 ואס יכה אוק יהודי על פניך בצד שמש הן לו צד ימיין ואס יחדפך
 יהודי ל השיב לו שלא קיבל ישו על עצמו הריגה אא על מנה שינאה
 לך דרך ענה ואמר אה אהם רוצים שהדיו עמי לעהיד קבלו מני
 היהודים כל רע שיטעו לכם והוא היה בידו להציל עצמו מני

היהודים

מעשה יסוף פנדעל

יהודים לא יש להם יום דין ויש לנו בעונותינו שנמכר אורם והיה לנו
 הוחלה והקודה שכך בה' בקשות כל ענוי ארץ אשר משפטו פעלו מיד
 עשה חסד והפריאם מעל ישראל והיה לישראל מנוחה עד היום הזה ויהי
 איהו עשה משפטים אשר לא טובים שהזכרנו למעלה הקב"ה ימחול לנו
 והוא שקראוהו הנוצרים פילום לאחר שהיקץ להם פילום און הצוין א
 נפרדו מעל ישראל וכטלה המחלוקה לאחר זמן בגמרה מלכות פרס יצא
 מהן גוי אחד והפליג עליהן להבדילם כמו שהפליגו עצמם של החכמים
 ואמר להם פילום טעה בבהבו שאמר לכם אין לכם מילה הרי יסוף היה
 מהול ועוד אמר יסוף לא באה לפחות מהורה היהודים אפילו אורחיה
 את לקיים כל דבר שבה מעלהם שאמר לכם פילום א המולו ואמר
 לכם נמורום נמולו יסוף היה מהול ועוד אמר להם נמורום בופרים
 שאמרתם איהו חי והוא ילוד אשה אבל ארה בורח הקודש כמורה
 הנביאים ויהי נמורום שהחיל לומר לנערים ושיפרה את נשואיהן א
 ואמר להם אעשה לכם סיג שלא יסוף נצרי מכם שהי נשים ונאדה
 נמורום בניציהן ונפלה מחלוקה גדולה ביניהן ולפ"כ לא יהפיל און
 מהן באל הנמורים ולן כהושבה של נמורים ולא סיעה נמורום א
 כהושבה של און שקורין אורן יהודים חדשים עד שהלך לבבל למקום
 ששמו צ'צ'צ'א והיו הכול בורחין מלפניו ונשהירו הנשים והיה נמורום
 בעל גרוש יצרו און הנשים מה הרצה ממנו אמר להם איני רוצה
 מכם לא שהקחו ממני לחם ויין קרבן לצ'צ'צ'א והיו הנשים מוליכות
 משבחה גדולה שכך גנהם וכיון אנהן לאחה מהן קרבן לחם ויין א
 הפילה לארץ כרע לארץ ליטול הקרבן שהפילהו האשה והכוהן כונן
 במסבחה שבידן ונפל ומה והיתה מעשלה כל ארץ ישראל בידיהן א
 היו מנחין אחד מישראל ליכנס לביה המקדש והיה בבבל וכם גדול
 אחד וראש המנהדרין ושמו שמעון כיפה ולמה נקרא שמו שמעון א
 כיפה שהיה עומד על האבן שנהבא עליה יחזקאל והוא כנהל כנה
 והיה האבן ענה מן בה קול שהיא מן האמים ושמעון כיפה כיון

שמע

ל

מעשה יאן פגדירי

אמע נצרים בבית המקדש שהיו משתמש בבת קול ויש בו חכמה עד
יאן חקר ואין מספר והיו מהקנאין בישראל שיש בישראל כמותו הכנים
יקרה כלבו של שמעון איעלה לירושלים כיון שעלה לירושלים ונחמל
סם בחג המוכה נהקבצו אנמותם וישם הגדול של נצרים ובאול שמעון
יפיה להר הגיהים ביום השענה רבה כיון שראו חכמה אמרו נחמל
יחד שלת נניח בישראל כמותה שיהיה עם היהודים החזיקו בידו
אמרו לא לא נעידך לחזור לבבל ונהיה עם היהודים לא חזרה ונהיה
צרי ואנחנו נעשה אוהך ראש לכל הנצרים אמר להם אני חדרה ישראל
ונמרו לא לא אתם לא החזור לדה הנצרים הרי אנו הורגין לך ואת כל יהודי
איכנס לבית המקדש כשראו ישראל כך נהקבצו ונהחננו לו ואמרו לו
יאן עליך בנה הדבר כלום אשמה ושון חזר עמך והיה לישאל
אשע והעשה ברב חכמה כיון שראו שהגזירה קשה על ישראל
אמר עם הנצרים ואמר להם אני חוזר לדהכם על מנה שלא הבן
לא הדרגו יהודי הבא לבית המקדש ולא המנעום מידר הגהים קבל
יש עם את הנצרים לו הנצרים נאלא ימנעו יהודי מבית המקדש
יגוד הרבה עליהם איכנו מגדל גבוה ויכנס להובו ולא יאכל
לעולם לא בשר ולא דבר אחר לא לחם ומים לבד אוריד לכם קופה
בחבל ונהנו לי לחם ומים בהובו וכל כך למנה שלא ימנעו בהובם
לא ישהחוד לעולם לאחר כך עשה סדור קרובות לכל דשנה ויוצר
ומוספין על שמו כמו שעשה ר' לעזר הקרילי ואלה וקבץ כל זקני
ישראל וחכמים ואמר להם בבקשה מכם שהקחו ממנה זה הסדור
והשלחיהו לבבל לראשי ישיבות אם יטב בעיניכם למעדהו לחצים
ויהיו מהפללים בו כדי ששבר שמי עמדם שלחו אוהו לרבי נתן
צוציקא שהיה ראש גלות וכא והראהו לראשי ישיבות ולסנהדרין
לבבל ואמרו טוב הוא ואמרו לחצים שיקחו אוהו וילמדוהו
וכל מי שירצה הפלל בו והיו מהפללים בו כל שבה עד היום
היה ונה שמענו כיפה הוא שקורין אותו השומעין פטרות
יה שלמה מעשה יאן פגדירי ונהו דיעו דכפר בלהת רבא ואמע
ל שמעא בהרוי שהוא יאב בנצרה דומי החרוב ונצרה שלי

אשר

מעשה גלכה שב

(קמ"ח) בעשרה ובן עשר כשהיה הולך בדרך ראה שני נקשים והיו
 נלחמים אחד לבן ואחד שחור וכמעט נהגבר השחור על הלבן ובן
 להרגו כי היה מנה בצמא. בא הלבן אצל האיש והוא והמונו צחי
 וצמא נהן לו לשמה ער שריו מיס והלך לו מיד שני הנשאים עוד
 להלחם נהגבר הלבן על השחור והרגו וזה האיש הלך והגיע למקור
 חפצו לשלוס ונהן הכתבים לאורו שר של מדינה הדין וקראס ונהג
 על ראשו ואמר כל מה שצוה אדוני המלך אנשי מיד נהן לו האור
 שאוריו ומלח רצונו וחפצו ועמד והחזירו ששנמח ויצא מן העיר
 כעזו מדהלך ארבע פרסאות פגע בו אדם אחד יפה הוואר ויפה מראה
 דוד והדר עליו ועבדים מיעיבו ומשמאלו הפס בו אל אין אהה ג
 מכאן עד שהבא אצלו והשב ואכבדך ונתעשה ענין חסד כחשך
 עשיה עמדי חסד ויהי עבד נפשי ממנו אל ומי אהה אדוני וא
 יקרה נפשי בעיניך עד אשר כל כך אהה מכבד אורי אל
 איני מודיעך עהה ולא אמפר לך מעשי עד שהרצה ללכה
 עמי הלך עמו ונכנס לביתו באו לקראתו כל אנשי ביהו גדולים
 וקטנים טפ ונשים והיו מנשקין אותו על ראשו ועל רגלו והיה
 האיש הדין המדיה על כל הכבוד הגה שעשו לו ישב אורה
 הליכה אצלו למחר רצה ללכה ואמר לבעל הבית כי המלך
 קבע לו זמן ולא נשאר מהזמן רק עשרה ימים והוא אינו יכול
 לחזור ועדיין הוא בדוחק גדול אל ש החוש מזה כי כרגע אחד א
 מוליכך להוך עירך כי אנחנו מן השדים ואני הוא הנחש הלב
 אשר נצאתי נלחם עם השחור כי הוא עבדי ורצה להרגו
 ולגלות ערוה אנשי ביה ויאצרי לקאתו וברח מלפני ולא
 האגרו לא במקום הדין וכמעט נהגבר עלי ובקש להרגני ו
 אהה שבחה והשקיה מעט מעט מים ונהוספה בי כוח ורוח אחר
 ועמדה והרגתי אותו וכל זה הטוב הוא בשבילך שאלו המיה אנה
 היה שכ ש המקום הזה והיה מחריבו ולא הדיה לנו הקומה ול
 חיעו כולנו כי אם על ירך ושהה ש הצטער כי ידענו כל מה שעו

לבס המלך והחידוה שאומר לבס ולוקח ממנוכס ועל כן אני נשיאך אחוהי
 והיא נשרה בגולה יפה שאין כמותה בכל העולם וחכמה גדולה בה ומיד היא
 מעשרה אוקף בחכמה ובעצה והיא אומרה לך כל פרוץ החידוה שיאמר
 המלך לבס והציל נפשוה ונפשוה בע עירך מן המה ומן הממוץ שהיא לוקח
 ודע באמה כי אשהך ביום שיצאה נשם מנה כיון שמע כך עמד ונשא אנה
 הנערה ונשארה שם עמדה ג' ימים בשמחה ואחר ג' ימים הרכיבו את האשה
 על הפרדה והוא רכב על הרכש שלו ועבנו לו ונהנוה ומשאוה בגדים ומיני
 השמים ומנחות והלכו עמו ללוהו והגיע מיד לשירו ועוד אמרו לו א הצטער
 לשום דבר כי אנונו לא נהרחק ממך כי נבוא לך בכל עה לבקר את אחוהנו
 והדבר אשר יקשה ממך נעשה אנונו מיד נכנסו עד הבית ואיש לא ראה אותם
 ולא האשה והוא הלך לפני המלך והשתחוה לפניו אפיס ארצה ונהן לו הכתבים
 קרא אותם ושמו בהם שמחה גדולה וצוה שילך לביתו לשלוס וישב המלך על
 השוכו בפעם בפעם ואומר אותם החידוה והיו באים אצלם זה האיש ושאל את
 אשהו והיתה מעדה להם הפרוץ והיה לוקח מכל אחד מן הארים כפי מעלתו ונדיבותו
 והיה נצול מיד המלך והמלך היה המנה על זה הדבר והיה גאה האשה מעובדה
 והלך בה שלא היה כמותה בעולם והיתה נראית לעיני כל העם אן ידעו כל עם
 הארץ כי הוא נשוי אשה ונודע שהיה מן האדים נהגלה בה והיתה בה
 שנה ושנה בה המלך כי היה יותר גאה וחכמה ומתמה ואין כטיה בכל
 עולם והיא היתה מעדה פרוץ החידוה יותר מחמה עד שהיתה אומרה לאוהו
 הבא לשאול פרוץ החידה כך וכך אירע וכך היא השוכה החידה עד שהיה המלך
 המנה לסוף של אוקף מאביה ונשאה נשם אנה גברה וישם בהר מלכות בראשה
 ומליכה בחייו וכל אשר יש לו נהן בידה נאנשי אמה ועמה וקרובניה וכל
 הארים אשר החת ממעלהם באים לבקר אנה ולשא בשלומה ועושיין לה כל
 מצה ואחר שנה אמה חזרה כל המשפחה עליה והיה גם עליהם גברה כמו
 היה אמה ומלכה עליהם בע אדם וישא שמחה ומבדה בכל העולם וכמות
 ושה מלך שבא עמדה היא ונהישה במלכות והשתחוה לה כל הארים והמגנים
 השחור ולכדה עיירות גדולות ובצורה שאישה מימינו לא לבד אותם והיא

מעשה מלכה שבז ואמה עה

במעט מלחמה לבדי אנה כי השדים היו מגייסין אנה ועוד היו לה מן העוה
הדוכיפה שהיה מושלה עליהם והמלך שלמה כשרוצה לעשות מלחמה עם מלך
או שר והוא רחוק ממנו או שהיה מעבר לים מעיד היה שולח לשר הרוח שיצוק
על הרוח לבוא ולשאת אהו בין השמים ובין הארץ ועוד יצוה לשאת חילולוהו
ויצוה על החיות שילכו מרחק למחציהו על הארץ וכל מיני העופות הפורחים על
המחנה וסוככים בכנפיהם עליהם כאלו הם יושבים בבהרים פעם אחת שמע
המלך שלמה במלך אחד שהיה באוי הים והיה לו בה יפה עד מאד שאין
כיפיה בכל העולם שלח לו אני שלמה ין דוד מלך ישראל אשר משחתי יסא
ישראל לנגיד על עמו וכל מעלכוה הארץ נהן לי יסא שהי השמים וגם השדיו
עובדים אנה והמליכוע עליהם ונהן בידי החיות והעופות וגם שרי האומות
בידי ועבה השמר לך ושמור נפשך מאור וא ישיאך לבך או יסיהך אחיך בן או
לצמר מי הוצ זה שלמה ין דוד לבן אני צריך לקחה אה בהך לי לאשה וזה
גברה וצריך אני ממך להכנס לדחינו ליחד אה השיה ולעבדו כמנו ודי
לעם אחד וזה המלך הנזכר היה לו שלם אחד ובהובו שר אחד והיה
המלך משרתוה לו ומקמו לו ומנסך לפעו מעיד הלך שיו בפחי נפש אל מדו
פניך רעים אל שלח לי המלך שלמה אהן לו אה ברו לאשה והדיה אחו
מעבדיו וכל זה איננו שיה לי לא דבר אחד שאמר שאשר השלם ואב
לדה היהודים כשאמנע השר כך מעיד כעם וקצפ ואל א הפן לדבריו כ
סקר הוא אומר ותיז יכולת לא עלו ולא עלוך גם אני אקבץ אה כל השר
שיש עמי ותיצוה גם על הרוח שאם יבא באוס אניה אשברנה גם לי לב
כמוהו ש היראו וא הפחדו חזק ונהתקה בער עמינו וכעה שרי שהינו כשאו
המלך כך של אהו האו ויחזק אה לבו וירס ידו וישבע בלדיו כי מלחמה גד
יעשה עם המלך שלמה וישלח לו אגרה להשיב לו בהשובוהו על חלומות
ועל דבריו ויאמר א ישיאך לבך בחכמהך ומלכוהך וכמסך נהבך כי ישליה
בהנה ובהנה חדל אהה מלהים אשר עמי וא המפה ולאהיך אני משרתוה
כורע ובה לו אהן לך לאשה ומה שבכוהך לעשות עשה כשאמע המלך
ההשוכה הרעה הזאה ויקצופ עד מאד וחמהו בערה בו וירס ידו וישב
לא יסקוט ולא ינוח עד יאם בארצו משפטים גדולים ויהן נבלהו ונבלו

עמו לעוף השמים ולכהמה הארץ וצלמו ישבר וישלח אחרי שרי הרוח ויאמר
 להם ומצד רוחה בואו הרוח ושאן המחה וכל אשר בו וכל החיה וכל הבהמה
 והאילנות א' א' פלוע וישלח א' כל החיות וא' כל עוף השמים לחוספ' על המחה
 ולמלך עליו ויבאו א' מזה וא' מזה ממזרח ומערב מצפון ומזר' והשאן אלהם
 הרוח בין השמים ובין הארץ ויורידם א' החי והצ' המלך וכל מחנהו והחיות
 והעופות והיה החי והצ' נרעש ונרתע מקול מצדה לוח אביריו וצפצופ' השופות
 ושאגה הכפירים מיד עמד מלך החי מרעיד ומבוהל וילך א' צלמו ויגר לו א'
 ועודנו מחזיק ברשעו ויסיהו ויאמר לו לך בנוס כל חילוחיך וצא לקראתה
 אנכי יצאתי לשאן לך ולאטופ' כל חילי ואשרכה עמו מלחמה וכך שאן ויהקבצו
 יחדיו בהק' החי מצפון ומזר' מיד צוה המלך אלמה את החיות ויבאו בהק' מחניהם
 וישעוהו ויכריהו את קומה ארזיו ואת מבחר בראשין והנשארים הרה צמו ויהפאו
 את המלך חי ואת כל העם החרימו ויביאו אהו א' המלך אלמה וידבר אהו משפטים
 ויאמר לו מי השיאך על זה כי שלחה לי לא אכרע לאהיך ולא אהן לך את בתי
 ואמר לו שלם אחד יש לי והוא השיאני על זאת ואמר לי א' ושיאך בז' דוד בהחולותו
 כי אינו יכול לעשה דבר ושל' גדול משלחה וישלח לו אחד מן השדים ויאמר לו
 מי בכס אשר מלאו לבו לחות מערכות אלהים חיים ואורי נצאם וגם ידו שלח בו ואמר
 כי אצ'י יכול למכול דברי הכל ורעוה רוח וענה אם המצאוהו באיזה מקום
 ופסוהו והביאוהו לי חי ואדבר אהו משפטים ואידעה מה אעשה לו ויהי בשמוע
 הד' את הדברים האלה קם וברח למלג' את נפשו מיד אלמה וילכו אחריהן לבקש
 אנה ואנה כאשר ירדופ' הקורא בהרים וימצאוהו ויביאוהו א' המלך אלמה וידבר
 אהו משפטים ויצו את עבדיו השרים ושרי החילים להוליך אהו א' מקום שמצאוהו וצ'
 שם ויהן להם קורה של ברזל והיה חקוק עליה שם המפורס' ויאמר המלך הלהו
 עליו ויעשו כן ויהי שם עד היום הזה ויחריב המלך את החי והוא ויקח את הנערה
 והלה את המלך אביה וילך וישב לדרכו וכשבו נהישה דעתו ראה כי הדוכיפת
 לא עלתה עמו ולא באה למלחמה אלא א' שרי העופות ומלכיהם ואמר להם לא
 באה הדוכיפת להשועה י' ועה לכו הביאו מלכה ושריה לי לעשה נקמה ולפרוע
 פרעוה במנין העופות כלו וילבו ויבאו אין ויסרו א' משמעוהו ויתמנה לו אדונו המלך
 ויש אלהים א' נח החשוב עלינו חטאת כי איך אנו כדאי למרוד במלכותך ומחנהך

מעשה מלכה שבת ושלמה ע"ה

ובמנהג אלהים אשר נהג לך ואשר השליטך על כל ברוחיו עליונים והחמונים אך שיוון
לא ששענו ושלוחך לא הגיע לינו עד עתה לא יש אשה אחת מושלה עלינו ומלכה
ושמה מלכה שבת ומלכה עלינו אחרי מוה אשה ודיתה חכמה ובעלה חן וחסד
ויטה הוואר ומרחה ודעה והיא שופטה אהנו בצדק ומישור והרבה לעשות הטוב
והישר בארץ והיא גידלה אהנו מנעורינו ועד עתה והיא לנו כאם ואנחנו
סרים למשמעתה ולא כחמה מלך לא יש לה חסד עלינו ואנחנו לה כבנים
מיד צוה המלך בשמענו צחוק לשונם וטוב דבריהם שילכו לדרכם לשלום
וישובו וידברו למלכה שבת וכל מה שעשה המלך שלמה ונהגוהו ומלחמוהו
והיאך נהגבר על מלך האויים ועל מלכה ושירה ועל אלהיה וכי הרג כל
אנשי האויים והוא והחריבה ושרפה באש והלה השך שלה במקום שמצאנהו ועודנו
הלנו חי עד היום הגד ולנו דבר טוב וחמל עלינו כי באנו בשברון לב לפניו ולפני
דבה האבר גרם ומיד צוה לנו לשוב למקומינו לשלום כשכמוזע מלכה
שבת אה הדברים האלה וכל מעשה הקפו ונהגוהו ופרשה גדולה שלמה
עלה אימרו עליהם ויפל לב העם וימס ויהי למים אמרה לכה ליו ואשמע מפיו
חכמתו ואראה מעשיו הנפלאים והנוראים אשר אין כל אדם יכול לעשות כמו
ש' ויחכם מפל האדם ומציהן האזרחי והימנן וכלכל ודרדע בני מחול וכהיב
והרב חכמה שלמה מחכמה כל בני קדם מיד לקחה מנחה ושירים כבר
גהב טהור עמדה ובשמים הרבה מחוד ואבן יקרה ועצי שמונים והבאת המלך
שלמה ירושלים והבאת והנסהו בחידוה אמרה לו מה שבעה ינצאים והשעה
נכנסין שנים מונגין ואחד שורה אמר לה וכי דברי נשים שמספרוה אשה עס
חברה בלבנה אה באה לנסות אותי בהם אבל אני אומר לך כדו שלך
הנשתי בעיניך והאמרי אלהי אה המלך שלמה ולא ענב וכבר אמרת בספר
שלי ענה כסיל כאולהו פן יהיה חכם בעיניו והשבעה ינצאין עימי לבון והשעה
נכנסין ט' חדשים של הריון ואחר שהלך יהיו שני דדיה מונגין להינוק והוא שורה
אחר כך אלה לו ילך אמר לאמנו מיהוה אבי אמרה לו אביך אבי ונקיך בעלי
ואהד בני ואני אחנהך אמר לה בודאי אלו עמון ומנחם שבאו מלכותו שילדו
לו בנותיו אח"כ לקחה הינוקה גברים ונקיבות והלבישה אותם מלכונשים שני
וקימה אותם הכשיטין שנים ואמרה לו הפרד לי הזכרים מן הנקיבות מ

אה המלך שלמה נהן לפניהם קליוה ומגוים והיה נוהן להם לקחו הזכרים בידים
 קמו וברחו להם והגקיבוק שמו אהם בחיקם נישבו ובאו בהחבא אמר לה אן זכרים
 הללו נקיבוק אמרה לו האמר לי מהות בור מנחשה ודלי ברזל מעלה עפר
 גסקה דמים אמר לה גובהא דכוחלא אחר שראה חכמה ודעהו והבונה לאין
 קן הודיה לו שב ויגר לה אה כל דבריה ולא היה דבר נעלם מן המלך אשר לא
 יגר לה והאמר א המלך אמר הדבר אשר שמעהי בארתי על דברך ועל
 חכמהיך ולא האמנהי עד אשר באהי והראינה עיני והנה לא הוגר לי החסין
 דוספה חכמה על חכמהיך ושמועה על שמועהיך מניד ראיה המלך אהה ודיהה
 יפה עד מאד והיה פנויה מן האישוה ואמר לשכב עמה אכל כששמע שהיא
 בה סידה אפ על פיכך ראה שהיו רגליה שעירוה אמר איך תעשה מיני עשה
 מקום שהיא רצופ אכע שיש מזהים אמרה רחבו על מאהים אמרה ארכו ועשה
 אהו פרדם מצד אחרי ואפך מים על השיש והיה נראה כאלו הוא מים ואמר לה
 לעבור על הצר האחד להכנס לפרדם ודיהה סבורה שהכל מים מיד הגביהה
 בגדיה וראה אה רגליה שעירוה שלח דברים לה שמהקשקשין בהן הנשים ודבר
 אמר אה השיער ונהקשנה בהן ובאה אצלו ושכב עמה ויצא ממנה
 נבוכדנצר והוא של מהרסין ומחריבין ממך יצאו ואחר כך שלח לדרבה
 וחזרה למקומה והמלך שלמה נהן לה אה כל חפצה אשר שלח מלכו אשר
 נהן לה כיד המלך והפן והלך לארצה היא ועבדיה סלני מעשה מלכה שבא כסייעה
 והוד הבעץ גזוה מן גזואה יהושעבן נון עם מע בעץ
 גלוק לכפאר לדי באן גמלהים ואחד והלחין אלטאן לדי ~~הלחין~~ ובעץ
 לן פי וקה רבולה ארץ ישראל לדי באנו פי גמיש אקטאר ארץ הם כפאר הים
 שובין שובין וכאן עצים לבאם שדיד שכמר ואנפאק כאמר קלוב למלך לדי
 יהלכהם יהושעין נון עם וכאן ודבר בעצהם לבעץ הם אלכר לל אמלוק לערפ
 מא קד אהמע ליה מן גמיש לכלוק לגמיש לנצרהה ולס יעלם אנהם לעצים
 יתרהה ואבההדא והו יקול לגמעהה לגבאברה לדי באנו משהארז מאימא
 יצורא שדידה לבאם עצינה למראם אמרהקדמה עלת גמיש אנאם ומנא
 לך ית אייהו לדיב לקתהל קד עלמנא מנא פעלה פי מדן אצחאבנא ואן

ומאשה מן ונגידים קד אהלכהים בלמים ואנולהים לי לקראר לחספל ואכרבת
 קראהים לי כחן לנח מנהא מרא וצעצעה שמדן לי כחנו אולחיתא ימרארין
 מנהא אכרא סרמרא ואהלכה לקרא מנח אדאיר אמלאן בלנשים בלמוחשי
 ואחוחשי ואשביד ואמלך ואממלכה ואקלאע ואפקאע ואנכל ואחלאל לז ינחס
 מן שיק בכיר לי אצגור ולא רחמה אמפל ולא אפקה עלי בדימה ולא סהרהע
 חורמה ולא הרבה לאצלה מכאן ולא אפקיה ללכיאר מנח ודלי גרא עלינא
 כחלהלחפנא והשהתנא מן בעצנא בעץ ולאן אהרא ית איהו אליב לקרא
 נסיר ליד גמאשה עלא דיבצך מלוך קד אהפקה והעאהה ותימאן העפחה
 ממנן לס הקע עליהם הימה פליכון אחרב כיננא מן מרג אפלצטיין ביין
 אבא לי העכד רבך עליהם למנמוב לי גבל אברה מן אסאע לי הלאה
 יומא ואצלין ליד ולא הקול אן מנא ביינא עליך אן פעלנא עליך חילה אן שור
 נסיר ליד פי אליל לחהי העלם אן גמלהנא ואחר והלאהין מלך צלמטיין כל
 ואחר האג אמלך עלא ראמה וכל ואחר מן הולאי אמלוך החה ידה בלאח
 ערד סרה והלאהין אפא פארם ניר ארגא בגר אחצא וכגר ערד אג
 אעציה ולכיל אנסימה ואמוא אגילה ומענא איצא אקנאס מן אה
 אמלה ואחר ואהנרסה ואפלספה ובאמלה אן יפה אגבאר ואר מעה צאשה
 והו ירמי פיהא אן אנגחה קהלה אפ ואן לס הנגח קהלה כנעם מנא ומע
 מלוך מעהים אהיאב ואדרוע ואענר וכל אלאה אחרב וכל הדי מורהא
 מן גרנא נוח ע"ם פאעלם בולך ואפעל בחסב מנא הרצה לאנך לממלוא
 בנח קד פעלה ובער לך אמלאס פלכין קא צאחב אחריה באן הסלה
 אכהאב מנרא וגלסו ינקבון אעסכר ויעולון פי אבלאג לא ענר יהושע
 נון ע"ם ולי גמיע גמאעה בני אסראיל עליהם סאס לה אברכהה פי ונס
 גמעה אעצרה פאנצל ארסול אכהאב ליהם וגא וכאן יהושע"ן נון ע"ם
 גאם עלי בארסי מולכה משרפ עלא אכהאס ליחכס כנח עמר עליה
 מן אכהאס ושהוריאה ואשראיע לי אנולהא אבה עלא מוס"ן שמראן
 והי"ד מיהוב ב"ד למזכורה עלא מן יסהחקהא מן ארגס ולפנק ולחריק ולק
 לאבהא מנמובה ליה פלס ילהפה לי ארסול ולא לי אכהאב לחהי פרג מ

עליהם יאסאקין פי אבאד עאבדין אנוהאן ראכעין אאצנאם סאגדין לאגמאד
לא לכס לה' צח'ח גאדהדין באפרין בל' לא סלאם לה' עליהם ולא על קומהם
ולא אנגח להם טריקהם ולא אנגב להם בקא ולא אוצלהם מראדהם ואמסד לה'
חלהם ושהה שמלהם ומק נמלהם וקטע לה' סבלהם ואוש שזמדהם והו יפעל
זלך אנה סמישן עלים מנגב זכרהם לה' לא אכקא לכס זכרא ולא אסעדהם
פי אשרא ולא הם להם חיוה אבהר מן שדרא לאגל אן יקצר שמרהם מי
לופא הקצידא לאנה בלשך אכצר ואדרא זכרהם אנכס מסרעין מהבשרי
קאדרין לאמסיר נחונא לי אמוצע לי אנה אעבד רבי עליה למנסוב לי נבל
לברכה בער ל' זמנא פלא חיוה להם לי אן יצאון זלך ולא השאדהדון באעיאנכוס
ולא ינהגם אמוצע למקד'ם כעבאילכס ולא הפהכרון אזוי וסיהם לנא הרואה
ולא דכלהם לנא באבא ולא נמדלכס נחן שי הלצהין יומא ולא נהוצנא נח
ען אמסיר נחוכס אקל מן כמסדה איאם ולא אבהר ואתיר ליכס היראן אאמו
ומשי אאמדה אטואהרה אזכיייה להקיייה לי אצטפדה רבדה מן קדיס אצמאן
פיא וילכס וילא הו מנא אנהם סמעטהם או מנא שלמהם מנא לי גרא לנא
במצר מע פרעון ומנא חל בה מן אפאה ומנא צנט בה מן אמעגארה
או מנא סמעטהם מנא פעל צאחבנא וסיידנא לו אנה לבאדי שלס אאנכי
הקי אמהקייא צאחב לעצא למנקלבה הנבאנא לצארב בהא לבחר
ואנקסם אהני עשר טריקא והי לעצא לי צרב בהא לצכר ואהטול מנא
ואחיותנא ובהא שק לבחר ועברנא ובהא וקפה אשנעם חרי צדמה אטוא
והו לבשיר אנציה כלים לה רב גמיע לעלמין צאנים אדיר אאקק לבחר
זכי אדנא הקי לאכרא שפיט אאומה סראג אצלמה מוס' ק' עמכאן ע"ב
לי אהלך אמלכין לעצומין סוחון ועוג מלוק אבהנייה הם וסאיר קואהם
צאחב אסריר אחריר או מנא שלמהם בהלאך עמלק וגישה חין הגמדה
סיידי משלבי מוס' אכלים אומנא בלבכס מנא גרא כפמסה מלוק מדין
ושעון ומנאב לי הגמו עליהם אהני עשר לפא רגלא וסכוהא וקהלה
ואכרבן קראהם וקהל בלעס ק' בער אסאחר מעהים וכרגו סלמין אג
ולא יקהל מנא רגל ואחר או מנא פהמהם מנא סאר גרנא אברהם לכו
עם פי גמלה קומה הלצה נאה והמאניה עשר ולס יגל יעלב ויכל

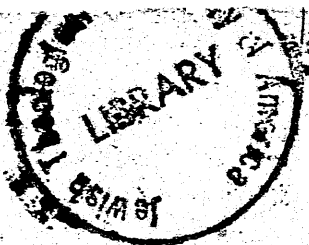

אן הנפול האלח אבהאב פאנה הלפלפ אעדאיאנא וההלכהם והכמר קלובהם
 בארץ לה' הע' פאמר ידושע ע"ם פי דלך לוקה ואלמעה באחצאר בני אמראיל
 אשרטא ואלמעה וגמיע אצחאבהם ונקבו לעסכר פפעלו דלך ועמדו לוי—
 וקלו לה יא פיידנא ויא רי"ם לבא פקד פעלגא קלה לנא ב"ד ואלמרענא פאגאנא
 וקל אן אראד לה' הע' יג'ה לבא באלמפ לופ מן אפרסאן פהו קאדר בזלך
 בארץ לה' העלמא ואלמר באכראג ארסול ויקרא עליה אבהאב האניה ועלמא
 סאיר בני אמראיל הם קל אשרפ ואניצר מנא קד אגהמע לבא בהאליה אלמעה
 אואחדה וקל להם א"ע סאיר ליהם באחר בהאבי ה"י בעון לה' הע' וגל וע"ן
 פי מבאנהו קל פלמץ העלם ארסול אבהאב וסאר והו מנכ"ם אראם באב
 לעיץ והו משרפ עלמא אהלמפ אי אן נעל אא קומה פלמא אהרד"ם ברא וקל
 פיא וילי עליכ"ם אי אן אא המירון אא אאמד לעגאג או אי מן לא יסמע מעכ"ם
 בלממא ולא יבלב"ם סלממא אן מנא אנה"ם ביץ ידיה אי בלריוחא להב"א לא קדר
 לכ"ם ולא לבאה קומת אקרו גואככ"ם לחת העלמון איץ קדרכ"ם ואן לא אלה אא
 אלה בני אמראיל סובחאנה ען וגל והו על" כל איץ קדיר קל פלמץ אכל אבהאב
 רגל חניץ אצור ובדא יקראה ואז מכהוב בעלואנה אי אגמאעה אאנגאס
 אארגאס ל"י קד דנא הלאכה"ם אמלמעיץ אקוס אטמניץ ל"י קד קר"ם
 אגלה"ם מן ענד אקוס ל"י ה"ם אאכיאור אאזכיא"ם אאהקיא"ם אאכראר אאזפי"ם
 אטאדריון אצחאב אעלם אאמנך אולי"ם רב אעלמניץ רב אדניא ואלכרה
 סובחאנה והל"ם קל פלמץ סמעו עלואן אבהאב ומכרהדה קאמו ינוחון על
 אגפס"ם נילממון על" וגוה"ם ושונ"ם הגרי דנמא וכאן קאר"י אבהאב כלממא
 קרא פצל בקו ילממון ניבכון פלממא כמלה קראה אבהאב אכ"ה"ם אאנדראס
 ואלמנעמא חה"י לא יפהמון מנא יקולון אי וקד אכ"ה"ם אכלא ובקו לכביר מעה"ם
 נאעגיר ירבבמון בלגרו"ב פלממא חה"י גאה"ם אלעינה אמלעונה לכביר ה'
 א"ם ארחיס מנא איכ"ם יא בני לעס ואלך מן ל"י נעלמכ"ם אן אנא באי"ם אקלפ
 לעי"ם אנפס באב לעיץ משרפיץ על" להלאך אנא נמאעה אכ"ה"ם פי
 דאכל"י אמואר מן חריר קד סופרה"ם עלינא אסחרה ונחן ביץ ידי ואלחד
 והלאה"יץ אולממאן והחה כל מלך סה"י והלאה"יץ פארם ג"ר ארגל בג"ר אה"י

גזרה ידועה ז' טז ש"ק

לא להם ערד ודס בלפרח ולמלא ונתן בלחץ ולהרח לפלמרד יתקאר לכתוב
 ז' כנה נתיס פאנבה ואת כנה נחבה פאגלם ואת כנה גלם פקס ואת כנה קאויס
 אגנשי ואת כנה מאשי פאגרי ואת אונבן אגך הסבך לריאח להבא פלא המהדל
 ותי אנה רבץ לכתוב באגנאח אהמאמה ונארה לי יפהח ויעיח עם ודס גלוס
 גלי כראמי מלכהס משרטון עליו להכס פטרהה אהמאמה אגנאחיהא ולכתוב
 ז' אידיהס ואשרפו עליה יקרוה דזינך אן מן פאערהס הגרורא שיונהמא
 גלדמוע והס ערבו ערבה עימה אההז מנהא גמיש לעלם מן פאערהס
 ז' ואחר רבב עלי מנהר אסקר סנהז מן לזיהב אתחמבן גללה מן אחריר
 לאכזר ודס יסירו פי לריאח להבא ואכלו מעדהס טבחס ז' דרון אהמאס עם ודס
 געקו ויקולו אנאר שנאר לא דרו ולא קראר לעגל לעגל פמא אהס לקול כל ואחר
 אבהדאן אכמטל ואשנעאן אהני עשרלפא טארם לבומהס לפיאן וכיולהס חמרה
 אסקר זכולהס אכרגן לדאי ולדרוע ואפיאר למלאס וכרגו באוקה באנהס לאקור
 או לריאח ומארו לי אן ועלו לי לקומים חיה אס אובך אמהא לקומים חיה הענד
 אנאר ולכומב פלמן לאח להא לאמר עמגלה הקול לאבנהא אובך דולי נגס
 עהר מניר בארבעה אהא לעלם וחוליה לכומב עמאעדא המלי לעלם פאן
 כחן מעמדית פא וילנא ואת כאן מעמאוננא פיא טובנא נסכט אל באדרהה
 בלויל גר סיפה וקהלהא ורמאדא מן פוק לסור ה'ס ערב פינחס צוה לבוק פיד
 לסור לאול ועוה האני ד' לסור להאני וכאן כל מא ערב צוה אנדיד סור
 לא אן ערב ז' אצוה אנרק לז' לאסואר אחדיד וכעד אמלעא אובך בקומה
 ונאכה וכאן מרצע באדר וליאקוה וכאן אהד אהל גמאנה ירמי באמהס
 יסק לשערה ולס יכטי פכרגו ונשנעאן קומה פאלי ביפרח לגלעלי ידעי לו
 רבה פטלע עליה מן בין לעפיץ באנה אמד או וחא האיר פקל ליפהח מן אנה
 ומן הכון פאדעא וקל אנה יפהח ז' גלעל ז' מכיר ז' מנשה ז' יוספ ז' יסקוב ז' יתחק
 ז' אברהם לפליל סלאס אה עליה ועלי קומה ועלינא ועלי קומנא למכהאר
 לדי לי יכון אבא גמדיור אנמאן עלי לאמס אגמיש מצאדס גמיש אגבאכרה
 יאדס למכהכרה בעון אה העלמא ואנה עלי כל שיון קדיד גיה אנה וקומי
 אהלכך אנה וקומך לדי מעך כמי קהל אבן לאביד ויהו אנה אובך יתמלעון
 א לעיך ית נגס יא רגס יא אבן למלעון לעגס ארגס ולבן קול לי ואכברע

גזרה יהושע'ן נון ע'ם

מן אנה ואכן מן הכון קל אנה אכך אכך חמאס'ן דעון'ן חמאס'ן כוח ע'ם לני...
 פיה לה וקה כרונה מן למפינה פי ע'מיו זנייהי כאן אנה אסאמכס פקל לה יפה
 מן הכון בלחיקה פקל אנה אכך בלחיקה פקל לה יפה אמהשורה בי ית
 אכך למלעון חרי בקול אנה אול הרמיו במדמדך פאצא אקבל מנדך וגה לרמיו
 פרמאה אכך בלאול יטלב קהלה פארהפט יפה ונת למדס בינה וביז למר
 ה'ס רמאה בלהאניה פהנכס מנהא יפה פטברה מנה פרמאה בלהלה יר
 ביה ראסה פמגל מנה בארץ למה הע' ולהקאהא באימין וחמל עליה בלמה
 והרב פמאח עליה יפה וקל אכך ית אכך למלעון קבלה מנדך הלה שדור
 ולת הקבל מני אהרד ואחד ה'ס רמא יפה בלמה ונצל לי כבד אכך חרי ונת
 נאמיר עליה ועלי גוארה ומאהו גמישא פקל יפה כן יתכלו כל אויביך י
 פלמא כרג יהושע וקומה וקהלו באוליאך לקוס וכאן זלך ליוס בהאר למענה
 פקל יהושע ע'ם יריו יכרעונת ען למכה צאח אי רבה וחקאס לה לשמש וק
 פי וצט למסגא לחרי אכלו פי הלך לקיאס מהד ובלאחין פאטה לחרי גאר
 ינוח ע'ם אגאר מנה'ס וקהלו באוליאך למעס לחרי למ יבק מנה'ס פליה
 ואמאנה'ס לה בצות לעומאשק לוי באנה פי שהוא מן גמאן מצר לך קל
 פיהא הקולות יחדלון ונלה עליה'ס ולס יבק מנה'ס מן יכאבר בבלאצה
 ואמאנה'ס רב לממא בקוס קליל עלא זלך למלך גמישה בלמאנה'ה
 וקדרה'ה קיים בהס ונפלו אויביכס לפיכס לחרב הרממין יראינו נפלחור
מעשה רשוי דל פלמא כאן פי גמאן רבי יצחק אביה שלמה לעמ
 רשוי ע'ה וכאן ר' יצחק מנא מעה ולד וכאן גאס פי
 בלאר ואחד עולטאן נצראני וכאן זלך לעולטאן עעני פי זלך לעמאן פקד
 לעולטאן לענס חקה וקל יריו יפעל לה עינין מן גואהר פה'ס למלך לבוזין
 חקה ולס יגר לזא נאחרה גוהרה דוור למלך ילקי גוהרה האניה פי גמיע
 מלכה ולס יגר ח'ר ואחד מן קוארה קל ית סיירי אן הריר אכה האנה לגוהר
 ולס הוגר ליהא לא מנעא ואחד יהודי יסמא יצחק לחכס פי בלאר פלמא אמר
 למלך בזלך לרגל ופעל לה מרבב מן אמט וירח לי הלך לבלד ויאכדהא
 מן לחכס פי כס מנא הסות מן אמט פסאפר זלך לרגל עלי לבחר ולבראר
 אי אן וצל לי זלך למדינה פעלכ זלך לחכס וקל לה אמר למלך עלך בא

חזר לה אכה האזיה לגוהרה בכס מאת ההטין ענד שהגאר לאתן מאת יגאל
 והא אכה לא מעד קא יא מולאי נתן חובין וכראמה נתן ומן יכון לנא לאמלך
 קא לה לחכס אמא שלי אוצלהא לי ענד למלך פדכלו גמיעהאם בלמכבב א
 אחרו פי לבחר פהכבר לחכס דלך לופיל וקא יא פיודי אריד מנד הקול לי מא
 יצה דיה לגוהרה שלי טלבהא למלך גווב לה אן אצולטאן באדר יפעלענין
 לאילם לפלחט ולם יוגר מעה לא גוהרה האניה ואחיה נאכההא לם הוגר מעה
 לא מעק פהטב לחכס ר' יצחק עם וקא אגיד אכון אמא שריך לען פאחהל רב
 יצחק פי יצאע הלך לגוהרה פקא לוגיר יא חכס אורינא האזיה לגוהרה מאת צורהא
 ומא יכון המנהא פמן חין יהנאולוה מן יד לי יד והאם פי למרובב אפלההא ר' יצחק
 בלעמד ואצקניהא לבחר פקא לוגיר לה לא התעב יא איהו לחכס אן חין אעניה
 לגוהרה וסרה מענדא סוא אן קד אעטיההא לאמלך ובקא לחכס ר' יצחק באים
 מן למלך לא ואתן מלחך נאחד ינאדיה פי למנאס זיקול לה יא ר' יצחק אמר לכת
 והעבה מן למלך פלא תבאם למלך אא יפעל לך חאמה בבירה ישעילך עמא
 כהיר וירדך במלאמה בבירך לבירך ושא ירוקך לה ציה ולד וסמא שלמה ודו
 יכון ראש לכל המפרשים בהורה שבכהב והורה שבעל פה והו יסמא ר' יצחק
 עיה והיה קתה יזכור לנו זכורו אכיר מעשה שדה יהודה ר' ישראל באצטע
 למא באן פי סנה אההקבוב באוול חולש עמן וכאן פי מדיע אצולטאן מן ימי
 ללגאה ופיהא טן לעצארא שלי באן יעטו לצולטאן עהמאן עמא שלים
 וחין מאת יעטוהאם יכהנדהאם וידכלו פי דה לגוים יפעל אצולטאן ענהאם מעליך
 ומנהאם עמבר ומנהאם במהאעין ומאמא לשנאה לישראל מן פהאם וצרי פה
 פי קלובהאם וכאציה ועד פמחיס לאתן וקה מאת העולא יא קבל ומהאם ומהאם
 אמתח ונהלה ערב פמח פלמן יג דיה לאיחאם פלם יקדרו לעברים יכרמוהאם
 קבאהם והולאו שלי קד הא פושעים בקה לשנאה פי קלובהאם וינצרו ושא פי ה' אהם
 לטעיד פיחסדוהאם ויכאדו יקהלוהאם פלמן אהפק פי דיה לסנה גאנו אהבין מן פושעים
 קא ואחר לעאחבה הולאו ליהוד דלי לוטד מעהאם עיד פמחיס והאם פי האחד נהיר
 להנביד עליהם פקא לה מאחבה מאת שלי נפעל קא דהי מעי אכע אבן כבדי גמול
 נובחה ונמרהה פי חאפת ליוד דאכל אדרב וקת לעבא יפעל למלך עיואן א

ג' כחן וכלים וטוב ליהודי וקל להם אנהם מא עמיהם מא כחן גורא עליהם
 יעם לדי קל הנה לא ינוס ולא יישן שומר ישראל דו חזרם לפס פכהב להם לויקלו
 אחר מן למחמא ידכל חמיהם להם אן יקבלוה ולא עליהם לכיד בדלך לקיים
 מא שבהוב דנה לא ינוס ולא יישן שומר ישראל דחמין ושמרינו ויחיל אהנו מעל אויב
 וצר ויבטל מעשבוה שונתינו אביר וזה מעשדה לחכם אחר וצוק
 פלמא כחן ואחר חכס פי בלאד מגארב לשאם וכאן בעל מצוה וצדקוה וכאן
 וזיר למלך שבלאר וכאן מן ע'ים לארוב אלי פיה לא יכאבר ענד למלך לא והו
 מג' עלי פמה במחרמה לאן אתל שמחל עלמ דה שמלכי ואחמבלי פיהם מן
 לשנאוה לשעברי קוה פלמין גא לה ולד ואחר כבר אולד ונוגה אבוה ועלך אולד
 דמל מכאן אביה פלמין ק'י שאמר עלי אביה פקל לה יא ול'י כבל
 ואריד אוציק הלואה וצאית לאוולה לא הבטל להפלה ערב ופלו ח'י
 הבון פי בדמה למלך ולהאניה אן גתה מצוה לי ירך פלו ח'י
 והפטלהא הבון מצוה חי או מייה ולהלהי פלמא הבון הכאבר למלך לי ומחמה
 עלי פלמין לחה אריק לא יקע עליהם והדה מן טריקה ארב למלך ובעד חמין
 דלך לחכס לא ביה קחיים סבקא אולד עלי מרהבה אביה וזיר ענד למלך וכע
 פלמין טלע אולד בלגאה ענד למלך חסד'ה גמיש אורא וכאדו יקבל
 פקלו ללמלך הנצ'ה די אולד ביפ ימהכפ באמרוך ולא יחסך שייעדי לא י
 יא מולמא וקה יכאברך ירד למחרמה עלי פלמין ויכוז פי כדמרוך ויחוס
 קדמה האניה פלמין סמע למלך בדלך טלעה אנ'ב עלילך ואורא מא
 על פי קהל אולד וכאן למלך וקה יג'ב יקתל ואחר ירמל בה א
 ומשל הלכרה וירמל בה לי ענד'ה פטלב אולד וקל רח בהאודה לה לכרה ענד
 וצ'חב אפרן וקל לה קל למלך הק'י חאגהה וכאן וקה עס'יה ינהמח אולד ימיר
 מהה אעט'ה למלך להלכרה וקל לה וקה יטלע אפג'ה רוח בלהלכרה ענד
 צ'חב אפרן וקל לה קל למלך הק'י חאגהה ומאר אולד לי ביהה ועבד רבה ואס
 ענד לשבח קאס אולד ועבד צ'בה ויעלי ויהדשא לי וקד גא ואחר ישהב וקל יא
 וירי לי מ'יה ולס אנד מן יקב'ה ולא מן יכפ'ה חקד אולד וצ'יה אביה קל
 חמא וצ'אע אבי לו אבוזן פי כדמה למלך כאנה פכל מצוה או קבורה אוקה
 עולה פאני אפטלהא וארגע לבדמה למלך אכרי אולד מאהו יחמאג לדפן

למחמה

למי'יה וסאר ידפ'נה פקאמון אסבעה אנורא וסארן ינצ'רו כ'ס אולד ועאר א'ל'ל סארן
 ק'ד' מ'ן כ'יה א'פ'רן ול'ס יסמענו צ'וה פ'ק' א'חד'ה'ם ל'כ'ב'יר'ה א'ק'ד'ם א'סמענו ר'ב מ'ט' ג'מ'
 ע'נד א'פ'רן פ'ע'ל א'י ע'נד צ'א'ח'ב א'פ'רן פ'ק' ל'ה ק'ל א'מ'ל'ך ה'ק'צ'י ח'א'ג'ה'ה פ'ק'א'ל
 מ'ר'ח'ב'א מ'ן ח'י'נ'ה א'מ'ס'כ'ה ור'מ'ת'ה א'י א'פ'רן ק'ל א'ה'א'נ' ל'ס ג'מ' צ'א'ח'ב'נ'א י'כ'ב'ר'נ'א
 א'ס'יר א'נ'א ונ'צ'ר ק'ל א'ס'יר וצ'ל ע'נד צ'א'ח'ב א'פ'רן ק'ל ל'ה ק'ל א'מ'ל'ך ה'ק'צ'י
 ח'א'ג'ה'ה פ'א'מ'ס'כ'ה ור'מ'ת'ה ונ'ה'ל'ה ונ'ר'א'כ'ע ל'ח'ה ר'מ'ת א'ס'ב'ע'ה פ'י א'פ'רן ל'מ'ן
 ר'ס א'ולד כ'ד'מ'ה ר'ב'ה וד'פ'ן א'מ'י'ה ח'ק'ד א'ה'ד'כ'ר'ה פ'ס'אר ע'נד צ'א'ח'ב א'פ'רן ק'ל
 ל'ה ק'ל א'מ'ל'ך ה'ק'צ'י ח'א'ג'ה'ה ק'ל ל'ה ק'ד ר'מ'י'נ'א א'ס'ב'ע'ה פ'י א'פ'רן ונ'מ'ל'ך כ'א'ק'י'פ'י
 כ'י'ה ח'א'יר כ'י'ס י'כ'ו'ן כ'א'ולד ול'ס י'ע'ל'ס כ'א'נ'ר'א א'ק'ב'ל א'ולד ונ'מ'ל'ך י'נ'צ'ר'ה וצ'ל
 ע'נד א'מ'ל'ך ק'ל ל'ה א'מ'ל'ך ל'מ'ת ג'ל'מ'ה א'י ה'א'ד'י א'וק'ה ול'ס ה'צ'ל פ'י כ'ד'מ'ת'ה ק'ל
 י'א מ'ול'ת'י ק'ד ר'ח'ה א'י צ'א'ח'ב א'פ'רן ונ'ו'וב ע'ל'י'א ק'ד א'ס'ב'ע'ה פ'י א'פ'רן ק'ל א'מ'ל'ך
 א'מ'ל'כ'ה נ'נ'צ'ר כ'י'ס ה'ד'י א'כ'ב'ר ט'ל'ב'ה א'ולד ונ'מ'ת א'י ע'נד א'מ'ל'ך וק'ל ל'ה כ'י'ס ה'ד'י
 א'כ'ב'ר ק'ל י'א מ'ול'ת'י ק'ד וצ'ל א'י'ת א'מ'ול' וק'ל א'מ'ל'ך י'ק'ו'ל ה'ק'צ'י ח'א'ג'ה'ה ג'מ' א'ה'א'נ'י
 כ'ד'ל'ך ר'מ'י'ה'ה ל'ח'ה ר'מ'י'ה א'ס'ב'ע'ה מ'ן א'נ'א צ'ל'ן כ'ע'ד ג'מ' ה'ד'י א'ולד י'ק'ו'ל כ'ו'א
 וכ'ו'א ק'ל'ה ל'ה נ'ו'וב ל'א'מ'ל'ך ק'ד ר'מ'י'נ'א א'ס'ב'ע'ה ב'ק'א א'מ'ל'ך ח'א'יר ק'ל א'ר'י'ד
 ע'נד י'א ה'ד'י א'ולד ה'כ'ב'ר'נ' מ'ת ק'צ'ה'ך ל'ת'ן מ'ת כ'ת'ן ה'א'ר'צ'ת א'ע'מ'ל' א'י וכ'ו'ן
 ל'ך ק'ל ל'ה י'א ס'י'ד'י מ'ת ל'י א'נ' א'כ'ב'ר ק'ל א'מ'ל'ך א'כ'ב'ר'נ' ל'מ'ת א'נ'ה וק'ה
 כ'ד'מ'ת'ה ר'ס'יר ול'ס א'ע'ל'ס א'י'ן ה'ס'יר ק'ל י'א ס'י'ד'י א'נ'י מ'ע'י ה'ל'ת'ה וצ'א'י'ת מ'ן וצ'ל
 ק'ל מ'ת ה'ן ק'ל א'מ'ול'ה א'ן א'כ'י ה'נ'צ'א'נ' וק'ה י'כ'ו'ן כ'ד'מ'ה א'ר'ב א'א'ע'ל'ת א'מ'ל'ך
 א'כ'ב'יר ר'ב א'א'ר'ב'ת'ב א'ן כ'ד'מ'ת'ה א'כ'ו'ת מ'ן כ'ד'מ'ה א'מ'כ'ל'יק א'ג'מ'ע'י'ן וצ'ל
 ע'ל'י'נ'א פ'י כ'ל י'ו'ס ג' צ'ל'ת'ו'ה ונ'מ'ן כ'ע'ד כ'ד'מ'ת'ה י'א ס'י'ד'י א'ר'ג'ע ל'כ'ד'מ'ת'ה ל'י'ן
 א'ן וק'ה מ'ת י'ה'פ'ק מ'ר'י'ן א'ן נ'כ'א'ש'ר'ה א'ו ח'ר'ו'ן נ'ג'א'כ'ר'ה א'ו מ'י'ה נ'ק'ב'ר'ה ל'י'ן
 ל'ש'ך וצ'ל א'נ'י א'פ'ע'ל א'מ'ח'ר'מ'נה ע'ל'י פ'א'מ'י' וק'ה כ'ד'מ'ת'ה מ'ן א'ג'ל י'א ס'י'ד'י
 א'ח'א'מ'נה ט'ר'י'ק'ה א'מ'ל'ו'ך ונ'א'ר'ב א'ן ל'א י'ק'ע א'י מ'ן א'ר'יק ח'ו'ת'ה א'מ'ל'ך פ'א'כ'ר'ה
 א'מ'ל'ך וק'ל ח'ק א'נ'ך ה'ק'י נ'ק'י ונ'י'מ'י'ן א'כ'ב'יר'ה א'ן ע'מ'ל'ך ט'י'י'ב א'ת ר'ב'ך ונ'א'ר' א'מ'ל'ך
 פ'י מ'ח'ב'ה'ה ונ'א'כ'ס'א'ה ונ'א'ט'ל'ע'ה מ'ר'ת'ב'ה'ה ע'ל'י ג'מ'י'ע ק'ו'נ'א'ר'ה ונ'מ'ה'ל' מ'ת א'ט'א'י
 ר'ב'ה ונ'כ'ל'צ'ר'ה א'ה' כ'י'ה י'כ'ל'צ'נ'א מ'כ'ל א'ו'י'ב וצ'ר ו'י'ה'ן ל'נ'ו מ'ש'א'ו'ה ל'כ'י'נ'ו'ל'ט'ו'ו
 א'כ'י'ר'ו

החמור והאכילי והשקדו ונהג לו שלוש מאות ג'דוכים ונהג לו כסוה שלוש והרביב
 יזכו על הדחמור כמה מילין נשלח אובו בכבוד גדול ונסטר ר' לעזר והלך אביו
 ירושלים עלה אהו רומי לארצו ובא למדינהו ועדיין שער המדינה סגור
 מאהו זמן מה מלך רומי ואמרו אנשי המדינה מי שיכנס החלה פתח המדינה
 הוא ימלך עלינו ופתחו המדינה ונכנס הוא החלה ועלה מעלו והמליכו אהו
 עליהם ונעשה מלך על כל בני רומי לאחר כמה ימים גזר נגד על היהודים
 כולם אשר בכל מדינות מלכוהו ופקד להרגם או יכניסם לדלו והיה צער גדול
 לישראל וגזרו העניה אמרו מי ילך ויפייס את המלך עלינו אמרו מי הוא בעל
 הנם שיעלה אמרו לא יעלה ויפייס לא ר' לעזר בר' שמעון שהוא צדיק גמור
 ומגן בזכותו עלינו אמר להם וכי יכול אדם לילך איצל המלך ריקס כה"ב
 במלך מלכי המלכים ולא יראו עניו מלך באר ודם אצו מקפיד על עני ולא
 על עשיר מיד גבו לו חמש מאות דינר של זהב ועלה לרומי ובא עד הפתח של
 מלך א"ל השוער מי אהה ומה הבקש אויש לך לדבר לפני המלך א"ל העלה
 והיקח לי רשות ואני אעלה איצל המלך עליה ואמר למלך אחד מן היהודים
 צורה נאה וכעל קומה מבקש שיעלה לשאול בשלומך אמר המלך
 יעלה עליה ר' לעזר ע"ה לפני המלך כיון שהגיע אצל המלך ראה אהו ז'
 ושמד מכפאו אמר מפני מה נצטער אצוני לבוא לבאן מה שאה יש לך ולמה
 הצטער עצמך לפי שהוא הכיר ר' לעזר אכל ר' לעזר לא הכיר אותו אמר לו
 המלך מה יש לך שאה ואני אעשה אהה ולא דברה אני אהו האיש שנהה
 לי מאכל ומשהה וכסוה ולא עול לא שנהה לי שלוש מאות ג'דוכים ומה יש
 שאה לשאול א"ל לא באה אצל אצוני לא בשביל ישראל שגזרה עליהם
 גזרה גזירה א"ל המלך אם בשבילך אני נוהג לך כל שאהך אבל ישראל חבידיך
 ג' עושה עמהם דין והלא כה"ב בהורחם כי ראה עהם וכסיהו וכרה לא
 התעב אצוני כי אחיך הוא אני בא עליכם מהורחם לא כיון שבא אצוני
 לבאן אני עושה לך כל שאהך מילי עמד המלך ונהג לו שבע חלטה בנדים
 יקיים ונהג לו לפי ג'דוכים וא"ל זה חלפ הכסוה והמאכל והמשהה וחמש מאות
 ג'דוכים יהיו לך חלפ מה שהרכבה אהי ולויה אהי וישראל עמך שכל מדינה

מעשה נהן דצו ציהא גל

לא יהיה עליהם שום גזירה בשבילך ובשביל שצו ציהא עומך לבא לבאן הרי
 בני חורין שלוש שנים אהה וישראל חביריך ועדיין לא הגעתי לחצי המלכה המלכה
 שטעיה עמלי נלך לשלום ומחול לי על הצער שצו ציהא אונק לבאן וצא רב
 לעזר מאצל המלך בכבוד גדול ובשמחה וליון אנהו כל שבלי המלך והגוים
 והמשרתים עד שבא לשירו והיה שמחה גדולה לישראל בוא וראה כמה כחצדי
 כמעשהך בארץ אחד מעשירי ישראל ושמו נהן דצו ציהא יאדה אשה בעולה
 בעל ואמה חנה ובעלה עני ביהר והאשה הזאת יפה הואר מאר
 ניצר לנהן בעבורד נכנסו הרופאים אמרו לו איך לך רפואה עד שהשכב עמה
 אמרו חכמי ישראל ומה ולא יעבור עבירה זאת אמרו הרופאים הבט והפטר עמו
 אמרו חכמים ימנה ולא הספר עמו והאריך בחליו והיו חובוה הרבה על בעל
 חנה ויקחיהו ויהנוהו א ביה הסוהר כי לא היה לו מה לפרוע לבעל חובו
 והיה אשהו טור ביום ובלילה וקונה בדמי המטוה אוכל ומוליכה לו אוכל
 לאכול יאב ימים במשגור והקצר למנה אנהי היום ויאמר לאשהו הפודה נס
 מישראל בלו פדה כמה נפסוה ואני קצתי בחיי בבית הסוהר לכך לפי אצל
 נהן דצו ציהא ניליה לי מעוה ויפדה נפסי ממנה אמרה לו הלא ידעה ולא
 שגעה שהיא חולה בעבורי ובכל יום ויום יכולן שלוחין בממטן הרבה ואני
 מקבלה מהם ואמרת להם לא יראו פני אה פניו לטולם והיאך איך אין להלוח
 ממנו אם היה כך דעה לא אמרה לי בדבר הזה שמא בהאריך יסורין ואמר
 מדעך והקצופ שלי והלך לביתה בחרי אפ ולא באה אין ג' ימים וכיום הרבשי
 והחמול שלי והאמר לכה וארנו בטרם ימנה והלך והמציאיהו נוטה למנה אמר
 לה הקבלי יתבע עלבב ממך ויהפאך בטוב אני רואה שרצונך אמנה והנשאת
 לנהן והאמר לו גר אהי ועובע ולא אבוא אין באיפור ויאמר לה זה דבר
 אה חפציה להנשא לו והצטק בקול גדול והטל על פניה והאמר מי שמת
 בגזאה שנה האיש אומר לי לבי נאפי והטמא ודוציא אהי מבית האפורים
 ויאמר לה בעלה לבי מעלי ועוביני והקבלי ירחם עלי והלך לביתה והחשוב
 צרה וצרה בעלה והחמול שלי והברר לכה והפלטל לפני הקבלי והאמר
 אנת יא הציליני שלא אכשל בדבר עבירה והלך לביתה נהן דצו ציהא ויהי

מריסו וימדרו להגיד לו דנה חנה עומדה בשער אמר להם אם הדבר אמר
 הדיו חפשים ושפתו אמרה לו דנה חנה באה אמר אפ"ה חפשיה והבוא
 לן וישא שניו ויאמר לה גברתי גיה שאך ונהן לך ומד בקשך עוד והשאל
 שלי ובקשהי שהלוא לאישו כך וכך שהוא חבוב כמה ימים ולך היה צדקה
 משגה השיה עוד עבדיו שיהנו לה מטען הרבה אמר לה דני עכשיו עשיה
 רצונך אפ"ה עשי רצוני ואת יודעה שאני חולה מתהבבך אמרה לו דני בידך
 והחא כעפיד ותיין לי להמרוה את פיך אבל אודיעך שבתך לך שמה לקנוה חיי
 העלם והגהר שלא הפסיד שכרך ואגוב חיי העלם בדבר מושט והאמרני על
 בעלי לא חסוב שהגשה לחפצך וא התבד רב במעט ודנשאר וכלה ויהוס
 וחשוב ביסורי הקבה על העשה דבר שהנחם עליו באחריוך אתה כלמי שמת
 יצרו יהנחם בלא הועלה ונו לך שעה קלה ומוטטה ולך חיים ארוכים ושכר טוב
 ועולם הזה ולעולם הבא שלא יוכל אדם לדבר זה לא בעמל ויעשה
 דרבה ואתה יכול להגיע לרצון הא בשעה קלה אם השמע שבך והגשר
 יצר הרע אשריך וטוב לך כששמע האיש דבריה ויגשר ביצר רע ויקס
 עשמהו ויפל על פניו ויהחנק לפני ים לשבר יצרו ולכעטנו ולשבר האורהו
 להדריכו בדרכי ישרה וליהן לו השובה שלימה ולפלוח עונו ויענהו
 דכנענו לפניו ויאמר לה חנה ברובה את לם וכרוך מטעמך שמנעהי מבוא
 מדבר עבירה לבי לשלום א ביהך והלך האשה והוצא בעלה מביה האפורים
 והגיד לו את אשר עשה ולא האמיץ לה לא חשדה שהאיש נהן בא עליה
 והעלימה ממנו ויהי כי ארכו הימים וישקפ ר עקיבא בעד החלון וירא
 דוכב על סוף ועל ראשו גיו גדול וזהו כהן השמש ויקרא אחד מן
 הלמגילים ויאמר לו מי זה האיש רוכב על הסוס אל נהן רועה גנוה אמר
 הלמגילו הראו כלום על ראשו אמרו לאו אמר להם מיהו הביאו אוהו לו
 ופא לפני מייד הביאוהו לפניו אל ר עקיבא הודיעני מעשיך ויודיעהו דברי
 יד ויהמה ר עקיבא מאד על ההאפקו והכנעהו ליצרו הרע וריחוקו מן
 עון ושובו בהשובה שלימה אל בני דבר גדול עשיה והקבה הגריח על

ראשך

מעשה שני ושני

ראש אור גדול שראיה זה כע"ז כ"א וק"ו לט"ב וטהר כ"ב שמעט נש"ב
 ואמרו הורד וט"ב כ"ב ויטח הפוח וא"ז סג"ר לב"ן בהורד לימים מוטט"ס
 ה"ט להוראה וישב בצד ר"ע ויהי היום וישבר בעל חנה על מדרכי ר"ע
 של אחד מהלמדי"ו א"ך עליה נהן לגדולה וספר לו המעשה ויאמרו הא"ש
 לדברי אשה והסקוט נפשו מרוח הקנאה שעברה עליו והחשד שחשד את
 אשה ויבא א" ביהו וישק ראשה ויאמר מחול לי שחשדתיך בדברי נהן שוא"ה
 אהו יושב ולורש עם ר' עקיבא ואלהי ודגידו לי כך וכך הק"ב"ה יכפול שפ"ך
 כפלים כי הי"ה בדוחק גדול ע"ז שהושיעני הק"ב"ה ברחמי על דבר זה שנתן
 לי היום מעשה שמחזאי וחזאל א"ן ה"למדי"ס א"ה ר' יוסי מ"ה
 שזאול אמר להם כיון שמדו דור המבול ועבדו ע"ן ה"ה הק"ב"ה מהע"ה
 אל לבו מיד עמדו שני מלאכים שמחזאי וחזאל ויאמרו לפני ר'בט"ע הל"ח
 אמרנו לפניך כשבראה את עולמך מ"ה אנוש כי הזכרנו אמר להם ועולמ
 מ"ה יהא עליו אמרו לפני ר'בט"ע היינו מעסהקי"ן בו אמר להם גלוי וידוע
 לפני את אהם שרו"ס בארץ יצר הרע שולב כ"ס והי"ה"ס ק"ס"ס יוהר מב"ב
 א"ס אמרו לו הן לבו רשוק ונדור עם הבריוה והראה א"ך אנו מקדש"ן שמך
 אמר להם ר"ו מיד יר"ו קלקלו עם בנות הא"ס שהיו יפ"ה ול"א יכלו ל"ב"ה
 ר"ס מיד ראה שמחזאי ריב"ה אח"ה נה"ה שמה אצט"הר נהן ע"ינו כ"ה אל הא"ה
 לי אמרה לו איני שומעה לך עד שהלמדי"ני ש"ס המפורש שארה עולה בו (ר"ך
 לימדה וזכרה אהו ועלה לרקיע ול"א קילקלה בו אמר הק"ב"ה הו"אל ופירש"ה
 ע"מה מ"ן העבירה קב"ה בין שבעה בוכ"י ל"ב"ה כ"י שהג"ה כ"ך (ע"ה)
 ונקב"ה כ"ימ"ה כיון שראו שמחזאי וחזאל עמדו ונשאונשים היוזא והי"ה"ה
 ה"ה ממנוה על מ"י עב"ונ"ן והכשיט"ן של נשים כ"י שיטה ב"ה א"ר"ט
 לעבירה מיד שגר השליח מטמרון לשמחזאי ואל ע"ה"ה הק"ב"ה להחרי"ב
 עולמנו במבול מיד עמד בב"י וה"ה מצטער על כ"ו מ"ה יאכלו לפי ש"ה
 אחד ה"ה אוכל בכל יום א"פ גמלים וא"פ סומים וא"פ שורים כל"ה ראו חלמ"ה
 היוזא והי"ה"ה אחד ראה אב"ן גדולה פרומה על הארץ כשולחן והי"ה"ה הא"ר

חרובה שיטוף שיטוף וירד מלאך ובילו סבין נהיה גורר ומחוק ולת שייר לא
 ארבע היבוק והשני ראה פרדס גדול נטוע מכל האילנות וירדו מלאכים
 ובידם קרדומות וקיסצו כל האלנות ולא שיירו לא אילן אחד וכו' שלוש
 לבקר באו איצל אביהם ואמרו להם אמר להם עתיד הקב"ה להביא מבול
 ואינו משייר לא גח ושלשה בכו ביום ששמעו כך מיד צטקו וכו' אמר להם
 שהצטקו שמוהיכס לא יכלו מן הדבריו שכל זמן שגזרין גזירה או ז'
 מעלין ספינות או אבנים דין משכירין שמוהיכס היוות והיית מיד נהקרה עשה
 שמתאי חזר בהשובה והלה עצמו בין השמים ובין הארץ ראשו למטה ורגליו
 למעלה והוא הלוי עד היום הגד שזאל לא חזר בהשובה ועדין הוא חוטא
 ונחמיא והוא שזאל שאתנו נוהגין לו דורון ביום הכפורים שלא יקטרנה השם
 ברוך הוא וצילנו מכל חטא ועון ונאמה אמרין בין יהי רצון כן יאמר רחום
 מעשה ר' יהושעין לוי כמעשה ברבי יהושעין לוי גל כשכנס בגן עדן בחייו
 אז גל שרבי יהושעין לוי צדיק גמור היה וכשהגיע זמנו ליטור מן העולם אמר
 הקב"ה למלאך המות עשה לו כל מה שיבקש ממך הלך אצל ואל הגיע ממך
 להיטור מן העולם לא כל דבר שאהה מבקש אעשה לך כששמע ר' יהושע
 הדבר אמר מבקש אני ממך שהרתי מעומי בגן עדן אל לך שגמי נאמתי
 לך אל ר' יהושעין הן לי החרב שלך שלא הבדילתי בו מיד נהגן לו החרב
 והלכו שניהם על שבאו אצל חומה גן עדן וכשבאו אצל חומה ג' חוץ
 לחומה לקח מלאך המות את רבי יהושע והגביהו והניחו על כהיס והניחו
 על חומה גן עדן אל ראה מקומך בגן קפץ ר' יהושע בן לוי ונפל לג' חוץ
 מלאך המות בכנס מעילו אל צא משם נשבע ריב"ל שלא יצא משם לעולם
 וזו היה ראשית למלאך המות ליכנס שם אמרו מלאכי השרה לפני הקב"ה
 יבשע ראה מה עשה בן לוי בגרושו נטל חלקו בג' אמר להם הקב"ה
 לבו ובדקו אחריו אם נשבע קודם לבן והיה מסר שבוטהו אפדוהו יפר ויפא
 יצאו ובדקו ואמרו מימיו לא עבר על שבוטהו ביום שראה מלאך המות
 שלא יכול להוציא אל הן לי החרב ולא היה רוצה ליהן לו עד שיצאה
 בה קול ואמרה לו הן לו הסבין שצריכה לבריות אל ר' יהושע השבע לי

מעשה ר' יהושע לוי על

שלח הרעה אנה לכריוה בשעה שארה נוטל נאמהן שבהחלה בכל מקום
 שהוא מוצאן אוחסן בפני דכל ואפלו בחיק אמין ובאוהה אנה נאבע ל
 ונהנה לו החיל איהו מכרין לפני ר' יהושע ואומר פנו מקום לבר ליואוי הלך
 ומצאו לרבי שמעון ר' יוחאי דהוה יתיב תרליסר הפרקי פיגא אל אתה בר לוי
 אל היין אל נראהה הקשה בימין אל היין אל אם כן אין אתה בר לויא ואל
 היה הדבר כן כי לא נראהה הקשה בימין ולמה אמר לו כלי שלח יחזיק
 טובה לעצמו ולמה שאלו בקשה מפני שהוא אור בריה בין דבד ובין דאר
 וכל זמן שנראהה הקשה הקב' מרחס על הארץ וכל זמן שיא צדיק בעולם
 אין העולם צריך לקשה שבשכיל צדיק אחד העולם עומד שם וצדיק יסוד
 עולם לפי שאלו על הקשה הלך מלאך המות איציל רבן גמליא אל כל וכן
 עשה לי ריבול אל יפה עשה לך לא בוא ואשלחך לין ואמר לו בבקשה ממך
 שהחפס בג'ג בולו נגידנס ואנצרוהיהם והבהוב אותם והשלח לו והראה אם יש
 גוים בג'ג ומבני ישראל בגידנס והלך מלאך המות ואמר לו אל ר' יהושע
 כן אעשה הלך כבי יהושע וחפס בג'ג בולו ומצא בו אבעה בהים וכל
 ביה וביה יב רבוא מילין באורך וברוחב כך שיעור מדה ארכן ברחב
 הבית ה'א כנגד הפרח הראשון בג'ג אוכנסו בנגרים שבישראל שנהגירו
 משליהן לא בחזקת והקירוה שלו בנויה מזכוכיה וקוריה ארזים וכשאתה
 למלכה עמדו כל הגרים ובקשו לעבור ענה עובדיה הצדיק שהיא ממנה
 עליהם אמר להם מעין גבותם שיאב זה עמכם מיד העוהו למלכה
 הבית ה'ב כנגד הפרח השני בג'ג והיא בנויה מכסף וקוריה ארזים ובה
 יושבים בעלי השובה ומנשה ר' חזקיה ממנה שליח הבית ה'ג
 כנגד הפרח ה'ג בג'ג והיא בנויה מכסף וזהב ואוכנסו אברהם ויחזקיה
 וכל ישראל שיצאו ממצרים ודור המדבר וכל בני דוד חוץ מנאבשטוס וש
 דוד ושלמה וכלאב ר' דוד חי הוא אם ואם כל מלכי יהודה חוץ ממנשה
 שהוא ממנה על בעלי השובה ומנשה ואהרן הם ממנוים עליהם ואם כל
 כלי זהב וכלי קמפ הנחמדים ואכנסו טובה ומרגליות ואמרה למי אל
 ממנונה ענה דוד ואמר לי כל אלו לבנים האוכנסו בעולם שבאה ממנה

מעשה ר' יהושע לוי ז"ל

אמרתי לו שמא יש כאן מאומה העולם או נבט עשו אמר לי לאו שכל טובה שיהיו עושים בעולם הקב"ה משלם להם שכרם בחייהם באהוב עולם ובסוף יורשין גיהנם אבל ישראל כל רשע שיהיה לוקה בעולמו בחייו ונזכה לעולם הבא שנמשלם לשונאיו הדין כנגד הפרח הדין בגנב והוא כגון מכספ וזהב ומפג ומכרם ומזכוכיה ומכדולח ונהר גחון מעושי א רוכן וקורוהו זהב וכסף ויש שם מעוה כסף וזהב וכשמים ומכילה וארומן מארומן חוד והולעה שני ועיס מארומן המלאכים ושוכנים בו משיחין דוד וליהו ז"ל ואפריון מעצי הלכנון עמודיו עשה כסף רפידהו ארומן ובהוך האפריון משיחין דוד שוכן שיהו אהבה בנה ירושלים שהוכו רצופ אהבה ואיהו ז"ל נוטל ראשו של משיח ומניחו בחיקו ואומר לו הרהא כי הקץ קרוב ואבוק העולם והשכמים כולם ומשה ואהרון ודוד ושלמה וכל מעלך ומלך מישראל ומכיה דוד כל שניחמיו וכל שבה ויום טוב באים ליו ובוכים עמו ומחזקים אורו ואומרים לו דום והשען כבוראך כי הקץ קרוב ואפ קרח ועדהו ודקן ואביום באין ליו בכל יום ו ואומרים ליו עד מהי קץ הפלחמה ומתי השוב החייון ומתהומה הארץ השוב העלינו ואומר הוא להם לכו אצל אבוהיכם ושאלו להם וכשומעין כך מרבויים ואינם שולים האבה וכשאתה אצל המשיח של אורי ואמר לי מה ישראל עושים בעולם שאתה ממנו אמרה לו הם מחכים לך בכל יום מיני קרים קולו כבכיה הדין הן יושבים ברחמים בדרך מצוה הדין הן יושבים בו מיהי חלמים בשביל עונותיהם של ישראל ועוד אמר ריב"ל בקשה למדוד בגיהנם ולראות אהוב ולא נהנו לי ראור ויום צדיקים לא יראו גיהנם שלחה לאהובו שמו קומס ואפסר שזה טעור בהעתק פתח לגיהנם כולו ולא היה יכול שבאורה שעה המיהו רבי ישמעל בהן גדול ורשבה ועשרה זקנים ובאה השמועה ולא יכולה ללכת עם אהוב המלחך גיהנם יום אחד עמדה וקבלה עם קטור המלחך והלך עמו האור עד שבאה לשערי גיהנם והם פרוחים והרשעים שהיו שם ראו את האור ושמוחו ואמרו זה לנה האור הזה שיוציאנו מכאן וראיהי בהים ארכן ששרה מילין על חמשה מילין פרוחים גבים של אש ועומדין ואוכלין את הרשעים ואחר שאוכלין

אובין

שאוכלין אהרן עומדין על רגליהם מעל האש ונוטלין באת ונשרפין ובאורן היום
 עשר אומות מעומות העולם ואבשלום וְ דוד ממנה עליהם נאומרים אומה (אומה)
 אם אנו חסאנו מפני שלא קבלנו את ההורה אהם מה חטאתם משיבין להם
 אפ אנו כמובים אומרים לאבשלום אהה נאבוהיך שקיבלתם את ההורה למה
 אמר להם על אשר לא שמעתי למצוה אבי ומלאכים עומדים מבאין ומבאין
 כמקלות שלהן ומפילין אהרן על האש והן נשרפין כולם ואחר כך רצו לאבשלום
 ורצו להכבו ולשרפו באש ובה קול אומרה להכו ולא גשרפו אהה שהוא מגרע
 ישרא אמרו לפי נשעה ונשמע והוא דוד עבדי ומנחין אהרן של כסאו
 ומושיבין אהרן כמלך בכבוד ולתחר כן מוציאתין את הרשעים מן האש כאלו
 לא נשרפו ולא נגע בהן האש וחזרין ואורפין אהרן וכן עושין להם פשמים
 וְ ביום וְ בלילה ואבשלום נצול מכל זה מפני שהוא דוד אמר ר' יהושע
 כשראתי כל זה חזרתי לנגן ערוך וכתבתי הדברים נשאתי אהרן לר' גמליאל
 ולקני ישראל והודיעהם כל מה שראיתי בג' ובג'הנס המקום ברחמי ויבלינו
 מדוכה של ג'הנס ויהן לנו חלק לטהב עם הצדיקים והחסידים אמר כן יהי
 מעשך באדם אחד שהיה עשיר גדול ומקובל והיה לו בת אחת יחידה
 יפה הואר מאד נאה וחפודה ונשאה ג' פשמים ל' בע אדם וכל
 לילה ראונה של נשאה מוצאים בעלה מה אמרה לא ימותו בע אדם צע
 אשב למנה ושמנה עד אשר יראה המקום נירחם יסבה ימים רבים והיה לאהרן
 עשיר אה עני מאד במדינה אחרת והיו לו עשרה בנים וכל יום ויום הוא
 ובנו הגדול מביאים חבילי עצים מן היער ומוכרים אהם ומנה היו מתפרנס
 הוא ונשאו ובעו פעם אחת לא מכרו ולא היה להם מעוה לקנות לחם וא
 אכלו אהרן היום למחר היה להם הלכו היער ונהעטפ רוח האב גלגל
 הבן דמעוה על עניו והלה עניו למרום הרהר בלבו ונטל ראש ומחב
 נאמו ומנחין והלך למדינה דודו וכשבא לביתו שמח דודו שמחה גדולה
 עליו ונ' אשה ושלו לו על אביו ונאמו נאחין ישב עמדין ימים לסוף ג'
 ימים בא בחור אצל דודו ואל שאלה אחת אני שאל ממך ולא השיבני אמר
 דודו אמור בני מה שתרצה אל השבעה לי וכך עשה אל זאת השאלה אשר

אני שאל ממך שהיבני רצוני שהבן ברוך לי לאשה כששמע האיש מיד ככה
אל בשונוהי כך מדה אל על מנה כן אל אם על עסקי ממני אהה קופץ
עליה א השאנה ואני אהן לך כמפ וזהב דובה והקח לך אשה שניה כי אהה
בחור נאה ובעשה א השאנה אל כבר נשבעה על הדבר הזה ראה העשיר
הדבר ונהרצה לו ובא איצל בהו ומסר לה כל הדברים כששמעה צעקה כמו
נפסה וככה והלה עיניו לשמים ואמרה רבונו של עולם הדי יודך כי ואל
ימותו כל אלה על ידי מנה עשה קידשה ועשה משהה וקרא לזקני העיר ועשה
כילה וישב החפץ בהוכה ונזדמן לזקן אחד והוא איהו אל וקראו כינו לבנו
ואל בני אישך עשה נכונה ולא הט מעשה כשהשב לסטוד יבוא איד עני
לובש אחורים ובגדים קרוטים יחס ויגע וסער שינו מממרים עני שאין כמנהו
בכל העולם כשהרואהו הקוס ממושבך והשיבהו אצלך והאכילהו והסקיהו
והשמש לפניו בכל בוחך והכבדיהו ולא הפל דבר מכל אשר דברה לך והשאר
לשלום ואני אף לי לדרכי הלך לו הזקן ובא החפץ למקומו ישבו על המשהה
כשהחילו לאכול בא אורו עני וכסרתהו החפץ עמד ממקומו עשה לו כל
מה שצוהו הזקן לאחר המשהה אורו העני קרא לחפץ הביאו לחדר ואל את
שלוחו של מקום וכמהי הנה לקחה אה נפאך אל אדוני הן לי גמץ שנה חנה
או חצי שנה אל לא אעשה כן אל הן לי ג שבעה ימי המשה או אפילו יום
אחד אל לא אהן לך אפילו יום א שבעה ימי קצך אל בבקשה ממך
עבן לי עד שאך וחקח ראוב מאשה אל לדבר הזה אשא טיך ולך ובא
הרה הלך לחדר והיא יושב יחודה בובה ומהפללה לקונה פתח החדר
קרא איה והביאתו אצלה לחדר והחניקה בו ונשקה לו על ראשו ואמרה לו
חיי למנה באתה לכאן אל ליטול ראוב ממך כי בא עהי ללכה בדרך כל החפץ
העלאתך בא והגיד לי שבא לבקש אה נפסי אמרה לו לא הלך אה השב דנה
אני אף ואדברה ליו הלכה ומצאה אורו אמרה לו אהה הוא העלאתך שבא
לבקש נפס בעלי אל הין אמרה לו לא ימות בעלי עהה לפי שכהזכרה
ויקה אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבור וגו' והכה אשה ובורה אמת

מעשיות בהר עקיבה גל

ואם הקח את נפשי היעשה התורה פלסתר אם הקבל דברי מוטב ואם לאו
הבוא עמי לבני הגדול לפני הקב"ה מיד גשר הכה במלואך והלך לו בלי לה
שכבו יחד החקן והכלה ואבי הכלה ואמה בוכים בחזרם וכשהגיע חצי הלילה
קמו האיש והאשה להכין קבר לחרנס קודם שיעלה עמוד השחר כשקמו
שמעו החקן והכלה משחקים ושמחים יחד נכנסו לחור לראות הדבר ראו
ושמחו והודיעו הדבר לקהל והורו לשם וזה שלבד נוצר הכותמים
מעשה בת ר' עקיבא גל מעשה בר' עקיבא שהיה לו אשה חשובה
ביתר אשה חיל והיה לה בה והיה ממלמה
אורה לעשה כמעשה הטובים והיה אשה ר' עקיבא מפרנסת ר' חקן מאור
הלמגידים והיה פה מצויה לעוברי דרכים כולם שהיה לוקחה מאחר כל
סעודה ומצננה אצלה לעוברים ולשבים עד שהקניה והאריכה ימים והגיע
זמנה ליטור מן העולם אמרה לבה לא הארכתי ימים לא מטב שמפריח
אני ר' חקן מאור הלמגידים ופתי מצויה לעוברי דרכים אל בהי עשי כמעשי
בשביל שהארכתי ימים אמרה לה אני בן אעשה נטרה אורה הצדקה
לביה עולמה ועשה כמעשה אמרה לאחר ימים אמר ר' עקיבא לבה
בהי אחזתי הקרירות אין לי לא אשא אשה בשביל שהעשה עמיך והפרנס
ההלמגידים והעשה צרכי אמרה טוב דברה מיד נשא רעה ביהור
נאמר ומוצא אני מר ממנה את האשה לאחר שנשאה היה מצורה
והיה בה מצננה כל מאכל ולוקחה אורו לחרמים לאחר זמן ב
לביה ר' עקיבא לכבם בגדי שבת אמרה לו אשה ר' עקיבא לבובם רצונך
מומנ' דינריהב והעשה מה שאומר לך אל דיין אמרה אני נוהגת לך
הסתבות שהכבם ואת אמרה לבה שהלך אחריו לשמור הבגדים ואת
הלך בה למקום רחוק והרוג אורה אמר לה מוטב עשהה זה המעשה
והלכה לבה אחריו עד שהלך בה למקום רחוק אין שם אדם ביקש ממנה
נפשה אמרה מוטב שהחכע איברים ואשמע לך אמר לה ל
באתי לבתן לא להינגן אמרה לו עשה רצון קונך מיד בכתה בכי גדול

מעשה בה' עקיבה גל

ועמד וחקך ידה ורגלה מעליה והלך לו ואוהה בה נשמטה והיה הולכה
 בירוכיה עז שקדשה שבה הגיעה לאהלי ערבים שלט ישב סס עברי (שום
 עד אוהו היום בא ידולי אחד במחורה גדולה והיה אוהו ידולי חכם גדול קדש
 עליו היום והגיע גמץ שבה בא לאהל היציע מטהו וערך שולחנו לאחר שנבטלו
 הפלה ערבות קידש קדוש שבה עד שגמר קדושו והיא שומעה מאחרי הכוהל
 והיה עונה אמץ והיה האיש נבדל מאד מי הוא העונה אמץ ומעולם לא
 בא עברי לבתן יצא לחפץ מצא אוהה בה אחורי האהל והיו פעה מביקין
 מטב שצורה מוכחה עליה שהיא בה טובים מצא ילה ורגלה חלופה אמר
 לה מה טיבך סיפרי לו העעשה ולא העלה בה מי היא מייד הכעסה אצלן
 וחצה גופה בחמין נסכה ועבן לה בגדים אחרים והעלה למטה והוא נשכח על
 הקרקע אל בהי רצוניך שהנשתי לי אמרה לן יוהר מענה שהאיש רוצה לשא
 אשה רוצה להנשא לאחר שבה הרכיבה על החמור והלך הוא והיא (מזעמו
 ולבה אביו נעשה לה יד של גהב ורגל של כסף ונשאה והציע לה מטה ואמנים
 שישרהו אוהה לאחר שנהעברה והוכר העובר אמר לה אשתי אמרה לו אע
 הצע בעלי אמר ברשוהיך אך ולא עוד הורה לפע ר' עקיבה אמרה לו לך שלום
 מייד צוה אביו ואמו ואחיו בכבוד אשהו והלך לו איצטר עקיבה ישב ללמוד
 הורה ששה חדשים והלך לביתו ומצא אשהו שילדה בן ומל אוהו ועשה סעודה
 גדולה וחזר ללמוד הורה והגיד לר' עקיבה שנעשה לאשהו והיה אשהו של
 עקיבה שומעה מה שמדבר לו מה עשה אשהו של ר' עקיבה עמדה וניחה
 שטר על סס בעלה כלל השלום לכם אבא ואמא ואחי כשהגיע גתה
 גרה אצלכם הקחו מעל אשהי יד של גהב ורגל של כסף והרכיבו בנה
 ול כתיפה והשלחו אוהה ואת בנה מפע שמצאהי שמספחה פמולה ובן
 ס בחצי חכם ידעו מה שהגיע בשטר עשו כמנו שצוה אשהו עקיבה
 אמר המזיוף הלכה והיא בוכה היא ונדה עד שהגיעה לנחל שומט בקס
 בן לשהו ולא היחהו אמו מטב שנהרחה שמא ישמץ והיה בוכה ואמרה
 גשע היבן אריכות ימיה של גמילוח חסדים לא הספיקה לדבר עד שבא
 גל ואמר לה שלום עליך בה' עקיבה אל שלום עליך ר' שהכרתי יהי

מקורך

מעשה ברוך עקיבה ז"ל

מקרך ברוך אמר שירע כשיניך זה המעשה כי כבר נשמע קוליך ונגלית
לרפא אוביך אמרה לו ברוך אהיה לך אמר לה פשטי ידיך לנחל ופשטי ידך
ונתפיה פשעה רגלה ונתרפיה ושתה מים והסקה את בנה ובירכה ברוך מחיה
המתים אמר לה איהו ז"ל לבי א ראש הנחל ואת מעגלה למדינה רבה ונשהגעי
לפרח המדינה המצאי שנים אחד מוכר חצר גדולה ואחד לוקח ממנו
בששה אפים ואת הקחי אותה בשבעה אפים גזג אמרה לו ר' עניה את אמר
לה קחי המטהחור האו בידך ואת אהן ליד שיקיסק בעל החצר ואת בדקיוחמסי
ואת מוצאת בה אוצר וכו' שבע בריכות של גיה מלכות שלמי את דמיו
וכבדו אותו והציעו אותו במצלותה יפוח ולקחי לך עבדים ושפחות קטנות
לשרתך ולמדי את בנך הורה וכל עובר או אורה ושב א יכנס לבית אחר את
לביהך והמקום וכפול את שברך אמרה לו מוטב דברה אדוני עשה כמו
שצוה אותה לאחר הדברים בא בעלה לביתו והיא הייתה אותו ומשהחיה לו
ואתו היום לא קדמהו אמר מה טיבה של אשהו שמא מהה מדוע לא קדמהו
הגיע לביתו שא בשלומה ואמר להן היכן אשהו וכו' אמרו לו קרא זה השטר
כיון שקראו קרע בגדיו וגזר על עצמו שלת ינוח ולת ירחץ בחמין ולא יאכל
לחם חם עד שידע מה טיבה של אשהו הלך ממקום למקום וממדינה למדינה
ומכרך לכרך עד שהגיע לאותה מדינה שאשהו יושבת בה כיון שהגיע לפני
המדינה מצאת אנשים ושא אותם היכן בית הבנסה אמרו לו איך אתה עריך
את השוכה כיוהר יושבת אצלנו וכל עובר ושב לביתה הוא נכנס הרחוק
ביתה נכנס ומצאת בו עשרה אורחים ושב עמדתן בא הבן אצלם והבית משהו
מאורו והוא בן י"ח שנה חכם גדול היה הביא להם מים חמין רחצו והוא לא
רחץ הביא להם משהו ולחם חם אכלו ושהו והוא לא רצה הלך הבן וסיפר
לאתמו א"ל אחד מן האורחים האלו לא רצה לאכול ולשהו אמרה של אותו מה
טיבו אמר איני שאלו שמא יהבייש א"ל שא כל אחד מהם מה גייר נגזרה
בחיון שלם זה סיפר וזה סיפר ואותו האיש סיפר להם המעשה של אשהו מיד
הכירה האשה שהיא בעלה והכיר הבן שהיא אביו הודו ל"ס והשהחוו לו ונדבק
זה בזה באהבה יתקב ליוסף ושיגר העל במס לאשה ר' עקיבה ומה

והביא

ודבא ר שקיבה איצל בהו והביא אביו ואמו ואחיו וכל אנשי ביתו למדינה בנו
 וישבו בחיים ארוכים וטובים גהו שברו בעולם הזה ולעולם הבא על אהה כמה וכמה:
 דברי הימים למשה רבינו ע"ה בשנה ק"ל שנה לרדה ישראל למצרים
 חלם פרעה חלום והוא יושב על כסא
 מלכוהו וישא עיניו וירא והנה איש זקן עומד לבגדו ובידו מאזנים ומגאג
 המורחים ויקה הזקן את המזנים וכולם יושבים לפני פרעה ויקח את כל זקני מערים
 ושריה וחכמיה וגדולה ויאמרם ויהנם בכפ אחה מן המאזנים אחכ לקח טלה
 חלב אחד ויהנה בכפ שניה ויכריע הטלה את כולם ויהי בבקר ויקרא לכל חמיו
 ועבדיו ויספר להם החלום ויראן האנשים יראה גדולה וישן סרים אחד ויאמר אין
 זה כי אם רעה גדולה הצמח למצרים באחריה הימים ויולד לישראל ילד ויחרוב
 את מצרים אם על המלך טוב וישא דבר מלכוהו מלפניו ויכתב בזה מצרים
 כל הבן הילד ישליכוהו לים ויעש המלך כן ויאמר למילדות שפיה ופועה
 בילד כן וראובן ולא עשו כן ורחיין ויהי כאשר נולד משה רבינו ע"ה בשנה ר"ג
 ללדהו ופרעה יושב על כסאו והגבירה מימינו ובהיה משמלן והנער יושב
 בחיקה ושרי המלכה יושבים אצלו ויהי כאשר הם אוכלים על השלח ויש
 הנער מרעה אתה ידו ויקח את העטרה מעל ראש המלך וישם אותה על ראשו
 ויבדל המלך והשרים ויהמהו המדה גדולה עד מאד וישן כלשם ממרים
 המלך ויאמר זכר נא אדוני החלום שחלמה על הזקן ואת אשר פרה עבדך
 ועתה זה הילד מילדי העברים שש בהם חכמה ועשה זאת כלי שבתר לו
 מלכוהו מצרים זכור מה עשה אברהם אביהם הכיש חיל במרוץ מלך כשדים
 וכל חיל מלכי כנען ואבימלך וירד למצרים ואמר על אשרו אחותי היא וישקב
 על בתי בערמה לבלתי הכשיל מלך מצרים גם יצחק בנו אצל אבימלך
 וישם בחו מכל פלשים וישקב בנו באת בערמה על אחיו ולקח הכבורה
 וברכה והלך לפדן ארם לבית לבן ולקח בנו ובנותיו ומקניהו וכל אשר יש
 ויברח וישב בארץ כנען ומכח בנו את יוסף אחיהם וירד למצרים ועמבא
 הים עשרה שנה וחלם פרעה הקדמונ חלום והוציאן מבית הכלא ויגדלנהו
 כל השרים אשר למצרים על פתרון חלומותיו ויהי בהרשע להם את

דברי הימים למשה רבינו

הארץ וישלח ויבא את אביו ואה אחיו וכניהם וכנוריהם כולם ויכלכלם
כלא מחיר והון ואורגו קנה לעבדים ואם על המלך טוב נשפכה דמו
ארצה במרס יגדל ויקח המלכה מידך והקוה מצרים האבד וישלח להם
מלואך ממעשרהו ממלואך קדושין בדמיה אחד מהם ואמו גבריא ויען המלך
ויאמר אם על המלך טוב יביאו אבן של זהם וגחלה של אש וישימו אותם
לפני הילך ואם ישלח ידו ל זהם דע כי מחכמה עשה אתה ונהרנהו ואם
ישים ידו על הגחלה דע כי לא מחכמה עשה זאת ונניח אורגו ויוטב הדבר
בעיני המלך והשרים ויביאו אבן של אש ויקח המלואך אתה ידו וישם
אותה על הגחלה והדבק בידו וישם אותה על פיו והכער בפיו ויעשה כבוד
פה ויכבד לשונו ויחדל המלך והשרים מהמיה אורגו ויהי אחרי כן וישב בבית
פרעה טו שנה ויגדל בקרב בני המלך ויהי מקצה טו שנה לבואו בית המלך
היא שנה שמונה עשרה שנה להללו ויראו משה לראות אביו ואחיו וילך אליהם
וירא במבלותם וירא את ממצרי מבכה איש עברי מאחיו ויהי כאשר ראה משה
את האיש המוכה וינס לו כי האיש נכבד וגדול מאד בבית פרעה ויאמר לו
כי אדוני האיש המצרי הזה בא ל ביתו הלילה ויאמרו לו ואל אשהי בא לפני
ועתה מבקש את נפשי לקחה ויהי כשמוע משה את הדבר הרע הזה
וייחר מאד וייסן כה וכה וירא כי אין איש ניד את המצרי ויטמניהו בחול
ויצל את העברי מיד מבדו וישב משה בבית המלך והעברי שב לביתו
ויאמר לגרש את אשהו כי לא נכון לביתו יעקב לבוא ל אשהו אמריאשו
הוטמאה והלך האשה והגר לאחיה ויבקש אחי האשה להרוג את משה
ויברח משה מלפני פרעה ויהי במלואך פרעה על מצרים ויכבד לבו על
כל יושבי ארצו וגם על בית יעקב לא חמל בעצה בלעם הקוסם ושמע
בעו כי היו יונעים למלך בימים ההם ויועץ המלך עם שלושה יונעין
ויאמר הנה עם בני ישראל רב ועצום מעטנו ויעץ רעול המדיני את
המלך ויאמר אם/של המלך טוב ל השלח ידך בהם כי איהם בקרבם
מימי קדם ודם חבל נחלהו ומי בכל מלכי הארץ אשר שלח בהם יד ונקד
ולא עשה בהם איהם נקמה הלא ברדה אברהם אביהם למצרים וי

פרעה לקחה את אשה של אשה עליו וינג'והו יי נגעים גדולים עד אשר השיב את
 אשה גם אבימלך הגרר הכה אותו בעוצר כל רחם והשיב לו את אשה גם
 ליצחק הפלוא פלאיו בהגרשו מגרר ויהביישו כל מוצאי מימיהם ועוצר הנובהם
 לא צמחו ואלי נשיהם צמקו הם וכל בהמהם וילך אבימלך ליו מגרר ותחזה
 מרעהו ופיכל שר צבאו ויקדו לו ארצה ויבקשו ממנו חנה ויהטלל עליהם א
 יי ויעהר לא וירפא אותם ויעקב איש הם הוצל בהומו מעשו אחיו ומלבן ומידי
 מלכי כנען ומי הוא אשר שלח יד בהם ונקד הלוא אביך גדל את יוסף מרוב
 חכמהו ומלט כל יושבי הארץ מן הרעב וישו להוריד יעקב וכנו מצרים למען
 המלט ארץ מצרים מן הרעב וטהר אם טוב בעיניך חדל מדהשחיהם ואם חייך
 בלבך להושיבם במצרים שלח אותם וילכו לארצם ארץ כנען ויחר אפ פרעה
 על רעול המדיני ויקם ויברח וימלט למדין ומטה יוסף לקח בידו ויאמר המלך
 לאיוב השוטי מה יעשה בלך ויאמר לו הלא כל הארץ לפניך הטוב בעיניך עשה
 ויאמר בלעם הפהורי למלך אם בלהב אש האמר להמשיטם הלא איהם מלט
 לאברהם אביהם מאור כשדים ואם בחרב האמר להשמידם הלא יצחן אביהם
 טצל ממנה ויהן שאל החמו וענה אדוני המלך אם הבקש למחוק את שמו
 ענה להשליך את ילדיהן ליאור כי לא נוסה אחד מהם בזה וייטב הדבר בעיני
 המלך ויעש כן ויהי כאשר גדל משה בבית המלך והחשביהו לה לבן ויוראו כל
 בית פרעה מפניו ויהי היום ויגד לבלעם לאמר הנה בנה של ביה מבקש להרוג
 אותך ויברח בלעם וסע בניו אהו וינוסו וימלטו את נפסם וילכו לארץ כוש בומים
 הימים דיה מלחמה בין בני כוש ובין בני קדם וארם ויפגעו במלך כוש ויצא
 קיקנוש מלך כוש להלחם בארם ובבני קדם ויעזב את בלעם הוא לבן דארמי
 ממהור וסני בניו עמו יונים וימברוס לשמור את העיר וללה הארץ עמו ז
 ויועץ בלעם את עם הארץ למרווד במלך לבלתי הו אהו לבוא העיר וישמטו
 לו עם הארץ וישבעו לו וימליכוהו עליהם ואת בניו הפקידו לשרי צבאוה
 ויגביהו את החומה מאוד משני צדי העיר ומן העבר השלישי חפח באמה
 עים רבוב באין ממטר בין העיר ובין הנהר הוא הסוכב את כל ארץ כוש
 ויבקשו אם את מי הנהר ומן העבר הרביעי קבצו נחשים לרוב מאד בלחשיהם

וכבשפיהם

דברי הימים למשה רבינו

וכבש פיהם ואתן יוצא ואתן בא ליהם ויהי כשמוע המלך וכל שרי החיל כשכחו מן
 המלחמה וישאו עיניהם ויראו את חומה העיר כי גבדו מאוד ויאמרו למלך ראה
 כי אחרנו במלחמה ויגביהו את חומה העיר ויחזקו לבבם בוא עליהם מלכי
 כבעץ למלחמה ויהי כאשר קרבו אל שער העיר ויראו והנה שער העיר סגור
 ויקראו אל השוער לאמר פתח לנו ונבוא העיר וימאנו כל השוערים לפתוח
 להם במצות בלעם הקוסם ולא נתנום לבוא העיר ויערכו מלחמה נוכח
 השער ויפל מן החיל אשר לקיקנוא קל אש ביום ההוא ויהי ביום ההוא וילחמו
 מעבר השער עבר הנהר ויבאו אל רכב פראים ביום ההוא ולא יכלו ויטבטו
 בהוך הבורה וימאנו ויצו המלך לעס לעסוק רפסודות לעבור עליהם וישאו
 ויהי בבואם אל מקום הבורה היו המים מהלגלים בריחים ויטבטו ביום ההוא
 מצארים אש על עשר רפסודות ויהי ביום ההוא ויבאו מצד הנחשים ולא יכלו
 לנשא שנה ויהרגו הנחשים מהם קצת אש ויחדלו מלהלחם על כוונת ויהי
 בהיות המצור על כוונת ויברח משה מצרים ויבא אל מחנה קיקנוא ומשה
 בן חן שנה בברחו מצרים ויהימים אשר צר קיקנוא על כוונת שנים
 ויהי הבחור הולך ובא עמדה ויאבה המלך והשרים וכל החיל את הבחור
 כי רב עקר הנה וקומתו כארץ ופניו כצאת השמש וכח גבורתו כאתרו ויהי
 יועץ למלך ויהי מקץ שנים ויחלה המלך קיקנוא את חלו אשר ימנה בו
 ויהי ביום ההוא לשה חלוא וימנה ויחננוהו עבדיו ויקברוהו נוכח שער העיר
 הפונה מצרים ויבנו עליו בני גדול וגבוה עד מאוד ויבנו עליו מלחמותיו
 וגבורתו ויהי אחרי השלימים את הבנין ויאמרו אש אל רשיהו מק נעשה
 את אמרנו נלחמה בעיר ויפלו ממנו חללים רבים ואם אמרנו במצור שש
 וישמנו כל מלכי ארם ובע קדם כי מה מלכינו ויבואו עלינו פראים ולא
 יצאנו ממנו שריר ופליט ושהה לנו ונמליכה עלינו מלך וגשב במצור עד
 הנהך העיר בידינו וימדהו ויפשיטנו אש לבואו מעליו וישליכו ארצה וישאו
 במה גדולה וישיבו עליה את משה ויהקטו באופרה ויאמרו יחי המלך יחי
 המלך וישבעו כל השרים וכל העם להם לנו את הכותית הגבירה אשר
 קיקנוא המלך וימליכו אותו עליהם ומשה בן שנה במלכותו על בני כוונת

ויהי

דברי הימים למושה רבי עשה

ויהי ביום השני למלכו ויועדו כולם לפני המלך ויאמרו לו אם על המלך טוב
 הבה לנו עשה מה נעשה כי גז השע שנים לא חזינו אה נשנו ואב בנינו
 ונשב במצור ויעץ המלך את העם ויאמר אם השמעו בקולי ועשו כי הנהן
 הנהן העיר בידינו ושהה אם נלקח בהם וסלו ממנו חללים כבראשונה ואם אמונו
 נבוא העיר ניטבנו ממנו כבראשונה ושהה קחו עצה מעמנו ולכו הישרה
 והביאו מבני החסידה כל איש אפרוחו בילו והיו לבם למשמרה עד יום גדלם
 ולמדו אותם לטוש על הארץ כדרך בני הנץ וימדרו העם וילכו הישרה ויעלו
 הכרואים ויביאו איש אפרוחו בילו ויעשו כדבר המלך ויהי כאשר גדלו בני
 החסידה ניצו המלך להרעיבם ימים שנים ויעשו העם כן ויהי ביום השלישי
 ויאמר המלך איהם לבאו איש כלי מלחמהו רכבו איש על סוסו וקחו איש אפרוחו
 בילו ונקומה ונלחמה בעיר ממקום שהנחשים שם ויעשו כדבר המלך ויהי בהיעם
 למקום הנחשים ויפילום עליהם ויאכלום וישביהום מן המקום יהוא וירישו העם
 הרועה גדולה וילחמו בעיר ויהפסדה ויכנסו בעיר איש לביהו ולא בניו ולא נשיו
 וכל אשר לו וימרו ביום יהוא מעם הארץ אפ ומאה איש מיושבי העיר
 ומעם המצור לא מה אחד ויהי כראות בלעם הקומם כי נלכדה העיר ויפח
 השער וירכב על הסוס הוא ואני בניו ויבאו ארץ מצרים לפרעה המה
 החרטומים המכשפים הברוכים בספר הישר היועצים לפרעה לאחד שם יעקב
 מעל פני האדמה וילכו משה את העיר בחכמה וישיבוהו על כסא
 המלוכה וישמו כהר מלכוה בראשו וגם את הכושיה היא הגבירה נהנו לו
 לאשה ויורא משה את אלהי אבוגיו ולא בא איה כי עבר את השבועה אשר
 השביע אברהם את אשתו עבדו לאמר לא תקח אשה לבני מבנות הכנעני
 וגם יצחק כבה עשה בברוח יעקוב מפני עשו וישוהו ויאמר לו לא תקח אשה
 מבנות כנען כי נכרנו את אשר נהן נוח בני חם לעבדים לבני שם ולבני יתת
 ויורא משה את אלהי ויהלך לפניו באמה בכל לבבו ובכל נפשו ולא
 מן הדרך אשר הלכו בה אברהם ויצחק ויעקב ויהחזק במלכוה בני כו
 וילחם עם אדום ומואב ובני קדם וארם ויכניעם החה יד בני כוש והיגעם
 אשר מלך משה על בני כוש מן שנה וישלח בכל מלכוהו כי יר אלהי

אבותיו

דברי הימים למשה רבי ע"ה

אבותיו אתו בשנה ארבעים למלכו והגבירה יאסבה ליוענו והוא יושב על פתח
המלכה והאמר הגבירה ל כל השרים ול כל העם הנה זה משה מלך משה
אשר הוא מולך על בני כוש ולו לא קרב ואה להי בני כוש לא עבד ושה
שמעו נא בני כוש ולא ימלוך עליכם איש נכרי הנה מונחם בני ימלוך עליכם
כי טוב לבם לעבוד בן אדוניכם מעבוד איש נכרי עבד מלך מצרים ויהי כל
העם גדון עד דערב וישכימו בבקר וימליכו את מונחם קי קנאש עליהם
ויראו בני כוש משלח יד במשה כי זכרו את השבועה אשר נשבעו לו ויהנו
לו מהגוה גדולה וישלחוהו בכבוד גדול ויצא משה ויחדל ממלוך על בני כוש
ומשה ק"ס שנה בצאתו מכוש כי משה יצא הדבר כי בא הקץ אשר הרשה
מימי קדם להוציא את בני ישראל וילך משה למדין כי ירא לשבה במצרים
מפני פרעה ויצא ל רעוא המדיני ויספר לו אשר ברח ממצרים ואת אשר מלך
על בני כוש ואת אשר לקחו המלכה מידו ויגרשוהו ויהי כשמוע רעוא את
דבריו אשר דבר ויאמר בלבו אהנה זה ביה הכלא ויהי כלא שם עשר שנים
ויהי כהיהו עשור שנה והחמול עליו צפורה בה רעוא והכלכלהו לחם ומים
ויהי מקץ עשר שנים והאמר ל אביה לאמר הנה האיש העברי אשר כלמה
אורה זה ו' שנים בבית הסוהר ואין דורש ואן מבקש עליו ושה אם טוב בעיניך
אבי נשלח ונראה אם מה הוא או חי ואביה לא ידע כי כלבהו וישן רעוא
ויאמר הנדיה כדבר הזה להעזר אדם בבית הסוהר עשר שנים לא יאכל
ולא ישה ויחיה והשן צפורה את רעוא אביה והאמר הלא שמעה אדוני
כי להי העברים גדול ונורא הוא ומפליא לעשות בכל עה ובכל שעה הוא
שהציל את אברהם מאור השמים ואת יצחק מן החרב ואת יעקב מן המלאך
בהאבקו עמו וגם זה רבות עשה עמו הצילו מיאור מצרים ומחרב פרעה גם
יכול למלט אותו מן הדעב וייטב הדבר בעיני רעוא וישם כן כדבר בהו
וישלח ל הבור לראות מה נעשה בו ויראו והנה האיש חי שומד על רגליו
ומהחנן ומהפלל ל יש אהיו ויציאורו מן הבור ויגלחוהו וישנו את בגדי כלאו
ויבא ויאכל לחם ויקס וירד ל גנה רעוא אשר אחרי הבית והפלל ל אהיו
אשר עשה עמו נפלאות רבות ויהי הוא בהתפללו ויבט בצדו והנה מטה

דברי הימים למושה רבי ע"ה

והנה מטה ספיר מוצב ארצה והוא נטוש בהוך הגנה ויקרב ידו א המטה והנה
 חקוק עליו אס המפורש אס צבאות כהוב מפורש על המטה וקרא בו
 ויהלשדו כהלש עץ ישר משכבו ויהי למטה ככס הוא המטה אשר נברא
 בהכל מטעלות להים אחרי בראו אמים וארץ וכל צבאם ימים ונהרות וכל
 דגהם ויהי בהגרא אלים מען עלן ויקח את המטה בכפו ויצא ויעבוד האדמה
 אשר לוקח משם ויגע עד נח וממנו עד אס נח ולא הולדוהו עד הגשו א יד
 אברהם העברי מיד ויבן אברהם את כל אשר לו לויצחק וגם את המטה
 ויהי בכרוחעקב טנה ארס ויקחהו בידו וצבואו א יצחק אביו בתרה שבע והוא
 עמנו וכרדה יעקב אבינו למעצרים לקח עמנו ויהנהו א יוסף הוא שאמר שם
 יחד על אחיך כי בהאמתו לקחו יעקב מיד ויעקב עשו אבי אדום ויהי אחרי
 מוה יוסף ויבואו שרי מעצרים לביה יוסף ויגע א רעול וכנה צאהו מעצרים
 לקחו בידו ויטעהו בהוך גינהו ויבחנו כל גבורי קינים להלשן בבקשם צמורה
 ולת יכלו וישמר בהוך הגן עד בוא אשר לו המושפט ויקחהו ויהי כראוה רעול
 את המטה בידו ויהמה על ככה ויהן רעול את צמורה בהו למושה ומושה בן
 עץ שנה בצאהו מביה הסודה ויקח את צמורה לו לאשה והלך בדרכי ביה שול
 לא חסרה דבר מצדקה שרה ורבקה נוחל ולאה גבעוה עולם וההר והלך בן
 ויקרא את שמו גרשום רק לא מל באר ערלהו בגרה רעול ויהי מקץ ג שנים
 והלך בן שני ויגעל באר ערלהו ויקרא שמו אישור גאלם פרק ראשון בפיטעג
 אחר הדברים האלה כשהיה משה רוטה במדבר גדמה לו מלאך בלמות
 גאב לבן עד שבא אצל משה אנהו הגאב אמר לו שלום עליך אדוני
 אש השלום אחרי כך נהירא משה ממנו ראדו הגאב אמר לו בבקשה ממך
 הן לי מן הצאן שאני רעב ואפרנס ממנו רעבון בטע אמר משה איך החיור
 מדברוה אמר הגאב למשה אתה שעהידה דמורה לינהן על ירך והראתה
 גדוה מועשה קאהון האמר כך הן לי במהרה שאך לדרכי ואעשה רעון
 וצרי אמר לו משה לו הצאן אינם שלי והם ליהו חוגצ ויהורה אמרה
 והייהם נקיים מעי ומישכל ואיך את לא שפיר ויעקב אבי כשהיה רוטה צאן
 לבן אמר יהי ביום אכלב חורב וקרח בלילה וכך אמרו ר"ל בעל אמונה

דברי הימים למושה רבי ע"ל

אין אדם יכול לשמור במחצתן אמר הזאב לא באה לי שב אצלך לא לא
אצל יגרו ואמור לו אמר משה אם בדבריך שאך ואמר לו מני שב אצל
הצאן לשמור והרי יבואו החיות שבמדבר זאבים ונמרים הלא אהה אחד
מהם והרי קו מחיה משכלות אמר הזאב אם הנחית לשמור אהם לא אחיק
אחד מהם העבודה לשמים שלא אוכל אחד מהן ואם אוכל אהם מדור
עשירי אמר לו משה ומה הם דור עשירי והלא הם גדולים ממנשה דור
המבול ודור הפלגה ודומיין אמר לו לו אמרתה לך שקרנים שבענים
כחשנים ודמעה מעשיתם יבוא לידך אחר כך הלך משה ודיבר ליהרו בכל
המעשים שאירעו לו אל יהרו לך הן לו ממבחר הצאן וידך בידי הלך
משה אצל הזאב והוא שומר הצאן וראשו בין ברכיו אל מה אמר לך
חוקהך אמר לו אמר לי שהקח ממבחר הצאן נסהכל בו משה ולא ראוי
לימים הלך משה ליהר חורב והיה המטה בידו שלקח מבניה יהרו בשעה
אמר אהו בבית האמורים וזהו שם שהם עשרה שנה עד שהוא במדבר
הגיע לפרשה דרכים נמצאו אדם נקץ אמר לו שלום עליך רבי אל שלום עליך
אל משה להיכן אהה הולך אמר לו לשוט בארץ אמר לו משה ויש לך פה
לאכול במדבר לפי שהוא לא מקום זרע לא שים ויגיע וצמח אמר אהו ויהו
יש לי שהי גלומקאוו אמר לו משה ואני יש לי גלומקאוו בוצ ונערבם יחד
לפי שהוא צידה לדרך אחר כך הוציא כל אחד מהן שלו במעין ולקח
אהם הזקן ועשאם על כהיפו אמר לו משה הן דעבך עליהן הלבנו כמו
ראו ה מילין אמרו זה לזה נאכל מן הפה שגשוב נפשינו מן הרעב
הוציאנו שהי גלומקאוו לכל אחד כבר אחר כך הלכו ויש שם הג האחרונה
ביד הזקן נשאתה עד שרעבו רשבון גדול אמר כל אחד לחבירו נאכל
שם כלי שנחיה אה נפשינו הוציאנו שהי גלומקאוו ואכלום ונשהייר אחד
עד שהלכו במדבר כמו חצי יום אמר משה לזקן הן לנו דבבר שגשוי
לנו דכחיש אהו הזקן דבבר ונשבע שבועה חמורה שאין להם לא ארבע
בכחה עד שהלכו מעט בדרך גיגן להם הקב"ה שני שבאים אמר משה
לאהו זקן לך ומסור לו השבאים השיב אהו הזקן ואמר למושה וכי אכתי

דברי הימים למושה רבי ע"ה

אני אשך אצל הצבאים ופי יסקל מן הצבי אמר לו משה קח המטה בידך
ועשה כנגדם לקח המטה בידו והראם ולא יכלו לזון מעקומם מיד לקחוס
ואמרו וישן מהן עלי אמר משה לזקן הזר שלא השבר מן העצמות עד
אכלו ושהו ולקחו מן הצבאים הניח משה עצם א' עצמו ולקח המטה והניח
אנה עליהם ונהפלל הפלה שלימה לפי בוראו והחיה הקבה את הצבאים
ושמדו על רגליהן אמר משה לזקן משביעך את בני שהחיה את הצבאים
ואין להם לא בשר ולא גידים שלא עשה קנוניא על הכר נשבע שלא
אכלו ולא שלא בו יד הלכו במדבר ומצאו למים לקח משה המטה והוציא
להם מים מצור החלמים עד ששהו ורוו אמר משה לזקן משביעך את בני
שהוציא מים מצור החלמים שלא שלחה יד בכר נשבע שבוטה כראשונה
שלא שלח יד ולא פה אמר משה נלך בדרך הלכו ומצאו אם שיר אתה והיו
בני העיר בוכים בקיה גדולה לפי שהיה להם זקן אחד והיה להם כאב ומה
באוהו היום אמר להם למה אתם בוכים כולכם אמרו הנה נפשינו החכה
נפשו ריחם עליהם משה ונהפלל על המה ועשה המטה עליו ורעש המה
וחיה אמר משה לזקן משביעך את בני שהחיה את הנה להיבן את הכר
נשבע שבוטה חמורה שלא שלח בו יד ולא פה אמר משה בידוע שנה מצור
עשירי עד שהלכו במדבר נפנה משה לעמקין אמר לזקן הנח גו המטה
בידך עד אשך ואתה עצמי באו הבאר עד שהלך משה מעמו דיבר
האיש בעצמו ואמר זאת המטה שעשה בה משה כל הנסים הלן אן ואקח
אוהי ואתיה בה את המהים לקח אוהי והלך עד שהוא בדרך מצא אם
כפר אחד ואנשי הכפר מה מעשיהם היו יושבים והיה אצלם הינוק שיא עמו
ומון בא אוהו זקן והת הינוק ולקח ממנו לקח המטה והניחה על הינוק
והיה סבור שינשה כמשה ולא לחנם אמרו לא כל הצורים שנים עד שנת
משה ורדפ אחריו ומצאו שהוא מצטער מבקשים להרגו וההורה אמרה
נפש החכה נפש נהפלל משה והחיה את הינוק והציל נפשו ממנו לפי
שאמר גל כל ההולך ד' אמות הוא נחבירו הקבה משביר עליהן את
הדין עד שהלכו שצאנאם נחל ועשה משה שלוש כריות מן העפר ונהפלל
עליהם

דברי הימים למשה רבי עדה

עליהם משה ונעשו זהב אמר משה לאוהו זקן ראה מה עשה הקב"ה אמר
לו למי זה אמר לו משה מי שאכל הכבד יקח שנים ואחד למי שלא אכל
אמר הזקן אני שאכלתי את הדבר עד שהודיה אמר משה בבקשה ממך
קח הכל זהלך משה ולא ידע הוכן בא אחיב נצטער אוהו זקן על זהב עד
שבאו בני אדם ויש עמיהם גמלים אמר להם הזקן בואו ושאנו את זה זהב שנ
שלישי ושלש לבס אמרו לו אנחנו רעבים לא לך הן לנו מנתה העיר
פה שחיה את נפשונו עד שהלך וחישב איעשה להם מס בין הנה והים
חישבו בשעה שיבואו ליהם יהיו את ראשו עד שבא ליהם והיו את ראשו
והם אכלו מן הנה ומהו ונשאר המעון מוצנע וכל זה כדי שהדע אחיו
שדור עשירי בופרים כמו אמרו כחשנים שבעים שקרנים והש"ה ויכללו
מדהם למען שמו אכיר קליק דברי הימים דמשה בפועלת דשמית: הם
מעשדה חירס הנו רבנן ד' עשו עצמן ליה ונבעלו כנאים ואלו הן חירס מלך
צוב ופרעה ונבוכדנצר ויואש מלך יהודה מה עשה חירס עשה
לו שבעה רקיעים בהחלקה עשה ד' עמודים של ברזל ארוכים והעמידה
מרוכשים זה כנגד זה ועשה לו רקיעים וכסא צעמיים וחיוה וברקים וזיקים
הרקיע ה"א עשה של זכוכיה חמש מצוה אמנה על חמש מצוה אמנה
ועשה בו חמה ולבנה וכוכבים ומזלות הרקיע ה"ב של ברזל
לפ אמנה על לפ אמנה ומילון של מים מפריש בין ראשון לשלישי:
הרקיע ה"ג של ברזל לפ וחמש מצוה אמנה על לפ וחמש מצוה אמנה
ומילון של מים מפריש ביניהם וקבע בו אבנים טובות
ומרגליות סגולות עשה ברקיע של ברזל שהיו מרבקטוה לו עש לו כמין
רעמים ונשמעין הרקיע ה"ד של עופרה לפים אמנה על לפים אמנה
ומילון של מים מפריש הרקיע ה"ה של נחושה לפים וחמש מצוה
אמנה על לפים וחמש מצוה אמנה ומילון של מים מפריש ביניהם:
הרקיע ה"ו של כסף שלשה לפים אמנה על שלשה לפים אמנה ומילון
של מים מפריש ביניהם הרקיע ה"ז של זהב שלשה לפים
אמנה וחמש מצוה על שלשה לפים וחמש מצוה אמנה וקבע בו אבנים

טובות

ויבנה ומרגליו ונשד בו כפת וחיוה וכוכבים כמע שנשה לשלמה מלך ישראל
 שד לעצמו מטה של ברזל ובארבע פינותיה ארבע מרגליות אין כמוהן
 על העולם שהן נהפכים לכמה גונון וכשהיה עולה ויושב למעלה מכולם
 יד מושגת אה עצמו מכאן ומכאן נעשים עקים ומכאן נעשים ברקים
 ומכאן נעשין לפידים ואהן האבנים מהקשקשה זו עם זו ומכאן נעשים ברקים
 ומכאן נעשים לפידים ומהקשקשה זו עם זו ונעשין כמין רעמים וכל בע אדם
 אין ומשהחיון לו אמר הקב"ה ליחזקאל לך ואמור לחירס מה אהה מהגאה
 לא ילוד אשה אהה אמר לפני ר'שע"ה היאך אני מגיע אצלך והוא הלוי באויר
 יאורה שעה נטלהו רוח ולקחהו בציציה ראשו ונשאהו אצל חירס דכריב
 עלה הבניה יד ויקחני בציציה ראשי כיון שבאת אצלו נודעשע ונהירא חירס
 גר לו מה אהה מהגאה מה ילוד אשה אהה אמר לו ילוד אשה אני לא
 מאני חי וקיים לעולם מה הקב"ה מושבו בשכנה רקיעים אפ אני מושבי בן
 קיעים מה הקב"ה מושבו במים ומביבואהו עקים וברקים ורעמים כוכבים
 גולה אפ אני בן הדע כמה מלכים ממלכו ביה דוד עשרים מלכים וכו'
 בימים ועשרה בחנים ואני חי וקיים מעשדה לא השא"ה שם י"ה אהיך (שמו)
 עשה בר' יומי ור' יהודה ור' מאיר שבאו למדינה ערב שבה ודיה להם כל אחד
 יסו מה עשו באו וראו של אחד מהפלל בבית הכנסת ולובש הפלין וציציה
 היר' יומי לר' יהודה ראוי שניהן בימינו לזה אל הין אמר ר' מאיר מה שמך
 אמר לו כידור אמר ר' מאיר נהקיים המקרא כי דור הדפוכה המה רבי
 יומי ור' יהודה נהנו לו ביסס ור' מאיר הלך נעשה אהו בבית הקברות לאחר
 השבת הלך רמג ונטעל ביסו ור' יהודה ור' יומי הלכו אצלו ואמרו ל'הן לנו
 ניסינו אמר מה הוא אמרו הדינרים שלנו אמר אין לי דינרים לכם אמרו
 מהן לנו אמר אין אני מכיר אהם מיד צכו והלכו לבית הכנסת ועמדו
 לפני הארון אמרו ר'שע"ה לא האמנו לו לא לשמך הגדול שהיה על ראשו
 מיד נגלה איהו גל להם ואמר להם לכו לביתו אצל אשהו ואמרו לה אמר
 בשליך זה הסימן שאכלהם חמץ בליל פסח ואכלהם יום צום כפור ההב לנו
 שני בימים שבק ל'ך ליל שבה מיד נהנה להם והלכו ואמרו ל'האמן בגר
 עד עשרים וארבעה דורות עד עשרה לא הבני סעקי

מעשה לא השגיח מעשה באדם אחד שהיה לו ממון הרבה הלך והתקדף
 תיצל אדם אחד והלך לו לקח אורו הממון ועשה אורו בקנה אור
 ומהם אורו עליו בא בעל הממון ואמר לאורו האיש הן לי פקדוני אמר לו ה
 לך בידי כלום אמר לו כוא והשבע לי אמר המנהן מעט הלך והביא הקנה
 שהיו בו דינרים אמר לו אחוז בזה הקנה ואחכ נשבע אני אתך בקנה וני
 נשבע שאין לו אצלו כלום מיד חרה אפו של בעל הממון והשליך הקנה מן
 לארץ נשבר הקנה ונהפגת דינרים עמד ללקט אמר לו לקט מגה שה
 שלך היו אמר לא השא הו יהיר בכבוד שב' ומורא אביך ורכך כמורא שמים
 מעשה אמר ר' חייא בר אבא פטעס אחא דייהי מהתרח אצל אדם אחד בלוי
 ודביאו לפניו שלחן א של זהב והיה משוי ששה עשר בני אדם וש
 עשרה של שלאות של כסף קבועות בו והיו קבועות בו קיבועות וכוסות וצלוחות
 בו ועלו כל מעדני עולם וכל מיני מאכל שבעולם עלו וכסרן מעמים אורו
 אומרים ליה הארץ ומלואה וכשהן משלקין אורו אומרים השמים ליה
 אמרה לו במה זכיה לכך אמר לי ר' קצב דייהי וכל בהמה נאה שמצאה
 אמרה לו לכבוד שבה וא מצאה אחרה נאה ממנה אמרה לו לכבוד שבה
 ומצאה תוכל בכבוד שבה אמרה לו אשריך שזכיה בכך
 מעשה טורנוס רופם הרשע של אה ר' שיקבא אל ומגה יום מיומין אל ומגה
 גבר מגברין אמר ליה מה אמריה לך ומגה אמרה לי אמר ליה
 מצא אמרה לי מצא יומא דשבתא מכל יומיא ומגה אמרה לך ומצא יומא
 טורנוס רופם מכל נוכריא אמר ליה המלך רוצה לכבדיני אמר ליה אפ
 מלך מלבי המלכים רוצה שיהיו ישראל משמריין אתה השבת אמר ליה ומגה
 מגה הוא עושה מלאכה בשבת מגה מלאכה עושה משיב רוחה ומוריד
 גשמים אמר לו יודע אני כך אתה דר בין היהודים ואם רצית שני יהודים
 דרים בחצר אחא עשין עירוב ומטלטלין כך הקבד כל העולם שלו
 ומטלטיל בכל עולמו אמר ליה מצא אתה מעודע לי אמר ליה גדר סבטון
 יוכח שמושך אכנים כל ימנה השבוע ובשבת הוא נח אמר ליה לנגד
 אתה נגד לי אמר ליה והרי המעלה אתה המגה בזכורו יוכיח שהוא עולה

כל ימיה השבוע ובשבת הוא נח ויהיה נכרא ליהוי בדיק באבוי כרך גמין חד
 וכל דיק באבוי ועלה כל ימיה השבוע ובשבת לא עלה אחר השבת העלה אורו
 אמר ליה אבי מאימתי אהי יהוהי מפני מה עליה כל ימיה השבוע ובשבת
 לא עליה אמר לו כל מי שאעו משמר את השבת אצלכם ברצונו כאן הוא
 משמר אותה בעל כרחו אמר לו וכי עמל יש לכם שארם עמלים כל ימיה
 השבוע ובשבת ארם נחיס אמר לו כל ימיה השבוע אנו נדונין ובשבת אנו
 נוחין ולא עוד לא שאוכלי המן מעידין עליו שכל ימיה השבוע היה יורד ובשבת
 לא היה יורד כמעשה פלוספוס אחד של אהר' אושעיא אם היא המילה מפני
 מה לא ניהנה לארס הראשון אמר לו מפני מה אורו האיש מעלם פאה ראשו
 ומניח פאה שקנו אמר לו מפני שגל עמו בשטות אמר לו אם כן ימנעו ארשינו
 ויקטעו את ראשו ואת רגליו ואת ידיו על ידי שגדלו עמו בשטות אמר לו ולאלין
 מלית אהינן מעשה בשעה שעשו ישראל את העגל והפסל משה עליהם אמר
 משה לפני הקב"ה רבשע אהי אמרה בסיני אנכי יש להיכם לא אמרה לאן
 אנכי יש להיך שמא להם אמרה ואני בטלתי את הדבר הווי נוחל משה רבי
 יהודה ור' נחמיה אמרו למה הדבר דומה למלך שהיה לו בן ביה והשליטו
 על כל ממלכתו הלך אורו בן ביה והלוד לבני ארם על ידי שרבו הלוד לנה
 ולנה ק' ולנה ר' ברחו הלויים אחר גמין שמע המלך ורע לו אמר לית השלטון
 על שלי לא לאבדן אמר לו בן ביה אני הלוי ובראחייהו הם לשלם אני משמידן
 על הכל הרי פלוני ערב יש בידו מעה גדובים וביד פלוני מעהים כך אמר
 משה להקב"ה למה אהי כועס לא בשביל הורקן באחריותו היא הווי למה
 יחרה אפך ר' נחמיה אמר בשעה שעשו ישראל אורו מעשה עמד משה
 גפיים להקב"ה אמר לפניו רבשע עשו לך מסייע ואהי כועס עליהם העגל
 והשעשו יהיה מפייעך אהי גורח חמה והוא הלכנה אהי הכוכבים והוא
 מעלול אהי מוריד הטל והו רוחה משיב אהי מוריד גשמים והוא מגדל
 גמחים אמר לו הקב"ה משה אהי טועה עמדם וכלא אין בו מעשה אמר
 י אם כן למה אהי כועס על בניך הווי למה יש יחרה אפך לית למה יש
 מור משה לא כך אמרה לי כי שחה עמך עמד חטאו ולא עמי אם עמי

מעשה העגל

חטאו עמד לא חטאו היו למה יש יחיה משל למלך אנבנם לביתו ומשח
 אשהו מגפפת לדלפקיו וכעם אמר לו אנבנינו אם היה מוליך יפה הייה
 כועם אמר לו המלך אין בו לא לדבר זה לא ללמדו שלח העשה כך יכן
 אמר הקבה ידע אני שאין בו ממש לא שלח יאמרו לעשוה ען דא למה
 יחיה מה ראה להזכיר כאן יציאה מצרים לא אמר משה לפני הקב"ה
 רבשע מהיכן הוצאת אותם מצרים שהיו כולם עובדי טלטים א רבו
 הונא בשם ר' יוחנן משל לחכם שפחה לבנו חנוה של בשמים בשוק של
 חנוה המבוי עשה שלו והאומנוה עשהה שלה והנער בחמור עשה שלו
 יצא להרבוה רעה בא האב והפסאו עם הזונה החיל האב מצטק ואומר
 הורגך אני הייה אם אודהו אמר לו אהה אבדה הנער ואתה צוטק כנגדו
 הנחה כל אומנוה שבעולם ולא לימדוהו לא בשם הנחה כל המבואות
 ולא פחה לו חנוה לא בשוק של חנוה כך אמר משה רבשע הנחה כל
 העולם ולא שעבדה בניך לא במצרים שהיו עובדי טלטים ולמדו מהם
 ואפיהם עש העגל לפיכך אמר אשר הוצאת מארץ מצרים דא אשר הוצאת
 את יהודה בשם ר' יהודה פ' פרטא למה הדבר דומה לאדם שבא ליקח עניו
 אמר לאדונו העבד הזה שאתה מוכר קאך גריסין או קא לוחסין הוא אמר
 לו קאך גריסין הוא ועל זה אני מוכרו לקחו והוליכו לביתו פשם א' סרח העבד
 החיל אדונו מכיהו אמר לו אני הורגך מה אני מבקש עבד רע החיל
 העבד צוח בייאת אהה מעביר עלי אמר לו אדונו סרחה ואתה צווח אמר לו
 באמה סרחהי אמר העבד אהה לקחה אוהי בעבד רע או בעבד שגויב
 אמר לו בעבד רע אמר לו לקחה אוהי בעבד רע והוא יבקש אוהי בעבד טוב
 דא להיך למלך שהיה לו שדה בור אמר לאריות לך פרנסה ועשה אוהה כרם
 ה' לך דאריות ופרנס אוהה שדה ועשה אוהה כרם הגדיל הכרם ועשה יין ודחמין
 כיון שראה המלך שהחמיץ היין אמר לאריות לך וקוץ אוהה מה אני מבקש
 מן הכרם עושה חומץ אמר האריות אדוני המלך כמה הוצאתה הוצאתה של
 הכרם ואתה מבקש לקוץו בשביל החומץ היום חומץ ומחר יין כך ישראל היום
 חטאו לפנך ומחר עושים צדקות והורה ומשפט ואתה המלך להם סעתי אכל

מעשה כתיב בצדקה מהן אדם יכפה אפ לו מעשה בל' שיעזר וז' יהושע
 וז' עקיבה שהלכו לקבץ צדקה לחכמים והיה שם אדם אחד
 ושמו אבא יודן והיה נוהג צדקה בשני יפה פעם אחת ירד מנכסיו וראה
 החכמים שם ונכמרו רחמיו הלך לו אצל אשהו אמרה לו מפני מה פניך
 אצם כל כך אמר לה רבוהינו כאן ואני יודע מה לעשות אשהו היה צדקה
 אמרה לו לא נשהייר לנו לא שיהיה פלוניה בלבד לך מכור חציה ונהנה להן
 הלך ומכר חציה ונהנה להן והפלונו עליו ואמרו המקום ימלא חסדונך לאמר
 ימים הלך לחרוש חצי השדה שנשהייר לו בא לחרוש נפלה פרהו לגומה אחת
 ושברה רגלו של שור ירד להעלוהה האיר הקב"ה עיניו ומצא שם סימיה
 גדולה ואמר נשברה פרהי לטובתי בחזרה רגל לשם שאלו עליו ואמרו מה
 ובא יודן עושה אמרו להן אבא יודן יש לו עבדים נשפחוהו וגמלים וחמורים
 ושורים וצאן מי זכיל לראוה אה טעו כיון שאמע יצא לקראתם אמר להם
 נפלהכס עשה פירוה ופירי פירוה אמרו לו חייך שנהנו אחריים יוהר ממך ולך
 בהבנו בראש לפי כך נאמר מהן במהר יכפה אפ וכי מהן אדם ירחיב לו
 מי שמינו נוהג צדקה מעשה באחד שלא נהג צדקה פעם אחת היה יושב
 במדינה והיה שם אדם אחד חוץ למדינה על גב הנהר ראה צפרודע
 יוחה יושבה במנין גשר על הנהר באה עקרב אחת ושברה על אורו צפרודע
 ונבעה למדינה אמר אורו האיש אין גוה צפרודע יושבה לא שההלך העקרב
 עליה לעשות שליחוהו של מקום לשעה נפלה דברה בעיר פלוני נשכועקרב
 מה אורו שלא נהג צדקה מעשה באחד שהיה חוטר בשדה והיה ימיה קור
 אה נחש אחד בקורה ביה הדד עמד עליו והרגו בא ר' טבמס דצפורי ראה אה
 ונחש אמר לאורו שברונו מי הוה זה אמר לו את אמר לו אהה יכול להפיר
 ישב מעיד הסיר אורו וראה אה הלשם ונהיירא ונגדעגע ממנו אמר לו למלא
 ישב לא יכולה להרוג אורו וכל זה בשביל הצדקה מעשה בל' ינאי שהיה
 שב על פתח המדינה ראה נחש אחד שהיה נרהע וינצא נרהע ונכנס ובא
 ייה רודט מכאן והוא חוזר לכאן אמר זה מוכן לעשות שליחוהו של מקום
 עשה נפלה דברה בעיר פלוני נשכו נחש ומה רחמנא לישב

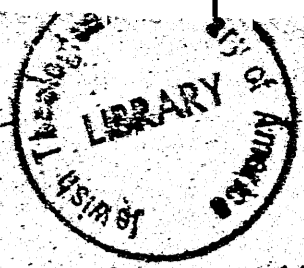
מעשה בר איעור שהיה מטויל על פתח רומי ראה אחד רומי ואקיס
 יהיה אמר לא על מנן ישב זה מיד יצא נחש לחוהו רומי ונשכו
 ונפל ומה ובקשו ל' איעור וראה שהיה עמו כהבין בישיין על יהודאי אמר זה
 גזעין לעשות שליחותו של מקום על ישראל שעושיין דצדקה ושור
מעשה בר איעור שהיה יושב על פתח רומי ראה קוליה אחת שהיה
 מהגלגלה ועמד וחפר וקבר אותה למחר ראה אותה כבר יצאה
 אמר ג' מגומגמה לעשות שליחותו של מקום בא רומי אחד למדינה נכשל בה
 ומה באר' איעור חפץ וראה עלו כהבין בישיין על יהודאי והשית מעייל לישול
מעשה בר שמעון שהיה עסקן בדברים והיה לו פרדס אחד והיה שם
 ענף אחד עושה קץ באורו אילן עמד לש וטרלו למחר בא אורו
 הענף להוך דקן למחר עמד לש ונטל לוח אחד ונהנו על דקן ועשה עליו מ
 מממר בא אורו הענף וראה שהוא מממר על דקן הלך והביא עשב ונת
 על המממר עד שנמחה הכתל והסיר הלוח ונכנס הענף מה עשה לש אמר
 מוטב יבג העשב הזה ולא ידעו בו הלסגים ויחריבו המדינות
מעשה היה בשני אחים שהיו דולבין בדרך בטבריא אחד פומא ואחר
 פקח והיה הפקח אוחז ביד הפומא יסבו לאכול פה בדרך זה נטו
 ידו לעשב ונה נטה ידו לעשב אחר אירע אותה עשה זה אבל מזה וזה
 אכל מזה העשב זה שהיה פומא נפחהו עינו וזה שהיה פקח נסהמו עינו
 ולת קמו מזה המקום עד שאתן הפומא ביד הפקח והוליכו בדרך
מעשה כהיב נובן לחם לרעיבים לן ישראל דכהיב ויעקב וירעובך י
 מהיר אמורים מנה שאמרהי לך ההרהי לך כנגדו אמרהי לך חלב
 בהמה טהורה הרהי לך חלב חיה אמרהי לך גיד הנשה בהיה הרהינו לך
 בענף אמרהי לך הענף בלא שחיטה הרהי לך דגים ר' אחא בשם ר' לוי אמר
 יוהר ממנה שאמרהי לך הרהי לך אמרהי לך דם נדה הרהי לך דם בהולים
 אמרהי לך אשה איש הרהי לך אה השבויה אמרהי לך אשת אח הרהי לך
 יבמה אמרהי לך אשה ואחורה בחייה הרהי לך לאחר מיתה אמרהי לך
 כלאים הרהי לך ציצית אמרהי לך בשר חזיר הרהי לך דג ושמו שבומא"

אפרתי לך חלב הרהי לך שומץ אפרתי לך אה הדס הרהי לך טחול אפרתי לך
 נשר בחלב הרהי לך אה דבחל הגליה אהכס אני אמאל אהכס אכ"ך
 מעשד בר הנחומא שיהיה שנה בצורה והיה רעב גדול אמר להלמידיו
 צריכין אנו למטר אמרו לו ר' גור השנה שיבוא המטר גזר
 העניה פעם ראונה ושנה ולא ירדו גשמים פעם ג' קס ודרש כל העם יהי
 צדקה עמד איש אחד והניח מעות בידו לעשות צדקה פגעה בו גרושהו אל
 ר'כד כי שאת מהר ברעב ואני קדמה לכל מניס שיצאתי מביהך לא יצאתי
 מנוחה ופרנסה כיון שראת אורה ערומה ורשיבה והיא בצרה גדולה נהמלא
 עליה רחמים ונהן לה על שם ומבשרך לא התעלם ראה אורו הלמיד אחד
 הלך ואמר לר' הנחומא הכי מצוה והכי שבירה אמר לו נמה ראתי אל כאתי
 פלוגינהווא מדבר עם גרושהו ולא עוד לא שנהן לה מעות למלת אסור
 הוא וחשוד לדבר עמה לא היה נוהן לה מעות אלא לו ר' הנחומא אמר לו
 בני אהיה יודע שהעולם כולו ביצער ואהיה הלכה לדבר עם גרושהו ולא עוד
 לא שנההה לה מעות למלת חשוד אהיה לא הייה מדבר עמה אל ונחמתי
 ורשה שכל העם יעשו צדקה עוד אני יצאתי לעשות צדקה פגעה
 גרושהו והיא בצער גדול וערומה ורשיבה ובוכה והולכה ואומרה ג'כד כי
 שמניס שיצאתי מביהך לא מאצתי נחה כיון שראתי אורה בצער
 גדול דיחמתי עליה ולא עוד לא שנהמלאתי עליה רחמים עמד ר' הנחומא
 ואמר לפני הקב"ה רבשע זה האדם שהוא אכזרי נהמלא רחמים על
 גרושהו ואין לה עליו לא מזונות ולא מצוה ליהן לה ריחם עליה אגושאתנו
 צדק בני אברהם יצחק ויעקב ואהיה ל' רחום וחנון ועליך פרנסהינו לא צ
 רחם עלינו מניד עליה השנן וירדו גשמים ושמחנו כל העולם בשביל הצדקה
 מעשד בחכם אחד עני היה והיו לו שני בנים אחד עושה צדקה וא' לאו
 זה שדיה עושה צדקה לוקח לבנו ולבני ביהו כל מה שירצו
 ויצא ועושה צדקה עם גבתי צדקה בכל פעם ופעם הוא נוהן צדקה
 עם אהה כיוס הושענא רבה נהנה לו אשתו ו' דינרין אמרה לו צא לשוק
 ו' לבניך קלות ואגויס לפי שהוא יט' יצא וראה גבתי צדקה אמרו לו זה

כשל המצוה בן לבו צדקה שאתה בעל המצוה נהביש ונהן להם עשרה
דינרין שנהנה לו אשה נהביש לילך לביתו ואין בידו כלום והוא עני וכנס
לביה הבתה ראם אורם אהרונם שהיו ביד הינוקוה ביום הושענא רבד
לקח מהם מלא שק והלך במפינה אחה עד שהגיע למדינה מלך אחד ביון
שהגיע לשם היה אהו מלך מושא במעישו והיה חולה עד שנטה למות אמרו
לו הרופאים אין לך רפואה לא בתוהן אהרונם שהיהודים נוטלין יום הושענא
רבד יצאו חייליהו לבקש בכל המדינה ובכל מקום ובכל ספינה ולת מצאו
נבגם אהו חכם למדינה בא לו בעל המכס אמר לו מה זה כשקך אמרו
אין עמי כלום אמר לו הראתי מה יש לך אמר לו יש לי מעט אהרונם שיש
נוטלין יום הושענא רבד מיד שעה אהו בעל המכס ולקח אהו הות נשקין
והכנסו אצל המלך אמר לו מאצנו זה אתה מבקש לרפואהך מיד אכל
ממנו המלך ונהרפת מיד צוה המלך ופינו אתה הסק ומלאתו אהו דינרין של
זה אמר לו המלך מה יש לך שאלה עוד ונהן לך אמר לו אני מבקש
שהחייבני למקומי מיד צוה המלך והוליכו אהו למקומו בכבוד גדול
לקיים מה שכל אדם יאלם לו וצדקה הציל ממנו אפלו ממנה עשה
מעשה בר' שמעון'ן יוחאי ע"ה שהיה ישן ליל הושענא רבד ראה בחלום
שהיו בני אחוהו שהיה המלך הוכען שש מאנה דינרין קס
שליהם ואנס אהם בעל כרחם ומינה אהם נשיאים על ישראל אמרו לו
מאין נהיה הוצאתה של מלך אמר להם הוציאו הוצאתה על ישראל וכמו
אנה באחרית השנה ואני אעשה לכם חשבון ואהן לכם מיד עשו
והיו מוציאים עד שאלמה אנה שנה עד סופה שלח להם המלך שלח
אחד והעלה אהם והכעסם לביה האמורים שמעו' שפי ע"ה הלך אצלם
ואמר להם מה המלך הובע מבס אמרו לו בקש ממנו שש מאנה דינר
אמר להם נהיבן הוצאתה יש לכם על הצבור עשו חשבון הוציאו
וחיבנו יש להם הוצאתה שש מאנה חסר שש דינרין אמר להם הוציאו
שש דינרין ואני אחיב אתכם מבית האמורים אמרו זה הזקן שהוא
שש דינרין והמלך מבקש ממנו שש מאנה דינרין אמר ומה איכפתה

לכם הנו ששד דינרין ואני אוציא אתכם אמרו רתו זה הקץ המלך רבע
 ומנו שש מאות וזה אומר ששד ויוציא אותנו אמר להם רש הנו לי ששד
 דינרין ואני ערב שיוציא אתכם המלך כהנו לנו ששד והלך ונהנו לשליח בטומעה
 ודוציאם מבית האסורים אמרו לרש שמא הייה יודע אמר להם חייבם מליל
 הושענא רבה ראיה בחלוס אתם נהבעים למלך שש מאות דינרין אמרה
 ידיו שש מאות לו הוצאה על הצבור ויכהבו מצותה צדקה וטילכו לחנם
 ולו הייה אומר לכם שהנו ששד דינרין צדקה איך אתם ממעינים אותה
 כבר כפרחתי אתכם והכנסתי אתכם במצות וצדקה הציל ממנו אפילו
 ועמיה עמיה ואפלו ממיתה משונה ויהיה להם כפרה ולכל ישאל אכיר
 מעשה ב' ימי הגלילי ע"ה שהיה לו אשה רעה ולת היה סופגה אורו
 ולת מכבדהו בפני הלמידיו פעם אחת אמרו לו הלמידיו ר' שבוק
 ואת האשה שאינה מכבדה אותך אמר להם כהובכה מרובה עלי ואין לי
 גלוס ליהן לה פעם אחת היו יושבין ודורשין ו' לשור' עגריה והלמידים אחרים
 לשגמרו הדר שאת אמר לו ר' לשור ר' אנחנו רעבים לפעודה נלך אמר להן
 עד שבאו לבית פתח ויצאה ודהה מכעכעה אמר לה ר' ימי יש לבו מעט
 אוכל אמרה לו אתה בהדין קדירה פרפרין הלך וגלה אותה מצאת בה פגין
 יש ר' לשור שאינה פוסגה אורו והיא עושה לו לדעה דע ר' לשור שאין
 עשו של ר' ימי מהשכה עליה לבשבתו לאכול אמר לה אמרה פרפרין אמר
 יומי מעשה נסים הוא גמרו לאכול אמרו אמר ר' לשור שבוק בדא אתה
 שאינה מכבדה אותך אמר לו ר' לשור אני טהר כהובכה מיד נהן לה והוצאה
 ירשה והשיאו אורו אשה אחרת טובה הימנה גרמו עונוה זאת האשה והלכה
 שאתה לסרדיוטן אחד של עיר והיה עשיר גדול וממונה על העיר מהמלך
 אחר ימים נעשה אורו האיש סגן גדור ער שהשלים כל ממנו ונעשה עט
 יהיה אשה אוחזה בידו ומהלכה בכל בהי העיר לשאול לו פת משכונה
 שכונה אבל לשכונה של ר' ימי לא היה הולכת אמר לה אישה למה
 הולכת בכל שכונה ושכונה של ר' ימי אין אתה הולכת ואני יודע שהיא
 על צדקה אמרה לו מפני שאת גרושה ואינו יכול להסחכל בי פעם אחת
 יהי שולח והיה שנה בצורה והיפה מכה אותה בעלה והיו מהבנים בהוך

דינרין

העיר אנדיק ל יומי מן החלון וראה אותם מהבזים בהוך העיר מיד עמד ועמד
 להם מקום אחורי הביה והושיב אותם בו והיה מפרנס אותם כל ימיהם על
 שם ומבשרך לת התעלם מעשך בהלמיד אחד מהלמידי רשבי שיצא
 לחוזה לארץ ובא עשיר והיו הלמידים מהקנאים בו ומבקשים לצאת
 לחוזה לארץ ידע רשבי והוציאן לבקעה של בני מנחם ונהפלב אמר בקשו
 בקעה המלתי דינרי גהב החיליה מושבה דינרי גהב לפניהם אמר להם
 אם גהב אהם מבקשים הרי גהב טלו לכם לא היו יודעין שכל מי שהוא נוטל
 חלקו של עולם הבא הוא נוטל שאין שבר למחן הורה לא לשהיד לבאין
 מעשך בר שמעון חלפהא עה שבת ערב שבה ואין לו מאין להפרנס
 יצא לו חוץ לעיר ונהפלב לפע הקבד עהן לו אבן טובה מן השמי
 נהנה לשלח ופרנסו אותה שבה אמרה לו אשהו מהיכן לך זה אל מעמ
 שפרנס אותי הקבד אמרה אם אין אהה אמר לי אין אני טועמה לך כלל
 החל מספר לה המעשה אמר לה כך יצאה ונהפלב ונהן לי אבן טובה
 מן השמים אמרה אם אין אהה מחזירה מעצתי שבה איני טועמה לך כלום
 אמרה לו אהה רוצה שיהא שולמך חסר ושל חבירך מלאת הלך רש ודוע
 המעשה לרבינו הקדוש אמר לה אם שולמן בעלך חסר את אמלאתו משלי
 אמרה לו וכי אדם רואה לחבירו לעהב לא כל צדיק וצדיק יש לו שולמ
 בפני עצמו שלכי הולך האדם ל ביה שולמנו עולמם לא כהי לא עולמנו מיד
 הלך והחזירה אנול גדול העם האחרון יוהר מן הראשון כיון שפסא ידו (החזיר
 ירדה דמוה יד ונטלה ממנו היו והשחק ליוס אחרון ונכוהם יעמוד (נוולישו
 מעשך בחכם אחר שהיה עני ולא היה לו מאין להפרנס פעם אחת
 יצא והיה יושב בשדה ונהפלב לפע הקבד על פרנסה אנשי ביהו
 נגלה לו איהו גל אמר לו מה אהה מבקש אמר לו אני מהפלב לפע הי
 איכן לי צדקה פרנסה בני ובנותי אמר לו אהן לך שכנה ארונה של גיה
 וישב אצלך שבע שנים הסיב לו ואתמר המהין לי עד שאך נאמלך באשה
 אמר לו לך נאני אמרין לך הלך ואתמר לאשהו כך וכך ונגלה לי אש אחד
 ואתמר לי כך וכך אמרה לו אשהו לך וטול ממנו ובלבד שהעשה מה
 אמרה לך הלך איצל האיש ואתמר לו הן לי מה שאמרה אמר לו לך לבי

מעשיות

ואתה רואה אורו פהח דביה הלך ונאה בנו אדם פהח דביה וחופרים בקרקע
 וראו טבעה אחת אמרו לאביהם ראה גז מעצמו טבעה בזה וגרר אורו וזה
 הארונות דבוקה בשלשלת אחת של ברזל וזה טבעה מלאים דינרי גדי
 לקחם והכניסם לביתו אל אשהו לך לשוק וקנה טבעה ארונות בעילוב של
 יהיה בהוכן כלום מיד הלך וקנה טבעה אשהו הצדקה והיה טושה צדקה
 וכוונה על הדפרא עד שמלאה אנהן הטבעה ארונות צדקה לעניים עד
 שנשלמו טבע שנים יצא חוץ למדינה דבעל והיה טייל בשדה נדמין לו
 ליהו גל אמר לו שלום עליך אל החכם עליך שלום אמר לו ולמה דברתוהי
 מי את אל לאו אל אבי שנהי לך טבעה ארונות דינרים של גדי אמר ומה
 אנה מבקש אמר מבקש את שהחזיר אנהם לי אמר אני נטלתי אנהם ברשות
 אנשי ביה ואחזירם לך ברשות המהן מעט עד שאך לביה הלך לביה ואמר
 לאשהו בא לי האיש בעל דינרים ומה אמר לך אמר מבקש שהחזיר לושט
 אמרה אשהו לך אמור לו אמור להקבד אם יראה שיש נאמן ממני שטושה
 צדקה יותר ממנה שעשה ראה לו טבעה ארונות של דפרא הלך ואמר לו
 החזר השוכה למכר אם יש איש נאמן על הצדקה יותר ממנו קח אנהם
 ואם לאו הנה אנהם אצלינו ועדיין לא חסרו דינרים כלום עליה ליהו גל
 ואמר להקבד כך וכך האיש חכם פלוג אמר הקבד לליהו דופיפו לו על
 דינרין ועל ימיו יותר ממנה שעבר מימיו וזה היה בשביל הצדקה שנאמר
 והיה מעשה הצדקה שלום כמעשה באדם אחד עט ביותר והיו לו כנים
 יין לו במה יתפרנס והיה עובד אה האם כל ימיו והיה יושב בביתו פעם אחת יושב
 באשפה והיה מהגלגל בעפר ומבקש מלפני האם שיפרנס אורו וצווקו וכוה
 גלה לו ליהו גל ואמר לו למנה אנה צווק וכוה ומהגלגל בעפר אל אבי
 וצו מבקש פרנסה לא מני יהברך אל ליהו גל את נוהן לך שהי מלגים
 והפרנס בהם אמר לו איני נוטל מיד בשר לא ממנו יהעלה ויהברך אנהם
 זה לו את שלוחו של מקום ואמר שאכן לך שהי מלגים לו שהפרנס בהם
 יין הלואה בידך עד שהרבע אנהם מיד נטל אנהם אורו האיש ועמד והלך
 והו להברך וקנה מלבושים ועבדים ושפחות וכל מיני מגדים עד שהנשיר

מעשיו

עושר גדול ושכח עבודה בוראו אמר הקב"ה צדיק אמר יש לי בארץ והיה משבח
 אלהי אבותיו ועבד בכל שנה ובכל רגע היכן הלך אמרו מלאכי השדה
 לפי הקב"ה כבר יש לו ממון השפעה עליו ושכח עבודתך ומי הוא שנהפך
 לו אמרו ליהו"ל איהוה לליתו ומחיה שהין פולמי דנורא לתאר ימים הלך
 ליהו"ל לביהו של זה האיש וכבר הוא בעושר גדול אל שלך שלום אמרו לו
 ועליך שלום אמר לו מי אתה אל ולא הכרה אורי את האיש שהלוייך שהין
 מלעים כשהיית מתגלגל בעפר אמר ומה הבקש אמר את צריך שהחזיר
 לי שני מלעים אמר קח לך ג' או ד' או י' מלעים אמר ליהו"ל לא אתהקן לי לא
 שהים שנהי לך מיד נהן לו ד' מלעים והלך לו לא היו ימים מושכנים עד
 שהעני אורו האיש ומכר כל מה שיש לו אפלו כסות ביהו וחזר בין העפר
 והיה צונק וכוכה עד שנעלה צעקהו למרום לתאר ימים נגלה עליו ליהו
 ג' אל ולמה אתה יושב בין העפר השיבו ואלל ה' הזכירני צערי שכבר הייתי
 בעושר וכבוד גדול ועכשיו נמול כל מה שהיה לי אל ליהו"ל את זה אוקד
 שהים שלום מלעים ובלבד שהחזיר לי אמר אין רצונך ליטול לא מיד הנה
 אמר את שלחתי הקב"ה אתהן לך לו שהי מלעים ובלבד שלא תשכח עבודת
 בוראך את משבע עליך שלא השכח עבודתו כמו שהיית מקודם לא היה
 עובדו כמו שהיית מקודם אמר לו הין מיד נהן לו והלך לביתו ונהברך
 משנה בכל מה שהיה לו ונה בשביל הצדקה והיה מפרנס העניים ועובד אר
 בוראו עד שנמלק לקיים מה שנאמר רצון יראיו יעשה ואה שועה ישמע
 מעשה רב כהנא ו' מליק בו ג' בדיני יקרה היא מפגינים וכהיב
 ולמדהם אורם אה בעבם לדבר במ אמרו חכ"ל חייב אדם
 ללמד את בנו הורה כבן שש כבן שבע אמר חכ"ל למהקרא יהוא רב
 כהנא נהן לו הקב"ה בן ושמו מליק מיד רפס אביו בידו וכא להוציאנו מן היי
 ללמדו הורה אמר אמנו של בן להיכן אתה מולך בע אמר אמרנו ביד
 רב ללמדו הורה אמר מוטב נמוה לבו שנינו ואל נראה בפרידה מחמד
 מינינו ישב אצלנו ולא ילמד הורה ולא הלכה ולא יעשה מלאכה אמר
 לה הנה הובחך ותהן לך מה שכבוב בה ואקרענה אמר מה מאשה

ועשה ר' בהנצ ומליק בנו גל

כי מוס כי הגרצני והלא כהוב בהורה כי מצא בה ערוה דבר השיב ואמר לה
 אין מוס גדול מזה שהמנעי בני מעים חיים ואין מעים לא הורה ש' היו כל צמא
 לבו למים ואין חיים לא הורה ש' כי חיים הם למוצאיהם אמרה הצא לא כך
 געשה לא פארה געשה את וארה אמר כיצד אמרה הצא לשוק וגעצא רב
 מוכהק והעשה עמו הנאי צנים קצובות ולמד בע הורה ולא יצא מן הביה
 ואי אשרה את כבודו בגדיו אפלה ארחץ אקטר וארהיה לו מים חמין לחון
 מיד רצה הכשל ויצא לשוק געצא חכס בשל ציציה בשבע חוליות אמר
 לו שלום עליך גאון אל ועליך שלום אמר לו מאדוני מה שמך אל אדוני
 שמי ר' שער געירא אמר לו יש לך אשה ובנים אל הין אמר באשה מקום
 אמר בזה המקום אמר ר' בהנצ אשה מרי הורה היא דפריב ראה חיים עם
 אשה אשר אדכה ובני אדוני הם הרלמידים ש' ויבואו בע הנביאים לו בלמיד
 אמר לו טוב דברה אמר רב בהנצ הרי אדוני רצונך שהעשה עמי הנאו גלמ
 אה בע הורה כ' צנים ואהן לך שפ משקל גהב אם הלמדו כ' שנה פחור חור
 והציה לצאה אין לך עמי כלום ואם השב עמי חודא ואהנחם אני אפרע לך
 כל סכרד על מנה שלא הצא אהה ומליק בע מפרח ביה אל הרב אנ
 מקבל מיד כהב ר' בהנצ שטר ומסרו לו שיער ור' שיער כהב שטר ומסרו
 לרב בהנצ לימד סליק כ' שנה ועשה הכן בן ל שנה ומשעה יציאתו ז
 מבטן אמנו ועד יוס שלמד לא יצא מפרח הביה לסוף שלמד פרע רב
 בהנצ לו שיער שפ משקל גהב והרשה סליק והלך לו יצא סליק לשוק
 ולבא בגדים נאים ולא הוציא עמו אפ פרוטה אחה היה ממיל בשוקים
 וברחובות עד אהנו הרעב והצמא שגע מוכר המים צוטיק בקול גדול
 ואמר בקבוק מים מסוכך במט ורד מושפך בהוכו מים קרים על נפש עיפה
 אשרי שיהיו בקסקס אחד רמז סליק למוכר המים כשבת אצל אל השקצ
 מעט מים אמר הן קסקס ושה מים אמר לו את חכס ולמדני אבי בשפ
 גהב ולא השקצ מעט מים אל אם למדה הורה ל החזיק טובה לעצמך
 כי לבך גוצרה ברצך להיך להגוה בה יומם ולילה ואני ברצני לשאוב מים
 ולפבול על אדרי ולמכור בקסקס מים ולפרנס אנשי ברי מיד כעם והלך

לביהו

מעשה רב כהנא ומליק בנו ג'ל

לביהו כפחי נפש קרע כל בגדיו והשליך לפני אביו ואמרו ואמר הלמד תורה
 ומשנה ומקרא והלמוד שלנו אינו שנה קפקס של מים ושהה רצוננו לשאת
 לראות אמר רב כהנא טוב ארך אפים מעבור שלא זעק ובעט של בנו אמר
 א הרצה את חבירך בשעה כעסו אמר רב כהנא למליק בנו רצונך לשאת
 לראות אחרה אני מבקש הלך והביא לי ארגז פלוג מין העלייה והפרחו והבן ל
 מהובו כלו קטן של כסף מוסגר בפורנא מיד הביאו לאביו פרחו והוציאו
 מענו מרגליה יפסיד אדומה אל בני קח מן המרגליה ולך ומכרנה ואני ואמה
 נחלק את דמיה חצי לנקוהי ולך חצי לפי שבע משפחהך לא חסו עליך
 בקפקס מים שאבו משפחה אחרה שלא יחוסו על כבודך אבל בשאתה מוטו
 המרגליה והקח חלקך והם יקבלוך והכסף יענה את הכל לך וקבל דבראין
 וכן העשה הקח את המרגליה גליה ומפרסמה והכנס שוק המוכרים חליוה
 קטנוה משוחים באבר שכוביה והראה כמה ידמוה נא המבור אנה להם אחר
 כך השא לשוק של מרגליוה דרו הם עשר חנוה הראה להם המרגליה מן
 הראשון עד העשירי ואם המבור אנה לעשירי והבא מיד הלך לשוק מוכרי
 חליוה קטנוה דימו אנה בפלע מעצרי כסף הלך והראה אנה המרגליה להם
 הראשון נהן לו אפ משקל ואני יוהר וג יוהר עד שקנה אנה העשירי בחמשה
 ועשרים אפ משקל כסף אמר לו מליק הן לי בכסף גרב נהן לו אפים וחמש מאות
 משקל גרב נהן למכל שכרו ונשאם עד שבת איצל אביו קרא לאביו ואמר
 הבאת ונחלוק דמי המרגליה אמר לו אביו אני לא נהתי לך המרגליה (מכרה)
 לא אמור לי כיצד עשית בה אמר הלכתי אצל אנהם העשיתי ולא נהנו לי
 לא מלע עצרי ולקחתי ובסיתי אנה והלכתי בה אצל המרגליים ראשון
 ואני וג עד העשירי מבעלי החנוה ונהן לי אפים וחמש מאות משקל גרב
 אל אביו בני אני נהתי לך המרגליה ללמדך הנהך ולהחזירו אדמיך עם
 מוכרי המים כדמי המרגליה עם מוכרי החליוה השועים באבר וזכוביה של
 ידעו דמיה ולא נהנו לך לא מלע מעצרי של כסף מפני שאינם מכירים בה
 כך אנה עם מוכרי המים שאינו יודע כבודך שאין יודע בהם לא בשל הווי
 ברעל בברעל יחד וכמו שהמרגליה קנה אנה בחמשה ועשרים אפ כסף מפני

4

מעשה ר' כהנא וסליק פגו גל

אדוא מכיר בה כך אהה אם הלך אצל החכמים יכבדו אוהך והולך את
 חכמים יחכם אחר כך אצל אדונא אבי ליהיבן לך ואמצא חכמה אצל לך
 לעבני של רקחים הרי היום קבוץ גדול לך לשם והשב על מחנה נביא
 על לבבי יש כך דבר יעלו אוהך ואם לאו טוב שיאמרו לך עלה משאמרו
 לך רד ואם תמצא אוהי א הכבדנא אמר לו ברצון מיד הלך ושא על
 עבני של רקחים מצא אהם יושבים בבית אחד כוהלין ארבעים מקנ
 האגס ומלים מהוקנים וכסוי מלמעלה בחדר וכפור ובעלי בנוה שוח ומינ
 בשמים ורדים אג ישב על המנעל עד קרוב לחצי היום והיו יושבין ואוהין
 יין לאחר כך בא רבא בירב כהנא והיה מושך בהמה בשלילה של ברנל
 והיה פניה מכוסה במדינה הקרובה אצל ר' שמריה זן חפנא ושמואל זן חפנא
 אצל רבתינו יש לפס יין ואנ יש לי אפ קחו גתה הבהמה ושחטוה
 אמר ר' שמריה להלמיך אחד עמוד ושחוט יצא הלמיך לשחט הגביה
 המדינה וראה הלמיך את הבהמה מפרמה פרסה ומעלה גרה לבן צואה
 וראשה וחטמה ופיה כמין כלב אמר אוהו הלמיך חכמהי לא העשה
 לשחוט גתה הבהמה לא נחזור אוהה לפנ חכמים אם יכאירוה נשחטנה ואם
 יאמרנה נניחה מיד חזרו בה גלויה ומפרמה לפנ חכמים אמרו עליה ברוך
 משנה הבריות אמר בעל הבהמה או ההירוד והשחטוה או אמרוה ועלך בה
 והיו שם ארבעה שפים ולא היו בהם אחד שיאמר אמורה או מוהרה לא
 מפיקה לכל ומפיקה דרבנן כחומרא אמרו בני חפנא עה שהיך אהובל לא
 עה השנובה מיד משך בה בעלה עד דפחה הפסד מליך בירב כהנא
 אמר בעלה למה הפסד בהמהי אמר כדי לשחטנה אמר לו ארבעה שפים
 חכמים לא יכלו להשיבנא ואהה הוצה להשיב מעל המנעל אצל כל המשנל
 עצמו הקב' מגביהו ועבה נלך שנינו לפנ חכמים ואנ אהירנה אנ הלבן
 לפנ חכמים ואמר בעל הבהמה אהם השידו על גה דבחור כי הוא אמר
 יהיר בהמהי אמר להם א יעלה על דעהכס רבוהי אהוא בה פעס שניה
 עבאן לא אנ ארביצנה ושחטנה אפשיטנה ואצלנה ואהן לו אה העור
 וילך לדרכו אמרו חכמים אמור אמר סליק נקשרנה עד שהענה בקולה
 אם עבה כקול כס מין כהמה היא ומוהרה ואם ענהה כקול כלב מין

מצאנו רב כהנא ומליק בנו גל

כלב ואסורה אמ' חכ' חזק אמר בעלה היקו שהקו כלבם אמר דעו רבוהי שו
הבהמה יש בה דרכים יום א' הנעדה בקול כבש יום א' בקול כלב אמ' חכ'
חזר קושיא למקומה אמר מליק את אהיר אוהה הצא בעדר אם ישבה
בעדר ולא גזי מין בהמה היא ומוהרה ואם נהאחרת לתחר העדר
או לפגי העדר מין כלב ואסורה אמ' חכ' חזק אמר בעלה יום א' הלך לבדי
יום א' לא האז מין העדר אמרו חכ' חזר קושיא למקומה ומפיקא דרבנן
לחומרא אמר מליק את אהירנה נשחטנה אם יש בה כומוה מין בהמה היא
ומוהרה ואם לאו מין כלב ואסורה אמ' חכ' חזק אמר בעל הבהמה מניין
הרבה שמי אשחט אוהה אמצא בה ביה כומוה ^{והיה} אמצא בה כלום א' ח' חזר
קושיא למקומה אמר מליק את אהירנה אם ישנה בחוץ או באשפה עד הלילה
מין כלב ואסורה ואם ישנה בבית מין בהמה ומוהרה אמ' חכ' חזק אמר
בעל הבהמה לילה אחה הישן בבית ולילה א' הישן באשפה אמ' חכ' חזר
קושיא למקומה אמ' מליק את אהירנה אהן לפגיה מלח אם אכלה ברצונה
מין בהמה ומוהרה ואם לא אכלה מין כלב ואסורה אמ' חכ' חזק אמר בעל
הבהמה יום א' האכל מלח יום אחד לא האכל אמ' חכ' חזר קושיא למקומה
אמר מליק את אהירנה אצי נוהן לפגיה מים אם השהה בשפיה כמו הבהמה
מין בהמה ומוהרה ואם לקקה בלשונה מין כלב ואסורה אמ' חכ' חזק אמר
יום א' השהה בשפיה יום א' הלקה בלשונה א' ח' ק' ל' אמר מליק נכיר
לפגיה עשב ובשר אם אכלה עשב ומתמה בבשר מין בהמה ומוהרה אמרו
חכ' חזק אמ' בעלה יום א' האכל בשר יום א' האכל עשב אמרו חכמים חזר
קושיא למקומה אמר מליק את אהירנה נשחטנה ונקח חהיכה מבשרה ושני
אוהה על האש אם נצטמקה ונקצרה ועפלה על האש מין בהמה ומוהרה
ואם נקדרה לתרכה ברצונה מין כלב ואסורה שאינו נקדר על האש אצי
בשר הכלב בלבד מיד נשק רגלו בעל הבהמה ואמר אשריך ואשרי ולדי
ואשרי שלמדך הורה אמר בעל הבהמה וכי יצד בודקין אמר מליק העח
בהמה ג' והלך והביא כבש וכלב ושכר ושלא סכינים הלך והביא הכלב
חכמים ולפגי מליק לקח מליק מכין ושחט הבהמה דמפיקה ורב כהנא
דכבש והעבד שחט הכלב פשטו העזרה הכל והדליקו מדורה אם לפגיהם

ולקחו

ולקחו חתיכה מן הספיקה ושמוה על האש וחהיכה מן הכבש וחהכה מן הכלב
 הספיקה והכבש צורהם על האש שווה ונצטמקו ונעגלו ונקרצו אבל כשר
 הכלב נקדר לארכו כרצועה מיד דודו לרב מליק כולם ועמדו ונשקו אורו
 ואמרו היובהא דרב מליק היובהא והכניסו אורו בראש והלכו לשלם ייטו לעצמם
מעשה בשני אחים שהניח להם אביהם מעון הרבה והיה אחד
 מהם נשוי אשה ואחד פגוי אורו הפגוי הניח כל מעון אפול
 בחלקו לאחיו הנשוי והלך לו לבית המדרש ללמוד תורה והיה בא בכל יום
 לשאול בשלום אחיו והולך לו פעם אחת בא לשאול בשלום אחיו ולא היה
 אחיו שם באורה שעה והיה להם חצר על פתח ביהם והיה באורו חצר אילן
 גדול כיון שבא לשאול בשלום אחיו מצא אביו יושב בחצר ומכבסה בגדיה
 והכשיטו כספ וזהב שלה כנגדה כיון שראה אחי בעלה נהביישה ממנו
 והלכה והטמינה עצמה במקום מוצנע ואורו האיש כיון שלא מצא אחיו
 חזר לו לדרכו והיה עופ אחד יושב עקנו באורו האילן שבחצר מה עשה
 העופ ירד מן האילן ולקח הכשיטין ועלה לקנו והניחן שם בהוך האילן כח
 האשה ובקשה הכשיטה ולא מצאה אורו והיה בוכה וצועקה ומהפלשה
 בעפר בא בעלה מצאה בוכה ונבהלה ונחפזה אמר לה מה לך אמרה לו
 כך וכך המעשה ובא אחיך ואני מכבסה ומנחה הכשיטו אצלי ומסרהי ממנו
 ולא ידעתי להיכן פרחו הכשיטו ובקשהי ולא מצאתי וערה לא נשאת אורם
 לא אחיך אמר לה אם כן אחי אינו עושה כן ומה אם שלו הניחו לי והלך
 לו קל וחומר ישא שלך אמרה לו מכך הבוא עמו לדין והשביענו שלדת
 נע כהכשיטו ולא נשאת אורם מיד הלך אחיו והבעו אצל הדיין ואורו הדיין
 ראה שמו כיון שבא לפני הדיין אמר לו מה האמר יש עמך כלום ענה
 לו חם ושלום והלח הנחתי כל מה שיש לי עמו לא שאך ואשא הכשיטו
 אחרו אצל השבע לו והפטר אמר אמר איני נשבע שלא יחשדו אורו ויאמרו
 שבייל שבעה פטר עצמו אצל ר' נהן אעפ"כ לבו זכוחו למחר והלכו להם
 עמד ר' נהן ונהפיל לפני הקב"ה ואמר רבשע אהה גולה נפרחה וידע
 וחשבה זה החסיד נחמד בגיה הדבר ולא רצה לישבע כלי לקדש

שמך

עשר אהרה מלך יחנן ז' בבאי גל

אנך הגדול ואהיה יודע מחשבות וחוקר לבבות הודיע לי אהב בא ליון
בעל החלום והגיד לו ואמר אם יבואו לך אמור לבעל האשה שיעלה לאילן
שחצירו וידוע ימצא כל הכאיני אשה אם שנשא אהבם העם אבל אחיו
נקי הוא כיון שבא אהו התיש אצל ר' נהן אמר לו לך ואהיה מוצא אהרה
באילן הלך ומצא אהבן עמד ונשהנח לפע אחיו שימחול לו ומחל לו
והלכו לשלום ולכך אמרו חכמי גל הזהירו שלא המהרו בשבועה ואפלו מבח
הדין לא המהינו כדיון ולא הבואו לידי שבועה וכל המאחר בשבועה והולך
בפירה שלא יבוא לידי שבועה הרי זה מקדש את השם ועליו נאמר עני
בנאמני ארץ לשבה עמדי הולך בדרך המים הוא וישראל עב

עשר אהרה אשר הבר הרב רבן יוחנן ז' גל ואלו הן
האזהרה היא מוריד הקב"ה עמודים של אש מן השמים ועומדין מהארץ
עד לשמים ג' ימים וג' לילות וכל העמים יעמדו ויהפסאו את ישראל
ואמרין להם עשו לנו יצייה בבנפ בגדינו מן היד הגדולה שיכאנו באהבן
דימים וישראל עושין להם יצייה של והחזיקו עשרה אנשים בבנפ אהיה יודי
לאמר גלכה עמכם והקב"ה נוהג מופתים בשמים ובארץ דם נאש והימורה
עשן ולמה דם קודם לאש ללמדך שבך היה כעצרים וכן הוא אומר כימי
צאתך מארץ מצרים ארצנו נפלצוה דהאזהרה ה' יצאו ג' שלוחי שקר
אחד מדם עומד על הקבר ומחיייה את המה וא' מאיר עיני עור וצ' א
מרחא פמח בבאפים ושמונים אפ מישראל הושים אחריהם ואינם מישראל
לא מהגבעונים המה ומן האספסוף שנהשרבו בישראל והקב"ה מצרפא
כולם של וצרפבים כצרוף את הכפף דהאזהרה ה' מוציא הקב"ה בשמים ג'
קצרה והן עומדין בשמים ג' ימים וג' לילות ראשם כסוף העולם ואחריהם כסוף
העולם נאחד אינו דומה לאחד וכל העולם יראים יראה גדולה והן אמרין ב
הקב"ה מביא מבול לעולם נאנין יודעין שכבר נשבע של כימי נח גאה
אתר נשבעהי כשם שנשבע שאינו מביא מבול לעולם כן נשבע שאינו
קוצע על ישראל של כן נשבעהי מקצופ עלך ומגשר כן והקב"ה מאמר
את ישראל באהבו היום חיל של קשה גבורים מהים וכבאליס אגרו חיל

האזהרה ה'

האודה ד' יורד מטר מן השמים ג' ימים וג' לילות ואינו מים לאדם ואמונת
 א' אשר העו אחרי שלוחי השקר אהין מאנהן מים ומהים וכל א' ש
 ואשה אשר הלכו אחריהם אהין מן המים הים ומהים: ד' האודה ד' הקב' ^ה
 מוריד טל מן השמים ג' ימים וג' לילה ומרפא את הדם שירד על הארץ ומח' ^ה
 הדגן וכל העמים והלשונות שמיין אהבו שהוא מים ואינו לא טל א' אהיה
 בטל לישראל ולכו ונקוהו יאובו יושבי בצל יחיין דגן ויפרחו כגפן גברו כייין:
 האודה ד' נעשה חשך ג' ימים וג' לילות על העמים והוא אור לישראל א' כי
 דנה החושך יכסה ארץ וערפל לאומים ועליך יגרח יס וכבודו עליך יראה
 והעמים יראים יראה גדולה מאד ובאין ומשהחנין לישראל ואומרים נלכה
 נמכס כי שמענו להים עמכס והם יראים מפני קול השופר ששהיד מיכא ז
 שרן של ישראל להקוט בו במרום א' והיה ביום ההוא יהקע בשופר גדול ומיד
 כל האומות מביאים את ישראל על כהפידים בסוסים וברכב ובצבים ובפרוס
 א' ודביאו את כל אחיהם מכל הגוים מנחה ליי ועוד כה' והביאו כנך
 בחצן וליהו ז'ל בא ומבשר את ישראל א' מה נאנו על הדריס רגלי מבשר
 עשניע שלום ומה הוא אומר באה יאונה לעולם באה יאונה לעולם באה
 גאולה לעולם באה גאולה לעולם וישראל עולין לארצם בשמחה ובשירים
 וברנן ובכנור ואומרים בקול רם שמחה באומרים לי ביה יס נלך ד' האודה ד' ^ה
 יצא מלך אדום ויבא בירושלים והם יברחו מלפניו כל בני ישראל והולבין ליוון
 ומהקבצין חיל גדול ויצא עמהן מההיען איש את שמו למנצור וימלך עליהם
 וילכו כולם לבצרה ביחד וישמע מלך אדום וילך אחריהם ויעשו מלחמה
 לו עס לו א' וכהרו גוי בגוי: כי גבח ליי בבצרה והם אוכלי בשר החזיר
 והשקן והעכבר ויהרוג למנצור מאדום הרבה וישוב מלך אדום פעם שנייה
 לירושלים ויבא בדיכל ויקח את עמרה הגדב וישים אותה על אבן שהיה
 ואומר רבן העולמים הרי כבר החזרהי מה שלקחו אבוהי ויהיה בימיין
 צרה גדולה: ד' האודה ד' ה' מוציא נחמיה ז' חושיש ע'ד ומשיח ז' יוסף ע'ד
 את העמרה שהושיב מלך אדום לירושלים ויצא אס נחמיה בכל העולם

עשר אהרה מר' יוחנן ק' גכ"ג גל

האודת ד' יצא אדם ממדינה רומי החרוב והצדי ושמו אורמילום ק' שטן
ק' כלם שלח בן אשר ברומי והוא כלם נקבה והולך השטן ואוכף
עם אמו והלך ג' דאיש ויום שנוכר הוא כבן מאה שנה ויוצא ושושיל מלמה
באכסנדריה ויחריב אוהד ואה כל אשר בה בחופ הים אני לאיש אשר יהפוש
אורו והוא יביא בעגה עמו ויכין אה כסאו אס גבהו יב אמה וביה שיהוא יושב
אס על כסאו ומחרפ ומגדפ ואומר לזה אני והוא משיח לבני עשו ומחלה
פנים שלהם ואומר להם הביאו הורה שנהתי לכם והן מביאים לו עלמי
הועבוריהם והוא אומר להם אמה הורה א שנהתי לכם ואומר לבני שמעל
הביאו הורה שנהתי לכם והן מביאים כהבס והוא אומר אמה מה שנהתי
לכם ואומר לבני ישראל הכו הורה שנהתי לכם והם באים עם נחמיה בן
חישל שלשים איש מראשי בני ישראל ומביאים לו ספר הורה והוא אומר
אין אני מאמין בגן הורה ומשיבין לו אם אין אה מאמין אין אה לזה
כי שטן אה אשר יש כך השטן ובעה הדיא לוקח אה ל איש שבאו עם
נחמיה ואורפן עם הורה ואומר לנחמיה עד עכשיו איך מאמין בי והוא
עונה איני מאמין כך כלהי השמים אנהן הורה על ידי מרעה אני מאמין
אשר העמיד רגלו סגאום בהיכל והוא מעזה והורגו בביה ליהו אס בירושלים
ונבלהו הדיה מושלכה נ' יום ומאונה לא יקרב ליה וישראל מספידין לו
א' ומספדה הארץ משפחוק משפחוק ובעה הדיא יהיו ישראל בצרה גדולה
ומרחבאין פתוחים וכבורה ומקצהן בורחין למדבר ויושבין אס נ' יום
והולך אחריהם למדבר ויצעקו ל י' מהוך צרהם ובעה הדיא יעמד מיכל
השר הגדול על בני ישראל ואומר לטב הקב' זכור שבעה שבעה לאבוהם
ועוד כשהבטחם כי אמלח לאשר אשאר והקב' שומע הפלהו של מיכל
השר הגדול: האודת ה' הקב' מוציא אה עמש משיח ק' נח שהיא סגור
בביה האמורים ועל ידו ישראל נאלץ מאמין בן יאמר בעל הרחמים יקי
אה עהו בחיינו ובימינו יראינו סב משיחנו ונען ונאמר הנה להינו זה
קוינו לו ויושיבנו אמן נסח סלה לעד אמן בן יהי רצון שושרש

זוה ספר גורלות בשם יי' א' עולם בשם יודע העלמות בשם יודע
 דנסהרוה אהחיל לכהוב ספר גורלות וזו היא
 עצה אחיהופל כל מי שהיה בלבו של א' או עורך לו או לאחרים או עלה
 על לבו דבר או חלומות רעים או מהאווה ואוהב לדבר או מבקש חכמה
 או מצוד או מזונה או יעשה מלאכה או מהירא מן הדרהורים והוא י
 עבקש לראוה ולנסוה ומהרהר בלבו לעשוה או לו יעשה יבוא וישל בזה
 יסוד הגדול וממנו לא יסור והוא מעיד לכל אדם צרכיו וחפציו יאמר לו
 מה יעשה וזה הכתב הוא גנון מימים קדמונים עם הלמידי חכמים גנאו
 ין דפריצים והמינים אשר אינם מאמינים והרשעים והפושעים מימי משוגע
 רשע בזמן הישמעלים ונצרכו לו ישראל להגיד להם צרכיהם וגרו העט
 גר שנהגלה להם ומצאו אוהו גבנו ונקבר עם הלמידי חכמים ונשהמשו
 לו לכל חפציהם ודיה מעיד צפונהיהם וכל לו השימור וההיבוב בו בכל
 היה וביה מענם קטנו כנגד מלאכי עולם ברואוה והם מגידים מה שחפצו
 לבבוב ועושים בעולם מפעלות רבות ומובוב בני הצובאווה והחובוב כל
 יי' שהוא רוצה לשל שאילתו מהרהר החלבו במחשבתו ואחב אומר דברי
 חכמים דלו לפי השיה אוכן מעונים שלושה פעמים וזו היא רבין העולם
 ולך מלכי המלכים בזמן שביה המקדש קיים והיו לנו נביאים וחזנים ואורים
 חזנים והיינו שואלים כל צרכינו מהם וכל חפצנו מגלין לנו ונכשין אין לנו
 א' נביא ולא חוזה בכל עורך וצרה לא בבקשה עמך כי אהי שליט
 עולמך חופש כל חדריו (בטן) לבבוב וצופה כל גלוי ומה ששהיד להיוה
 ודיני בדרכי והראיני כל צרכי בזאת השלה אשר אני שול ושעני ועשה
 מעבך ולא למעני גל עיני ואביטה נפלאוה מהורהך יי' מנה חלקי וכומי
 זה כומיך גורלי בשאמרה על ידי שלמה בחיק יוטל אה הגורל ויש
 לי שפטיו גורלך הפיל בהוכינו כים אחד יהיה לכולנו אכרך אה יי'
 אר יעצני אפ לילוח יסרוני כליוה יודו ליי' חסדן כי טוב כי לעולם
 מדו יודו ליי' חסדו ונפלאוהו לבני אדם ביי' חונן הדעה לכשר וזו
 בדרך לו שם מן השימור ומנח אצבעו הימנה של אחה ההיבוב
 שימור הכבובוב ואומר בשם יודע העלמות ומבקש פירש הכתב

עצה אחיהופל

במקומה והוא מוצא אלהו העיצה הנכונה שיעשה כפי דעהו ומחשבתו
 ואלהו ואודה לל על חסדו ועל טובו אשר הוריהו מה יעשה בסודו ויאח
 הדור ליי כי טוב כי לעולם חסדו רבה מחשבות כלב איש ועצה יי
 היא הקוס עצה יי לעולם העמוד מחשבות לבו לחור ודור והשונה
 ברוב יועץ אומע לעצה חכס יועץ א גבור ארי יהב לך עצה וארי
 עם מאבדי עצה אינון והיא עצה אחיהופל בימים ההם כאשר ישאל
 איש בדבר הלהים אשא שיב א הדרים מאין יבא עגרי עגרי מעם יי
 עושה שמים וארץ אחי בטח ביי ועשה טוב ועשה על פי הסוד הזה
 כי הוא טוב אמה עד מאד ול הגלה לדעים ולפושעים שהיא עצהו של
 אחיהופל יצל והיה עצה אחיהופל בימים ההם כאשר ישאל איש בדבר
 הלהים: ולו הן השימור

אמה 5	דובר כו	טהור ל5	זער ו	פודה י2	לובש טו	בחור ב
זן 2	כביר י5	המים סכ	האור כ2	נאל ג2	מושל י2	יודיע ככ
חנון ח5	שדו כ5	והיק כח	עדיר כ2	צדיק כ2	כביר לג	דגור ד
טוב טו	פודה יד	נאמן ל5	לגה ל3	פונה כ2	קדוש יט	שומר טג
הצור ה	זכאי כט	סומך טו	מחידה כ2	יחיד י	גזר כ2	רחום כ
רצו פכ	גומל כ3	מושיע ל5	ואין שני ל3	קמד ע5	קנא כ5	דרוש עכ
חוקר עכ	לוחם עו	חפץ נ5	סובר ל2	הקיקה עג	זוכר נ5	נאצר נח

זומיע סד	אהוב מז	והוא עב	רם גז	מפרנס עמ	חזק יב	לביא ק	הוז עמ
נונה גמ	סוש גמ	שומר גז	נבון פ	זריז עמ	הנמד קו	בורא מו	פתיח למ
העשיר גז	מוחר גז	טוב גמ	עושר ג	אלהים סז	שדי סו	נותן קב	
דמין פמ	מלא כז	צופה מ	יועץ גז	טהור עה	עזיז פב	גומל מז	בונה סד
אתום קג	אליה כמ	כודב גז	ברוך סח	חסיד עו	קרוב ימז	צבאות סב	
עדה מח	פוקד גז	ברוך גז	גבור כמ	ישר עז	עמדה קד	טופח עז	
זואר מב	קודע מג	האר ממ	לומש כו	גליד עז	צור פד	דין ע	כובש סז
ציב עמ	צדיק קו	האדון קטו	האחד קי	פועל קד	הגוזר קז	שופט קט	
הזונה קד	קודם קז	רופא קמ	ודבדהם קי	האביר קז	הדן קד	חב קז	פוליס פוליס

דבר זה שאהיה אצל ומתירא ממנו א הירא שכל חפצך עולה ידור
 לשון ולשמה ושכר יש לך בשאלה הנאה ב זמן טוב יבנו הפלל
 אהיה אצל צריך אהיה להפיל ולצום לפי הליים וכופ אה יצו
 מה יזא ואינו מקבל הוכחה ואם האוב טובה גדולה מוכנה לך מן המצא
 אהים יסקיך ענין ברחמינו והוא אולם מעלתי רחמים ויבאו לפי סומיאר
 והך הן הודיה לל לפי שהטובה באה לך מן השמים ד' ה' כד מ
 דבר הזה שאינו טוב לך ואינו עולה בידך הפלל לל יג עוד שמחהך
 והרעשה חפצך ושמה בשאלהך שהא הצלח אה דר יד טוב ויאר
 מנלך -

עצה אחיהופל

במקומה והוא מוצא אלהו העיצה הנכונה שיעשה כפי דעהו ומחשבתו
 ואלהו ואודה לל על חסדו ועל טובו אשר הוריהו מה יעשה בסודו ויאח
 הדו ליע כי טוב כי לעולם חסדו רבנה מחשבות כלב איש ועצה יע
 היא הקוס עצה יע לעולם העמור מחשבות לבו לחור ודור והשונע
 ברוב יועץ אומע לעצה חכס יועץ א גבור ארי יהב לך עצה וארי
 עם מאבדי עצה אינון והיא עצה אחיהופל בימים ההם כאשר ישאל
 איש בדבר הלהים אסא שיב א הריס מאין יבא עזרי עזרי מעם יע
 עושה שמים וארץ אחי בטח ביע ועשה טוב ועשה על פי הסוד הזה
 כי הוא טוב אמה עד מאד ול הגלה לדעים ולפושעים שהיא עצהו של
 אחיהופל גצל והיה עצה אחיהופל בימים ההם כאשר ישאל איש בדבר
 הלהים: ולו הן השימור

אבמה	דובר	טקדור	זער	פודה	לובש	בחור
ז	כו	ל	ו	ז	טו	ב
זן	כביר	הממים	האור	נאל	מושל	יודיע
ז	י	סכ	כז	ג	יג	כב
חנן	שדו	זדיק	אדיר	צדיק	כביר	דגור
ח	כז	כה	כז	כז	לג	ד
טוב	פודה	נאמן	לגה	פונה	קדוש	שומר
טו	יד	לג	לג	כז	יט	מג
הצור	זכאי	סומך	מחידה	יחיד	גוזר	רחום
ה	כט	טו	כז	י	כז	כ
רצו	גומל	מושיע	ואין שני	קמד	קנא	דרוש
כז	ל	לג	ל	עש	כז	עכ
חוקר	לוחם	חפץ	סובר	הנקיף	זוכר	נאצר
עכ	עו	כז	ל	עז	כז	כח

שומיע ס	אהוב מ	ודה ע	רם נ	מפרנס ע	חזק י	לביא ק	הזק ע
עזרה ל	סושר ט	שומר כ	נבוז פ	זריז ש	הנמד ק	בורא מ	פדיח ל
והעשיר ז	מוחל ז	טוב נ	עושר ב	אלהים ס	שדי ס	נותן ק	
יד ז	תמיד ט	מלא כ	צופה מ	יועץ נ	טהור ע	עזיז פ	גומל מ
סתום ק	אליה כ	כודב נ	ברוך ס	חמיד ז	קרוב י	צבאוד ס	
עשה מ	פוקד נ	ברוך ז	גבור כ	ישיר ז	עמדה ק	טופח ז	
הזאר מ	קורע מ	האגל מ	לומש כ	גליד ז	צור פ	דין ע	כובש ז
יציב ז	צדיק ק	האדון ק	האחד ק	פועל ק	הגור ק	שופט ק	
הזונה ק	קודם ק	רופא ק	ודבקהם ק	האביר ק	הדן ק	חביר ק	

א דבר זה אהיה אול ומהירא מענו א הירא שכל חפצך עולה
 לשאון ולשמחה ואכר יש לך בשאלה הזאת ב גמן טוב יבנ
 שמחה אבל צריך אהיה להפיל ולצום לפי הליים וכופ אה י
 אה יהו ואינו מקבל הוכחה ואם האוב טובה גדולה מוכנה לך מן
 א הים יאקיך עליך ברחמינו והוא אולח מעלתי רחמים ויבאו למה
 אהך הן הודיה לל לפי שהטובה באה לך מן השמים לך הו
 הדבר היה שאינו טוב לך ואינו עולה בידך להפיל לל
 מהר ונשה חפצך ושמח בשאהך שהל הצלח אה ה

עצרת צחיהופל

וְשִׁמְחָה וְיִקְרַע מִתּוֹךְ לֶךְ וְשִׁמְחָה עֲשִׂיָה מִן הַשָּׁמַיִם בְּקִרְוֹב וּבִתְהִלָּה
 הַדָּא מִן הַשָּׁמַיִם שְׂדֵיָה עוֹלָה בִּידֶךָ וְאֵל הַצַּטְעָר מִן הַדָּא גְּדִיָה אֲבָנִים
 בְּלִבְךָ וְאֵל הַנְּסִיָה אֵת עַפְסָךְ וְאֵת הַמֶּנֶן מִשְׁטַן עַד שִׁשְׁקִיפֵי הַלְּעִלְךָ בְּרַחֲמֵי
 הַמֶּלֶךְ אֵת וְאֵת וְאֵת אֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת וְאֵת
 בְּנֶפֶשׁ וְהַפְּלִל לְפָנֵי הַלְּהִים בְּהַ וְבִקְשׁ רַחֲמֵיִם לְפָנֵי הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם יֵשׁ בְּהַ
 כְּאוֹרֵי טוֹבָה עַד מִצַּד הַרְבֵּשׁר בְּשִׁמְחָה שְׂדֵיָה עוֹלָה בִּידֶךָ וְהַמְּלִיךְ מִצִּירֵי
 לֶךְ מִן הַשָּׁמַיִם וְשִׁמְחָה טוֹבָה עוֹמֶדָה לֶךְ בְּטוֹחַ בֵּינֵי וְשִׁמְחָה קִרְוֹבָה בְּצִדֵי לֶךְ
 וְיֵשׁ לֶךְ שְׂמֵחָה מִדָּאִיג עֲצֻמְךָ וְאֵת נֶפֶשׁךָ עַל חֲנֹס אֲבָב מִן הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם
 אֲדִרְבֵּה צְרוּחַ וּמְצוּקוֹת וּחֲלָאִים וּחֲמִרוֹן כִּיִּם יֵשׁ בְּדַבָּר וְעַתָּה הַמֶּלֶךְ יִמְשִׁי
 מִשְׁטַן וְיִבְרַח לֶךְ אֲבָב מִן הַשָּׁמַיִם וְהַשָּׁמַיִם בְּשִׁמְחָה יֵשׁ אֲחִי דַע שְׂדֵיָה מִהַ
 הוּא וְעַתָּה חֲזוֹר בְּךָ וּבְטוֹחַ בֵּינֵי וְהַמְּלִיךְ בּוֹ וְהוּא יִצְלִיחַ דְּרִכֶּיךָ וְיִשְׁעֵי חֲפְצֶךָ
 וְגַם שִׁמְחָה נְהוּנָה לֶךְ בְּשִׁמְחָה וְכָל אֲנוּבִיךָ וְאֲנוּבִיךָ הִם כּוֹשִׁים בְּמִתְרָב וּבְמִתְרָב
 יֵשׁ אֲחִיבֵי דַע הַשָּׁמַיִם הֵיא צְרוּבָה וְהוּא אֲבָבֵךְ עַלִּיהַ רַחֲמֵיִם מִלְּפָנֵי הַלְּ
 בְּהַ וְהוּא יִשְׁרָדֶךָ יֵשׁ הַשָּׁמַיִם הַשָּׁמַיִם שְׂדֵיָה בְּלִבְךָ וְאֵת צְרוּבָה מִן הַלְּ בְּהַ וְאֵת
 הֵיא חוֹלֵי נְגִיר שְׂלִיךְ מִשְׁטַן רַעֲוִה הֵיא צְרוּבָה קְמִיעַ טוֹב מִחֲכָם עוֹמֶדָה
 יֵשׁ לְהַדָּא וְאֵת הַפְּחָד מִבְּעַ אֲדָם הַרְעִים אֲיִנִּים יְכוּלִים עֲלֶיךָ לְעִשְׁוֹתְךָ שְׂדֵיָה
 בְּהַ בְּעִזְרֶךָ וְלֹא יוּכְלוּ לְהַפְּלִיךְ מִן חֲשׁוֹב אֵת בְּלִבְךָ דְּבַר לְעִשְׁוֹתוֹ וְאֵת הַלְּ
 חֲפִץ בּוֹ יֵשׁ אֲבָב מִמֶּנּוּ וְטוֹב לֶךְ יֵשׁ הַדָּא גְּדִיָה אֲבָנִים בְּלִבְךָ מִיִּמֵיִם לֹא מִן
 הַלְּ לֹא מִבְּעַ אֲדָם הַרְעִים אֲבָבִיחָה בְּהַ הַבְּנִיִם וְהַיִּצְאִים עֲמִיךָ
 הֵיא הֵיא נְמִלְטָה מִהַם וְעַתָּה שְׂדֵיָה עֲמִיךָ יֵשׁ אֲחִי הַפְּרִד עֲצֻמְךָ
 יֵשׁ אֵת מִמֵּי הַיָּם עֲלֶיךָ בְּלִשׁוֹנֵם וּמִחֲנֻפִין אֲוֹהֶךָ וּבְלִבְבֵם חוֹשְׁבִים עֲלֶיךָ
 לְהַבְּטָה בְּעִינֶיךָ וּלְבַבְךָ לְמַרוֹם וְהוּא בְּהַ יֵהֵן לֶךְ שִׁמְחָה וְהַחוֹה לְבַבְךָ
 הַרְבֵּשׁ כְּאוֹרֵי טוֹבָה שְׂמֵחָה יִרְאֵה שְׁמֵיִם וְשִׁלְּגָה הַלְּ נוֹהֵן לֶךְ

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז

עצרת צחיהופל

עשה צחיהוטל

שאך באמחה ויקר ובזו המצא חפצך בשלום יטו אחי כבר נהן לך הל ביה
 יקר מן השמים וכבוד מבני אדם והודה לשם כי שמחה טובה הבוא לך
 בזאת השאלה הטובה דהחזק בזו השאלה שהיא טובה לך ואין לך לא צרה
 ולא כעס ולא חסרון כיס לא שמחה ומנוח מוכן לך והכל ישמחו בשמחהך
 בזה השאלה הזאת הנהן לך לפי מצוה מעשית ולפי חסדיך שאהיה בוטח בך
 בכל לבבך ולפי כך הל מצליח את דרכיך ונוהג לך חסד ורחמים וחיים
 ומנוח שהוא ביה משפיל ומרים בטח ביה ועשה טוב כב שאלה אשר
 שאלה טובה היא אבל המהן מעט נאה הצליח ול הקלקל עצמך ענה
 בסופה הנחם והשמח בדבר זה שאלה בימים אחרים: כב למה הקלקל
 עצמך בזו השאלה שאין אהי יכול עליה היום לא המהן מעט עד שהבוא
 לך בטובה ובאהבה: כל המאריך ברוחו ימצא טובה לשאר אם לא
 וציה לא הייה מקלקל עצמך ואהי שמור את נפשך והחזק לפע הש
 ביה והוא יושעך מכל אויביך ומן המכשפים אוהך עוד הוא ביה מאיר את
 שינך בשאלה הזאת: ביה הל ביה יסקיך עלך ברחמים רבים ויצליח דרכיך
 וישלח מלאכי השלום לפניך ויצילך מכל רע וענה מהר בשאלה הזאת
 שהיא טובה לך קום ועשה אוהה ביושר: כו קום ענה שהשאלה הזאת היא
 מהוקנה לך וענה חן ורחמים באו לך ומגלך וכוכבך מאירים עליך: כז
 חזק את לבך ול הירא והפחד מבני אדם הרעים והרשעים שאינם יכולים
 לקלקלך והקדל מהם ועשה טוב שהם יעצו עליך רעה ואהי הורג
 את עצמך על מזונותיך ועד ענה לא הגיע ענה מגלך לא צום והתפלל
 לפני הל ביה והוא ימהר שמחהך בשאלה הזאת: כח הבשר בטוב לפי
 שאין לך בשאלה הזאת דבר רע ופיים את לבך והנח רוחך ואהי המצא
 לך חפצך ולא הדאג ובקש רחמים מן הל ביה שיהן לך חסד ורחמים ומישר
 דרכיך וישמח את לבך: כט שעה טובה ומגל טוב יבואו לך מע
 השמים ומענה אין לך לא צרה ולא מצוקה ולא הדאג עוד שמחהך
 ירבה היא מן הל ביה ויהן לך רחמים והמצא חן וחסד טוב ויאר

מגלך

עצת חיה רופל

מזלך וההבשר בטוב ובקרוח: ל אחי דע שאונאיך אונאים אונק בחנם
זהם בלב ולב ידברו לך וחושבים לעשות עליך רעוה ואהה הבול מהם
בחכמה זהם רוצים לעשות לך כשפים והתפלל לל ובקש שלא יפולך
האם ברשותם וישיעך ויגשך: לא הרבה יגעה וערה הא ביה חס עליך ואין
לך בזאת השאלה דבר רע ואין אדם יכול ליגע בך לרעה והא ביה ממלא
אה שאלך ומאיר אה מזלך וינהן לך חמד וכבוד: לל אהובי ל הקללך
אה עצמך בחנם אהה מענה אה עצמך על דבר זה ועדין לא הגיע
הקץ לא המלך על האלים מה לעשות והמהן עדין שיעברו הימים
האל והא ביה ישמחך וישר אורחותיך בזאת השאלה: אלה טובה ומעל
טוב ופוכב טוב כאן לך והודה לשמים שדכל מוכנים לך מן הא ביה
ושאלך הנהן לך: לל למה אהה כשע לבבות והנסה הא בלבך ושא
אהה אומר לך ואעשה זה הדבר וערה ל הלך אהנו טוב והשמר
בנפשך: ללה השאלה הנאה נהונה לך ביקר ואמחה נשון הודה לא ביה
והצליח לו הא עמך והשאלה הנאה באה לך באמחה אבה לא שעושה עמך
טובה ושמע קולך: לו אחי התפלל לפני הא ביה והשען א יס הוא יעיל
מכל דבר רע וישעיה שאלך: לל שאלך הנהן לך כמו אהה חפץ
והצליח ואם טוב הקנה: לל בין אדם שאלך עשויה מן הא ואהה לא היוא
ושאלך הנהן לך באמחה: מ אהה נוצח לכל הקמים עליך בכל דבר
ומזלך גדול ושאלך הבוא לך בקרוח: מל הא ביה מצילך מכל דבר רע
ושאלך באה לך ועהיד להיות לך טובה השען על הא ביה מל כע אדם
מעפיהן אונק בלשונם ומלעיגן עליך בלבם הנהר מהם והנצל: מל אה
שאלך בבנסה בלבך על דבר מעינים ואלו חפצה הייה נעלט ממנה
השמר לעצמך מהם והתפלל לל והוא יפיל אויביך לפניך: מל שאלך
באה לך והא ביה מהקן דרביך והשמח בגו השאלה והיא הבוא לך: מל
הא ביה מקיס אונק משונאיך וההבשר בטוב ועשה לפני הא ביה: מל
בב אדם יושעים עליך רעוה עצוה ומדברים עליך לשון רע ואהה מהיוא
הם טוב לפני האלים והוא יפילם לפניך: מל אין בידך כלום מזאת
השאלה

השאלה נישא בך גבדוה לב לאת אס העזוב והלך באמה עושר גדול
יבוא לך מנח דעהך רבה חזק לבך וההפלט והל מקיס אנהך לטובה
ויהן לך משל גדול מנוחה ושמחה באה לך מנח אנהך אה השאלה הזאת
אין בה הצלחה ואל הצמער בה עד שיבוא עהה והצלחה: ז' חדל מן
השאלה הזאת שאינה הגונה לך ואהה מרשיע לפט גוש ואוב מעמשך
החלה שאיך יודע משפטיו וגירוהו שהוא מאריך אפו בה נת אחי
הקן אה לבך ואל הלך בשני לבבוה ואוב מנחה השאלה שהיא רעה
לך ואס לאו הנחם: ז"ב אהה אומר בלבך אני הולך ומצליח ודע כי
זיך מצליח בשאלה הזאת ואין בה טובה לך ואוב מענה ושמע
נצחי: ז"ג אני רואה אהה חפץ בזאת השאלה ועהה רוצן ואהה הצלח
המצא כבוד גדול בצאהיך ובבואיך: ד"ג אל מצליח דרכיך ונוהן לך
להקך והשמח בה אס היא לבך נכון עס הל בה בה אחי על מה
הה מיגע אה עצמך ומאבר נפסך ומנוך על חנס א הקלקל
צמך עד שיבוא קץ שעדיין הוא והיא הבוא לך בשמחה: ד"ד אהה
להך אין בה צוקה והיא מוכנה לך והשמח בה: ז"ג דבר גדול אהה
אל נאהה מנהירא ממנו ועהה א הירא מאתריה שאין לך בה צע
יא גונה לך: ז"ח אהה אומר בלבך שהוכל לעשוה שאלה גו ברצונך
נו בן וסקר חשבה שאינה עולה בידך: ז"ט חדל מן השאלה הזאת
זיבה טובה היום לא הנחם והאריך ימים אפך מעט והצלח בה
הרחק מן השאלה הזאת והשליך אהה מלבך ועהה שמור מאויבך
שים והבשר שהקבה עמך והוא מהקן אנהך לטובה: ס"א אחי
: רואה לך טובה ואלוה מוכנס לך מן השמים באחריותך ומזלך
ב בשאלך הודה לשמים: ס"ב הירא מן השמים וטוב לך לפי שהוא
וקיים מעיה ומחיה רואה ואינו נראה ואהה הכנע לבבך הערל
וס ובכי לפט כוראך בה והשוב מנחה השאלה: ס"ג א הרחק עצמך
בר גה שבלבך שעדיין לא באו המפחמה והפלט לל הבות שאלך
מחה: ס"ד בן אדם אוב מנחה השאלה ואל הלך בדרך רעה והרחק
ל רע ואל החייב נפסך בדין והגדר בצדקה ושכרך יבוא: ס"ה חדוה
ה יהיה לך ושאלך גו הנהן לך כי שעה טובה באה לך: ס"ו האל
ה שכליך עיהים שבור וטהים חזק ואהה כוין לבך ליו וירחמך א

עצה צחוקוסל

וישךך בכל דבר סגן אחי כמנה נאה אהה שלךך טובה ומגלךך
 יציר דיום ואהה מצליח בגארה השלה סח הכון לבך לאבך שבשמים
 ול יהיה לך שני לכבוד והשלה הגארה הבוא לטוב בימים אחרים סגן
 דע שלךך באה לך אם הדיה שכל רוח את הזרהיך עהה קוס וטוב
 לפעם הא ביה ע קוס מהר שזו ששלה טובה ומגלךך טוב הנהן שלךך
 לך: עתה הבשר בטוב כי כבר נעשהה שלךך והיא נהונה לך ועוה
 בידך עתה ה היגע בן השלה שאינה עולה בידך שאין בך לא חכמה
 ולא דעה ולת הבונה וטהר חזון לך מנו השלה: עתה על מה אהה
 נעשהה בעצמך חדל מנה הדבר ול ההגאה וטוב לך: עתה דע
 שאין בן אדם יכול לעשוה דבר לא ברצון הבורא ול הקלקל עצמך
 קיה לך והוא יושיע לך ביה עתה א הבוא גארה השלה בלבך שאינה
 טובה לך לא שאלה אחרה ואני מגיד לך אם רע ואם טוב: עתה
 בשמחה טובה שנה זו ומגלךך טוב הודה לל ואכר טוב לך בשלה
 הגארה: עתה שמועה טובה וכוכב טוב יצא לך בגארה השלה ושלךך עשוה
 והם קרובים לך: עתה צרה ומצוקה ודאגה הרבה בשלה הגארה וטובה
 אהה הארץ והבשר והמצא שלךך: עתה אחי הרחק עצמך מן הדעה
 הרעה שאהה הולך בהם שאינו טוב והגהר מהם שלא הפול והגביש
 אבל שאלה אחרה טובה לך: עתה שאון ושמחה ינהן לך בשלה הגארה
 והיא מעוקנה לך עמוד ביה וחנק: עתה אהובי את רואה לך טובה הרבה
 רבה ופירח גארה בן השלה: עתה השלה הגארה נמים יש ביה וחמרון כים
 דמהן עד שיעברו הימים האו והצליח: עתה בקש שלךך זו מן השמים
 וטוב לך ול הבקשה מבני אדם לא מן האלים ביה והוא ינהן שלךך
 אשר שאלה: עתה אם הבקש לקחה אשה לפריה ורביה קח ואם לעשוה
 דבר טוב לפעם הא ביה עשה והצליח ביה: עתה אחי קוס ואזור חלציק
 ואזור סודך נעשה דבר והשיא בו והשמח: עתה קוס בגבור ואזור ועשה
 שלךך ול הירא שכבר נשמעה הפלחך לפעם רבך: עתה שלש עינות
 יש בלבך ואהה אומה אין לי מגל גדול ולפי שמעשיך רשים עד כך לא
 הצלחה: עתה הירא מן הרודפים אחרך ואם אין אהה יודע מה עושים
 עמך מרי ביה אבל מגלךך טוב: עתה אהובי א הירא מן המחשבה שכל
 ומגלךך טוב מן הצדקה: עתה אהובי אם נפאך בדרך זו שב בביהך

עצה צחיהופל

ול הלך עם הרעים ודע שפרעמך כהובד לך מן האמים: צא בן אדם
 ל הרבה דברים ואם נדרה נדר ל האחר לשלמהו אצו דואהו לך
 שמחה והמצא רווחה וימים ארוכים ופרעמך טובה: צב אחי השלה
 לשאלה כבר האלים מביאה לך בשמחה ושלום בטח ביה: צג הריאה אוח
 ללבך מה אירפא מנה החולי או מה יבוא לי מזל טוב במעשה ידי והרי
 יקץ לא היע דמבקן ול הקלקל בשאלך ההרפא והצליח: צד חדל לך
 מן השלה היטיב ואם לא חדל והשוב גמולך ישוב כראשך ופורענוה
 יבוא לך ואם השוב טובה המצא לך: צה שאלה השלחני על רעה נעשה
 יחמה על עשייה ואין לך לבדך לרחם ובאכזריות עשה ואם השוב
 נחם וישוב לך: צו כבר ריחמתיך השלה ביה ניחמד ויסרך והוא ביה עמיד ליה
 שאלה גדולה באחריתך והגיל בשלה האה: צז בקשה הדבר
 בן השלה ביה אין לך בזאת השלה דבר רע והבשר כי היא אור
 וכבד ומגלך מעיר לך: צח טוב הדבר אהה מהרהר כלבך ואין
 ו רעה ואתה עשה אהו ול הירא כי האלים עמך: צט טוב מנה הדבר
 זבלבך כי אינו טוב לך בשביל שאלו הימים אינם נכונים לך הארך
 יחד עד שיטברו הימים האלו ואחר כך השמח: ק אוב מנה הדבר כי
 ינו טוב לך היום ויש לך שמחה ביה לפי האלים ואם נדרה נדר אלס
 זהה השמח בשלה: קא אחי הארך רוחך והמקן מעט עד שיגיע ענה
 טוב ואז השמח בשלה הזאת: קב ל הלך בזו הדק ולא העשה דבר
 כלבך כי אינה טובה ולא המצא ביה טוב שמעשך רעים ושהה
 וב והחנן לפי השלה ביה וטוב לך: קג אחי הנח עצמך נענה נפאך
 צום ובכי והחננים לפי יוצרך ושהה בדל מן הרעים בחכמה כי
 האלים עמך: קד אחי אמועה שהאמע מפי דמנד לך דע כי את חפץ
 עוהק ומושב עליך רעוב הגיד ממנו כי האלים אופט צדק: קה השלה
 זאת היא טובה לך מן האמים והבשר מהי בוראך ונשה הטוב לפי
 אהה חכם ירא אמים והוא ביה ישמחך בהאור נפאך והאיש והשמח
 גיל עמך: קז הבשר בשמחה כי יצא מזלך בשלום ושאלך הנגן לך
 ופאך: קז מה נאה ויפה כי אוקך בזאת השלה כי היא שנה טובהך
 יא נכונה אם החפץ ללכה למקום לך וההרפא בקרוב: קח דע אחי
 זו השלה אינה עולה בידך ולא הוכל לעמוד ביה הדבר כופ יצק

והשבע

שנת מחיתופל

ודא העבד לא בכל לבך ורוחך כי יצליח מעשיך: ק"ט קום אחי עהר
 ונשה שלבך בכל חפצך כי לא ימיים מהוקנים לך וקבל דבר גדי: ק"י
 אהובי אענה דברי והאזין לי ולא תאריך בזה הדבר ול הבקשנו וטוב
 ק"יא שמחה וששון יש בשאלה הזאה והיא באה לך: ק"יב דע אחי והאזין כי
 אב מגיד לך הרישום ונה הסוד הוא שומר ומגלך טוב והודע לשמים
 ק"יג קום מהר רומן עהר אחר שלבך כי היא טובה לך היום ול האחר אהר
 הבהם: ק"יד אחי ברכה באתה לך ושאלך נהנה לך ואודה לך רבים והם
 מבקשים רעבך הנהר מהם: ק"טו חדל מן השאלה הזאה שאלה כי אינה
 טובה ושא שאלה אחרת המצא טוב: ק"טו אין בשאלה הזאה שאלה לית
 צער ולא נוק ולא חסרון כים לא יש בה ששון ושמחה ויקר חדנה ללא צד:
 הם ונשלים שבה ללא בורא שלם: נשלים ספר גורלות בשורה עושה גדולות
 בשם רחמן מעשה נורה משלמה מולכו: ויהי בשנה
 רפ"ד לפק בא

לצור רומה איש אחד מארץ נבמקים ושמו דוד הראובע ונשה עצמו
 נביא ואמר כי הוא שר המלך המשיח ובלך ודבר עם המלך
 פורטוגל והולך עמו מלחמה ליהודה וידע לדבר לא כל שאן
 קודש וכל שאן ערב ואמר למלך פורטוגל כי יש שלחו לבביא על עמו ישראל
 ושהה נלכה נא קואטנדינא ונלחם עם אולמן סולימאן הרוגר ונקח אהכל
 ארצו מידו אך בזאה ירושלים וכל סביבותיה יהיה ברשות ארצות נמצית
 להי יעקב וישמח המלך פורטוגל ויקוד וישלחו לאפיו וישלח אהו להטוע
 הגדול אשר לו לנסותו בחידוה ויאמינו האגוסים לדבריו ויפע האיש
 הלך ונמוע ובכל המקומות אשר יחנה שם יכבדוהו ויאמינו בו ויעש
 דגלים מעשה חושב וכהב עליהם שמוה הקודש ועוד הוציא להם מג
 כהוב שליו שמוה הקודש ואמר להם שהוא עגן דוד מלך ישראל ויא היה
 לוחם מלחמות השם ואמרו שהוא גנוג עד היום בקק ביה הכנסה של עיר
 פלתיא והיה מהענה ששה ימים נשה לילוח רצופים ויהי בדיוה דוד הראובע
 שם העיר יש אה רוח בחור אחד שהיה מסופרי המלך היושבים ראשונה
 במלכות ויהי יפה הוואר ויפה מראה ויהי מורע ישראל והרדר בהשוכה
 וימל אה בשר ערלבו ויסב אה שמו שלמה מולכו ואמר שהוא המשיח
 ודוד הראובע נביא שלו וכדמולו בשר ערלבו נחה עליו רוח יש רחר

חכמה ובינה רוח שצד וגבורה רוח דעה ויחזק יס' עבן חכמה לשלמה
 ויחכם מכל האדם והיה דוד ברכים בערי איטליא בפני הכוזבים בלד
 דהם והיה מדבר דברים מהומים ומהומים בהורה שכבה ובהורה שבעל
 פה מזה על דרך הפשט ומהם על דרך הנמהר דברים מהמנידים אשר
 לא יאמנו כמנהגו ובכל פסוק שהיו שואלים אותו היה דוד עליו כמעט מלא
 פנים מיהור וחבר ספרים הרבה על דרך הנמהר ובכללם אינה יס' לדי
 קונטרס א' כולו אמר קודם על עניני הנועץ שפרשה בהשלוך דברים
 מהומים ומהומים לא יוכל השכל להכילם ויום א' של לו נשר א' שיאמר לו
 אינה פירוש על פסוק ברוך יס' יום יענש ואמר אותו היום כולו היה מפרש
 פירושים מזה על דרך הפשט ומהם על דרך הנמהר על אותו הפסוק כ'
 לא יכלו נאות אותו ויהמיהו רבים עליו והאמינו בו הערלים יחר מן הידועים
 כולם מבקשים לשמוע את חכמה שלמה וישלח ספרים ל כל מדינת ישראל
 יבוי שלום לאמר וזה פהאגן דכהב אשר נכהב בשם המלך שלמה
 יצורו רברי עמודי גולה יודעי דעה ומביני מדע טובי מראה לפני
 אופן מעונה ואשר בהם לעמוד בדיכלא קדישא קשורי יס'
 יקרא דשבעין ענפין דאילנא דחי' אוריהא למהוי חומנא דשא וקורא שמו
 סמו סחור דקרהא חורבא דנגכי למחגי בבנינא ושלמנא רבא של כורסייה
 ימלכא מהירא אינון זרעא דברוך שהא מן שמיא דכזן אצבס לשמוע
 יבוי הולעה ולא איש חומר מגוש בני גלוהינו שיצא מארץ בעלי ריבינו
 שב ביער נבמדבר במקום אמיר וסיה קוז ודודר שס דעה ושס רבץ כי עובי
 זבין ואמנו הולך בחשכים ואין נוגה לו פקוד בלילה על משכבו אינה
 דרך יחלק אור לדעה אחר מקומנו מלשמור ארחוק פרוץ ללבב במעלות
 לדרוש מענו חכמה לשמוע דברי אמה וישים על לבו דאגה ויגון בכל
 הובין לשאיב נפשו מני שקה לאור באור החיים לחזק בימינו לזה ולהשנין
 מענו שגל בצרות לו יום לו קול עד הראש ואמר קדוש לעשות טובה
 לום כי טוב לחסות ביש מבטוח בני יבוי כי הם הנביים ויאתבדו ויהיו
 עולם יעמוד ראו והאמינו שמה דבו גודל ללדינו נאום שלמה אשר אנ
 יום הפוש באדום מענה ביד הקצה עי דוד עבדו וזה ענין המראה
 שר ראה שלמה הלכה דרך לבצרה אני לבדי ואין איש אהי כי כן
 יבוי וביום החמישי לגמיעה באיה המקום מרחוק אשר הוא לנו למכשול

מעשה שלמה מולכו

למכשול על כל חטאתינו אשר חטאנו לך אלהינו ולת חלינו פנינו לשוב
מענינו לשמוע בקולו ולהשכיל באמתו ונשאתי עיני לאמנים ובכתי בכי
גדול על שונני ועל עון בני שמינו ופתחתי פי נגד אשרי דמעשה ואמרה יי
צבאות עד מהי אגה לז הרחם את ירושלים ואה ערי יהודה על כל העוה
אשר עשו האנאים בקרהא הצא להצר לנו ולזרוהינו מארצינו כי בחטאנו
ובעונוה אבוהינו ירושלים ועמך לחרפה לכל סביבוהינו ונהה שמע אלהינו
לפלה עבדך ולא התנונו להיות פהוה האבן הקדושה אבן אמה אשר
נבה לפני כהנך הקדושים להלביסם צדק וישע עולמים להצמיח קרן
למשחך המחול נא עון ארצך ועון בניך בני בריקך אשר נשבעה לאבותינו
מימי קדם והאר פניך על מקדשך השמים למען יי ולמען שמך הנקרא על
עירך ועל עמך אדין אני מדבר ומתפלל בדברים האלה ועני כמעניין
המתגבר ועשני כוחי ונשמה לא נשארתי בו ונה חזקה ויהתפללי מנחה
ערב בשדה קודם בעמתי העיר וכדעני לכרבה גוש ישראל שמעתי קול מדבר
באזני והוא מהרבי שלי ויאמר לי ודיה ירשה שעיר אויביו ובכרבה מקבץ
נרחי עמו ישראל שמעתי גם כן אהוה הקול ואמר וישראל עושה חיל ובכרבה
מלך אהב צדקה ומשפט שמעתי לנה המוט רגלם ובכרבה משען ומעטח
לצדיקים שמעתי ועל עבדיו יהנחם ובכרבה בונה ירושלים שמעתי לנקם
ושלם ובכרבה מצמיח קרן ושוה שמעתי ודיה ארום ירשה וכחופ הפלה
נכנסתי בקרהא והלכתי בבית של בעל מחנה ונהתי לו הסום והבגדים
החמודים שלי ואמרה לו יש לי בעיר הגאה אהובה אתה אשר אהבה
אתה מימי עולם ושנים קדמוניות ונפשי קאורה בנפשי ואביה ואמה
שעוד בעמתי ואי אפשר לי לדבר עמה לא כמהנכר בבגדי דלים
ועניים המתורים על הפתחים הבקשם לי ולכה ויעש כן בעל המחנה
ולבשהי הבגדים והחזרה ינו פני שחור וקשרתי בגדי פשהים ~~המים~~ ומעונתי
בשמן על רגלי וקודר הלכתי נבזה וחלל אישים כאיש מכאובה וידוע
חולי אשר אין בו מהום ונכרתי ברחוב העיר עד הגשר אשר על
נהר טיביו קרוב למבצר האפסאוד שם הדלים והחולים וישבה בהוכס
כנגוע מוכה אלהים שלושים יום לחם חמודות לא אכלתי ובשר ויין לא
כא לפי ניהי בסופ השלושים יום בעשירי לחודש הגוים שנים עשר הוצאת
חודש אדר אבתיך דבר לך העשר בחצי הלילה והרדמה נפלה עלי והנה

וקרתי

קץ אשר ראיה בהחלה במראה בא לי ואמר בני עהה באה להבינך אה
 ושר יקרה לעמים אשר אהה בקרבם בא עמי לחרבות ירושלים אשר דייה
 סם בראשונה ויקחני ויוליכני אל מקום שני ההרים אשר הם בארץ הצבי בין
 יד ציון ובין ירושלים ובין צפה ודמשק שכבר ראיה אהם בחזון מאז ועמו
 על חומוני על שני הלמליים אשר בשמי ובכנני כי מיום שראיהם שמהם על
 חומוני לאור ומשלה שני ההרים המני אשר (משמש) ממול צפה ודמשק הוא
 יקטן והשמשלי אשר ממול הר ציון וירושלים הוא הגדול ובהיוהנו שמה על
 גלי העמידני על ראש ההר (השמשלי) הימני ויאמר לי שחכא שיעך על מול
 ההר השמשלי והגדה לי מה אהה ראה ואומר ראה את האיש לבן
 לבנים אשר בידו המאזנים ועליו האיש הגדול ממני לבוש בגדים יגרו מאז
 לבנים אשר ראיה בהחלה והאיש אשר בידו המאזנים הוא על ראש ההר
 עליו האיש השני כאשר במראה הראשונה וכדברי עמו נהקרבו ההרים
 אשר האיש הגדול בין השמים ובין הארץ ממעל לראשנו ולהיוה בהר
 יקטן גבדו רגלי האיש אשר על ראש ההר השמשלי עד היוה ראשו בין
 רכבו ויאמר לי הקץ פהח פוך ודברה לי ואל ממנו מה יהיה משפט האונה
 ושר לקחהיך משם אמרה לי לו איך יוכל עבד אדוני לדבר עם אדוני גה
 שאתי בדאי כי מה אני ומה חיי ומה פועל צדק ויושר ידיו לבת להסתפח
 לדרוש מלפני אדוני גה קטן או גדול ויאמר לי האיש ש הורא שלום לך בני
 אל מותי ואהנה כי על גה באהי ואקוד ואשהחיה אפים ארצה ואומר
 יום ידע עבדך כי מאצרה חן בעיניך אדוני ידבר נא אדוני דבר באוני
 עבדו ויגיד לי משפט האומה אשר הייה בהוכם על הגשר וישן ויאמר
 לי גה הספר הבהוב בו שהידות לבת על כל הרעה אשר נעשית
 בר לוקן ויגידם לך ויהן הספר ביד הקץ ומי יהן ויהי לי רשוע לבהוב
 גראית הספר היחא ויקרא בו והחזירו לאיש ויאמר לו האיש לך והגר
 לגער אשר אהך מה שקראה ויקחני בידי ויאמר נלכה למקום שנמדה
 בו והלכנו עד הגשר וישבהי במקומי כבארשונה ובהיוהי סם נשארתי
 זה שיני וראיה חיה גדולה אחה ודמנה לה כעופ כנפי עופף על הארץ
 גמונים הרבה והיא עולה מים המלח והרץ ש המבצר אשר מצד
 ידה ויאמר מה גה אדוני ויאמר לי היא אם התענים הגדולים היושב

מעשה שלמה מולכו

בברכי הים וכרום שמה הגורם גלוח לבני אדם והיא מקבלה כח מקץ כל
בשר ובנסוע העופ הזה נפתחים ארובות השמים וכאים גשמים על כל המקום
שהוא מעופף עליהם ולולי הכריה אשר נהן להם בינו ובין כל בשר כדיווח
חטאים בארץ יחזור העולם להוהו ובעמדי עוד ראיה עולה דמות עופ
קטנה בערך הראשונה מגוון חיוך יפה עד מאד והיא עולה מהים הגדול
והנה למעלה מחבריה ואומר מה זה אדוני ויאמר זה חיה שדי
היושבה על האבנים המופלאות המשוקעות בהרום שמהם יוצאין מים
מהוקים וגשמי ברכה וחיים וכל טוב ושם זכרים יקננו להיות דרוך על
הארץ ולהשבע לאדם מפרי מעשה האל והיא המיד כנגד העופ העולה
מים המלח לשבור כוחה והמה שניהם חיות קטנות עם גדולה ובזמן
שלהם אופט זה ישפיל וזה יריס אם אופט בדין ישפיל הקטנה ואם ברחמים
ישפיל הגדולה ועבה ירומו יחד לעשות צדקה ומשפט צדקה עם ישראל
ומשפט עם כל העמים כי כוס ביד יי לעבור על הארץ יאבו יושבי העל
ועמם כל רשעי ארץ להשפיל כל קרניהם ולהרים קרנוה צדיק אדין
הזקן מדבר עמי ונפל נוצה החיה הגדולה ורוח סערה נוספה בה
ויפץ אורה ונשארה בנוצה אחרה פנוצה עורבים החה הראשונה
שהיה מבמה גוונים והיו קולה וברקים כיוס גשם ובעופ הקטנה לא היה
חלופ ולא נטיעה והברקים היו מן השמים היו מבדילים בינו ובין
החיות ופחד גדול ורעדה נפלה עליו ואקרב אל הזקן אשר עמי ואמלה
הלא השמים לא אבו לדעה רצונו של בוראם ואני לו גבר נאלח
ומלכלך שכל מיני גיעול ורוע פועל כמנון אדע אמנם רחמיו הרב
על כל יצוריו ולא ישלם להם כמעשה ידיהם כי ארך אפים הוא
ובעל הרחמים נקרא אנת אדוני הגד נא לעבדך מה המראה הגדול
והגוראות הלה כי ידעה כי אין נסתר מנגד שני אדוני שני הכ
כהוב בספר אשר ביד האיש הדובר לינו בהררי קודש ויגדל נא חסדך
לי להיטיב חסדו עמי כמו שעשה מיום הכריה עד עתה ויען לי ויאמר
דע בני כי העופ הגדול אשר ראיה הוא מראה על רעש ומבול המבול
יהיה בארץ הזאת ובארץ אחרה ועד זמן אפמי ארץ והדעש בארץ
עולדתך כאשר החיה למעלה מן הארץ יהיו המים (למעלה) על הכתם

ונוצה היה שנתן מענה על כלבול יושבי רבל הם ביהם ועל כלבול
 הבורחים מן הרעש הגדול והעובל והעופ הקטנה שמה מלמעלה לחברה
 בה להגן על כל יושבי הארץ לקיים דבריה אשר נשבע להם מעבור מי
 נח והנמים החלה יהיו לך לאור ול העמוד במקום הזה נהיה בעבור מי
 המבול החזור פה ובימים ההמה יהיה הרעש במלכות פורטוגל ובהיות
 המבול ברומה יהיה גם כן בצפון והברקים היוורדים מן השמים שהבדילו
 ביך ובין העופה מראים כי אחר המבול יראו שני כוכבים גדולים אחד על
 המבצר שהיו שם העופה והשני על המקום הגדול היושבה בחגוי סלה
 מרום ודיה לכל אחד ואחד מהכוכבים גב גדול מגוונת ארוגנת ויהיו ז
 לעיני יושבי רומה ימים מספר וכולם יהנבאו עליהם והכוכב הנראה על
 המקום יורה שם ילין בכי גדול על המקום ועל כל עריה שם במערבן של
 הגרמה כי יהיו ירשה מאויביו והכוכב השני יורה שזאה לא הדיה עולמיה
 לא הישרא עושה חיל לבהיות לבוקר רינה והפחד כי פחדה מהברקים מא
 כי בזמן שיראו שני הכוכבים לעיני העם עתיד לעבור פחד גדול עליך כי
 יבקשו טשעי עמך לקחה את נפשך אך ש הפחד כי לא יוכלו ומחמת הזמן
 עד שבעה חדשים כי ימלאו לך שלושים שנה לקבל דרגין עלאיין הרי ומד
 ללבוש בגדי שם החה אשר הערה למנה נפשך אז יהיה לך רשוח ללכה
 ש המקום אשר ידעה כי על זה העברהך מארץ הגרמה וגם ידעה רעש
 מעלכות פורטוגל ומבול אשר בצפון על מה הם באים ועה אזי הולך (ואז
 חלופ עפרון וחרום כי בהיות בעפרון עופ רן יהי מחנה נהונה לשוכב עפר
 לרנן על אילנא דחיי ואז יכלו הנשמות שבגופ נדששים עוד אינם לגלגל סביב
 בדברים העומדים ברומנו של עולם והמלך חי וקיים יהיה חיי ורם ברזא דואו
 ישמא קדישא דהוא מקלא דבידי יעקב להשען עליו צדיקא דעמא דקרא
 לן אדס-... יאמרו ברוך יי היום אשר נהן לדוד בן חכם יהוא יומא יומא
 ודא דהוא יודע ליי ובהוא יומא נמש רבוח על מלכות שיתא נוחדן
 קדישא רוח חכמה ובינה לאמלכה על עמא רבה למיהו לעדן נמשא
 קדור לאנהרא ליליא לבהר יהערון משפרא ממחיי עלמא ויהחדש בקיומא
 שלים איין שטן ואיין פגע רע ויש הכח לעמו: יהי כאשר כלה הזקן הדברים
 זאה וייקץ שלמה ויפרוש בפני השמימה ויאמר יי להי ישראל מעודה את

לפניך

מעשה שלמה מולכו

לפעם ששית עמרי חסד כזה היום למען רחמיך הרבים ולא בצדקי ולמען
 חסדיך ולא בזכותי כי מה את להודיעני דבר גבוה כזה אשר עליו שומר
 לא הכל על ידי טובך הגדול לגמול לחיובים טובה שגמלהני היום ולפי
 כמעשה ידי כי אם בצדקתך שחי כי נאיתי מה שראיתי והגדל נפשי ברוך
 אלהי הגומל לחיובים טובה ואחר כך דרש להם על פסוק כח מעשיו
 דרוש נפלא וכלל בו כח עהים של קודלה ופירש אותם על דרך הנסתר
 והנבא על מיתהו שידינו אהו לשריפה אם ירום החטא ורמז להם הקץ
 מפסוק ויאמרו אש אל אחיו אבל אשמים שהם חמשה לפין כנגד ה' לפי
 שנה אחתנו על אחינו עולה בגמטריא הקץ רוצה לומר בשנה חמשה
 לפים ורץ יגאל אותם אם יש להם גבוה ואם לאו בעהה ומזמן המראה
 עד עבור ה' חדשים ימלאו לו שלשים שנה לקבל דרגן עלאין רבי נח
 ואז יהיה לו רשוע לעשות מעשהו וכזה וכזה נהנה ואמר להם דברים
 רבים מהומים ומהומים הלא הם כהובים על ספר דברי הימים ליוסף הכין
 השני ויהי אחרי הדברים האלה ויהי כמשלש חדשים וילשינו העברים את
 רבי שלמה מולכו לפע המלך והשרים והמלך קיה קרלו חרה אפו עליו
 ויצו המלך לשמרו בשביל שהיה דורש ברבים נגד דהם ויאמר הקיסר
 הנציאודו ויארפ ולאחר ג' ימים מצאנוהו ויביאו אהו לפע המלך ויצו טעם
 שניה לשרט ויאמר הכומר להשים רסן בלחיו כי אמר שמע לוחש הוא
 בכשפים או יאמר אנה השבעה ויברח וכך היה וישמו לו רסן בלחיו וישלינו
 אהו על העצים אשר על האש ויאסוף נאמהו ואת דוד הראובב שמו אהו
 בבור וינה שם וככל שנה לא שבו קצה העם מלהאמין בו כי העידו עליו
 אנשים חכמים ונבונים שממד בביהו אחר השריפה שמה ימים והולך
 בכל ליל שבה וסבה לקדש בביה ארוסה בגליל העליון ועדין מאמינים
 בו כמו שאירע בימינו כזמנו: **עכ' שוב** נאיתי בקונטרס כה' יד ושן
 נושא שהתקתי אהו ג' מקונטרס ישן נושא ומנושא אשר מצאו אהו
 בגני הספרים אשר בצפה הובב מכהיבה יד ה' יהודה מאיר של הנה
 של ה' יוסף דילד דינה כי אם היה עמו בשעה מעשה הגדול אשר עשה
 כשהיה בארץ הגליל היא צפה הובב שנהן ש' לבו לפצור ולהביא האולה
 וכמדומה לי שהיה מזמן קדמון מאוד לפי שלא נודע מאנה זמן היה זה

המעשה

המעשה והחוק גל דיאנו במפר הפרדס וגם מאצהי כהוב בין כהבי שבה
 ויקר גדולה האזי גל כי פעם אחת נהגלגל בכלב שחור ובא לפני האזי גל
 ויבך ויהחנץ לו להשיב לו מרעהו ולהקנו לפי שהיה משהמש בשמוה הקודש
 ורציה להעתיקה פה כדי לסמוך משיח למשיח אפ על פי אומרו חזל כי אין
 מלכות נוגטה בחברה וזל
בזעשד גדול וגורא מן יוסף דילה דיינה שהיה אדם גדול וחכם ובקי בחכמי
 הקבלה מעשיה ודיה יושב בארץ הגליל היא עפה הובב ויהי
 היום ניהן א לבו לפצור ולהביא הגאולה ולהעביר ממשלה גזע מן הארץ
 יהנה היו לו חמשה הלמידים אשר היו עמו יומם ולילה לכל בקשה וגם היו
 בקיאים בחכמה דיהא שלמדו ממנו ויאמר ליהם בני הנה נהיה א לבי
 לדרוש ולהור בחכמה אשר נהן לי הליים כי אין טוב לבלוה ימינו בלי מועלה
 ולא לחנם חנני לשים מזאת החכמה רק לעשוה נחה רוח ליוצרינו להעביר
 זח הטומאה והגלולים מן הארץ ולהביא משיחנו ויפרקינו מצרינו וינעו
 חמשה הלמידים כלם פה אחד ויאמרו אדונינו מורינו ורבינו הנהנו ~~לעבד~~
 לכל אשר הצונו וכל אשר התפוז נעשה כי יש לדיך עמך ואחנו עבדיך
 והלמידים נעשה ככל אזה נפאך ויאמר ליהם אם כן זאת שאן הנהיה
 החליפו שאלוהיכם והיו נכונים לשלושה ימים א הגשו א אשר יהי עולכם
 צדה לדרך כי ביום דג נצא השדה ולא נשוב א כהינו עד ההנחל צדי שאל
 איש נחלתו בארץ הקדושה בעזרה נורא עלילה ואשר לו הכס והבורח
 ליעפ בח בימינו יש נאדר בכח ויהי כשמוע הלמידים את דברי רבם קמו
 זריזוה ובחוק גדול וללבוש בגדים נקיים ויטהרו ויחליפו שמלותם ויקחו
 ידם צדה ומזון פה נקיייה אשר עשו אנהה בטהרה ולא נגעה אשה
 בהם ויהי ביום השלישי והנה גם הוא נצב לבדו בבית מדרשו
 בקדושה ובטהרה גדולה ובפרישות גדול מהבודד וראשו בין ברכו ויהיו
 בכותש הרים ראשו ויאמר ליהם בואו בני ברוכי יש ויהי נועם יש לדינו עלינו
 די רצון שהשרה שכינה במעשה ידינו ויסכים עמנו הקבד ויעזרנו על
 בר כבוד שמו ויענו ויאמרו אמין כן יאמר יש וחפץ השם בדרך ושלחין
 וחר הדברים הלה לקח ר' יוסף הנזכר כל מיני מרקחות וקפה הסופר במהנו

מעשה ר' יוסף דילה דיינה

ויאמר ליהם קומו נצא השדה ויצאו ויבואו למירון ויבואו על הרשבי ובנו
ר' לעזר וישהטחו על קברם וילינו שם בלילה יהוא וכל הלילה לא ישנו
רק שינה עראי ויהי לטה דבקר מעט קודם עלות השחר נהנמנם הרב
ר' יוסף ויבאו ליו רשבי ובנו על ויאמרו לא למה הכנים ראשך במשאכבו
אשר לא יעלה בידך וכונתך רצויה אם יעלה בידך ולכן הזהר והשמו
מאד על נפשך ויאמר ליהם לא אהיה יודע כונה ורחמנא לבא בעי
וישורנו על דבר כבוד שמו המוחלל ויאמר לו יי' אלהיך ירצך ויהי בבקר הלך
לעיר טבריה וילכו בשדה ויבואו להיער אשר אילנות הרבה וישבו שם כל
היום והוא ולא פסקו מגירסא ובהענה ולא היו מסתכלים ולא רואים שם שום
אדם ולא בהמה רק עופות השמים והיו עוסקים בצרופ שימיה הקודש ויחודם
הנודעים להם בקדושה ומורא גדול והיו הולכים בכל בוקר למבול בים טבריה
כו' מבילות רצופה בנגד שם הויה והיו מכוונים על כל מבילה ומבילה
לצרופ ויחוד הנודע להם כמשפט הזה עשו ימים רצופים ושלושה לילות
בהענה יום ולילה ובלילה לא היו אוכלים שום בעל חי לא בשר ולא דגים
ולא יין ולא שכר ויהי לטה ערב בעלות המנחה ויקס ר' יוסף עם הלמידין
ויהפילו מנחה בקול ערב בפונה גדולה ושיניהם סגורות וכשהגיעו לשמע
קולנו אמרו עענו ובמקום שהיו מזכירין שם הויה בכינוי אדנוה הם היו
מזכירין אה השם הגדול בכהבו בנקדוה הידועה להם ויחודן היציריין
ושרבה והפציר בהפלה ארוכה ובהשבעוה גדולה לכל מלאכי עליון ו
הנודעים אצלו עד שבסוף אמר הויה בצירופ שם מ'ב עענו בעה ובעונה
הנאה ובכח השם הגדול הזה נאני השביע לשיהו דגביא שיבא מיד ליו
בהקיץ וידבר עמו ויורה אותו אה אשר יעשה כדי להביא מחשהו לפוטל
וגמר הפלתו ונפלו על פניהם ונפילה אפים ומיד אחרי נפילתם ויהי
ליהו דגביא בא במרוצה וכטהט פהאוס עליהם נגלה ויאמר ליהם ה
עה באהי ומה אעשה ומה בקשהכס אשר הפצרהם בהפלה ויקס
יוסף על רגלו והוא והלמידין וישהחו אפים ארצה ויאמרו שלום אדוני
אבי אבי רבב ישראל ופרשיו נביא אמה קדוש יי' מבשר טוב משמיע יש
לא נא ידע בעיני אדוני כי הפצרהי להביאך לי כי גלוי וידוע לפני אהי

: לא לכבודי ולעצמי הטרחתי עליך רק קנא קנאה לכבוד קב' וסכינה
 אהי לך לאו לקנא קנאה י' צבאונה כי כך אומנוקך ולבן הפול החנה י'
 לפיך והראינו דרך אשר אוכל לכבש בה פיטרא אחרת ולהגביר ולחוק
 פיטרא דקדשה וישן ליהו הנביא ויאמר לו דע לך כי הדבר אשר אהיה חושב
 עליו לעשות כבוד ממך הדבר ולא ישלח בידך כי בעוונה הקליטה וסמאל
 וסיעה גפרו מאד ולא הוכל להם כי צריך הוספה טהרה גדולה ופרישות
 גדול ולהבדל מעניי העולם הזה ולהוסיף סגופים ומכילות כי לא הוכל להם
 בלא זה אולי יפגעו בך ושיקוד אבל דע כי כונקך ד' צויה אם הוציא מחשבונך
 למושל אשריך וטוב לך וחלקך אבל עשהי היא חדל לך פן יפגעו בך סמ' ז'
 ופיעה כי לא הוכל לא וישן ר' יוסף ויאמר א נא אדוני א הרפה אה ידי וחוקי
 ואמצני כי נשעתי לא אשוב א ביה עד אוציא לאור ואקים שכיתה קדישא
 מעצרא ואהי גם אהי ברוד י' הן יודך עמנו והוריני בדה מה לעשות וטני
 המצור לשמור אה כל אשר יצוה אדוני אה עבדו ואני מוכן ומזומן לעשות
 אה נפשי ורוחי למנוה לכבוד קב' וסכינה אה אמר לו מה אומיף לדבר
 ליד עוד ואם ישלח בידך והוכל לעמוד נגד סמ' וסיעה והשמור אה כל
 אשר אצבי מצוד היום אשריך וטוב חלקך ונעים גודלך ועהי זה בדבר
 אשר העשה אהי והלמידך השבו בשדה רחוק מן הישוב באשתא שבכעד
 עהי ולא יראה ולא ימצא עמכם מאדם עד בהמה והשבו אם לא יוס
 ולא האכלו ולא השבו רק מלילה ללילה ומאכל שלכם יהיה לחם ומים
 לבד ולא האכלו לשבעה רק כפי אשר הדעו בעצמכם שהוכלו לחיות
 ובכל לילה המעטו באכילה עד שהרגילו עצמכם באכילה מעט מעט
 והרגילו להריח בשמים בעטן שיהיה החומר שלכם נקי והוכלו לסבול
 מצוה י' אכי עליון אשר הוריד אוהם לדבר עמך וכן בכל יום העשו
 כ'א מכילות כמטן אה' י' וכסוף כ'א יום העשו הפסקה והקבלו העטות
 י' ר' יוסף לילה ויום ובכל יום העשו כ'א מכילות כנזכר לשיל וביום
 ד' אחר הסלה מנחה הגביר השם הגדול אם בן מ' אהי יודע עס
 הרופים והכונה שלו והגביר השם הגדול היוצא מטפוק שפנים עומדים
 ממעל לו כאשר אהי יודע בעיקודו ומקורו וכאשר העשה ר' יוסף מעומדים

בטלה

מעשה ר' יוסף דילה דינה

במליה והתפלגין והבמו את פניכם והשביעו בלו השמות הקדושים את
סנדלפון המלאך הוא עם מחניהו שיבוא לכם וכאשר יבואו ההחזקין
ברוח הטוב להרוח כי יהיה לכם פחד ורעדה וחולשה גדולה מקול ה' ויש
והאש הגדולה ומיד השליכו עצמכם לארץ והאמרו בקול רם בשבמלו
ומיד סנדלפון ופיעהו אמרו ליכם למה עשיתם הדבר הזה ומיד בדברו
ליכם מקול הרעש הגדול מכח דבורו הצא נשמהכם והשארן כלת כח
ויסרמו דבריכם ולא הוכלו להשיבו מערב הפחד והחולשא ולכן באוהו
הפעם יהיה לכם לבונה גכה להרוח בה והבקאו מהמלאך הנג בבקשה
ובהתנונים שיחוק אהכם ויהן ככם כח שהוכלו לדבר והוא יאמר לכם
את אשר השאו יען כי הוא האומר הדרך והנהיבות אשר לא יבנם פוג
בהקומה הקדושה ומכיר החבולוהו ויודע מקומה אשר הוא בו מהחזק
ובמה הלוי הוא בהן כלי שהוכל לדלחם עמו ויש להיך ירצך ושלום אתן
מיד שהלך ליהו הנביא לדרכו והאמרו ויהחזקו ר' יוסף והלמנידין יחד
בלב אחד והוסיפו קדושה יהיה על קדושהם ויעשו ככל אשר צוה להם
ליהו ולא הפיל דבר מכל אשר צוה אורם ולא פסקו מגרמא ביום
ובלילה ולא היו מהרדרין בדברי העולם הזה רק במושכלוה וכמעשה
מרכבה עד שמעט הופשא מהם החומר הטבשי וכאשר השלימו
הימים הנזכר ככל אשר צוה אורם ליהו מיד לעה מנחה גדולה קס
ר' יוסף והלמנידין במורא גדול ובפחד ובאימה ונהעטפו במליה והפלגין
וכפו את ראשם וההפללו הפלה מנחה בכונה גדולה ואמרו ענינו כנגל
ובמקום שם הויה היו אמרים השם הגדול ודגורא ככהבו ונקודו הנודע
להם בניגון ונעימה וגמרו הפלה ונפלו על פניהם בעפילה אפיס
מבומים וקמו מיד על רגליהם ואמרו וידני על שונהיהם ועל שיהיה ביה
ואחר זה געקו בקול רם בכל כחם ענינו להי המלכה ענינו ועשו השגה
בשם מלך ובשם אשר אמר להם ליהו היוצא מפסוק ארפיס עומדים ממל
לו והשביעו למלאך סנדלפון שיהגלה עהה ליהם הוא וכל מיטהו
הקדושים בכח השמות הקדושים ויהי ככלוהם לדבר נפחהו השמים ויבא
ליהם פראוס סנדלפון המלאך עם כל מחניהו והנה רכבאש ומוסי אש

בחד גדול ואש לדכה מלאה כל הארץ רעש גדול קול גדול ולת יוסף
יחד ר' יוסף חרדה גדולה עד מאד ורוח לא נשאר בו הוא והלמידיו ויפלו
על פניהם ארצה ויפג לבם ונעדה אחזם ויהחזקו והריחו מריח לבונה
כה אשר בידם והשב להם רוחם אך אימה ורעדה וחולשה גדולה נשארה
עליהם עד כי לא יכלו לדבר והנה כאשר באו אליהם המלאך סנדלפון ש
הנהו ויאמר מה לך בן אדם ומה והולעה איך מלאך לבך להרשים
עליונים והחרונים ולא השגח והראת ערכך השפל הכבוד ואב בכיך
אן יפגעו בך חיילותי וישרפוך בהבל פיהם ויען ר' יוסף בקול נמוך ונשבר
ערוב חולשה ואימה גדולה אשר היה מרהב כל גופו ואבריו ויאמר אדוני
מלאך ה' ה' קדוש מה יוכל עבדך זה לדבר לדבר לפניך והנה נשאת
עלי רוח ונשמה כמה ברוב פחדך ואימה ורעדה גדולה נפלה עלי כי
יראתי מדאש הגדולה הזאת ואיני יכול לענוה לאדוני כי אם בהסדך
חזקני ואמצני וה' לי ראיה לדבר לפני אדוני מיד בשמוע המלאך את דבריו
ויגע בו ויאמר קום ודבר דבריך ראה החזקתי אוהך ויהי כאשר נגע המלאך
בן קס ונהחזק וישהחו לאפיו ארצה ויסר מעליו מעל רגליו אבל הלמידיו
צדייך פניהם בארץ ולא יכלו לקום ויען ויאמר ר' יוסף שלום לך ושלום
בואך מלאך ה' שבאו ושלום לכל מחניך הקדושים ובבקשה ממך
חזקני ואמצני ועזרני למלאות את מצוה כי גלוי לפני מנה דקבה כי
יהי לכבודי ולכבוד ביה אבי אני עושה רק לכבוד ה' חיים ממנה
אשר לו לבדו המלכה ועה אהה קדוש וחילויך הקדושים הסכמו
עמי להלחם בעמלק ושרו והורינו הדרך אשר אעשה להעביר ממשי
גדון מן הארץ ואיך ובמה אוכל להוריד סוף וסיטהו ממעונו ולהעלות
מחנה ושבאו קדושים להעריץ רם על רעים כאשר היו בימים קדמונים
וען המלאך את ר' יוסף ויאמר לן הלא דבריך טובים ונבוחים ונמי יבן
שומע לך ויהי להם עמך כי כל חמדה המון קדושים שרפים ואראלים
ידל מחנה קדושים יושבים ומצפים מהי ובא נקמה ה' אליהם וקימה שכינה
קדושה אשר בעונה מושפלה עד גולות החמה אבל דע לך בן אדם
כי כל אשר עשית עד עתה אינו כלום ואלו הייה יודע המקום אשר עליה
סוף ומחנהו לא הייה נכנס בדבר הגה כי מי יוכל לו גולתי הקבה לבדו

מעשה ר' יוסף דילה דינה

בעצמו עד עה כו דברו ואני הנה ענה באהי לך לכבוד שם הגדול
אשר גברה אצל מה אני יכול לעשות לך כי אני יכול להשיג לדעת צמתי
כחו גדול של סגמ ומחנהו וכמה הלוי ירדהו ועליהו גולהי המלך הגדול
אכהריל וחילוליהו ומטמון שר הפנים וחילוליהו שלולי הם היה נכנס
והיה כח בידו לעשות כליל לשונאיהם של ישראל ואני איך כי כח לעשות
רק לשמור נהיבוב הקדושים אשר בעולם העשיה שמשפ עובדים הפלוגה
ישראל ואני שומר אהם עד אשר אני מוסר אהם לאלו המלאכים והם
היודעים ויובלו להגיד במה הלוי כחו הגדול של סגמ והנה מי יוכל לעמוד
לפניו המלאכים הארורים ולא הוכל לסבול המראה הגדולה והמורא
הגדול והאש אובלה אש של אלו המלאכים אשר הם למטה ממחצתהם
ואם נבדלה מפני איך הוכל לסבול ולעמוד ולהקיים לפעדים וכך
בענין הפרוש אשר עשיה צריך שהופי כהנה וכנהנה וענה הלתא
דברי פרוש וקבל שכר אבל האמה אם הייה יכול לעשות הדבר על גבון
שכר הרבה מאד ומי יוכל לעמוד במחצהך וישן ר' יוסף ויאמר צעיר
אני וקטן ויודע אני בעצמי שאני ראוי לעשות הדבר הזה כי מי אני
לבא לפני המלאך אבל יודע אני כי לב נשבר ונדכה להים לא הבנה
כי לא בזה ולא שקץ ענוה עני ואני גמרהי בדעהי למסור נפשי ורוחי
על קדושה קב' ושכינה ליהודי יחוד שלים עם שכינה וכל אשר
צריך מעשה ואשפוך אה נפשי ודמי ובשרי קרבן לפני קב' ושכינה
ולכן מלאך השרה קדוש השם הוריני מה מעשה להוריד אכהריל
ומטמון ומה פרישות אומיפ בקדושה וכמהרה ואינה שם אשביע אהם
כי אמרהי אמנה הפעם אחרי ראוי פני מלאכים קדישין ועליונים
כי בזה יהיו לי חיים נצחיים וינספ המלאך ויאמר שבע נא דברי ויהיו
להים עמך אתה הדבר הזה העשה וצוך להים ויפולה עני ויהיה
רצון מלפניו להצליח ולהוציא מחשבהך לפועל זה הדבר אשר מעשה
ככל אשר עשיה עד ענה מהטבילות והענוה ומהרה המעשה
כן העשה ארבעים יום ולת שון מחשבותיכם מן המושכלות אפילו
רגע אחד בין ביום בין בלילה והגרעו בכל יום דבר מה מהמאכל
עד שהרגלו בתבילה דבר מעט והופי בהנאה הריח כיהוא שיקר

מעשה ר' יוסף דילה דייעה

חיוה הנשמה ואחר מ' יום הזכיר שם המפורש של שם בן ענב עם כל
 כוונותיו ונקדוהיו ומקורו הידוע לך ובו השביע את המלאכים הגדולים
 והאדירים וקדם להשבעה הפללו והתחננו בבקשה מלפני האל שיעזור
 אהבם ויהן לבם כח למכול המורא הגדול והאש הגדולה שלא המוהו
 ואחרי כן התחננו לאל המלאכים שיעשו למען כבוד השם המפורש ויצונו
 לך והחזק כאשר עשית עהה ואל מהם כח ועוז לדברך כי הם מלאכים
 אדירים וגדולים והם יודיענו לך דרכי מ' ובמה הוכל להורידו וחזק
 ונהחזק בעד ענינו ובעד ערי ארצנו וי' שמך מכל רע ישמור אה נפץ
 וילך מלאך י' בסערה השמימה ועדין הלגעים מושלבים בארץ מרוב
 חמור והאימה יהי כאשר נסע המלאך סנדלפון ומחניהו ויקומו מעל פניהם
 ויאמר להם ר' יוסף בני ברוכי י' חזקו ואמרו ונעשה בציונה ככל אשר צונו
 המלאך ויאמרו הננו מוכנים ומזומנים ואשרינו כי ראינו מראה אלהים ושמענו
 כל דבריהם הגם כי דינו נופלים ארצה ועהה כל אשר העשה אדונינו ורב
 נעשה ויאמר ברוכים אתם ל' ויקומו משם וילכו דרך המדבר על הרצון
 קרוב למציון וימצאו מערה וישבו בה ויעשו כל ה' היום בקדושה ובטהרה
 ככל אשר צוה ולא גרעו דבר עד כי לא היו מרגשים בעצמם אום דבר
 מדברי העולם ולא ראו כל אהן הימים לא חדרם ולא בדמה ויהי כאשר השלמה
 ה' י' את המדבר מקום אשר עובר נחל קישון מלמעלה מצד מקורו
 כי שם היו טובלים כל אהם הארבעים יום ויבינו עצמם להפיל הפלה
 נענה גדולה ויאמרו ענינו כג'ל ויהפילו לפני השם על כך בהפלה ובכיה
 והחנה גדולה ועשו עגולה בארץ ויבנסו בהוך המעגל ויהנו ידם על כל
 אחד ידו על חבירו עד אשר נקשרו בידיהם זה עם זה בעגול ויצעקו ל'
 אחר נפילת אפים ושכירו שם המפורש וישביעו למלאך אברהם ומחניהו ולמלאך
 געמ' ומחניהו ויהי בהזכירם שם הגדול והגשש והרעש הארץ ויהי קולוה
 כרהים ונפיהו השמים וירדו המלאכים עם כל מחנותיהם ויבקשו לפגוע בו'
 יוסף והלמידיו לולי שלא נהפדו ידיהם והחזקו בכוונה ושמרה ידועה להם
 במחשבה אבל לא בדבור כי לא היה להם כח לדבר ועפלו כולם לארץ
 ומנס ידם מאלכות זה עם זה ולא נהפדו ומיד כאשר ירדו המלאכים

מעשה ר' יוסף דילה דינה

הנזכרים התחילו בחרי אפ גדול ואמרו מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלצו
 לבו להשתמש בשרכיו של מלך ואיך מלאך לבך לדבר הזה אהה כשר
 ודם טיפה פרוחה רמה והולטה ומי אהה קראה ש המלך והנה כראות
 ר' יוסף הוצאה הגדולה הזאת איממה ופחד גדול נפלה עליו מקול הושיע
 הגדול ומדאש הגדולה רוכבי אש ומסי אש מלאכים ושרפים וחיליהם
 מלאתה הארץ ורוח סערה מפרק הרים ומשבר סלעים וחי אפ הגדול
 מהמלאכים אשר בקשו לפגוע בו היה באלם ונרדם לארץ הוא והלמידיו
 ולא נשאר בהם נשמה ולא יכלו לענוה המלאכים כי נדהלו מפניהם
 ויוסף המלאך מטטרון ניגע בו ויאמר דבר הלצ הענה טפה פרוחה
 מה החרדה הגדולה אשר חרדה לינו ואני לך כי לא חשה לכבוד קונך
 אז כאשר ניגע בו המלאך פבח פיו ויאנה ואמר בשפה רפה וחולשא גדולה
 ועציו מהומה ויאמר מה יוכל העבד הגרוע והשפל לדבר לפני מלאכים
 קדושים וטהורים אם לא החזקוני ועדה אדוני חזקוני והרשונ לדבר כיהנני
 באבן דומם ופרחה רוחי ונשמהי ויושט המלאך אתה'יל גם הוא אה ידו
 ויעג בו ויאמר ראה החזקהיך ודבר דבריך ואז נהחזק ר' יוסף ויפרח אה
 פיו ויען ר' יוסף ויאמר ש אהים הוא יודע אם במרד ואם במעט עשייה כל
 המעשים הלה בי אם לכבוד ק'דה ואכינהה להקים אוהה מעטבא אשר
 מושפלה בעונוהינו ועדה אהם מלאכין עלאין קדוסיין עליכם ה'י'יה
 ולא יקרא הפארהי על הפושלה הזאה ולכם המלאכים ראוי להיות
 מקנאים קנאה י' צבאוה ולבן בבקשה מכם מלאכי השרה בברך
 השם הגדול המפורש אשר על שם הקדוש הזה הלויים ועומדים עליונים
 ונההוים הנו כבוד לשמו והורוני במה כחו גדול על ס'מ' ומחניהו ובמה
 אוכל להורידו ויענו המלאכים ויאמרו הקסיה לשאול כי אס'ייה יודע
 בעונוהיהם של ישראל כמה הוא הקיפ וכמה הוא חזק ואין מי שיכיר אוהו
 בלעדיו כי אנחנו אומרים נהיבוה עליונים ממנו ס'מ' ומיעהו והוא חזק
 מאד ואין מי שיוכל להורידו כי בין כוכבים שם קנו ומושבו מוקף בג' מחיצוה
 מחמה עונוה ישראל וחזק הוא מאד ולא הוכל לו בלעדי ק'דה בעצמו עד
 עב בא דברו ויוסף ר' יוסף עור ויאמר כבר חרנה למוה נפשי על כבוד

ק'דה

קצת ואכינהד ואחרי אשר ראיהי מחנוה קדושים והנצל נפשי בטוהי בחסדי
הא ישור לי ויעלה בידי ניוואן דבריכם המהורים כדה מה לעשוה וכל אשר
האמרו לי אעשה ואשמור מאד ויענו המלאכים ויאמרו שמע יוסף דבר יי
עד הנה לא נשלם לפגמי שאמר והיה העולם כי מחשבך רצויה אבל
עדין לא הניעה השעה וכבר נגזרה גזירה אם השירו ואם העוררו את
האדבה ועהד מצד החכמה והמדע מסודוה נעלמים אשר חננך צור
עולמים ובה מצו מוכרחים לכבוד שמו הגדול המפורש לומר לך ולהוה
אה דרך אשר העשה אבל דע לך כי לא הוכל לו ולכן א הבנע במקום
שתינו ראוי לך ועד פה הבא ולא הנמיט אבל אם הנצה לפצור בדבר על
ידי שמו הגדול או נאמר לך מה העשה והאמה אם באולי העלה בדרך
מה טוב חלקך ומה נשים גורלך ויען ר' יוסף ויאמר קדישין עלאין דבריכם
טובים ונבוחים אבל חס לבי בקרבי כראוהי שכנה עונו מושפלה וקנאתי א
לציון קנאתי גדולה גה הטוב בעיניו יעשה ואם יקטלני לא איחל לא אמיר
מחשבהי מענו ואהם מלאכי עליון חקוני במעב דגיון והיה לי לזכרון ולא
אמור ימין ושמאל ובטוהי בשמו הגדול שלא יהיה לי פוקה ומכשול אחרי כן
טהח אברה'יל המלאך ואמר דע לך כי מצד אחד כנגדי יש לו למע שהי
מחיצוה חקוה אחה חומה בתל מהארץ עד לשמים ואחה מחיצה גדולה
של ים אוקינוס גה הים גדול ורחב ידים ובן גס בן ענה המלאך מטטרון
כי אצלו ועגרו יש לו למע מחיצה מדר גדול של שלג וראשו מגיע השמימה
ועהה שים עיניך ולבך לכל אשר נאמר איך וחוק ואמין כי אהה ערך (השפל
ולדעביר או הג מחיצוה כדי לעלוה על הר שעיר הוא אדום לשפוט
אה הר נשאו נה אשר העשה בעתהך עזה המקום שים דרכך ולד דרך
הר שניעלם חנו קודמים לפנך בהר שעיר למעלה וכל אשר העשה
אהי למטה העשה נשמהך למעלה עמנו בכל פעולותיך אשר העשה
אהי למטה כן העשה נשמהך למעלה ולכן הזהר והשמר א הפל דבר
מכל אשר נאמר לך והיה כבואך דרך הר שעיר הזהר בקדושה ובמישוט
אטלה וביחודים באשר עשיתם עד עהה כי כבר נשמהכס עליה במעלה
שכמעט אהם בגדר מלאכים ונשכח מכם דרכי העולם ובנה הגמילין

כפי אשר
לך כן נני
(מעלה)

ולא

מעשה הר יוסף דילה דיינה

ולא הפרד מהשבהם מן המושבלות אפלו מן רגש אחד והנה שם בדרך
 יבואו עליהם כה גדול של כלבים שחורים והם כהוה של סג אשך שלח
 לבלבל אהבם וכונהבם ולא הפחדו והגבירו עליהם שם של הניה במילוי
 הדין שהוא כמעין בן וכמעין כלב והכוננו בנקודו וביחודו ויברחו מהם
 ומשם הלכו לעלול ליהר והמצאנו הר גדול של שלג עד לשמים ואין דרך
 לנטות ימין ושמאל והגבירו שם היוצא מפסוק הבאה עד אוצרות שלג
 הנודע לך צרופו ונקודו ויעקר היר ממקומו והגביר השם של השלג
 בצלמון כאשר אהר יודע בצירופו וניקודו ויהבטל היר ממקומו לגמרי
 והלך בלא הכונה בידך ולא יגז מחשבהך עד אשר הגיע למחיצת
 האחרת של ים אוקינוס אשר גליו יעלו לשמים והגביר עליו שמוה
 היוצאים מהמזמור דבו ליי בנע אים עם הזכרה שלו ככתבם
 ובנקודם וצרופם ומקורם ויהיבש והעבור ביבשה ואחרי כן הלך והמצא
 חומה גדולה של ברזל מן הארץ עד לשמים והקח בידך סכין והכהוב
 עליו שם היוצא מפסוק חרב ליי ובלעד עון עם נקודו ומקורו והחתיקם
 בסכין בהוך הכרזל והעשה פהח והכנסו והגדירו שהחתיקו בפהח עד
 אשר העבור אהר והלמידך שלא הסגר יען כי אחרי אשר העבורו
 יחזור הפהח ויסגר ואחרי כן הלכו והגענו עד הר שער ובאוהו הפעם
 אנו משליבים לסג ממקומו וכבר הוא בידך ימסר ואז יהיה בידך שם
 המפורש מנכין כהוב וחרוה על עם של עופרה וכין יהיה לך טמ אחר
 והכהוב עליו חרוה שם היוצא מפסוק של זכריה ויאמר זאת הרשעה
 וישלך אותה ל הוך האיפה וישלך את אבן העופרה ל פיה והכהוב שם
 היוצא מהפסוק עם ניקודו ומקורו ואחרי כן הלך בכל אור נמשך ביהר
 שער ושם המצא סג הרשע וזוגהו ליליה והחפש אחריהם ימים יצחו
 מפניך ונחבאו בחורבא אהר והמצא אותם בדמעה שני כלבים שחורים
 זכר ונקיבה והקרב ליהם ולא הפחד מהם והשים על הכלב הזכר את
 של שם המפורש ועל הנקיבה הטמ האחר ומיד השים חבל של שלשה
 בצורם והטמים עליהם והם יבואו אחריך עם כל מיטהם ואז חפץ י
 כבר עלה בידך והביא אוהו לדין על הר שער שעברה ושם יהקע בשומר

מעשה ר' יוסף דילה דינה

גדול ויהגלה המשיח ויעביר רוח הטומאה מן הארץ והקב"ה ישחוט אורח ארץ
הצדיקים והדיה גאולה שלימה והיה ליה המלוכה אם את הדבר הזה
העשה על פניהם אשר ידע טוב חלקך ומה נעים גורלך אך הנהר והשמו
בכונות האמורות אלה והלמידך ולא הפסיקו מהכונות אפלו רגע וגם הנהר
מאוד כי כאשר יהיו פניו וזוגהו בידך ויבכו ויהחננו לך שרבן להם דבר
מה לאבילה או לשהיה או איזה מזון לקיום גופם לא השמע להם ולא רבן
אם דבר כי יחנן קולו ל האמץ בו והנהר מאד על זה וגם על הכונות כי
אפלו שיהיה בידך צריך אלה שמירה גדולה מאד ולא הגרע דבר מכל
אשר אמרנו לך ויהי בכפלק ושער רגלך מלכך ואחר עלו ב' המלאכים
הקדושים בסערה השמימה ור' יוסף רואה וכורע ומשהחוד אכל הלמידין
עדין נופלים היו על פניהם ולא יכלו להרים ראש עד אשר עלו וכאשר עלו
המלאכים גם הם קמו בשמחה רבה ואחרי אשר עלו המלאכים קמו ר' יוסף
והלמידין בנריעות ויסדרו מדרי השמות והאזכרות והכונות אשר עלו ושני טעם
העופרה ושימו פניהם דרך הד שער והנס בדרך והנה לקראתם כהוה כלבים
שאורים ויקומו עליהם ויסובו עליהם מכל צד ומיד הזכירו השם אשר נצטוו
ויפולו הכלבים מעליהם ויברחו ולא נראו עוד ואחר כן הלכו הלוח ועולם
עוד כמו מהלך יוס ויהי לטה ערב מצאו הר גדול של שלג עתוס מאד
מן הארץ עד לשמים ומיד נהחזקו בשמות ובצירופים הנזל ויסקר מעקומו
ובצירוף האחר הנזל נהבטל לגמרי ויליט שם כלילה החזא ואחרי כן בסוף
השכימו והלכו שני ימים אחרים ויוס השלישי בעלות השחר והנה לפניהם
יס גדול ורחבי ידים אשר היה דולך ופוסר וגליו עולים עד לשמים ומיד
הזכירו השמות הנזל ויעברו בהוך הים ביבשה ובחצי היום הגיעו לחומה
ברגל הגולה מן הארץ עד לשמים ויקח ר' יוסף הסכין אשר כהב עליו
השם בנזל ויחרוק בחומה דברגל אשר היה עוביה טפח ויעש בה
פוח ויחזיקו את הסהם עד אשר עברו כל החמשה הלמידין ובעה עברם
נהעצל אחד מן הלמידים אשר היה אחרון ונשמט הדלה מיד ר' יוסף
ונסגר על רגל הלמיד ונלכד רגלו וישעק מורי ורבי הצליע כי נלכד
רגלי מיד הוציא ר' יוסף הסכין וחהם בברגל סביב רגלו ויעברו והדלה

מעשה ר' יוסף דיליה דינה

פזר במקומו ויעלו לראש הר שעיר וילכו משם עד ער ערב וימצאו בקעה
 והנה שם כמה חורבות וישמענו קול כלבים צועקים ויבואו להוך החורבה
 והנה שם נחבאים שני כלבים שחורים גדולים מאד גבר ונקבה וכאשר
 קרבו אליהם ויקפצו עליהם לבלוע אותם והיה ביד ר' יוסף הטמים ועיניו הניגש
 שהוא סמך וליליה וישט ידו הימנה ויהן הטם בצואר הכלב הזכר
 והשאלה על צואר הנקיבה והלמידיו בידם חבלים ויקשרו אותם
 והטמים עליהם ומיד כאשר ראו כי כלתה עליהם הרעה נפסחו וקורו
 כלב ונהלכשו בצורהם בצורה אדם ולדום בנפס ומלא עינים כמו אש
 בוערה ויהחננו ויבקשו מר' יוסף ליהן להם לחם ומים כדי להקיים וישמחו
 ויאמרו לו אדוע עשה לנו אנו אנו עם כל מחנוהינו כפופים ואסורים בידך
 ואין בנו כח עוד ועשה בנו כטוב בעיניך רק הן לנו במה לחיות בו כי
 הושלכנו ממחנהנו אשר היינו בה גוועים מגיו השכינה ומאחורי הפרגוד
 נערה למה נמנה לעיניך הן לנו מזון לחיותנו עד בואינו אשעיר וימצאן
 ר' יוסף כאשר צוה ולא רצה להם מאומה ויהי המה הולכים בדרך
 ר' יוסף עם הלמידיו שמחים וטובי לב ופניהם פני להבים וסמך וליליה עם
 כל מחציהם הולכים וכוכים וישמח ר' יוסף והחיל לזוח מדעתו עליון
 ויאמר מי האמין לשמועתינו שהיו אומרים שלא יעלה בידינו והנה זה
 היום ישמחו השמים והגל הארץ ויאמרו בניו יי מלך און ענה סמך
 ויאמר ידעתי כי יכול הוכל ולא יבצר ממך מזימה ויבכה בכי גדול
 ויאמר אדוני מה הפחד ממני ומכל מחנותי אין לנו עוד שום כח חוזק
 והננו בולנו החת ירך לעשוה כצונך לא ינהן לנו דבר מה להחזיק חחנו
 כי כמה נעמוד ונהקיים עד באינו שמה וישן ר' יוסף ויאמר להן מחמה
 כאשר צוה ויהי בבואם קרוב להר שעיר לקח ר' יוסף קורט כלבון להריח
 בה ויאמר סמך ואם לאת ההן לי אבילה הן לי מעט מה הלבונה אשר
 בידך להריח בה וישט ר' יוסף את ידו ויהן לו מעט מה לבונה אשר בידו
 ויציא סמך ניצוץ אש מפיו וישרוף את הלבונה ועודינה ביד ר' יוסף ויעל
 עשנה לאפ סמך ונהק את המסורה והחבלים וישלך מעליו את טמי
 העופרה ויתגבר הוה עם מחנהו ויתגברו כללמידים וימנהו מלהם שנים

מיד מקול הדרונגה אשר הדיע סג וחיילווהו ואניס אחריס נפגע ויצדו
 מדעהס ונשאר ר' יוסף לבדו הוא והלמיד אחד והוא שיע ויגיע ויגשגוש
 ולא ידע כי בנפשו נהן לו הלבונה והקטור לפטו באופן ששדה אהו עג
 ונהבטלו כוחוה הקדושה שבטמי העוטרר עזי הקטרה ובעונוה לא שמו
 דברי המלאכים ובאוהו רגע היה כל הדר עשן חשך ואפלה ובה קול יצא
 ואמרתי אני לך יוסף ואני לנשעך שלא שמרה אשר צוהד ושכרה עג והקט
 קטרה לסג והנה הוא רודפ אחרך לטרודך מן העולם הזה ועולם הבא
 והלמיד אחד נשאר עם ר' יוסף עיפ ויגיע וחלש והגיע עד ששכי מוה ושבו
 החוה אילן אחד כמו שהי שעה וינוחו ואחר כך קברו סג ההלמידים והלן
 לו ר' יוסף עם הלמידו החד לחזור לדרכם ונהפבו הואר פניהם משונים
 וירוקים וחלשים ביותר והאניס האחרים נכנס בהם שר וברחו והלכו אשר
 לא נודע באינה מקום עד כי לבסוף באו לעיר צפה אחר חודש ימים
 ונהו בקרוב מאמה הצער שדיו מצערים אוהם השדים ואחרי זה הגיע
 ר' יוסף לעיר צידן ואס ישב ויצא להרבות רעה כיון שראה שלא נעשה
 שמה ובפרט ששמע דבר קול הגז' נהיא מן העולם הבא וכרה בריתה עם
 לילה המרשעה וממר עצמו בידה והדי לו לאשה והיה מטומא עצמו בכל
 עומאה עד כי בשמחה הקודש ושאר שמוה והשבעוה אשר היה יודע בהם
 היה משתמש בהן להרע והיה משביע רוחין ושדין בכל לילה להביא לו
 את אשר יחפוץ וכה משפטו ימים רבים עד כי אתה מכל הנשים אשר
 מלך יון והיה מביא אותה כמעט בכל לילה ובבקר היה מצוה להחזרה
 ניהי היום והאמר המלכה ל המלך כי בכל לילה בחלומי מביאים אותי
 למקום אחד ונקק לי איש אחד ובבקר אני מוצאה את עצמי במצוה ואני
 מלובלבה גשכבה גרע ולא ידעהי מאין יבוא לי זה אז המלך הרגיש
 בדבר ושלח לקרוא לחרטומים ואס אוהם שומרים בבית המלכה עפ
 נאים אחרוה ויאמר ליהם שיהיו מובנים ומזומנים נרינים בהשבעוה ושמוה
 הטומאה לעכב אוהם שיבואו לקחה המלכה וכפן עשו וישבו על משמרתם
 ובלילה ההוא באו השדים במצוה ר' יוסף ומד הרגשו ונשאו פועלוה
 השבעוה והשביעו אוהם לדעה מהי זה ועל מה גז ויאמרו השדים אתו

מעשה ר' יוסף דילה ריבד

שלוחי ר' יוסף אשר יושב בצידון מיני המלך שלה שר שבא אחד בספרים
 ומנהג לשר צידון כי מיני יאלח לו לר' יוסף ח' להנקם ממנו ולעסוק בו
 יסורין קשים יהי כאשר ראה ר' יוסף כי בלתי אין הרעה נודע הדבר
 על פי השדים אשר שלה מיני קודם שהגיע דבר לשר צידון הלך והלך
 עצמו לים ומה ואני התלמיד החמישי נשאתי לבדי מוטל על ערש דני
 כל ימי ואין רפואה למכתי וכל אברי מרהיין ואין לי רפואה ומנוחה מן
 השדים וכהנה ג' המעשה לזכרון ויש ירחם עלי ויאמר לצרותי די בדי
 דברי המלמד יהודה מאיר אשר היה במעשה הגדול הנז' מרבי יוסף
 דילה ריבד ע"כ ואני המעתיק העתקה אהו וכהבים ישנים גלויים
 מאד אשר מצאתי אהם בגעגוע ספרים אשר בצפת הוצב כבאן ובהפתי
 המעשה הזה לאה ולזכרון למען אשר לא יקרב איש ג' להביא הגאולה
 גם אפסר שיפציר הדבר וגם מגיד נהיה לעומר השכל כמה שאמר
 שד"ר בחכמהו בטח ל' בכל לבך ולא בינהך ארשען שהיה ראוי שלא
 יבטח על בינהו וחכמהו ניהיה בטחוננו בהקב"ה וגם שמגיד יראה האדם
 כמה מבסוק סמ' וסיעהו משונותינו שבשכיל דבר מועט נהבטל בח
 קדושה השמות הקדושים ונהגבר וחזר למקומו וגם יראה כמה בח השמות
 הקדושים וכדי ילמד ליראה את השם הנכבד והנורא ויחזור בהשובה
 שלימה לפע השם יתברך שמו וכדי יבא הגאולה השלימה עלי ד' הקב"ה
 בעצמו ויחזיר שכינתו למעון קדשו ויהודה וישראל כבעין אריאל ובביאה
 הגול אכ"ר בה דברי המעתיק שלמה נאוארו הירושלמיין ואני התולטה
 הקטן אברהם משה העתקה אהו פנעם שניה מחדש שיהי שב בעולם
 ויחזור בהשובה שלימה אכ"ר וכו' עשד באדם אחד שהיה עומד
 ומהפלל ובא נחש ועבר על גליו ולא הפסיק את הפלח ואמר לו לא
 הלבניין רבינו לא חשה בעצמך על הנחש אבא ועבר אמר ק"ה
 הבא לי שלא חשה בו וכו' עשד מהחמיד הר' יעקב אשכנזי שהיה חכ
 מופלג בחכמה ורצה ללמד חכמתו לר' יהודה החמיד וקודם ניסיון
 בענין הכעם והיה נבלה בידים שלא למסור החכמה לא למי שינסה
 בכעם ולא יכעם וניסיון פנעם ומכל וכשביעה מרחולא עמד ולא
 נסרו לו הסוד השם ב"ה יציגו מן הכעם אכ"ר חזק

יאל ויהי לל דוד ביום ורבו ע"ה דוד הן ישן מלך ישראל עשה
 שהיו נלחט היה יורה חן ויהי זה מאור
 נפשו אחר ש' ולא שמוה הגבורים אשר לדוד יושב בשבת החבמות
 ראש השלישים הוא עדינו העצב והוא עורר חנהו על שמונה מאות
 חלל בפעם אחת כיון שראה כך נהגאד ואמר אין כמוני בעולם
 ואחרי לא יהיה אחר הקב"ה לדוד א' ההגאד כל כך בגבורהך
 עבשו ראה מה היה גבורהך מה עשה הקב"ה ענין לו עבד אחד והיה
 העבד מושך אהו והארץ קפצה לפניו עד שבאו איצ"ל ישיב בנב ואמר
 ישיב בנב זה דוד שהרג את גלית הפלשתי אחי נטל ידו ולקחו והביאו
 וזה אהו החה דמרהפ ונשען עליו לשברו מיד פה ואמר הרחיק
 צעדי החי ולא מעדו קדמול ונעשה לו הארץ בבאר כיון שכלה את
 מאכלו נטל את דוד והיה עורק למעלה באויר השמים כמבור היה וקל
 בראש הרומח ונעשה כמגן עליו ואמר דוד מגן וקרן ישימי משגב ומנו
 בראש הרומח היה משליכו החביו והיה דוד אומר הרחיק צעדי החי
 ובכל זאת לא ידעו ישראל באי ג' מקום הלך דוד עד שנכנס אבישי
 צרויה למרחץ כלי לרחוץ וראה את המים שבידו שנהפכו לדם רב
 ושמול חד אמר ראה דם נחד אמר יונה ממרטה לפניו אמר בלבו ודאי
 המלך יושב בצער הלך אבישו בדיכל המלך ולא משתאו של בעטנו
 ואמר לא ידענו היכן הלך מה עשה אבישי נטל את הפרדה שלמך
 ורכב עליה עד שבא איצ"ל ישיב בנב ודוד בידו ומשחק בו ברומח
 מה עשה אבישי ירד מהפרדה ונלחם עמו והכהו מכה אחת נעצו
 דוד המלך בלא רוח והש כחו מרוב הצער והפחד שפניעור לו אבישו
 צרויה מה עשה אבישי נטל ידו וכפהו לאחוריו ורצעו ונשבע שלא
 לבוא לישראלם לא על רגליו והולכו עד ירושלים ברגליו אז אמר דוד
 ונהי בדרך כחיקצר ימי אערו ישכל לדוד לא בקשה לא לאבד שומי
 אל ישראל שאלעלא היה הפלשה הורג היו ישראל הולכין מפטורין כצאן
 ואש אין להם רועה אמר להם חמותי גרמו לי מיד אמרו אנשי ישראל

על דוד המלך ע"ה
 על דוד המלך ע"ה
 על דוד המלך ע"ה

מעשה יואב בן צרויה עשה

שלא יצא מביתו שכ' אז נשבענו אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אהרן
 למלחמה ולא תכבד את נר ישראל מיד אמר דוד ע"ה איה כחי איה גבורתי
 מעשה איה בימי דוד מלך ישראל ע"ה שדלך יואב בן צרויה לקינסי
 מדינהא דעמלק להלחם עליה ללכדה וסגרו העמלקים
 את דלתות המדינה עליה וקיה שם בני ישראל ששה חדשים מקיפין
 את החומה והיו מגבורי ישראל עם יואב בן צרויה יב אפים חלוצי צבא
 לאחר וחדשים נהקצו כל הגבורים ועמדו ואמרו פה אחד ש יואב לא
 נוכל לסבול כל ג' להקים את החומה הרי זה כמה זמן שהנחנו הקמרים
 שלנו נשינו ומפינו אמר להם יואב מה אהם רוצים לעשות אמרו רצוננו
 לחזור לבהינו אל יואב ולמה נחזור בפחו נפשו ויראה העמלק פנינו ריקם
 וישמענו כל העמים ויהקצו עלינו וילחמו עמנו את שנו קלע וקלטואו
 בקלע א הוך העיר ולקח יואב אפ כסף והסיף וקלטוהו בקלע והכסף והסיף
 שנו אמר להם יואב המהינו לי ארבעים יום ואם הראו ידם יצא מהנה
 דלתות המדינה דעו שאת חי ואם לאו דעו כי את מה ולכו לבהיכם
 ונפל יואב בהוך חצר אמנה אחה בהוך המדינה ויהיה לה בה אחה
 נסואה והנשרה הנו יצאה לחצר ומצאה את יואב מושלך בהוך החצר
 ונכבדה לקרוא לאמה ולבעלה ויצאו שלשהן והכניסוהו לביה ורחצוהו
 במים חמים ומכוחו בשמן והשכ רוחו אין וישאלהו מי אתה ויאמר להם
 עמלקי אנכי והייתי בגדוד ישראל והפשוט והביאות לפני מלך ישראל והעמלק
 גר עלי סיקלטו ויקלטו למדינה הגאה ולכן מבקש אצבי מכס אהחיו
 ולקח יואב עשרה כסף ונהן לאיש הנשרה ואמר לך עשה מידם כל מה
 שהרצה ושב יואב עמדה עשרה ימים ובקש ללבה במדינה אמרו לך
 הלך בזה המלבוש מיד נהנו לו לבוש אחר והלבישוהו משלקים ויצא לחו
 בהוך המדינה והיה באוהה המדינה קמ אוקים וכל אוק ואוק גדול ועד
 מוצאת יואב מהמדינה נהלך איצל נפח אחד ואמר לו עשה לי סייף
 אחר כמו זה שהיה שבור בידי כאשר אתה הנפח הסיף נודעשע ואמר ל
 יואב למה נודעשע אמר לו לא ראיתי כמו זה מימי אמר לו עשה אור

לי ואת אהן לך את שברך נעשה אורה לו ותפס יואב את החרב
 ונענע ונשבר וכן עשה פעם שניה ותפס שלישיה נענע החרב שהי
 פעמיים ולא נשבר אמר לו יואב למי נאת להרוג עם גה החרב אל
 הנפח ליואב שר צבא ישראל אמר לו עמאת את יואב אל ראה מה יש
 אחריך החזיר הנפח ראשו והכדו יואב בבטנו אל יואב מה יש בלך
 אל כמו שלג יש בבטע דחפו יואב והשליכו חציו לבאן וחציו לבאן
 ניצת לחוץ ונכנת ברחוב המדינה ונצת שם כמו חמש מאות אים
 שפירים גבורים מלחמה והרגם ולא נשאר מהם אים נישב חרבו של
 נצתה וישב לביה שהוא שוכן שם ונשמע קול במדינה מן הדרומים
 והיו אומרים מי הרג את אן אמרו לא הרגם לא אשמדאי מלך השדים
 ואלו אנשי דביה ליואב כלום אהה יודע משמועה זו אמנה להם לאו
 הוציא כסף ונהן להם ועמד ימיים ואחכ יצת לשער וחרבו שלופה
 בידו והרג לפי וחמש מאות אים והדבק ידו של החרב ונצר ידו של גרשו
 וחזר לאתוהו דביה ונצת שם את הנערה ואמר לה עשי לי מעט מים
 חמין וקבלו את החרב מידי בשאתה הנערה בן צעקה ואמרה עמתי
 האכל והשהה והדרוג את אנשי המדינה אז הקט יואב החרב בבטנו
 ובהרסאה ידו וחזר לשוק ושמע כרוג שהיה מכרש ואומר כל מי שיש לו
 אורח בביתו וביאתו של המלך פגע בו יואב והרגו וכן היה עושה לכל מי
 שהיה מוצא עד שהרג שני אפים ואחכ בא לשערי שדעיר והכה שם
 כל הנמצא ופרח שערי המדינה והיה הדם מהגלגל ניצת בשערי המדינה
 וקודם לזה היו ישראל בוכים על יואב והיו רוצים לחזור לבהיהם וכשרצו
 זה הדם ניצת משערי המדינה שמחו כלם ואמרו בפה אחד שמע ישראל
 שלהינו יש אחד וכשפרח יואב בן צרויה את שערי המדינה עלה
 גג המדינה למגדל כלי שיראו אתו אהו ישראל שהיו חוץ למדינה והיו
 קולו ואמר בילא יטוש יש את עמו בעבור שמו הגדול ואהם מה העשו
 שגרו למלך והבטו כלבם למדינה ולבאו בלי עיין ושלפו חרבכם החזיר
 יואב את ראשו וראה על רגלו הימנה פסוקים כהובים ישנך יש ביום
 ערה וכ עד יש הושיעה המלך יעננו ביום קראינו ואמר דוד ליואב מה

וישיה דוגה כל העמליקם שבמדינה בולם כמו שכתב המחה אה זכר
 עמלק אמר לו יואב כך עשית לא נשהיר לא נשאנו של מלך
 לא המלך בלבד והלך יואב והביא את המלך לפני דוד והרגו דוד בידו
 ולקח יואב את דביר ונהגו כראש המלך דוד והכרר הדוא היה מנהג
 מהור והיה בה אבן יקרה דכהיב אבן יקרה וכו' והוציא את כל הרכוש
 וכל הטפ וכלי גהב וכלי כסף ושללו וכגון כל אשר במדינה ושרפו כל
 ביה עץ שלהם כדכתיב כי את מבחוריהם ההוצון ושמח יי' בשמחה
 והושיעם ויצאו בשמחה גדולה ושרפו כל העיר והשבתים ולא היה
 להם הקומה כמו שכתב ויהי אדום לדוד עבדים נושאי מנחה וכאן יש
 לירושלים בשמחה גדולה ונהללים ונשבחים לחי העולם הם והמלך
 דוד ועפל פחד ורעדה על כל העמים אשר סביבותיהם ואימרו של
 דוד שנהן לו יי' דכהיב ויהי דוד לכל דרכיו משכיל ויי' עמו כן יי'
 שהיו עמנו ועם כל ישראל אכיר כמעשה באדם אחד שהיה בימי
 דוד מלך ישראל והיה האיש הדוא דר במקום חרב והיה עשיר הרבה
 והיו לו עבדים ואפחות נכסים הרבה והיה לו בן יחיד מה עשה האיש הדוא
 קנה פחורה הרבה במאוד מאוד ונהן לבנו כדי לילך ולפרש בים ונכנס
 הבחור בספינה אחת והלך לארץ אפריקא ועמד שם שנים רבות ובהוך
 שו השנים מה אביו של אורו הבחור והניח כל קניינו וצטרף לעבד אחד
 שהיה בעל האוצר שלו ונה העבד התחיל לכבוש כל בני הבית ביסורין
 עד שהניחיהו והלכו להם והוא נשאר יחיד בביתו וכנס כל אורו ממנו
 שהניח אדונו בידו והיה אוכל ואוהה ושמח עם הממון וירבו דומים
 ויחזור הבחור מכרכי הים והלך לבית אביו ולא מצא את אביו כי נפטר
 לעולמו התחיל הבחור להכנס לביתו ויצא העבד לקראתו ומקללו
 ודחפו ואמר לו מה לך פה בבית אדם בליעל כיון ששמע הבחור כך
 נטל המקל והתחיל להבובו בטוב ואמר לו מה לך פה עבד נמקד
 רע מעללים אשר הפשה את כל עמלי וכיחשה בי ושמח בכל עמו
 ועשו עריצה גדולה ואין מעיל עד שברח בן הזקן את כל דוד המלך
 ואמר לו אדוני המלך עבדים משלו בנו ואין מעילו ומסר כל העש

למלך

למלך אמר לו המלך יש לך עדים א"ל למה א"ל המלך לך לשלוס אין 11
 עלך לשיב לו דברי יידי באשר שמוע בן הזקן את הדברים החוב
 לכבוד ולכבוד ולצעוק לפי המלך פעם ואהים ואלוש עד שגער בוז
 המלך ואמר לו אם הגנה יד אשלה כך אם יש לך עדים מוטב ואם
 לאו מה אעשה לך שמוע שלמה בנו דבר המלך אביו קרא אהו הנער
 מצד ואמר לו צעוק עוד א המלך ואם יקעום עליך עוד אמור לו אדו
 המלך אם לא הבן לי דין סיס אהו ביד שלמה בנגד ובן עשה דוד
 המלך ומסר הדין ביד שלמה בנו לגזור לו הדין אמר שלמה לאהו
 בחור יודע אהה באינה מקום קבור אביך א"ל לאו עוד קרא לאהו ענה
 א"ל הכיר קבר אביך אמר לו הין א"ל שלמה לך והביא לי גרוע של אבן
 הלך וחקך גרוע של אביו והביא לפי שלמה א"ל שלמה הקינו דס
 שניכם וכל אחד ואחד יקבל דמו בכלי שלו א"ל שלמה לאהו עבד
 טבול העצם בדם שלך טבול ולת צבע אחר כך אמר לבן הזקן עבול
 גם אהה העצם בדם שלך מייד נטבול העצם בדם הבחור וצבע עוד
 הוציא אהו עצם והראו לכל העם אמר להם ראו זה הדם מזה
 העצם יצא הבחור מייד הגהו כל ישראל והחזיר כל הממון לאהו
 בחור שהיה בנו והעבד הלך לדרכו ורדה בנו הבחור בעל כרחו לבן
 נתמר ויחכם שלמה מפל האדם מעשדה שהיה בימי שלמה המלך
 יום אחד גבנם אשמדאי מלכא דשידי ואמר לו אהה הוא שבהוב עליך
 ויחכם מפל האדם א"ל שלמה כך הבטיחתי הקב"ה א"ל אשמדאי אתם
 הרעה אתי מרעה לך דבר שלת רציהו מימיך מעולם אמר לו הין
 מייד הושיט ידו בארץ הבל והוציא ממנה איש בעל שני ראשים וארבע
 עינים מייד נרענע ועבדל שלמה ואתמר הבטיחתי לחדרי שלח וקרא
 לבניהו בן יהוידע אמר לו האמר איש החחינו בני אדם א"ל חי נפאך
 אדוני המלך אם ידעהי לא שמעתי מאחיבופל שופ אביך איש החחינו
 בני אדם אמר לו אתי מרעה לך אמר מה האמר א"ל ואיך אהה יכול
 להראוהו מעומקה של ארץ שהיא מהלך הין מאה שנה ובין ארץ
 לארץ מהלך הין שנה מייד שלח והביא אהו אצלו כיון שראה נפל על

חכמה שלמה עה

פניו ואמר שהיינו וקיימנו לזמן הזה אמר לו בן מי אתה אל מבני
אדם אני מהולדות קין אל באשה מקום מושבכם אל בארץ הכל אל
יש לכם שמש או ירח אמר לו הין וגם אנו חורשים וקוצרים ובעלי צאן
ובהמות אמר באשה מקום הגר השמש אל ממערב והשקט במזרח
אל התפללו אל הין ומה היא הפלהכם אל מה רבו מעשיך יש כלם
בחכמה עשה אל אם החפון נחזיר אוהך למקומך אמר להם עשו
טובהכם והחזירו למקומי מיד קרא המלך לא שמדאי לך והחזיר
אוהו למקומו אל איני יכול להחזירו למקומו לעולם כיון שראה כך
עשה אשה והוליד ממנה בנים שבעה ששה מהם בדמות האם ואחד
בדמות האב שהיו לו שני ראשים ויהי חורש וקוצר ונטעה עשיר גזול
מעשירי עולם לאחר זמן מה האיש היה והנח ירושה לבניו הששה
אמרו אנו שבעה לחלק ממנו אבינו והאחד שיש לו שני ראשים אמר
אנו שמונה ולי ליטול מן הירושה שני חלקים הלאו פולס אצל שלמה
אמרו לו אדונינו המלך אנו י ואחינו בעל י ראשים אמר שאנו שמונה
ונצד לחלק ממנו אבינו ל"ח חלקים והוא חצה ליטול י חלקים כיון שאנו
שלמה כך נעלם ממנו הדבר מיד קרא לסנהדרין ואמר להם מה אתם
אומרים בדבר הזה אמרו אם אנו אומרים אחד הוא שני שנים הם שהק
אמר להם שלמה לבוקר משפט בחצי הלילה נבנם כדיכל עמד בהק
לפני העקום ואמר רבשע בשגלית לי בוגבעון אמרה לי שא מה אהן לך
לא שאתי לך לא כסף ולא זהב לא חכמה כדי לשפוט בצדק בני אר
אל דיקדה אני נוהן לך חכמה בבקר ויהי בבקר שלח וקבץ כל הסנהדרין
ואמר להם שלמה הביאו לפני האיש והוא בעל ה"ב ראשים מיד הביאו
לפניו ואמר להם האם יודע זה הראש מה שאני עושה לזה הא
הוא ואם לאו הם שנים א שלמה הביאו מים חמיץ ויין וביגדי ש
והביאו מים חמיץ ויין ויין ושרק על פניו ערק בן מים חמיץ ויין ויין אל
אדוני המלך אנו מהים אנו מהים אנו אחד ולא שנים ולא אמרה לי
אנו שנים כיון שראו ישראל כך משפט המלך המהו ורעדו ופחדו
ממנו לכך נאמר ויחכם מכל האדם ונכוהו יעמוד לנו ולכל ישראל

מעשה ר' מאיר ע"ה

מעשה ברבי מאיר ע"ה שדיה עולה לירושלם בכל רגל ורגל והיה
 מהאחרים אצל יהודה הטבח והיה אשה של גה הטבח
 יסדה וצנועה והיה שרצה מאד בכבודו של ר' מאיר בכל עת שיהיה
 עולה לשם לימים נהיה אשה של יהודה הטבח נשא אשה אחרת
 ונמר לה אם יבא לבאן הלמיד חכם אחד ושמו ר' מאיר הקדרי בכבודו
 הביאו הבית ועשו לו כל צרכו אמרה לו בן אשה כיון שבא הרגל
 לר' מאיר לירושלם והלך להארח בבית ר' יהודה הטבח באהר
 שבו של ר' יהודה לפעו ואמר לה ר' מאיר קראתי לאשה של ר' יהודה
 טבח אמרה לו אדוני כבר נהיה אשה ונשא אובי לאשה מיד בכדי ר'
 מאיר ופגה שכמו ללכת מיד הפשהו בבגדו וא"ל אדוני כבר צונ
 עלי שאזהר בכבודך יוהר נשא אשה הראשונה א"ל ר' מאיר אין לי
 אנה ליבנם בביתו עד שיהן לי רשוק יצא ר' מאיר לחוץ ומצא לר'
 יהודה הטבח ונהן לו שלום א"ל ר' יהודה אדוני כבר נהיה אשה הן
 מעורגה בכבודך יוהר מן הראשונה מיד הלך ר' מאיר לביתו והביאה
 שבו לפעו מאכל ומשה והיה אוכל והיא משמשה לפעו והיה ר' מאיר
 ור' יסדה הוואר מאד ונשאה בו עיניה ושכרהו עד שלא ידע בין ימנו
 שמטא והצינה לו המטה ושכב עליה ר' מאיר והיא עמדה נשכבה
 עו עד אור הבקר ומרוב שכרוהו לא ידע בשכבה ובקומה וההל
 גה כל הלילה למחרת קס ר' מאיר לבית המדרש להפלט בשחור
 והביאה לפעו מאכל ומשה כבר ראשונה כשהיה משמשה
 ויהיה ר' מאיר בחור והיא היתה מדברה ומשחקה לפעו והיה
 ונאמה בעצמו איך היתה מעשה פניה בפעו והיה מביט לתוך
 היה רוצה להסתכל בה ואמרה לו ולמה לא הסתכל בי והלא
 קה עמי כל הלילה וטהה אהה מהביוש נמנע א"ל ר' מאיר חס
 יוס לא היו דברים מעולם אמרה לו אם לא האמנתי סימן כך
 על בשפת דכיר ר' מאיר כי נשבע עמיה והיה מר נפלא מאד

ובבדי וצטק ואמר או לי אצורה הורה שלמדתי ועכשיו ג'ה הקד
 יש לי אמר אך אצל ראש ישיבה ואמר שוב לפטו ומה אחיבתי אקב
 עלי הלך לחזור לביתו והיה צוטק ובבדי בכל הדרך ובגדיו קרית
 ואמר של ראש ויצא לקראתו כל קרוביו וא"ל מה אירש לך א"ל כך
 וכך אירש לי אמרו לו מה יש בלכך לעשות אמר להם אלך א' רח
 ישיבה וכל דין שיצוה עלי אקבל על עצמי א"ל אגה יהיה והקב
 ימחול לך א' השמיש קולך שלא הוציא לשנ על בניך אמר להם א
 אשמיש לבס הקב לא ימחול לי על שונותי לעולם א' מבס
 יפסעו לא יצליח מיד הלך א ראש ישיבה ועמד לפטו וא"ל החכם
 הבקש אמר אור עולם כך וכך אירש לי ועל כן באתי לפטך שכח
 שהאמר לי אקבל עלי הן למנוה הן לחיים הן להאכילני לאריות אמ
 לו הגבן עד אפסס כדיך למחר בא לפטו א"ל ראש ישיבה פסס
 כדיך וראינו להאכילך לאריות א"ל ר' מאיר את אקבל עלי דין אמ
 צוה עלי כמו שאמרה מיד צוה כן החכם וקרא לשני אנשים מוש
 גבורים א"ל הוליכו אתה ג'ה א הישר מקום שהאריות מצוה שם ופ
 אנה ידיו ורגליו והנחיהו שם ואתם עמדו באילנות וראו מה יעשה
 אם יאכלוהו הביאו לי העצמות ונעשה עליהם מעמד גדול מפני
 עליו דין שמים מיד הוליכוהו א הישר מקום האריות וכפרו ידיו ורג
 ועלו לאילנות ויהי בחצי הלילה בא אחי אחר אצלו והריחו והלך
 באו לפט ראש ישיבה וא"ל בא אחד והריחו והלך לו אמר להם עש
 לו ביום הד' בחצות הלילה בא אחי אחד ונהם אצלו הריחו והלך
 והגידו לדבר לחכם אמר להם עשו לו ביום הד' ליל ג' אם אין נגש
 הביאנהו אצלי כי אין עלי דין שמים ויעשו כן בחצי הלילה בא
 אחד שאנה ונהם אצלו והכהו בשיניו וסקר לו עלע מחליתו ואכל
 למחר הלכו והגידו לחכם א"ל הביאנהו אצלי הואיל ואכל מעני
 כלן אכלו כולו מיד הוליכוהו והביאנהו לפט החכם וצוה לרופאים
 אחר ר' מאיר לביתו יצרה בה קול ואמרה ר' מאיר מצוה לחיי
 הכא ונגזען הוא על כן יזהר האדם שלא יגע באשה א"ל והרחמץ

א
ב
ג
ד
ה
ו
ז
ח
ט
י
יא
יב
יג
יד
יט
כ
כא
כב
כג
כד
כה
כו
כז
כח
כט
ל
לא
לב
לג
לד
לה
לו
לז
לח
לט
לכ
למ
לנ
לס
לת

מעשה עוקבא בר אדא גל

כ"ה

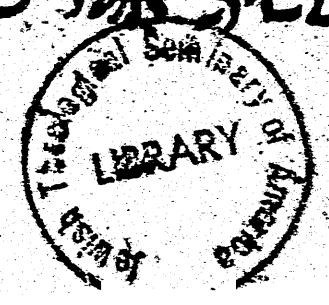
בין הקדל נקירש לו והכניסו לחופה והביא לבנו בה ארז ישרה בעינו וקירש
 והכניסו שניהם לחופה ושמחו כולם שמחה גדולה לאחר ימים היה ר' יהושע
 בן לוי מהשנה ומבקש מלפני הש"ה ואומר רבשע מי הוא זה שיש לי חלק עמו
 בגן עליו והם משיבים לו חלקך עם משה הקצב הלך ר' יהושע לבקש באיזה
 מקום הוא עד שבא למדינתו ושא עליו ואמרו לו במקום פלוני עליה אצלו וראה
 אורו שדיה טבח והיו כמה גבובים עליו והכלבים בפתח ביהו משרתיו גבובים
 וחילוליו בלבים נהן לו שלום וישב על שגמר מלאכהו והכניסו לביהו והלך
 ר' משה ורחץ ולבש כסות נאה ובא אצל ר' יהושע והביא מאכל ומשה ואמרו
 שא לו ר' משה א"ל מה יכין אהר ר' א"ל ממקום פלוני באתי ואני מבקש עליך כמנהג
 ימים עד שבאתי אצלך לפי שאת מרפיל ומבקש מלפני ה"ה שיאמר לי מי הוא
 חבירי ועם מי יהיה חלקי בגן עליו אמרו לי פלוני נטה את מבקש ממך שהגיד לי
 מה מטשיך ומה היא המצוה שהגעתה לידך א הכחול ממני דבר מיד א"ל הגעת
 לי זה המעשה הנזכר עמר רבי יהושע וניסקן על האפו וא"ל אשר יד שזכית ללך
 כמעשה בעוקבא בר אדא שהיה במדינת ארס צובה כיון שקרבו ימי אביו למות
 צוה את ר' אברהם ז' עזרא וא"ל מצוה אני אתך כבודך שבשעה שיבנה
 בני הבן לו אשה הגונה ופמייל עליו אימה שכל ימיו יהיה מעטפ בתיצוה שהצוה
 מזדרה את האלם ומזכרה אורו במצוה הזרה א"ל קבלתי לאחר שנפטר דב
 אדא ישב דבן עם ר' אברהם ז' עזרא עד שבגר אח"כ זימין ר' אברהם שלחן של
 נשים והניח הפנויה בפנים ואה הנשואה בחוץ והפנויות נממכו לבוגלים באכמור
 והצנועות באמצע והוא ישב למעלה וקרא לעוקבא וכיון שבא לפתח הכתוצוה
 ואמר לו המהכל בכל הנשים הפנויות והבנות כל אחת שהבשר מהם ניקח אורה
 לך לאשה מיד המהכל בכל הנשים ואמר לרבו אלונ גאה דומה לגאה בעינה
 וזאת דומה לגאה בשערה ואני לא אשא אשה שיש אחרת במנהג אמר לו ר' א
 אחד צרפתי שהיה יושב עמדה אחי אס רצונך שהשא אשה שאין כיפיה הדיה
 זונה בלשון בני אלם מפני שהיא יפה ואמר אלם אני לי שאתה עכורה ואנה
 באישה פלוני שהיא יפה ואחד יאמר אם אני טוב המוח אשהי שאינה יפה באישה
 פלוני ונמצאת בלשון איש ואיש אמר עוקבא לאורו צרפתי מה הטעם שלך
 א"ל מפני שבמדינת צרפה אשה שאין כמורה שהיא לוקחה בכל לילה ולילה

מאחרי

מעשה עוקבת ברו אדא גל

סתם שני לא פחוק ולא יתיר מפני יפאודה מיד הלך עוקבת אצל רבו ואלו הן לו
 דאור וממוץ משל אבי ואני אך ואסהכל באודה אשה ולא אעשה עמה עבירה
 נכסחזור הקבץ לי נסים פעם שניה ומי שהיא כמותה אשא אודה אל לך בע
 לבן קח עמך מזכירים ומזהירים בלי שלא העשה דבר עבירה אל מיהם שיצרו
 ויגדירו אורי אמר הציציה שכהוב בו וראיהם וזכרהם מיד לקח ה מאור דינרים
 ולקח הציציה עמו והלך מארס צובה עד שהגיע למדינת צרפת ושל על אודה
 האשה והגיע אצלך אמרה לו מה רצונך ממני אמר לה אני חסד היך ממקום
 רחוק פהחה לו נכנס הסתכל בצורה נהגבר עליו יצרו ואמר לה מה הקחי ממני
 אמרה לו אהה עני ואכסנאי דל מסכן ואכיון ורש אני לוקחה ממך דבר קצוב
 מצאיהם זון איך לגרוע מהן ואיך להוסיף אם יש לך שלם ואם איך לך לך לדרכך
 אמר יש לי נהן לה מצאיהם עני ונכנס אצלה הראהה לו עשר מטות מוצטות
 מצויירות כסף וזהב ואבנים טובות ומגולגולת ואמרה לו בחר לך אחת משל
 המטות אישן אני נאה עליה עד הבקר והלך לדרכך בחר במטה אמלעין
 ישב הוא והיא וחלצה בגדיה וגם הוא חלץ ציציהו והלה אודה עליהד יתד
 היתה למעלה מן הכצוצרה והכצוצרה היא כנגד ראש ואיך פהח כי אם
 סכך של ברזל מיד חלץ כנגדיו ורצה לעשות שלא כדין נשכח הרוח על יד
 מלאך הממונה על הרוחות געפא שמו ש"ע עושה מלאכיו רוחות מאל וכיון
 שנשכח הרוח וקוצי הציציות הלויין באויר הכצוצרה הוא נטה אצלה והחוטין
 חבטו בפניו מצא מנוי הציציות וניחם אמר אמר דברי משה והורגו אמרה
 וראיהם וזכרהם ואמר אני לי מה עשיתי מיד ירד מן המטה ולבש בגדיו ולקח
 ציציהו החזיקה במעילו אמרה לו מה אירע לך אמר לה יש בלתינו הריגה
 מצוה והם הלויים באלו החוטין ואחר מהן לא הנאם אמרה לו הגד לי מה מנס
 ראות בי ואני אהן כמסך והלך לדרכך אמר לה הן לא ראותי ביק מוס
 וגם המפי נאמר עלי ש"ל לא הביא אהנן זונה וכיון שנהרחק מלקיחה הכסף
 ידעה שדבריו אמרה אמרה לו כהוב לי שמך ואם אביך ואם רבך ואם מעדינהך
 ורבך שלמדה החת ידו וכל מה שארע לך מיום שיצאה ממדינהך עד
 שהגעה לביתי מיד כהב לה כל דבר ולבר וחזר למדינהו כיון שהגיע לשם
 שא אורה ר אברהם ש עזרא ואל מנה עשיה אמר לו אהני כבן עזאי ובן

גומא

יום השא אשה כלי שהקיים מצוה פריה ורביה אמרו להם
 קה בהורה ודעמלם יהקיים על ילי אחרים ולא דבר לרב
 ג' שנים הולכה בגדיה למגדן אמר לה החפאי כיום
 בר קחי אותה מצאתה העיר שבה עוקבא בר אבא היו
 דימגדן עומדים אמרו לה רחמי לבו זה הניר שהוא כהן
 יר ובכו בכיה גדולה ויאמרו לה אני לך אשה ואני למגדן
 עריה למגדן אמרו לה מעני שנה האיש מעלהו כיוספ דצדיק אמרו חכמים
 על הצדיק היה ראוי שיצא מחלציו יב שבמים כאביו שהיה על שנה
 קלמבר אחיו ואמו ונזעזעו איבדיו שב' ויסגן זרועי יליו וזה הכהן מגדן
 נאפו עשר וצביעותו עשר טיפוח דם נהחמר עליו בזה הדבר עשר
 יום ונשארן שנים מנחה ואפרים וזה האיש חלץ בגדין ולא עשה דבר עבירה
 צרין ואשרי וללהו לך לקחה האשה הנייר מילום והלכה ומכרה כל מה
 ש לה ולקחה ממל ממל והנייר בילה והלכה והיה שאלה של אותה מדעה
 עקום למקום עד שיגיעה למדינת ארם טובה למדרש ר' אברהם ש' שורא
 הנה שלום החזיר עייה שלום אמרה לו אלונע את כצאני אצל כבודך כר
 דההוטפ ויבילך ולהיגם ללהך אמר לה בהי שנת שיניך נהה באחד מקדו
 חזקהו ופאתה בשביל שהנשתי לו אמרה לו מה אדבר לאדוני שפחה ופחה
 אחד מהלמידי אתי וישבים לטב רבי סוף יש ליראיו גבמה למדר אונת
 הנייר בינו שלנו הלמי אחל לקראה עוקבא בר אבא וכיון שבא למדרש
 ד אברהם רבו לטבין פרוע ראש יחם רגלים אמר לו עוקבא מה לך החיוב
 דיום ואני מנקלי עברי אמר הרב את ראו לך לעבד אשריך ואשרי שיצאה
 מהחף יליו הייה רוצה לישן על מטה אחת באיסור גיכה אותך הבורא ליקח
 דמי עשר נטוה בהר הר באה האשה עתה ורעה להגיר ולהנשא לך א'
 עוקבא אום אתי ואמין ישראל לא יאמינו אל קח גמלהמיני ולך למדינה צרפה
 ושל על פיננה נהי מי היא ומה שמה ושם אביה ואם לא המצאה יהוליה לא
 אדוני שלמו ואמין כלך בה לביה מן רב עולא והשב בביתו עד שכלכו
 ואוהה בביה רב עולא והלכו למדינה צרפה כיון שהגיעו
 לה אשה משכנותיה אמרו יש לה כג' חדשים לא ילדענה

נה אירע לה או נהרגה או נחשקה או היא חשקה אחרי א
מאין היא אמרו בני צרפת לא נודע מקומה ומסתתרה
לדיבם הצינו לשער המדינה ומצאנו איש זקן אמר להם
לו נעארם עובד באנו עם חברינו זה נרצונו שיקח אשה
שתה אחר גונה יפאד במדינה הזאת וכא כדי לראות
במורה ובאנו ולא מצאנוה אמר להם הזקן לכו אצל

פלוג במערב המדינה מיד הלכו לאורו פונדק מן אשה זקנה ישנה
עמדה מעט אמרה להם מה אהם מבקשים אמרו להי דבה שלך אנחנו
מבקשים אמרה להם בני בני ישראל לא יודעו מה אירע לה
אמרו לה כיצד בהיך אמרו שהיא יפאד ואה בעורה אמרה להם בני הנ
שהי גענין ואני אהן לכם פוד בהי מה היא מהחלה גיד נהנד לה שהי

אמרה דעו בני שאני מקטעה ועד שהי בנה הפונדק ידיו יוס והנה המלכה
ברשות המלך שכל מי שימצא יהודי יהרגנו לילה אחת בא אדם אחד רב
השער בקצי הלילה פתחה לו ונכנס ושמעו אשה רוכנת על המור אפוך אונ
ישבו עמי ג' ימים ואני אוציא הוצאה לשוק אחכ אמרה לו ולמה לא תצא

לתנות חפצך בידך אמר דעי שאני יהודי ואשה מעוונה ודיא בחדש דהש
הסבלי אהנו עד שהלד אשה ונהן לך שכריך והסבלי שוד שלנו אמרתי בר
מלדה האשה ומהי ניל המשבר נילדה בה וקרא שמהי גימדה בה ששבץ ואשה
חלה עמי חולש ימים ונפטר הלכה אצל שופט המלך לקח מעט תרוך

אזנים ושאר כל דבר עמי ופרנסהי דבה ודיא הקרא תהי אמי והיא בה יהודי
וכיון שגולה הוצאה לנגות ועלין היא כהולה ואיני יודעה מה אירע לה
אמרו לה לא הניח דבר עמך משלנו אמרה עדיין יש קויע קיים כלבד אמרו
הראי לנו בהנה אנהו בידם ומצאנו כהוב בו אני יעבין אשורין כרבוהין לקניה

אין צדקה מכפר ענה ניש לי ביד אחי שבעה לערין גדיב וירושא אבא מופקד
ביד אחי בעדות שרה מכפר ענה בישבה מורינו כנגד גזר ישראל ויהודה
ראתה בעודה הפטרה והחמודה שמנואל ישמרו ה ביד גבראוי כן
עציה דכסת מיד נהנו לה סלע כסף ולקחו הקו
כפר ענה הצינו במשלי שבת ביום השבת שאו עלי